

19-الجهاد

19. పొరాటం(జహాద్)పుస్తకం

జహాద్ అంటే కష్టం, శ్రమ, ప్రయత్నం. ఇస్లామీయ పరిభాషలో ధన, మాన, ప్రాణ భయం లేకుండా ఇస్లామ్ పై స్థిరంగా ఉండటానికి కృషి ప్రయత్నాలు, పొరాటం చేయటం. చేతులతో, కాళ్ళతో, నోటితో, కలంతో లేదా ఆయుధాలతో అంటే దైవవ్యవస్థను వ్యాపింప జేయటంలో ప్రయత్నించడం, కృషి చేయటం. అల్లాహ్ (త) మరియు ఆయన ప్రవక్త (స)ల వ్యతిరేకులతో యుద్ధం తప్పనిసరి అయితే యుద్ధం చేయటం జహాద్ అనబడుతుంది. షరతులన్నీ ఉంటేనే జహాద్ చేయడం తప్పనిసరి అవుతుంది. ఖుర్ఆన్ లో జహాద్ గురించి అనేక ఆయతులు అవతరించబడ్డాయి. సూరహ్ బఖరహ్ (2)లో అల్లాహ్ ఆదేశం: "మీకు అసహ్యకరమైనా! (ధర్మ) యుద్ధం చేయటం మీకు విధిగా నిర్ణయించబడింది. మరియు మీకు నచ్చని విషయమే మీకు మేలైనది కావచ్చు మరియు మీకు నచ్చే విషయమే మీకు హానికరమైనది కావచ్చు! మరియు అల్లాహ్ కు అంతా తెలుసు, కాని మీకు ఏమీ తెలియదు." (అల్ బఖరహ్, 2:216)

తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్ ఈ వాక్యం గురించి వివరిస్తూ, ఇస్లామ్ శత్రువుల నుండి ఇస్లామ్ ను రక్షించడానికి వారితో యుద్ధం చేయవచ్చని ఈ వాక్యంలో పేర్కొనడం జరిగింది. ఇమామ్ జహరీ అభిప్రాయం, "జహాద్ ప్రతి వ్యక్తిపై తప్పనిసరి విధి. యుద్ధానికి బయలు దేరడంలోనూ, ఇంట్లో కూర్చోవడంలోనూ, సహాయం కోరితే సహాయం చేయాలి, యుద్ధానికి పిలిస్తే యుద్ధానికి సిద్ధం కావాలి."

'సహీహ్ హదీసు'లో ఇలా ఉంది, "మరణించిన వ్యక్తి జహాద్ చేయకున్నా, తన మనస్సులో జహాద్ పట్ల కోరకుండా ఉన్నా, అతడు అజ్ఞానకాలపు మరణం పొందుతాడు. ఒక 'హదీసు'లో ఇలా ఉంది, "మక్కహ్ విజయం తర్వాత హిజ్రత్ లేదు. అయితే జహాద్ మరియు సంకల్పం ఉంది. ఒకవేళ మిమ్మల్ని జహాద్

కోసం బయలుదేరమని ఆదేశిస్తే వెంటనే బయలు దేరాలి. ఇలా మక్కహ్ విజయం నాడు ఆదేశించడం జరిగింది. అదేవిధంగా జహాద్ ఆదేశం మీకు కష్టంగా ఉంటుంది. అందులో ఆపదలు, కష్టాలు కనబడతాయి. ఎందుకంటే అందులో హతమార్చబడటం కూడా సాధ్యమే. అందులో గాయాల పాలవవచ్చు. ప్రయాణ కష్టనష్టాలు ఎదురవవచ్చు. దీన్ని మీరు చెడుగా భావించవచ్చు. కాని అందులో మీకు మేలు ఉంది. ఎందుకంటే దీనివల్లే మీకు ఆధిపత్యం లభిస్తుంది. శత్రువులకు ఓటమి. వారి ధన సంపదలు, వారి ఆస్తులు చివరికి వారి భార్యబిడ్డలు సైతం మీ పాదాలపై పడటం జరుగుతుంది. అదేవిధంగా మీరు ఒక విషయాన్ని తమ కోసం మంచిగా భావించవచ్చు. కాని అది మీకోసం హానికరమైనదిగా ఉండవచ్చు.

సాధారణంగా మానవుడు ఒక విషయానికి ఇష్టపడతాడు. అయితే అందులో ఎటువంటి లాభం ఉండదు. అదేవిధంగా మీరు యుద్ధం చేయక పోవటంలోనే లాభం ఉందని మీరు భావిస్తారు. కాని అది మీకోసం హానికరంగా ఉండవచ్చు. ఎందుకంటే దీనివల్ల శత్రువు మీపై ఆధిక్యాన్ని పొందుతాడు. దానివల్ల ప్రపంచంలో కాలుపెట్టటానికి కూడా మీకు వీలు ఉండదు. కార్యాల పర్యవసానం అల్లాహ్ (త) కే తెలుసు. ఏ కార్యం మీకు లాభకరమైనది, ఏ కార్యం మీకు హానికరమైనది అనేది కేవలం అల్లాహ్ (త) కే తెలుసు. దేనిలో మీ కోసం లాభం ఉందో అల్లాహ్ (త) వాటినే ఆదేశిస్తాడు. అల్లాహ్ (త) ఆదేశాలను తూ.చ. తప్పకుండా ఆచరించండి. ఇందులోనే మీ అందరికీ లాభం, సాఫల్యం ఉంది. మౌలానా ఆజాద్ సదాయ్ 'హఖ్'లో ఈ జహాద్ గురించి ఎంతగానో ప్రసంగించారు.

అల్లాహ్ మార్గంలో జహాద్ మంచిని బోధించటం: మంచిని బోధించడం చెడును నిర్మూలించడాన్నే ఖుర్ఆన్ దైవమార్గంలో జహాద్ గా పేర్కొంటుంది. దీన్ని

ఇస్లామ్ స్థాపనకు మార్గంగా, ముస్లిముల ప్రార్థనలకు, ఆచరణలకు మూలంగా అభివర్ణిస్తుంది. జహాద్ అనే పదం *జహుద్* నుండి వచ్చింది. దీని అర్థం కష్టం, శ్రమ, ప్రయత్నం, ఆశయసాధన కోసం కష్టాలను, నష్టాలను అధిగమించడం అని అర్థం. జహాద్ అంటే శత్రువు ఎదురుదాడిలో సాధ్యమైనంత వరకు పూర్తి శక్తిని ఉపయోగించటం. ఆ శత్రువు ఇస్లామ్, ముస్లిమ్ బహిరంగంగా శత్రువులైనా, అంతర్గత శత్రువులు పైతాన్, మనోకాంక్షలైనా సరే. ప్రపంచంలో శాంతి భద్రతలను స్థాపించడం చెడును, అజ్ఞానాన్ని నిర్మూలించడమే ఇస్లామ్ ప్రధాన ఉద్దేశ్యం. అయితే మంచినిబోధించడం, చెడును నిర్మూలించడం ద్వారానే ఇది సాధ్యం అవుతుంది. చెడు అనేక రూపాల్లో ఎదురౌతుంది. అందువల్ల మానవుల నుండి అజ్ఞానాంధకారాలను దూరం చేయటానికి ప్రయత్నించాలి. చెడును నిర్మూలించటం దైవ ధర్మాన్ని స్థాపించటం మొదలైన వాటిని ఖుర్ఆన్ లో జహాద్ ఫీ సబీల్లాహ్ గా పేర్కొనడం జరిగింది. ఇస్లామ్ అసలు ఉద్దేశ్యం మంచిని బోధించడం. అయితే చెడును నిర్మూలించనంత వరకు మంచిని బోధించడం సాధ్యం కాదు. మంచిని ఆదేశించడమంటే సత్యాన్ని, సత్కార్యాలను గురించి ఆదేశించటం, ఆహ్వానించడం చెడును నిర్మూలించటమంటే పాపాలనుండి, చెడు నుండి వారించటం, వెలుగు ఉంటేనే కదా స్పష్టంగా కనబడుతుంది. దీన్నే మనం జహాద్ అంటాం. అంతర్భాష్యం గురించి ముప్రదాత్ రచయిత చాలా చక్కగా పేర్కొన్నారు. ఈ చెడు ఒక్కసారి శత్రువుల ఆయుధాల రూపంలో కనబడుతుంది. ఒక్కసారి నమ్మకాలు, ఆచరణల రూపంలో కనబడుతుంది. ఒక్కసారి ఆక్రమణ రూపంలో కనబడుతుంది. ఒక్కసారి సత్యాన్ని ఓడించటానికి, న్యాయాన్ని రూపుమాప టానికి కరవాలాలు ప్రత్యక్షం అవుతాయి. ఒక్కసారి విష పానీయాలు త్రాగించటానికి సిద్ధం అవుతాయి. చెడుకు సంబంధించిన సైన్యంలో ఆయుధాలు ఉంటే సత్యానికి చెందిన సైన్యం వద్ద కూడా ఆయుధాలు ఉండాలి.

మనోకాంక్షలు, పైతాన్ ప్రభావం

ఆయుధాలతో దాడిచేసిన శత్రువును ఆయుధాలతో ఎదుర్కొంటాం. కాని ఎక్కడైతే అజ్ఞానం, మార్గ భ్రష్టత్వం, మూడ నమ్మకాలు, ఆచారాలు, కల్పితాలు ఉంటే అక్కడ ఒక మోమిన్, ముస్లిమ్ మంచిని బోధించే, చెడును నిర్మూలించే ఆయుధాల ద్వారా, తన నోటి ద్వారా, కలం ద్వారా చెడును నిర్మూలించడం కోసం జహాద్ (కృషి) చేయాలి. అది బహిరంగతం అయితే ఇది అంతర్గతం.

వివరణ: అందువల్లే అనేక 'హదీసు'ల్లో జహాద్ ఆదేశం గురించి వివరంగా చెప్పటం జరిగింది. పైతానుకు, మనోకాంక్షలకు వ్యతిరేకంగా చేసే ప్రయత్నాలన్నింటినీ జహాద్ గా పరిగణించడం జరిగింది. ఉదాహరణకు శత్రువులకు వ్యతిరేకంగా ఆయుధాలతో పోరాడినట్లు మీ మనోకాంక్షలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడండి. వాస్తవంగా ఇదే చాలా గొప్ప జహాద్. నసాయి,

అబూదావూద్ లో అనస్ (ర) ఉల్లేఖనం ఉన్న 'హదీసు'లో స్పష్టంగా వివరించటం జరిగింది. "అవిశ్వాసులకు వ్యతిరేకంగా మీ ధన, ప్రాణాల ద్వారా, నోటి ద్వారా జహాద్ చేయండి. అంటే తప్పనిసరి జహాద్. ఒక్కసారి యుద్ధం, పోరాటాల రూపంలో, ఒక్కసారి సత్యవాక్కు పలకటానికి, ఒక్కసారి నోటితో మంచిని బోధించడం, చెడును నిర్మూలించడం ద్వారా చేయండి."

ఇస్లామ్ వచ్చింది మంచిని ఆదేశించి, చెడును నిర్మూలించడం కోసమే. అంతేకాదు, మంచిని ఆదేశించడం, జహాద్ అనేది ఒకే ఆదేశానికి రెండు పేర్లు. సత్యానికి చేసే ప్రయత్నం అయినా, సత్యంకోసం చేసే ఎటువంటి ఖర్చు అయినా, సత్యంకొరకు చేసే ఎటువంటి శ్రమ అయినా, ఎటువంటి కష్టం, నష్టం అయినా జహాద్ ఫీ సబీల్లాహ్ గా పరిగణించబడుతుంది. ఈ పరిస్థితుల్లో ఎటువంటి పరిస్థితి అయినా జహాద్ అనబడుతుంది. ఇవన్నీ మంచిని ఆదేశించడం, చెడును వారించడంలోనికి వస్తాయి. ఎవరికి ఎంత

భాగ్యం కలిగితే అంతవరకు కృషి ప్రయత్నాలు చేయాలి.

జహాద్ వాస్తవం

ఈ కారణంగానే జహాద్ ఆదేశం ఇస్లామ్ లో తప్పనిసరి అయింది. ముజాహిద్ కానంత వరకు ఎవరూ ముస్లిమ్ కాలేరు. అనేకచోట్ల ఖుర్ఆన్ జహాద్ ఫీ సబీల్లొహ్ ను ఒక ముస్లిమ్ ప్రత్యేకతలుగా సూచించింది.

"మరియు అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడవలసిన విధంగా ధర్మపోరాటం చేయండి. ఆయన మిమ్మల్ని ఎన్నుకున్నాడు. మరియు ఆయన ధర్మవిషయంలో మీకు ఎలాంటి ఇబ్బంది కలిగించలేదు. ఇది మీ తండ్రి ఇబ్రాహీమ్ మతమే. ఆయన మొదటి నుండి మీకు అల్లాహ్ కు విధేయులు (ముస్లింలు) అని పేరు పెట్టాడు. దీనికై మీ సందేశహరుడు మీకు సాక్షిగా ఉండటానికి మరియు మీరు ప్రజలకు సాక్షులుగా ఉండటానికి. కావున నమా'జ్ స్థాపించండి, విధిదానం ('జకాత్') ఇవ్వండి. మరియు అల్లాహ్ తో గట్టి సంబంధం కలిగి ఉండండి, ఆయనే మీ సంరక్షకుడు. ఎంత శ్రేష్టమైన సంరక్షకుడు మరియు ఎంత ఉత్తమ సహాయకుడు!" (అల్ హజ్జ్, 22:78)

ఈ ఆయతులో అల్లాహ్ (త) ముస్లిములకు ఇతరుల కంటే గొప్పతనం, శ్రేష్టత ప్రసాదించే శుభవార్త ఇచ్చాడు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) గురించి సూచిస్తూ అతన్ని ఆదర్శంగా స్వీకరించాలని హితబోధ చేసాడు. అతడు దైవప్రీతి కోసం తన మనోకాంక్షలను, చివరికి తన సంతానాన్ని కూడా త్యాగం చేయడానికి సిద్ధపడ్డాడు. మీరు కూడా అతని ధర్మ అనుచరులుగా పరిగణింపబడతారు. నమా'జ్, 'జకాత్ ప్రస్తావిస్తూ ఈ రెంటిద్వారా త్యాగానికి సిద్ధంగా ఉండాలని శిక్షణ ఇవ్వడం జరిగింది. నమా'జ్ ద్వారా తన మనోకాంక్షలను, కోరికలను అదుపులో ఉంచుతూ, తన అసహాయతను ప్రకటించడం. అతను ప్రసాదించిన తలను అతనిముందే వంచాలి. 'జకాత్ ద్వారా తన ధనంలో నుండి దైవమార్గంలో ఖర్చుచేసి అవసరార్థులను ఆదుకునే అవకాశం లభిస్తుంది. అదేవిధంగా మంచిని బోధిస్తూ, చెడును నిర్మూలిస్తూ

ఉండాలని, మీకు ముస్లిమ్ అనే పేరు ఎందుకు పెట్టటం జరిగిందంటే మీరు సత్యాన్ని ప్రపంచంలో వ్యాపింపజేసి సాక్షులుగా ఉండటానికి, ప్రవక్త (స) మీ విధేయతకు సాక్ష్యంగా ఉండటానికి. అదేవిధంగా వాక్యం ప్రారంభంలో ప్రత్యేకంగా అల్లాహ్ మార్గంలో చేయవలసిన విధంగా జహాద్ చేయండి అని సూచించడం జరిగింది. అల్లాహ్ ధర్మాన్ని పరిపూర్తికి, వ్యాప్తికి దైవమార్గంలో జహాద్ చేయడం మీ బాధ్యత. దాన్ని గురించి కృషి, ప్రయత్నాలు చేయండి. దాని కొరకు మీ దగ్గర ఉన్న వనరులన్నీ ఉపయోగించండి. ఈ మార్గంలో వివిధ రకాలైన ఆటంకాలు, ఆపదలు, కష్టాలు, నష్టాలు వస్తాయి. అదేవిధంగా ప్రాపంచిక విషయాలకు, ఆకర్షణలకు లొంగిపోకండి, అందరూ కలసి కట్టుగా ఉండండి అని హితబోధ చేయడం జరిగింది. అతనితో గట్టి సంబంధం కలిగి ఉండండి, మానవుల్లోని చాలా మంది లెక్క లేనన్ని దేవుళ్ళు కల్పించుకున్నారు, కాని మీకు ఒకే ఒక్క దేవుడు, మీరు ఆయన్నే నమ్ముకోవాలి, ఆయనకే భయపడాలి, 'అని ఆదేశించబడింది.

ఇస్లామ్ జహాద్ ను ఇస్లామ్ వ్యతిరేకులను ఎదుర్కొనటానికి సూచించింది. అంటే ప్రారంభకాలంలో ఇస్లామ్ శత్రువులు ముస్లిములపై దాడిచేసేవారు. వారిని ఎదుర్కొనేందుకు, తమ ప్రాణ, ధన, మానాలను కాపాడుకొనేందుకు జహాద్ ను ఆదేశించడం జరిగింది. దీన్ని గురించి ఖుర్ఆన్ లో ఇలా ఆదేశించడం జరిగింది:

"మరియు మీతో, పోరాడేవారితో, మీరు అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడండి, కాని హద్దులను అతిక్రమించకండి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ హద్దులను అతిక్రమించేవారిని ప్లేమించడు.

వారు, మీకు ఎక్కడ ఎదురైతే అక్కడనే వారిని చంపండి. మరియు వారు మిమ్మల్ని ఎచ్చటినుండి తరిమివేశారో, మీరు కూడా వారిని అచ్చటినుండి తరిమివేయండి. మరియు సత్యధర్మానికి అడ్డుగా నిలవటం (ఫీత్నా), చంపటంకంటే ఘోరమైనది. మస్లిద్ అల్ హరామ్ వద్ద వారు మీతో యుద్ధం చేయనంత వరకు మీరు వారితో అక్కడ యుద్ధం చేయకండి.

ఒకవేళ వారే మీతో (ఆ పవిత్ర స్థలంలో) యుద్ధంచేస్తే వారినివధించండి. ఇదేసత్యతీరస్కారులకు తగిన శిక్ష.

కానీ, వారు (యుద్ధం చేయటం) మాను కుంటే (మీరు కూడా మానుకోండి). ఎందుకంటే నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ షమాశిలుడు, అపార కరుణాప్రదాత. (అల్ బఖరహ్, 2:190-192)

ఈ ఆయతులలో ఇస్లామీ జహాద్ కేవలం ఇస్లామ్ శత్రువులను ఎదుర్కొనడానికే తప్ప కల్లోలాలు, ఉపద్రవాలు సృష్టించడానికి కాదు, అని స్పష్టం చేయబడింది. మౌలానా అబుల్ కలామ్ ఆజాద్ 'అల్ హర్బ్ ఫిల్ ఖుర్ఆన్'లో పేర్కొన్న దాన్ని చదవండి.

అల్ జహాద్

అందువల్లే ఇస్లామ్ యుద్ధం, విప్లవం మొదలైన వాటి పదాలను వదలి కేవలం జహాద్ అనే సామాన్య పదాన్ని ఉపయోగించింది. ఇందులో ఎటువంటి ఆగ్రహవేళలు, దోపిడిలు, భయం బహిర్గతం అయ్యేవి కావు. ఇది ఒక ఉత్తమ ప్రయత్నం, సంకల్పాన్ని సూచించేది. దీన్ని దైవభీతిద్వారా, నోటిద్వారా, ఆచారణల ద్వారా, కరవాలం ద్వారా దీన్ని బహిర్గతం చేయడం జరిగేది. ఎందుకంటే మానవునికి కేవలం అతని శ్రమకు తగిన ఫలితమే లభిస్తుంది. ఖుర్ఆన్ యుద్ధ సందర్భాలన్నిటిలో దీన్ని ఉపయోగించింది. దీన్ని కేవలం యుద్ధంగా కాకుండా అనేక అర్థాలు అంటే ఆత్మ పరిశీలన, మౌనం, ఇతరులకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వటం జరిగింది. ఖుర్ఆన్:

"కానీ, ప్రవక్త మరియు అతనితో పాటు విశ్వసించిన వారు తమ సిరిసంపదలతో మరియు తమ ప్రాణాలతో (అల్లాహ్ మార్గంలో) పోరాడారు. మరియు అలాంటి వారికి అన్ని మేళూర్ ఉన్నాయి. మరియు అలాంటి వారే సాఫల్యం పొందేవారు.

అల్లాహ్ వారి కొరకు క్రింద సెలయేళ్ళు ప్రవహించే స్వర్గవనాలు సిద్ధంచేసి ఉంచాడు, వారందులో శాశ్వతంగా ఉంటారు. అదే గొప్ప విజయం." (అత్తెబహ్, 9:88-89)

ఈ ఆయతులో ఏ జహాద్ను గురించైతే పేర్కొనడం జరిగిందో దాన్ని ప్రవక్త (స) అన్నిటికంటే గొప్ప 'హదీసై'న 'హదీసై' జబ్బీల్లో స్పష్టంగా వివరించారు. అంటే, అల్లాహ్ (త)ను మనం చూస్తున్నట్లు ఆరాధించాలి. అలా సాధ్యం కాకపోతే కనీసం ఆయన మమ్మల్ని చూస్తున్నాడు అన్నట్లు భావించాలి. చూ. ఖుర్ఆన్: "ఇక నిశ్చయంగా నీ ప్రభువు! వారి కొరకు ఎవరైతే మొదట పరిక్షకు గురిచేయబడి, పిదప (తమ ఇల్లూ వాకిలి విడిచి) వలసపోయి, తరువాత ధర్మపోరాటంలో పాల్గొంటారో మరియు సహనం వహిస్తారో! దాని తరువాత నిశ్చయంగా అలాంటి వారి కొరకు నీ ప్రభువు! ఎంతో షమాశిలుడు, అపార కరుణాప్రదాత. ఆ దినమును (జ్ఞాపకముంచుకోండి), ఎప్పుడైతే ప్రతిప్రాణి కేవలం తన స్వంతం కొరకే బ్రతి మాలుకుంటుందో! ప్రతి ప్రాణికి దాని కర్మలకు తగిన ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది మరియు వారికెలాంటి అన్యాయం జరుగదు." (అన్నుర్హ్, 16:110-111)

"నిశ్చయంగా, అల్లాహ్! తన మార్గంలో దృఢమైన కట్టడం వలే బారులుతీరి పోరాడేవారిని ప్రేమిస్తాడు." (అ'సనఫ్, 61:4)

ఈ మూడు ఆయతుల ద్వారా ఇస్లామీ జహాద్ వాస్తవం కేవలం సహనం, స్థిరత్వం, పట్టుదల, ఇతరుల పట్ల ప్రాముఖ్యం మొదలైన వాటిలోనే ఇమిడి ఉంది. యుద్ధ ధనం, ఆగ్రహం, ఆవేశం, ప్రతీకారం దీని పరిధిలోనికి రావు. ఇవన్నీ తాత్కాలికమైనవే. అసలు ఉద్దేశ్యం చాలా గొప్పది, శ్రేష్ట మైనది. ఇస్లామ్ ప్రారంభంలో యుద్ధ ధనంపై ఆసక్తి చూపేవారిని హెచ్చరించటం జరిగింది.

బద్ల్ యుద్ధంనాడు యుద్ధధనాన్ని సమకూర్చటంలో నిమగ్నమయి పోయారు. అప్పటికి ఇంకా అది ధర్మసమ్మతం కాలేదు. ఒకవేళ అల్లాహ్ మీ పట్ల ఒక నిర్ణయం తీసుకోకుండా ఉంటే మీపై అల్లాహ్ (త) శిక్ష అవతరించి ఉండేది.

ఈ 'హదీసు' ద్వారా తెలిసిన విషయం ఏమిటంటే ఒక ఇస్లామీయ జహాద్ ఉద్దేశ్యం దోపిడియే అయితే శత్రువులైన ఖురైష్ నాయకులను దోచుకొని ఉండేవారు. అటువంటి మంచి అవకాశం వచ్చింది. ఆ తరువాత

యుద్ధ ధనం ధర్మసమ్మతం చేయబడింది. దీనివల్ల జహాద్ పుణ్యంలో, సంకల్పాల్లో, చిత్తశుద్ధిలో లోపం వచ్చి ఉండేది.

అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడి యుద్ధ ధనం పొందే సైన్యం దాని పరలోక పుణ్యానికి చెందిన మూడులో రెండు వంతులు వెంటనే పొందుతుంది. ఇంకా ఒక వంతు మిగిలి ఉంటుంది. ఆ తరువాత వారు దోపిడి చేయకపోతే ఈ

వంతు కూడా వారికి లభిస్తుంది. స్వయంగా ప్రవక్త (స)ను హత్యరించటం జరిగింది. అంటే నీకు ఆ విషయంలో ఎటువంటి హక్కులేదు. అల్లాహ్ (త) వారిని శిక్షించగలడు లేదా షమించగలడు. ఎందుకంటే వారు దుర్మార్గులు.

ఇక జహాద్ గురించి పేర్కొన్న 'హదీసు'లను చదువుదాం.

الْفُصْلُ الْاَوَّلُ

3787 [1] (صحيح) (1117/2)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَصَامَ رَمَضَانَ كَانَتْ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ جَاهِدًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ جَلَسَ فِي أَرْضِهِ الْيَمِينِ وَلَدَ فِيهَا". قَالُوا: أَفَلَا يُبَشِّرُ النَّاسَ؟ قَالَ: "إِنَّ فِي الْجَنَّةِ مِائَةَ دَرَجَةٍ أَعَدَّهَا اللَّهُ لِلْمُجَاهِدِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ مَا بَيْنَ الدَّرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ. فَإِذَا سَأَلْتُمُ اللَّهَ فَاسْأَلُوهُ الْفَرْدَوْسَ فَإِنَّهُ أَوْسَطُ الْجَنَّةِ وَأَعْلَى الْجَنَّةِ. وَفَوْقَهُ عَرْشُ الرَّحْمَنِ وَمِنْهُ تَفْجَرُ أَنْهَارُ الْجَنَّةِ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3787. (1) [2/1117 దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) 'అల్లాహ్ (త)ను, ఆయన ప్రవక్తనూ విశ్వసించిన వాని, నమాజ్ పాటించే వారిని, రమదాన్ ఉపవాసాలు పాటించేవారిని అల్లాహ్ (త) తప్పకుండా స్వర్గంలోనికి ప్రవేశింపజేస్తాడు వారు జహాద్ చేసినా లేదా ఇంట్లో కూర్చున్నారే' అని ప్రవచించారు. దానికి అక్కడున్న వారు, 'మరి మేము ప్రజలకు ఈ శుభవార్త అందజేస్తాం,' అని అన్నారు. దానికి ప్రవక్త (స) స్వర్గంలో ఇటువంటి 100 తరగతులు ఉన్నాయి. వీటిని అల్లాహ్ (త) ముజాహిదీన్ల కొరకు తయారుచేసి ఉంచాడు. ప్రతి రెండు తరగతుల మధ్య భూమ్యాకాశాలంత దూరం ఉంటుంది. మీరు అల్లాహ్ (త)ను స్వర్గం అర్థిస్తే జన్నతుల్ ఫిర్దౌస్ను అర్థించండి. ఎందుకంటే జన్నతుల్ ఫిర్దౌస్ స్వర్గంలో అన్నిటికంటే శ్రేష్ఠమైనది. దానిపై అల్లాహ్ (త) సింహాసనం ఉంది. అక్కడి నుండే

స్వర్గకాలువలు ప్రవహిస్తాయి అని అన్నారు.¹ (బు'ఖారీ)

3788 [2] (متفق عليه) (1117/2)

وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَثَلُ الْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ الصَّائِمِ الْقَائِمِ الْقَانِتِ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَفْتَرُّ مِنْ صِيَامٍ وَلَا صَلَاةٍ حَتَّى يَرِجَّ الْمُجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ".

3788. (2) [2/1117 ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ (త) మార్గంలో జహాద్ చేసేవాడు ఎల్లప్పుడూ రోజూ పాటించేవారితో, ఎల్లప్పుడూ ఆరాధించేవారితో, ఎల్లప్పుడూ ఖుర్ఆన్ పఠిస్తూ ఉండేవారితో సమానం. అంటే అతడు ఉపవాసం పాటించడం, నమాజు చదవడం, జహాద్ దినాలలో మానకుండా పాటించినట్లు. ఇది వారు తిరిగి వచ్చేవరకు లెక్కించబడుతుంది." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3789 [3] (متفق عليه) (1117/2)

1) వివరణ-3787: ఈ 'హదీసు' ద్వారా విశ్వసించిన నమాజు, ఉపవాసాలు పాటిస్తే స్వర్గంలో ప్రవేశించే అర్హత లభిస్తుందని తెలిసింది. 'హజ్' గురించి ఇందులో ప్రస్తావించబడలేదు. అప్పటికే 'హజ్' విధి అయి ఉండక పోవచ్చు. లేదా 'హజ్' ముస్లిము లందరిపై విధికాదు, కేవలం ధనవంతులపైనే. జహాద్ కూడా ఫర్జ్ కిఫాయ్. అందరిపై విధికాదు. ముజాహిదీన్లకు గొప్ప గొప్ప తరగతులు ఉన్నాయి. ఈ 'హదీసు'లో ఇంకా ఇతర 'హదీసు'ల్లో పేర్కొనడం జరిగింది.

وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا تَدَبَّ اللَّهُ لِمَنْ خَرَجَ فِي سَبِيلِهِ لَا يُخْرِجُهُ إِلَّا إِبْرَئِيلُ فِي تَصَدِيقٍ بِرُسُلِي أَنْ أَرْجَعَهُ بِمَا نَالَ مِنْ أَجْرٍ وَغَنِيمَةٍ أَوْ أَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ".

3789. (3) [2/1117 ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "అల్లాహ్ (త) అల్లాహ్ మార్గంలోని ముజాహిద్ కోసం బాధ్యుడయిపోతాడు. అతనికి ప్రతిఫలం, యుద్ధధనం ఇచ్చి పంపాలి, లేదా విచారించకుండా స్వర్గంలోనికి పంపాలి. అయితే ఆవ్యక్తి అల్లాహ్ (త) మరియు ప్రవక్తను విశ్వసించి, ఆయన్ను ధృవీకరించి అంటే అల్లాహ్ (త) ప్రీతికోసం ఇంటి నుండి బయలుదేరి ఉండాలి, మనోకాంక్షల కోసం, పేరు ప్రఖ్యాతుల కోసం కాకుండా ఉండాలి. అంటే ముజాహిద్ చిత్తశుద్ధితో జహాద్ చేస్తే ప్రతిఫలం, యుద్ధధనం తీసుకొని సురక్షితంగా తిరిగి వస్తాడు. లేదా వీరమరణం పొంది స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3790 [4] (متفق عليه) (1117/2)

وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْ لَا أَنَّ رَجُلًا مِنَ الْمُسْلِمِينَ لَا تَطْبِيبُ أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنِّي وَلَا أَجِدُ مَا أَحْبَبُهُمْ عَلَيْهِ مَا تَخَلَّفَتْ عَنْ سَرِيَّةٍ تَعْرُزُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ. وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوَدِدْتُ أَنْ أَقْتَلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ أَحْيَى ثُمَّ أَقْتَلَ ثُمَّ أَحْيَى ثُمَّ أَقْتَلَ ثُمَّ أَحْيَى ثُمَّ أَقْتَلَ".

3790. (4) [2/1117 ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఎవరి చేతుల్లో నా ప్రాణం ఉందో ఆయన సాక్షి! నేను విశ్వాసులను విడిచి పోతానన్న భయం లేకుంటే, అందరినీ తీసుకువెళ్ళే వాహనాలు గనుక ఉంటే నేను సైన్యాలతో బయలుదేరి అల్లాహ్ మార్గంలో జహాద్ చేస్తాను. ఎవరి చేతిలో నా ప్రాణం ఉందో ఆ దైవం సాక్షి! నా కోరిక ఏమిటంటే నేను అల్లాహ్ (త) మార్గంలో చంపబడాలి. మళ్ళీ సజీవపర్చబడాలి. మళ్ళీ చంపబడాలి, మళ్ళీ సజీవపర్చబడాలి. మళ్ళీ చంపబడాలి, మళ్ళీ సజీవపర్చబడాలి." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3791 [5] (متفق عليه) (1118/2)

وَعَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "رِبَاطٌ يَوْمٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا".

3791. (5) [2/1118 ఏకీభవితం]

సహల్ బిన్ స'అద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ (త) మార్గంలో ఒక్కరోజు కాపలా కాయడం ప్రపంచం, ప్రపంచంలోని వస్తువులన్నింటి కంటే ఉత్తమం." ² (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3792 [6] (متفق عليه) (1118/2)

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَعَنَ اللَّهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ رَوْحَهُ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا".

3792. (6) [2/1118 ఏకీభవితం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ (త) మార్గంలో ఉదయం నుండి మధ్యాహ్నం వరకు, మధ్యాహ్నం నుండి సాయంత్రం వరకు కాపలా కాయడం, నడవటం ప్రపంచంలోని వస్తువులన్నిటికంటే శ్రేష్టం." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3793 [7] (صحيح) (1118/2)

وَعَنْ سَلْمَانَ الْفَارِسِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "رِبَاطٌ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنْ صِيَامِ شَهْرٍ وَقِيَامِهِ وَإِنْ مَاتَ جَرَى عَلَيْهِ عَمَلُهُ الَّذِي كَانَ يَعْمَلُهُ وَأُجْرِي عَلَيْهِ رِزْقُهُ وَأَمِنَ الْفِتَنَ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3793. (7) [2/1118 దృఢం]

సల్మాన్ ఫారసీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా అంటూ ఉండగా నేను విన్నాను, "అల్లాహ్ (త) మార్గంలో ఒక పగలు, ఒక రాత్రి కాపలా కాయడం, నెల రోజుల ఉపవాసాల కన్నా, జాగరణ, తహజ్జుద్ కన్నా శ్రేష్టమైనది. ఒకవేళ అతడు అదేస్థితిలో చనిపోతే, తీర్పుదినం వరకు అతని ఆచరణకు పుణ్యం లభిస్తూ

2) వివరణ-3791: అంటే అల్లాహ్ (త) మార్గంలో ముస్లిముల ధన, ప్రాణ, మానాలను రక్షించటం. శత్రువులు రాకుండా కాపలా కాయటం ప్రపంచంలోని వస్తువులన్నింటి కంటే శ్రేష్టం. 'సుబ్ హాన్ ల్లాహ్!' అల్లాహ్ (త) ధర్మం కోసం ప్రయత్నించటం, కృషి చేయటం ఎంత గొప్ప మహా భాగ్యం!

ఉంటుంది. స్వర్గం నుండి అతనికి ఉపాధి లభిస్తూ ఉంటుంది. ఇంకా పరీక్షకు గురిచేసి అంటే శిక్షించే దైవదూతలు, పైతాన్, దజ్జల్ ల నుండి సురక్షితంగా ఉంటాడు. (ముస్లిమ్)

3794 [8] (صحيح) (1118/2)

وَعَنْ أَبِي عَبَسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَا اغْبَرَّتْ قَدَمًا عَبْدٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَمَسَّهُ النَّارُ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ. 3794. (8) [2/1118 దృఢం]

అబూ అబ్ స (ర) కథనం: "ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, అల్లాహ్ (త) మార్గంలో దుమ్ము ధూళికి గురైన కాళ్ళను నరకాగ్ని ముట్టుకోలేదు. అంటే ఆ వ్యక్తి నరకంలో ప్రవేశించడు." (బు'ఖారీ)

3795 [9] (صحيح) (1118/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "لَا يَجْتَبِعُ كَافِرٌ وَقَاتِلُهُ فِي النَّارِ أَبَدًا". رَوَاهُ مُسْلِمٌ. 3795. (9) [2/1118 దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అవిశ్వాసి, అవిశ్వాసిని చంపేవాడు ఇద్దరూ సరిసమానంగా నరకంలో ఉండలేరు. అంటే జహాద్లో అవిశ్వాసిని చంపిన ముస్లిమ్ నరకంలో ప్రవేశించడు." (ముస్లిమ్)

3796 [10] (صحيح) (1118/2)

وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مِنْ خَيْرِ مَعَاشِ النَّاسِ لَهُمْ رَجُلٌ مُسْلِكٌ عَنَانَ فَرَسِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَطِيرُ عَلَى مَتْنِهِ كُلِّمَا سَمِعَ هَيْعَةً أَوْ فُرْعَةً طَارَ عَلَيْهِ يَبْتَغِي الْقَتْلَ وَالْمَوْتَ مَقَاتَلَةً. أَوْ رَجُلٌ فِي غَنِيَّةٍ فِي رَأْسِ شَعْفَةٍ مِنْ هَذِهِ الشَّعَفِ أَوْ بَطْنِ وَادٍ مِنْ هَذِهِ الْأُودِيَةِ يَقِيمُ الصَّلَاةَ وَيُؤْتِي الزَّكَاةَ وَيَعْبُدُ اللَّهَ حَتَّى يَأْتِيَهُ الْيَقِينُ لَيْسَ مِنَ النَّاسِ إِلَّا فِي خَيْرٍ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3796. (10) [2/1118 దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అందరికంటే ఉత్తమ జీవితం ఇటువంటి ముజాహిద్ ది." అతడు దైవమార్గంలో తన గుర్రంపై కళ్ళాం పట్టుకొని కూర్చుని ఉంటాడు. ఎప్పుడైనా ఎవరైనా సహాయం

కోరితే వెంటనే వెళ్ళి అతనికి సహాయం చేస్తాడు. వీరమరణం లేదా మరణాన్ని కోరుకుంటాడు. అంటే 'జహాద్ ఫీ సబిల్లిల్లాహ్' కోసం వెళ్ళిపోతాడు. వీర మరణం పొందటానికి మరణాన్ని వెదుకుతాడు. ఎందు కంటే అతని ఆలోచన ఇలాగే ఉంది. ఈ ఉద్దేశంతోనే అతడు చేరాడు. అతని తరువాత మరో వ్యక్తి జీవితం ఉత్తమమైనది. అతడు కొండ శిఖరంపై లేదా అడవిలో ఉంటూ నమా'జు చదువుతాడు, 'జకాత్ చెల్లిస్తాడు, ఇంకా తన ప్రభువును ఆరాధిస్తాడు. చివరికి అతనికి చావు వస్తుంది. ఈ వ్యక్తి ప్రజలకు దూరంగా ఉంటూ ఉత్తమ జీవితం గడుపుతాడు.³ (ముస్లిమ్)

3797 [11] (متفق عليه) (1119/2)

وَعَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "مَنْ جَهَّزَ غَارِيًّا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَقَدْ غَرَا. وَمَنْ خَلَفَ غَارِيًّا فِي أَهْلِهِ فَقَدْ غَرَا".

3797. (11) [2/1119 ఏకీభవితం]

'జైద్ బిన్ 'ఖాలిద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఎవరైనా ముజాహిద్ కి జహాద్ పరికరాలు సమకూర్చితే అతడు జహాద్ చేసినట్లే. అదేవిధంగా ఎవరైనా ముజాహిద్ భార్యాబిడ్డలను పరిరక్షిస్తే వారు కూడా జహాద్ చేసినట్లే. అంటే ఈ రెండు పుణ్య కార్యాలకు జహాద్ పుణ్యం సమానంగా లభిస్తుంది. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3798 [12] (صحيح) (1119/2)

وَعَنْ بَرِيدَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "حُرْمَةُ نِسَاءِ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ كَحُرْمَةِ أُمَّهَاتِهِمْ وَمَا مِنْ رَجُلٍ مِنَ الْقَاعِدِينَ يَخْلُفُ رَجُلًا مِنَ الْمُجَاهِدِينَ فِي أَهْلِهِ فَيَحُفُّهُمْ إِلَّا وَقَفَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيَأْخُذُ مِنْ عَمَلِهِ مَا شَاءَ فَمَا ظَنُّكُمْ؟" رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3) వివరణ-3796: అంటే దుర్మార్గులకు, చెడులకు దూరంగా ఉంటూ జీవితం గడుపుతాడు. ఇతరులకు హాని చేకూర్చడు. అతనికి ఎవరూ హాని తలపెట్టలేరు. అంటే మొదటి స్థానంలో ముజాహిద్ ఫీ సబిల్లిల్లాహ్, రెండవ స్థానంలో ఇటువంటి భక్తుడు.

3798. (12) [2/1119 దృఢం]

బురైదహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ముజాహిదీన్ల స్త్రీలను జహాద్లో వెళ్లని వారిపై నిషేధించడం జరిగింది. వారి తల్లులు, కొడుకుల్లా నిషేధం. జహాద్లో వెళ్ళకుండా ముజాహిదీన్ల స్త్రీలవైపు చెడుదృష్టితో చూసినవాడిని, తీర్పుదినంనాడు దైవం ముందు నిలబెట్టటం జరుగుతుంది. "ముజాహిద్ లో, ఇతడు నీ భార్యాపిల్లల పట్ల ద్రోహం చేసినందుకు నీకు ఇష్టం వచ్చినన్ని ఇతని పుణ్యాలు తీసుకో" అని అనుమతించడం జరుగుతుంది. అతను వదులు తాడని అనుకుంటున్నారా? అంటే పుణ్యాలన్నింటినీ తీసుకుంటాడు." (ముస్లిమ్)

3799. (13) [13] (صحیح) (1119/2)

وَعَنْ أَبِي مَسْعُودٍ الْأَنْصَارِيِّ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ بِنَاقَةٍ مَخْطُومَةٍ فَقَالَ: هَذِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَكَ بِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ سَبْعُ مِائَةِ نَاقَةٍ كُلُّهَا مَخْطُومَةٌ." رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3799. (13) [2/1119 దృఢం]

అబూ మన్'ఉద్ అ'న్నారీ (ర) కథనం: ఒక వ్యక్తి నాళ్ళు ఉన్న ఒంటెను ప్రవక్త (స) వద్దకు తీసుకొని వచ్చి 'దీన్ని అల్లాహ్ (త) మార్గంలో దానం చేస్తున్నాను,' అని అన్నాడు. అది విని ప్రవక్త (స) దీనికి బదులుగా నీకు తీర్పుదినం నాడు 700 నాళ్ళు ఉన్న ఒంటె లభిస్తుంది అన్నారు. (ముస్లిమ్)

3800. (14) [2/1119 దృఢం]

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعَثَ بَعْثًا إِلَى بَنِي إِخْيَانَ مِنْ هَذِيلٍ فَقَالَ: "لِيَبْعَثَ مِنْ كُلِّ رَجُلٍ أَحَدَهُمَا وَالْأَجْرُ بَيْنَهُمَا." رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3800. (14) [2/1119 దృఢం]

అబూ స'య్యాద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) హబషైల్ వర్గానికి చెందిన బనీ లుహాయాన్ తెగ వద్దకు ముజాహిదీన్ల ఒక సైన్యాన్ని పంపాలని సంకల్పించినట్లు చెప్పారు. ఇద్దరు ఉన్న ఇంట్లో నుండి ఒకరు సైన్యంలో చేరాలని, ఒక వ్యక్తి ఇంట్లోనే ఉండాలని జహాద్ పుణ్యం ఇద్దరికీ సమానంగా లభిస్తుందని అన్నారు. (ముస్లిమ్)

3801. (15) [15] (صحیح) (1119/2)

وَعَنْ جَابِرِ بْنِ سُرَّةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَنْ يَبْرَحَ هَذَا الدِّينُ قَائِمًا يُقَاتِلُ عَلَيْهِ عَصَابَةٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ." رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3801. (15) [2/1119 దృఢం]

జాబిర్ బిన్ సమురహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "ఈ ఇస్లామ్ ధర్మం ఎల్లప్పుడూ వర్తిల్లుతూ ఉంటుంది. ముస్లిముల వర్గాలు ఎక్కడో ఒకచోట జహాద్ చేస్తూ ఉంటాయి. చివరికి ప్రళయం రానే వస్తుంది." 4 (ముస్లిమ్)

3802. (16) [16] (متفق عليه) (1119/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا يُكَلِّمُ أَحَدٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهِ أَعْلَمُ بِمَنْ يُكَلِّمُ فِي سَبِيلِهِ إِلَّا جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَجُرْحُهُ يَنْعَبُ دَمًا لَلَّذِي لَوْنُ الدَّمِ وَالرَّيْحُ رِيحُ الْمِسْكِ."

3802. (16) [2/1119 ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "జహాద్లో గాయపడిన వ్యక్తి అయితే అల్లాహ్ మార్గంలో ఎవరు గాయపడతారు అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు. తీర్పుదినం నాడు ఆ గాయపడిన ముజాహిద్ ఎటువంటి స్థితిలో వస్తాడంటే, అతని శరీరం నుండి రక్తం కారుతూ ఉంటుంది. దాని రంగు కూడా రక్తంలాగే ఉంటుంది. కాని అందులో కస్తూరి సువాసన ఉంటుంది." (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

3803. (17) [17] (متفق عليه) (1120/2)

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَا مِنْ أَحَدٍ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ يُحِبُّ أَنْ يَرْجِعَ إِلَى الدُّنْيَا وَلَهُ مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا الشَّهِيدُ يَتِمَّتْ أَنْ يَرْجِعَ إِلَى الدُّنْيَا فَيُقْتَلَ عَشْرَ مَرَّاتٍ لَهَا يَرَى مِنَ الْكِرَامَةِ."

3803. (17) [2/1120 ఏకీభవితం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "స్వర్గంలోనికి ప్రవేశించిన తర్వాత ఎవరూ మళ్ళీ ప్రపంచంలోనికి

4) వివరణ-3801: అంటే తీర్పుదినం వరకు జహాద్ కొనసాగుతుంది. ప్రపంచంలో ఎక్కడో ఒకచోట ముస్లిముల వర్గాలు జహాద్ చేస్తూ ఉంటాయి.

రావడానికి ఇష్టపడరు, వారికి లెక్కలేనన్ని ధన సంపదలు లభించినా సరే. కాని అమరవీరుడు మాత్రం మళ్ళీ ప్రపంచంలోనికి రావాలని కోరుకుంటాడు, పదిసార్లు వీరమరణం పొంది, దాని ప్రతిఫలాన్ని పొందాలని కోరుకుంటాడు. ఎందుకంటే అతడు షహాదహ్ వీరమరణం ప్రత్యేకతను చూచి ఉంటాడు." (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

3804 [18] (صحيح) (1120/2)

وَعَنْ مَسْرُوقٍ قَالَ: سَأَلْنَا عَبْدَ اللَّهِ بْنَ مَسْعُودٍ عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ: (وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْفَعُونَ. 3:169) الْآيَةَ قَالَ: إِنَّا قَدْ سَأَلْنَا عَنْ ذَلِكَ فَقَالَ: "أَرْوَاهُمْ فِي أَجْوَابِ طَيْرٍ خُضِرَ لَهَا قَنَادِيلٌ مُعَلَّقَةٌ بِالْعَرْشِ تَسْرَحُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ شَاءَتْ ثُمَّ تَأْوِي إِلَى تِلْكَ الْقَنَادِيلِ فَاطْلَعَ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ اطَّلَاعَةً فَقَالَ: هَلْ تَشْتَهُونَ شَيْئًا؟ قَالُوا: أَيْ شَيْءٍ نَشْتَهُي وَنَحْنُ نَسْرَحُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ شِئْنَا فَفَعَلَ ذَلِكَ بِهِمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ فَلَمَّا رَأَوْا أَنَّهُمْ لَنْ يُتْرَكُوا مِنْ أَنْ يَسْأَلُوا قَالُوا: يَا رَبِّ نُرِيدُ أَنْ تَرُدَّ أَرْوَاحَنَا فِي أَجْسَادِنَا حَتَّى نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِكَ مَرَّةً أُخْرَى فَلَمَّا رَأَى أَنْ لَيْسَ لَهُمْ حَاجَةٌ تَرَكُوهُ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3804. (18) [2/1120 దృఢం]

మసరూఖ్ (ర) కథనం: మేము 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మసరూఖ్' (ర)ను ఈ ఆయతు వివరణ గురించి అడిగాము.

" మరియు అల్లాహ్ మార్గంలో చంపబడిన వారిని మృతులుగా భావించకండి. వాస్తవానికి వారు సజీవులై, తమ ప్రభువువద్ద జీవనోపాధి పొందుతున్నారు. అల్లాహ్ తన అనుగ్రహంతో ప్రసాదించిన దానితో (ప్రాణిత్వాగంతో) వారు సంతోషంతో ఉప్పొంగిపోతారు. మరియు వారిని కలువక, వెనుక (బ్రతికి) ఉన్న వారి కొరకు (ఇవ్వబడిన శుభవార్తతో) వారు సంతోష పడుతూ ఉంటారు. ఎందుకంటే వారికి ఎలాంటి భయమూ ఉండదు మరియు వారు దుఃఖపడరు కూడా! వారు అల్లాహ్ అనుగ్రహానికి, దాతృత్వానికి సంతోషపడుతూ ఉంటారు. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ విశ్వాసుల ప్రతిఫలాన్ని వ్యర్థం కానివ్వడు." (అల్-మాయిదహ్, 3:169-171)

దానికి అబ్దుల్లాహ్ (ర) కథనం: "ప్రవక్త (స) ను మేము ఈ ఆయతును గురించి అడిగాము. దానికి ప్రవక్త (స) 'వారి ఆత్మలు పచ్చని పక్షుల గూళ్ళలో స్వర్గంలోని దీపాలలో ప్రేలాడుతున్నాయి. వారి ప్రభువు వారివైపు తిరిగి, 'ఏమైనా కావాలా' అని అడిగాడు. దానికి వారు 'ప్రభూ! స్వర్గమంతా తిరిగి ఏం కావాలన్నా తిరిగి తింటున్నాం. మరి ఇంకేమి కావాలి మాకు?' ఇలా మూడుసార్లు ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. వారు అడగటం తప్పనిసరి అని భావించి, 'మా ఆత్మలను మా శరీరాల్లోకి పంపు, మేము మళ్ళీ పోరాడి మళ్ళీ వీర స్వర్గం అలంకరిస్తాం,' అని అంటారు. దానికి అల్లాహ్ మౌనం వహిస్తాడు. సామాన్యంగా ప్రజలు మరణించి స్వర్గంలోనికి వెళ్ళి మళ్ళీ దాన్నుండి బయటకు రాకూడదని భావిస్తారు. కాని అమరవీరులు మళ్ళీవచ్చి మళ్ళీ వీరమరణం పొందాలని కోరుకుంటారు. ఎందుకంటే దాని ఔన్నత్యాన్ని వారు చూసి ఉన్నారు అని ప్రవచించారు." (ముస్లిమ్)

3805 [19] (صحيح) (1120/2)

عَنْ أَبِي قَتَادَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَامَ فِيهِمْ فَذَكَرَ لَهُمْ أَنَّ الْجِهَادَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْإِيْمَانَ بِاللَّهِ أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ فَقَامَ رَجُلٌ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ إِنْ قُتِلْتُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُكْفَرُ عَنِّي خَطَايَايَ؟ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "نَعَمْ إِنْ قُتِلْتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَنْتَ صَابِرٌ مُحْتَسِبٌ مُقْبِلٌ غَيْرٌ مُدْبِرٌ". ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "كَيْفَ قُلْتَ؟" فَقَالَ: أَرَأَيْتَ إِنْ قُتِلْتُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُكْفَرُ عَنِّي خَطَايَايَ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "نَعَمْ وَأَنْتَ صَابِرٌ مُحْتَسِبٌ مُقْبِلٌ غَيْرٌ مُدْبِرٌ إِلَّا الدَّيْنَ فَإِنَّ جِبْرِيْلَ قَالَ بِي ذَلِكَ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3805. (19) [2/1120 దృఢం]

అబూ ఖతాదహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) అనుచరుల ముందు నిలబడి ప్రసంగించారు. ఆ ప్రసంగంలో, 'అల్లాహ్ (త) మార్గంలో జహాద్ చేయడం, అల్లాహ్ (త)ను విశ్వసించడం అన్నిటి కంటే ఉత్తమమైన కార్యాల' అని అన్నారు. ఒక వ్యక్తి నిలబడి, 'ఓ ప్రవక్తా! ఒకవేళ నేను అల్లాహ్ మార్గంలో వీరమరణం పొందితే నా పాపాలన్నీ క్షమించబడతాయా?' అని ప్రశ్నించాడు. దానికి ప్రవక్త

(స), 'అవును, ఒకవేళ నువ్వు అల్లాహ్ మార్గంలో చంపబడితే. అయితే అప్పుడు నీవు సహనం పాటిస్తూ పుణ్యంగా భావిస్తూ శత్రువుతో తలపడాలి, వీపు చూపించకూడదు,' అనిపలికి, ఆ తరువాత ప్రవక్త(స) ఆ వ్యక్తి తో, 'నువ్వు ఏమని అన్నావు,' అని అన్నారు. దానికి ఆ వ్యక్తి, 'ఒకవేళ నేను అల్లాహ్ (త) మార్గంలో చంపబడితే, నా పాపాలన్నీ క్షమించబడతాయో, అని అన్నాను,' అని అన్నాడు. దానికి ప్రవక్త(స), 'అవును, అయితే నువ్వు సహనంపాటించాలి. పుణ్యంగా భావించి శత్రువుతో తలపడాలి. వెనకడుగు వేయరాదు. కాని అప్పు మాత్రం క్షమించబడదు. జబ్బిల్ (అ) ఇప్పుడు ఉప్పుడే నాతో ఇలా అన్నారు,' అని అన్నారు. (ముస్లిమ్)

అంటే దేవుని హక్కులు క్షమించబడతాయి. కాని దాసుల హక్కులు క్షమించబడవు.

(1121/2) (صحیح) [20] 3806

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "الْقَتْلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُكَفِّرُ كُلَّ شَيْءٍ إِلَّا الدَّيْنَ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3806. (20) [2/1121 దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్ర్ బిన్ 'ఆస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ మార్గంలో వీరమరణం పొందటం వల్ల అప్పు తప్ప మిగిలిన పాపాలన్నీ క్షమించటం జరుగుతుంది." (ముస్లిమ్)

(1121/2) (متفق عليه) [21] 3807

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "يُطْفَأُ اللَّهُ تَعَالَى إِلَى رَجُلَيْنِ يَقْتُلُ أَحَدُهُمَا الْآخَرَ يَدْخُلَانِ الْجَنَّةَ: يُقَاتِلُ هَذَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلُ ثُمَّ يُقْتَلُ الْآخَرُ عَلَى الْقَاتِلِ فَيُسْتَشْهِدُ".

3807. (21) [2/1121 ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) ప్రవచనం, "యుద్ధంలో పరస్పరం చంపుకున్న ఇద్దరు వ్యక్తుల పట్ల అల్లాహ్ సంతోషం వ్యక్తం చేస్తాడు. అంటే చంపినవాడిని, చంపబడినవాడిని ఇద్దరినీ స్వర్గంలోనికి పంపివేస్తాడు. వారిలో ఒకరు దైవమార్గంలో అవిశ్వాసులతో యుద్ధం చేస్తూ అవిశ్వాసి ద్వారా చంపబడిన వ్యక్తి వీరరణం

పొందుతాడు. ఆ తరువాత అవిశ్వాసికి ఇస్లామ్ స్వీకరించే భాగ్యం కలుగుతుంది. అతడు విశ్వాసిగా మారిపోతాడు. అప్పుడతడు జహాద్ చేయడానికి వెళ్ళి చంపబడి, వీరమరణం పొంది, స్వర్గంలోనికి ప్రవేశిస్తాడు." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(1121/2) (صحیح) [22] 3808

وَعَنْ سَهْلِ بْنِ حَنْبَلٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ سَأَلَ اللَّهَ الشَّهَادَةَ بِصِدْقٍ بَلَغَهُ اللَّهُ مَنَازِلَ الشَّهَدَاءِ وَإِنْ مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ رَوَاهُ مُسْلِمٌ".

3808. (22) [2/1121 దృఢం]

సహల్ బిన్ 'హనీఫ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "చిత్తశుద్ధితో వీరమరణం కోరేవారిని అల్లాహ్ (త) అమరవీరుల స్థానానికి చేర్చివేస్తాడు. అతడు తన పడకపై మరణించినా సరే." (ముస్లిమ్)

(1121/2) (صحیح) [23] 3809

وَعَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَا تُحَدِّثُنِي عَنْ حَارِثَةَ وَكَانَ قُتِلَ يَوْمَ بَدْرٍ أَصَابَهُ سَهْمٌ غَرِبَ فَإِنْ كَانَ فِي الْجَنَّةِ مَصْرُوتٌ وَإِنْ كَانَ غَيْرَ ذَلِكَ اجْتَهَدْتُ عَلَيْهِ فِي الْبُكَاءِ فَقَالَ: "يَا أُمَّ حَارِثَةَ إِنَّهَا جَنَّاتٌ فِي الْجَنَّةِ وَإِنَّ ابْنَكِ أَصَابَ الْفَرْدَوْسَ الْأَعْلَى". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3809. (23) [2/1121 దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: 'హరిస'హ్ బిన్ తి సురాఖహ్ తల్లియైన రబీ'అ బిన్ తి బరా'అ, ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి, 'ఓ ప్రవక్తా! నా కొడుకు 'హరిస'హ్, గురించిన విషయాలు తెలియ పర్పండి. అతడు బదర్ యుద్ధంలో అకస్మాత్తుగా ఒక బాణం వచ్చి తగలటం వల్ల వీరమరణం పొందాడు. ఒకవేళ అతడు స్వర్గంలోనికి వెళ్ళి ఉంటే నేను సహనం పాటిస్తాను, ఒకవేళ దురదృష్టవల్ల అందులోకి వెళ్ళకపోతే మొరవెట్టు కుంటాను' అని విన్నవించుకుంది. దానికి ప్రవక్త(స), 'ఓ 'హరిస'హ్ తల్లి! స్వర్గంలో అనేక తరగతులు ఉన్నాయి. అన్నిటికంటే ఉత్తమమైనది జన్నతుల్ ఫిర్దౌస్. నీ కొడుకు 'హరిస'హ్ జన్నతుల్ ఫిర్దౌస్ లోనికి చేరుకున్నాడు,' అని అన్నారు. (బు'ఖారీ)

3810 [24] (صحیح) (1121/2)
وَعَنْهُ قَالَ: إِنِّي لَأُطْلَقُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَصْحَابُهُ
حَتَّى سَبَقُوا الْمُشْرِكِينَ إِلَى بَدْرٍ. وَجَاءَ الْمُشْرِكُونَ. فَقَالَ رَسُولُ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "قَوْمُوا إِلَى جَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ
وَالْأَرْضُ". قَالَ عُمَيْرُ بْنُ الْحُمَامِ: بَخَّ بَخَّ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَا يَحْبِلُكَ عَلَى قَوْلِكَ بَخَّ بَخَّ؟" قَالَ: لَا وَاللَّهِ
يَا رَسُولَ اللَّهِ إِلَّا رَجَاءُ أَنْ أَكُونَ مِنْ أَهْلِهَا قَالَ: "فَأَنَّكَ مِنْ
أَهْلِهَا". قَالَ: فَأَخْرَجَ ثِمَرَاتٍ مِنْ قَرْيَةٍ فَجَعَلَ يَأْكُلُ مِنْهُنَّ ثُمَّ
قَالَ: لَيْسَ أَنَا حَبِيبٌ حَتَّى أَكُلَ ثِمَرَاتِي إِنَّهَا لَحَيَاةٌ طَوِيلَةٌ قَالَ:
فَرَمَى بِهَا كَأَن مَعَهُ مِنَ الثَّمَرِ ثُمَّ قَاتَلَهُمْ حَتَّى قُتِلَ. رَوَاهُ
مُسْلِمٌ.

3810. (24) [2/1121దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స), ఆయన అనుచరులు
మదీనా మునవ్వరహ్ నుండి బయలుదేరి
అవిశ్వాసుల కంటే ముందు బదర్ ప్రాంతానికి చేరు
కున్నారు. ఆ తరువాత అవిశ్వాసులు వచ్చారు. ప్రవక్త
(స) తన అనుచరులను ఉద్దేశించి, 'మీరు స్వర్గాన్ని
పొందేందుకు సిద్ధంకండి. దాని వైశాల్యం భూమ్యా
కాలంతో ఉంది. పొడవు, వెడల్పుల విషయం ఏమాత్రం
చెప్పనక్కరలేదు,' అని అన్నారు. అది విని ఉమైర్ బిన్
హమ్మమ్, 'ఎంత బాగుంది,' అని అన్నాడు. అది విని
ప్రవక్త(స) అతనితో, 'నువ్వు ఎంత బాగుంది, అని ఎలా
అన్నావు,' అని ప్రశ్నించారు. దానికి అతడు, 'ఓ ప్రవక్తా!
నేను కూడా స్వర్గానికి అవాసిన ఆశతో అన్నాను,'
అని అన్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నువ్వు స్వర్గంలోనికి
వెళ్ళేవారిలో ఉన్నావు,' అని అన్నారు. ఆ తరువాత
'ఉమైర్ తన పొదలో నుండి ఖర్జూరాలు తీసి తినటం
ప్రారంభించారు. 'వీటిని తింటూ, తింటూ జీవితం
గడిచిపోతుంది,' అని పలికి ఖర్జూరాలన్నీ తినే పారవేసి
వెళ్ళి అవిశ్వాసులతో పోరాడుతూ వీరమరణం
పొందాడు." (ముస్లిమ్)

3811 [25] (صحیح) (1122/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
"مَا تَعُدُّونَ الشَّهِيدَ فِيكُمْ؟" قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ قُتِلَ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ شَهِيدٌ. قَالَ: "إِنْ شَهِدَاءَ أُمَّتِي إِذَا لَقِيْلِي: مَنْ

قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ شَهِيدٌ وَمَنْ مَاتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ
شَهِيدٌ وَمَنْ مَاتَ فِي الطَّاعُونَ فَهُوَ شَهِيدٌ وَمَنْ مَاتَ فِي الْبَطْنِ
فَهُوَ شَهِيدٌ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3811. (25) [2/1122దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స), ప్రజల
నుద్దేశించి, 'అమరవీరుడెవరో మీకు తెలుసా?' అని
అన్నారు. ప్రజలు, 'అల్లాహ్(త) మార్గంలో చంపబడిన
వ్యక్తి అమరవీరుడు ఓ ప్రవక్తా!' అని అన్నారు. దానికి
ప్రవక్త(స), 'అప్పుడైతే నా అనుచర సమాజంలో చాలా
తక్కువ అమర వీరులుంటారు. అందువల్ల
దైవమార్గంలో చంపబడిన వారు అమరవీరులు, ప్లేగు
వ్యాధి ద్వారా మరణించినవారు అమరవీరులు, కడుపు
నొప్పి ద్వారా మరణించినవారు అమరవీరులు, అంటే
వీరందరూ అమరవీరులుగా పరిగణించబడతారు.'
(ముస్లిమ్)

3812 [26] (صحیح) (1122/2)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ: "مَا مِنْ غَارِيَّةٍ أَوْ سَرِيَّةٍ تَغْرُوْ فَتَغْتَنِمَ وَتَسْلَمَ إِلَّا كَانُوا
قَدْ تَعَجَّلُوا ثَلَاثِي أَجُورِهِمْ وَمَا مِنْ غَارِيَّةٍ أَوْ سَرِيَّةٍ تُخَفِقُ
وَتَصَابُ إِلَّا تَمَّ أَجُورُهُمْ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3812. (26) [2/1122దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్ర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స)
ప్రవచనం, "జహాద్ చేసే బృందం లేదా జహాద్ చేసే వ్యక్తి
జహాద్లో పాల్గొని యుద్ధ ధనం పొంది, సురక్షితంగా
తిరిగివస్తే వారికి 2/3వ వంతులు పుణ్యం ఇహలోకంలోనే
లభించినట్లు. ఒకవేళ యుద్ధధనం పొందకుండా
గాయాలతో తిరిగివస్తే వారికి పరిపూర్ణ పుణ్యం
లభిస్తుంది. (ముస్లిమ్)

3813 [27] (صحیح) (1122/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
"مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَغْرُ وَلَمْ يُحْدِثْ بِهِ نَفْسَهُ مَاتَ عَلَى شَعْبَةٍ مِنْ
نِفَاقٍ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3813. (27) [2/1122దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం,
"మరణించిన వ్యక్తి, జహాద్ చేయకుండా, కనీసం జహాద్

చేస్తానని కాంక్షించకుండా ఉండి ఉంటే, కపటచారిగా మరణించినట్లే." (ముస్లిమ్)

3814 [28] (متفق عليه) (1122/2)

وَعَنْ أَبِي مُوسَى قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: الرَّجُلُ يُقَاتِلُ لِمَغْنَمٍ وَالرَّجُلُ يُقَاتِلُ لِلدِّكْرِ وَالرَّجُلُ يُقَاتِلُ لِيَمْرَأَةٍ مَكَانَهُ فَمَنْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ؟ قَالَ: " مَنْ قَاتَلَ لِتَكُونَ كَلِمَةً لِلَّهِ هِيَ الْعُلْيَا فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ."

3814. (28) [2/1122 ఏకీభవితం]

అబూ మూసా అష్'అరి (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్దకు ఒక వ్యక్తి వచ్చి, 'కొందరు యుద్ధ ధనం పొందటానికి యుద్ధం చేస్తారు. కొందరు పేరు ప్రఖ్యాతుల కోసం మరికొందరు గౌరవమర్యాదల కోసం యుద్ధాలు చేస్తారు. వీరిలో అల్లాహ్ మార్గంలో జహాద్ చేసేవారెవరు?' అని ప్రశ్నించాడు. దానికి ప్రవక్త (స) 'దైవధర్మ ఔన్నత్యం కోసం యుద్ధం చేసేవాడే ముజాహిద్ ఫీ సబీలిల్లాహ్' అని అన్నారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3815 [29] (صحيح) (1123/2)

وَعَنْ أَنَسٍ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجَعَ مِنْ غَزْوَةِ تَبُوكَ فَدَنَا مِنَ الْمَدِينَةِ فَقَالَ: "إِنَّ بِالْمَدِينَةِ أَقْوَامًا مَسِيئَةً مَسِيئًا وَلَا قَطْعَتُمْ وَإِدْيَا إِلَّا كَانُوا مَعَكُمْ." وَفِي رَوَايَةٍ: "إِلَّا شَرَّكُمْ فِي الْأَجْرِ." قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَهُمْ بِالْمَدِينَةِ؟ قَالَ: "وَهُمْ بِالْمَدِينَةِ حَبَسَهُمُ الْعُدُورُ." رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ.

3815. (29) [2/1123 దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) తబూక్ యుద్ధం నుండి తిరుగు ప్రయాణమై మదీనహ్ సమీపానికి చేరుకున్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'మదీనహ్ లో చాలామంది ఉండి పోయారు. మీతో పాటు రాలేక పోయారు, అడవులను, ఎడారులను దాటలేదు, కాని పుణ్యంలో మాత్రం మీవెంట ఉన్నారు,' అని అన్నారు. దానికి ప్రజలు, 'వాళ్ళు మదీనహ్ లో ఉన్నారా,' అని అడిగారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'అవును, వారు మదీనహ్ లో ఉన్నారు, అసహాయత వారిని జహాద్ లో పాల్గొనకుండా చేసింది,' అని అన్నారు. (బు'ఖారీ)

3816 [30] (صحيح) (1123/2)

وَرَوَاهُ مُسْلِمٌ عَنْ جَابِرٍ.

3816. (30) [2/1123 దృఢం]

జాబిర్ (ర) కథనం. ⁵ (ముస్లిమ్)

3817 [31] (متفق عليه) (1123/2)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاسْتَأْذَنَهُ فِي الْجِهَادِ فَقَالَ: "أَحْيٍ وَالِدَكَ؟" قَالَ: "نَعَمْ." قَالَ: "فَفِيهِمَا فَجَاهِدْ." مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ. وَفِي رَوَايَةٍ: "فَارْجِعْ إِلَى وَالِدَيْكَ فَأُحْسِنْ مُحَبَّتَهُمَا."

3817. (31) [2/1123 ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్ర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్దకు ఒక వ్యక్తి వచ్చి జహాద్ లోకి వెళ్తానని అనుమతి కోరాడు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నీకు తల్లిదండ్రులు ఉన్నారా?' అని ప్రశ్నించారు. దానికి ఆ వ్యక్తి అవునని సమాధానం ఇచ్చాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) 'తల్లిదండ్రుల నేవచేస్తూ ఉండు, ఇదే నీకు జహాద్,' అని అన్నారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

మరో ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, "నువ్వు తల్లిదండ్రుల వద్దకు వెళ్ళి, వారి పట్ల మంచిగా ప్రవర్తించు."

3818 [32] (متفق عليه) (1123/2)

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَوْمَ الْفَتْحِ: "لَا هَجْرَةَ بَعْدَ الْفَتْحِ وَلَكِنْ جِهَادٌ وَنِيَّةٌ وَإِذَا اسْتَنْفَرْتُمْ فَأَنْفِرُوا."

3818. (32) [2/1123 ఏకీభవితం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మక్కహ్ విజయం నాడు ప్రసంగంలో ఇలా ఉపదేశించారు, "మక్కహ్ విజయం తరువాత హిజ్రత్ తప్పనిసరి విధి కాదు. కాని జహాద్ మరియు సత్కార్యాల సంకల్పం

5) వివరణ-3816: అంటే అందులు, వికలాంగులు, కుంటి వారు, మూగవారు, ఒకవేళ వీరు ఇలా కాకపోతే శారీరకంగా ఆరోగ్యంగా ఉంటే మీతో పాటు యుద్ధంలో పాల్గొనేవారు. కాని జహాద్ లో పాల్గొనేవారి స్థానం గొప్పది. అల్లాహ్ ఆదేశం: "తమధనాన్ని, ప్రాణాన్ని వినియోగించి ధర్మయుద్ధం (జహాద్) చేసేవారి స్థానాన్ని అల్లాహ్! ఇంట్లో కూర్చుండిపోయే వారి స్థానంకంటే, ఉన్నతం చేశాడు." (బు'ఖారీ)

శాశ్వతంగా ఉంటుంది. మిమ్మల్ని జహాద్ కి రమ్మంటే వెంటనే తమ ఇళ్ళ నుండి బయలు దేరండి." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

الرِّفْعَةُ الْبَاقِيَّةُ

3819 [33] (لم تتم دراسته) (1123/2)

عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي يُقَاتِلُونَ عَلَى الْحَقِّ طَاهِرِينَ عَلَى مَنْ نَأَوْهُمْ حَتَّى يُقَاتِلَ أَخْرَهُمُ الْمَسِيحُ الدَّجَالُ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3819. (33) [2/1123 **అపరిశోధితం**]

'ఇమ్రాన్ బిన్ హుస్సైన్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నా అనుచర సమాజంలోని ఒక బృందం సత్యం కోసం ఎల్లప్పుడూ యుద్ధం చేస్తూ ఉంటుంది, ఇంకా తన శత్రువులపై ఎల్లప్పుడూ ఆధిక్యత కలిగి ఉంటుంది. చివరికి అందరికంటే వెనుక మసీదుద్దజ్జాలతో యుద్ధం చేస్తుంది. (అబూ దావూద్) అంటే ప్రళయం వరకు ముస్లిమ్ సమాజంలో నుండి ఒక వర్గం జహాద్ చేస్తూ ఉంటుంది.

3820 [34] (ضعيف) (1123/2)

وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "مَنْ لَمْ يَغْزُ وَلَمْ يَجْهَدْ غَارِيًّا أَوْ يَخْلُفْ غَارِيًّا فِي أَهْلِ بَيْتِهِ أَصَابَهُ اللَّهُ بِقَارِعَةٍ قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3820. (34) [2/1123 **బలహీనం**]

అబూ ఉమామహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఎవరైనా జహాద్ చేయకుండా లేదా, జహాద్ చేసే వారికి ఆయుధాలు సమకూర్చకుండా లేదా జహాద్ లో వెళ్ళేవారి భార్యాపిల్లల్ని మంచిగా సంరక్షించకుండా ఉంటే, తీర్పుదినానికి ముందు అల్లాహ్ (త) అతన్ని ఏదో ఒక కష్టంలో పడవేస్తాడు." (అబూ దావూద్)

3821 [35] (صحيح) (1124/2)

وَعَنْ أَنَسٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "جَاهِدُوا الْمُشْرِكِينَ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَضُلُكُمُكُمْ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالدَّارِمِيُّ.

3821. (35) [2/1124 దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీ ధన, ప్రాణాలు మరియు నోటిద్వారా అవిశ్వాసులతో యుద్ధం చేస్తూ ఉండండి." 6 (అబూ దావూద్, నసాయి, దార్మి)

3822 [36] (لم تتم دراسته) (1124/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَفْشُوا السَّلَامَ وَأَطْعِمُوا الطَّعَامَ وَاضْرِبُوا الْهَامَ تُوَرِّثُوا الْجَنَّةَ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَقَالَ: هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ.

3822. (36) [2/1124 **అపరిశోధితం**]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఉపదేశం, "మీరు సలామ్ ను వ్యాపింపజేయండి, అన్నం పెట్టండి, శత్రువులను మట్టుపెట్టండి, అంటే అవిశ్వాసులతో యుద్ధం చేయండి. అలా చేస్తే జన్నతుల్ ఫిర్దౌస్ కి వారసులౌతారు. (తిర్మిజి)

3823 [37] (صحيح) (1124/2)

وَعَنْ فَضَالَةَ بْنِ عُيَيْدٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "كُلُّ مَبِيَّتٍ يُخْتَمَرُ عَلَى عَمَلِهِ إِلَّا الذِّي مَاتَ مُرَابِطًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنَّهُ يُنْفَى لَهُ عَمَلُهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَيَأْمَنُ فِتْنَةَ الْقَبْرِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ.

3823. (37) [2/1124 దృఢం]

ఫజాలహ్ బిన్ ఉబైద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ప్రతి మృతుని యొక్క ఆచరణ దాని మరణానంతరం సమాప్తమవుతుంది. కాని దైవమార్గంలో పాటుపడే ముజాహిద్ ముస్లిముల ధన, ప్రాణాలను కాపాడుతూ మరణిస్తే, అతని ఆచరణ ప్రళయం వరకు పెరుగుతూ ఉంటుంది. అంటే అతడు అదే స్థితిలో ఉన్నట్టు పరిగణించటం జరుగుతుంది. ఇంకా అతన్ని సమాధి శిక్ష

6) వివరణ-3821: ధన, ప్రాణాలతో జహాద్ చేయడం అంటే ఈ రెండు అవసరమైనప్పుడు జహాద్ కోసం ఈ రెంటిని త్యాగం చేయాలి. అదేవిధంగా నోటిద్వారా జహాద్ చేయడం అంటే విగ్రహారాధకులను విగ్రహారాధన నుండి వారించాలి. అంటే మంచిని ఆదేశించాలి, చెడును నిర్మూలించాలి. ఇంకా తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో అవిశ్వాసులను శపించాలి. వారికి వ్యతిరేకంగా దు'అయె ఖునూత్ పఠించాలి.

నుండి రక్షించటం జరుగుతుంది. (తిర్మిజి', అబూ దావూద్)

3824 [38] (صحيح) (1124/2)

وَرَوَاهُ الدَّارِمِيُّ عَنْ عَقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ .

3824. (38) [2/1124 దృఢం]

ఉఖ్బు బిన్ ఆమిర్ (ర), ఆధారంగా, దార్మి ఉల్లేఖనం.

3825 [39] (صحيح) (1124/2)

وَعَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "مَنْ قَاتَلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَوَاقَ نَاقَةً فَقَدْ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ وَمَنْ جَرَحَ جُرْحًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ نُكِبَ نَكْبَةً فَإِنَّهَا تَجِيءُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَأَغْرَرَ مَا كَانَتْ لَوْ نُفِهَا الرَّعْفَرَانُ وَرِيحُهَا الْبَسْكَ وَمَنْ حَرَجَ بِهِ خِرَاجٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنَّ عَلَيْهِ طَابَعَ الشَّهْدَاءِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ.

3825. (39) [2/1124 దృఢం]

మఅజ్ బిన్ జబల్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స)ను ఇలా అంటూ ఉండగా నేను విన్నాను. "ఎవరైనా కొద్దిన పయినా అల్లాహ్ మార్గంలో జహాద్ చేస్తే, అతని కొరకు స్వర్గం తప్పనిసరి అయిపోతుంది. ఇంకా ఒకవేళ దైవమార్గంలో గాయపడి, ఏదైనా వ్యాధికి గురిచేయబడితే, తీర్పుదినం నాడు అతడు గాయాలతో వస్తాడు. ఆ గాయాలతో రక్తం కారుతూ ఉంటుంది. ఆ రక్తం కుంకుమ రంగుకలిగి ఉంటుంది. ఇంకా ఆ రక్తం నుండి కస్తూరి సువాసన వస్తూ ఉంటుంది. ఇంకా జహాద్లో ఎవరికైనా మొటిమలు పుళ్ళు ఏర్పడితే, అవి వీరమరణ సూచికలుగా గుర్తించబడతాయి. దైవ మార్గంలోని జహాద్గా పరిగణించబడతాయి." 7 (తిర్మిజి', అబూ దావూద్, నసాయి)

3826 [40] (صحيح) (1125/2)

وَعَنْ خُرَيْمِ بْنِ قَاتِلٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ أَنْفَقَ نَفَقَةً فِي سَبِيلِ اللَّهِ كُنِبَ لَهُ بِسَبْعِمِائَةٍ ضِعْفٍ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ.

7) ఎవరైనా-3825: 'పహాఖ్ నాఖహ్' అంటే ఒంటి పాలు ఒకసారి పీతే, మళ్ళీ మరోసారి పీతేకడానికి మధ్య గల సమయం.

3826. (40) [2/1125 దృఢం]

'ఖురైమ్ బిన్ ఫాతిక్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ మార్గంలో దానం చేసిన వారికి 700 రెట్లు అధికం చేసి ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది." (తిర్మిజి', నసాయి)

అంటే ఒక్క రూపాయి దైవమార్గంలో ఖర్చు చేస్తే 700 ఖర్చు చేసినంత ప్రతిఫలం ఇవ్వటం జరుగుతుంది.

3827 [41] (حسن) (1125/2)

وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَفْضَلُ الصَّدَقَاتِ ظِلُّ فُسْطَاطٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمِنْحَةُ خَادِمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ طَرَوْقَةٌ فَحِلٍّ فِي سَبِيلِ اللَّهِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

3827. (41) [2/1125 ప్రామాణికం]

అబూ ఉమామహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "జహాద్లో అత్యుత్తమమైన దానం నిడకోసం టెంట్ ఇవ్వటం. అంటే ముజాహిదీన్ల విశ్రాంతికోసం టెంట్ ఇవ్వటం అన్నిటికంటే ఉత్తమమైన సదఖ. అదేవిధంగా ముజాహిదీన్ల సేవకోసం సేవకుణ్ణి ఇవ్వడం కూడా ఉత్తమమైన దానమే. అదేవిధంగా ముజాహిదీన్లు ప్రయాణం చేయడానికి దృఢంగా ఉన్న ఒంటిను ఇవ్వటం కూడా ఉత్తమమైన దానమే." (తిర్మిజి')

3828 [42] (صحيح) (1125/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا يَلِجُ النَّارَ مَنْ بَكَى مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ حَتَّى يَعُودَ اللَّبَنُ فِي الضَّرْعِ وَلَا يَجْتَنِعُ عَلَى عِبْدٍ غَبَارٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَدُحَانٌ جَهَنَّمَ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

وَزَادَ النَّسَائِيُّ فِي أُخْرَى "فِي مَنْخَرِي مُسْلِمٍ أَبَدًا" وَفِي أُخْرَى: "فِي جَوْفِ عَبْدٍ أَبَدًا وَلَا يَجْتَنِعُ الشُّحُّ وَالْإِيمَانُ فِي قَلْبٍ عَبْدٍ أَبَدًا".

3828. (42) [2/1125 దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "దైవభీతివల్ల ఏడ్చేవాడు ఎన్నడూ నరకంలోనికి ప్రవేశించలేడు. జంతువు సిరాల నుండి వెలువడిన పాలు మళ్ళీ తిరిగి సిరాల్లో ప్రవేశించడం తప్ప, అదే విధంగా జహాద్లో ముజాహిద్ వంటిపై పడిఉన్న మట్టి, ధూళి, నరకంలోని పొగ ఒకచోట చేరలేవు. అంటే జహాద్లో

మట్టి ధూళి మొదలైన వాటికి గురైన ముజాహిద్ ఎన్నడూ నరకంలోనికి ప్రవేశించడు." (తిర్మిజి, నసాయి)
మరో ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది. పిసినారితనం, విశ్వాసం ఒక దైవదాసుని హృదయంలో ఏకం కాలేవు. అంటే విశ్వాసి పిసినారి కాలేడు.

3829 [43] (صحيح) (1125/2)

وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "عَيْنَانِ لَا تَمْسُهُمَا النَّارُ: عَيْنٌ بَكَتْ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَعَيْنٌ بَاتَتْ تَحْرُسُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

3829. (43) [2/1125 దృఢం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఆ రెండు కళ్ళకు నరకాగ్ని ఎన్నడూ ముట్టుకోదు. ఒకటి దైవభీతితో ఏడ్చేకన్ను, రెండవది అల్లాహ్ మార్గంలో జాగరణచేసే కన్ను. అంటే ముజాహిద్ కాపలా కాచేవాడు, దైవభీతితో ఏడ్చేవాడు ఇద్దరూ నరకంలో ప్రవేశించరు." (తిర్మిజి)

3830 [44] (حسن) (1125/2)

وَعَنِ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: مَرَّ رَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِشُعْبٍ فِيهِ عَيْنَةٌ مِنْ مَاءٍ عَذْبَةٍ فَأَعَجَبْنَاهُ فَقَالَ: لَوْ اعْتَرَلْتُ النَّاسَ فَأَقْنَمْتُ فِي هَذَا الشَّعْبِ فَذَكَرْتُ ذَلِكَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَقَالَ: "لَا تَفْعَلْ فَإِنَّ مَقَامَ أَحَدِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَفْضَلُ مِنْ صَلَاتِهِ سَبْعِينَ عَامًا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ الْجَنَّةَ؟ أَعْرُؤُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ قَاتَلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَوَاقٍ نَاقَةً وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

3830. (44) [2/1125 ప్రామాణికం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) అనుచరుల్లోని ఒక వ్యక్తి ఒక కొండ ప్రక్కనున్న ఊట ప్రక్కనుండి వెళుతూ దాన్ని చూచి చాలా సంతోషించి తన మనసులో ప్రజల నుండి వేరై ఇక్కడే నివసిస్తూ దైవారాధన చేసుకుందామని తలచుకుని, తన అభిప్రాయాన్ని ప్రవక్త (స) ముందు పెట్టాడు. ప్రవక్త (స) ఆ వ్యక్తితో, 'నువ్వు అలా చేయకు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ (త) మార్గంలో గడపటం 70 సంవత్సరాలు అతను తన ఇంట్లో చేసిన నమాజ్ కంటే గొప్పది, అల్లాహ్ (త) నిన్ను

క్షమించి, స్వర్గంలోనికి పంపివేయాలనే కోరిక నీకు లేదా అల్లాహ్ (త) మార్గంలో జహాద్ చేయి. ఎందుకంటే అల్లాహ్ మార్గంలో కొద్దిసేపు పోరాడిన వ్యక్తి కోసం స్వర్గం తప్పనిసరి అవుతుంది' అని హితబోధ చేసారు. (తిర్మిజి)

3831 [45] (ضعيف) (1126/2)

وَعَنْ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "رِبَاطٌ يَوْمَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ يَوْمٍ فِيهَا سِوَاهُ مِنَ الْمَنَازِلِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ.

3831. (45) [2/1126 బలహీనం]

'ఉస్మాన్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ (త) మార్గంలో అవిశ్వాసులకు వ్యతిరేకంగా సరిహద్దుపై ఒక రాత్రి పగలు కాపలా కాయటం వేల దినాలకంటే ఎంతో ఉత్తమం, అయితే ఈ ప్రాంతాలు తప్ప." (తిర్మిజి, నసాయి)

3832 [46] (لم تتم دراسته) (1126/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "عَرْضٌ عَلَيَّ أَوْلَى ثَلَاثَةِ يَدِخُلُونَ الْجَنَّةَ: شَهِيدٌ وَعَفِيفٌ مُتَعَقِّفٌ وَعَبْدٌ أَحْسَنَ عِبَادَةِ اللَّهِ وَنَصَحَ لِمَوْلَاهُ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

3832. (46) [2/1126 అపరిశోధితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నా ఎదుట మూడు రకాలకు చెందిన స్వర్గవాసులను ప్రవేశపెట్టటం జరిగింది. అందరికంటే ముందు వీరు స్వర్గంలోనికి ప్రవేశిస్తారు. వీరిలో ఒకరు విరమరణం పొందిన వారు, మరొకరు నిషిద్ధ కార్యాలకు దూరంగా ఉండేవారు, ఎవరినీ అర్థించనివారు, మూడవ వ్యక్తి చిత్తశుద్ధితో అల్లాహ్ (త) ను ఆరాధిస్తూ, తనయజమాని సేవచేసిన సేవకుడు." (తిర్మిజి)

3833 [47] (صحيح) (1126/2)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حُبَيْشٍ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سُئِلَ أَيُّ الْأَعْمَالِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: "طَوْلُ الْقِيَامِ". قِيلَ: فَأَيُّ الصَّدَقَةِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: "جُهْدُ الْبَقْلِ". قِيلَ: فَأَيُّ الْهَجْرَةِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: "مَنْ هَجَرَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ". قِيلَ: فَأَيُّ الْجِهَادِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: "مَنْ جَاهَدَ الْمُشْرِكِينَ بِمَا لَهُ وَنَفْسِهِ". قِيلَ: فَأَيُّ

الْقَتْلِ أَشْرَفُ؟ قَالَ: "مَنْ أَهْرَيْقَ دَمُهُ وَعَقَّرَ جَوَادُ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

وَفِي رَوَايَةٍ لِلنَّسَائِيِّ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سُئِلَ: أَيُّ الْأَعْمَالِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: "إِيمَانٌ لَا شَكَّ فِيهِ وَجَهَادٌ لَا غُلُولَ فِيهِ وَحَجَّةٌ مَبْرُورَةٌ". قِيلَ: فَأَيُّ الصَّلَاةِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: "طُولُ الْقُتُوبِ". ثُمَّ اتَّفَقَا فِي الْبَاقِي.

3833. (47) [2/1126 దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'హుబబ్షి (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ను 'ఎటువంటి ఆచరణ అన్నిటికంటే ఉత్తమం,' అని ప్రశ్నించడం జరిగింది. దానికి ప్రవక్త (స) నమా'జులో చాలాసేపు వరకు నిలబడటం, అంటే నమా'జులో అన్నిటి కంటే ఉత్తమమయినది చాలాసేపు వరకు నిలబడటం, 'అని అన్నారు. ఆ తరువాత, 'ఏ సదఖ్ హ్ ఉత్తమమైనది,' అని ప్రశ్నించడం జరిగింది. దానికి ప్రవక్త (స), 'పేదవాడు శ్రమించి, కష్టపడి తన శక్తికి తగ్గట్టు చేసిన దానం,' అని సమాధానం ఇచ్చారు. ఆ తరువాత 'ఏ హిజ్జత్ ఉత్తమమైనది,' అని ప్రశ్నించడం జరిగింది. దానికి ప్రవక్త (స), 'అల్లాహ్ (త) నిషిద్ధంచేసిన వాటి నుండి, అంటే వాటిని వదలివేయటం,' అని అన్నారు. ఆ తరువాత, 'మళ్ళీ ఏ జహాద్ ఉత్తమమైనది,' అని ప్రశ్నించటం జరిగింది. దానికి ప్రవక్త (స), 'తన ధనప్రాణాలతో చేసిన జహాద్,' అని సమాధానం ఇచ్చారు. మళ్ళీ, 'ఎటువంటి హత్య అన్నిటికంటే మంచిది,' అని ప్రశ్నించడం జరిగింది. దానికి, 'అతన్ని హత్యచేసి అతని గుర్రం కాళ్ళు కోసివేయబడినది.' (అబూ దావూద్, నసాయి)

మరొక ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, ప్రవక్త (స)ను, 'ఆచరణ అన్నిటిలో ఏ ఆచరణ గొప్పది' అని ప్రశ్నించడం జరిగింది. దానికి ప్రవక్త (స) ఎటువంటి అనుమానం లేని విశ్వాసం, ఇంకా, ఎటువంటి ద్రోహం లేని జహాద్, ఇంకా ఆమోదయోగ్యమైన 'హజ్జ్,' అని సమాధానం ఇచ్చారు. ఆ తరువాత 'ఏ నమా'జు ఉత్తమ నది,' అని ప్రశ్నించడం జరిగింది. దానికి, 'చాలా సేపువరకు నిలబడే నమా'జు,' అని సమాధానం ఇచ్చారు. (నసాయి)

3834 [48] (صحيح) (1127/2)

وَعَنِ ابْنِ الْقَدَامِ بْنِ مَعْدِي كَرَب قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لِلشَّهِيدِ عِنْدَ اللَّهِ سِتُّ خِصَالٍ: يُغْفَرُ لَهُ فِي أَوَّلِ دَفْعَةٍ وَيُرَى مَقْعَدُهُ مِنَ الْجَنَّةِ وَيُجَارِمُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَيَأْمَنُ مِنَ الْفَزَعِ الْأَكْبَرِ وَيُوضَعُ عَلَى رَأْسِهِ تَاجُ الْوَقَارِ الْيَاقُوتَةُ مِنْهَا خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَيُرَوَّجُ ثِنْتَيْنِ وَسَبْعِينَ زَوْجَةً مِنَ الْحُورِ الْعِينِ وَيُشَفَّعُ فِي سَبْعِينَ مِنْ أَقْرَبَائِهِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ.

3834. (48) [2/1127 దృఢం]

మిఖ్దామ్ బిన్ మ'అది కరబ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ వద్ద వీరమరణం పొందిన వ్యక్తికి సం 6 విషయాలు ఉన్నాయి. 1. అతని రక్తం మొదటి చుక్క చిమ్మిన వెంటనే అతన్ని క్షమించడం జరుగుతుంది. 2. స్వర్గంలోని అతని నివాసం అతనికి చూపెట్టడం జరుగుతుంది. 3. సమాధి శిక్ష నుండి రక్షించడం జరుగుతుంది. 4. ఇంకా తీర్పుదినం నాటి ఆందోళన నుండి దూరంగా ప్రశాంతంగా ఉంచడం జరుగుతుంది. 5. ఇంకా అతని తలపై గౌరవ కిరీటం పెట్టడం జరుగుతుంది. దాని ముత్యం ప్రపంచంలోని వస్తువులన్నిటి కంటే గొప్పదిగా ఉంటుంది. 6. అతనికి 72 స్వర్గ కన్యలతో నికా'హ్ చేయటం జరుగుతుంది. వారికి పెద్ద పెద్ద కళ్ళు ఉంటాయి. ఇంకా అతని బంధువుల్లో 70 మంది కొరకు సిఫారసుచేసి అనుమతి ఇవ్వటం జరుగుతుంది." (తీర్మిజి, ఇబ్నె మాజహ్)

3835 [49] (لم تتم دراسته) (1127/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ لَقِيَ اللَّهَ بِغَيْرِ أَثَرٍ مِنْ جِهَادٍ لَقِيَ اللَّهَ وَفِيهِ تُلْمَةٌ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ.

3835. (49) [2/1127 అపరిశోధితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "శరీరంపై ఎటువంటి జహాద్ చిహ్నం లేకుండా అల్లాహ్ (త)ను కలిస్తే, ఒక విధమైన నష్టం ఉన్నట్టి." (తీర్మిజి, ఇబ్నె మాజహ్)

3836 [50] (حسن) (1127/2)

وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "الْشَّهِيدُ لَا يَجِدُ أَلَمَ الْقَتْلِ إِلَّا كَمَا يَجِدُ أَحَدُكُمْ أَلَمَ الْقَرْصَةِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ وَالْذَاهَلِيُّ. وَقَالَ التِّرْمِذِيُّ: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ.

3836. (50) [2/1127 ప్రామాణికం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "వీరమరణం పొందినప్పుడు అమరవీరుడికి చివ్వు కుట్టినంత బాధ కలుగుతుంది." (తిర్మిజి / ప్రామాణికం ఏకోల్లేఖనం, సహాయి, దార్మి)

3837 [51] (حسن) (1127/2)

وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "لَيْسَ شَيْءٌ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ مِنْ قَطْرَتَيْنِ وَأَثَرَيْنِ: قَطْرَةٌ دُمُوعٍ مِنْ حَشِيَّةِ اللَّهِ وَقَطْرَةٌ دَمٍ يَهْرَأُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَمَّا الْكُرَّانُ: فَأَثَرٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَثَرٌ فِي فَرَايضِ اللَّهِ تَعَالَى". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَقَالَ: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ.

3837. (51) [2/1127 ప్రామాణికం]

అబూ ఉమామ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ వద్ద రెండు చుక్కలు, రెండు చిహ్నాలు చాలా విలువైనవి. అవి. 1. దైవభీతివల్ల రాలే కన్నీటి చుక్క. 2. దైవమార్గంలో చిందే రక్తపుచుక్క. చిహ్నాలు 1. దైవమార్గంలో ఏర్పడి చిహ్నం. కాళ్ళు చేతులు నుదురు మొదలైన వాటిపై నమాజు వల్ల కలిగే చిహ్నాలు. (తిర్మిజి / ప్రామాణికం ఏకోల్లేఖనం)

3838 [52] (ضعيف) (1127/2)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا تَرْكَبُ الْبَحْرَ إِلَّا حَاجًّا أَوْ مُعْتَمِرًا أَوْ غَارِبًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنَّ تَحْتَ الْبَحْرِ نَارًا وَتَحْتَ النَّارِ بَحْرٌ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3838. (52) [2/1127 బలహీనం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్ర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "సముద్ర ప్రయాణం కేవలం 'హాజిలు, 'ఉమరహ్ చేసేవారు లేదా దైవమార్గంలో పోరాడేవారే చేయాలి. ఎందుకంటే సముద్రం క్రింద అగ్ని ఉంది. అగ్ని క్రింద సముద్రం ఉంది. (అబూ దావూద్)

అంటే సముద్ర ప్రయాణం చాలా ప్రమాదకరమైనది. అయితే ఈమూడు కార్యాలకు మాత్రమే ఇది తగినది.

అయితే ఖుర్ఆన్, 'హదీసు'లను నేర్చుకోవడానికి, వ్యాపారానికి ప్రయాణం చేయవచ్చును. బుఖారీ (ర) పేర్కొన్నట్లు.

3839 [53] (حسن) (1127/2)

وَعَنْ أُمِّ حَرَامٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "الْبَأْسُ فِي الْبَحْرِ الَّذِي يُصِيبُهُ الْقَيْءُ لَهُ أَجْرُ شَهِيدٍ وَالْغَرِيُّ لَهُ أَجْرُ شَهِيدَيْنِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3839. (53) [2/1127 ప్రామాణికం]

ఉమ్మ 'హరమ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఎవరికైనా సముద్ర ప్రయాణంలో వాంతి వస్తే అతనికి ఒక వ్యక్తి వీరమరణం పొందినంత పుణ్యం లభిస్తుంది. అదే విధంగా మునిగి మరణిస్తే ఇద్దరు షహీదుల పుణ్యం లభిస్తుంది." (అబూ దావూద్)

3840 [54] (ضعيف) (1127/2)

وَعَنْ أَبِي مَالِكٍ الْأَشْعَرِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "مَنْ فَضَلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمَاتَ أَوْ قُتِلَ أَوْ قَصَصَهُ فَرَسُهُ أَوْ بَعِيرُهُ أَوْ لَدَغَتْهُ هَامَّةٌ أَوْ مَاتَ فِي فَرَأْشِهِ بِأَيِّ حَتْفٍ شَاءَ اللَّهُ فَإِنَّهُ شَهِيدٌ وَإِنْ لَهُ الْجَنَّةُ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3840. (54) [2/1127 బలహీనం]

అబూ మాలిక్ అష్'అరీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచిస్తూ ఉండగా నేను విన్నాను, "అల్లాహ్ (త) మార్గంలో బయలుదేరి చనిపోయినా, హత్య చేయబడినా, లేదా అతని గుర్రం లేదా అతని ఒంట అతనిని క్రిందపడేసినా, లేదా విషజంతువు కాటేసినా, లేదా తన పడకపై మరణించినా, ఏవిధంగా మరణించినా అతడు షహీద్గానే పరిగణించబడతాడు. అతనికి సంగం స్వర్గం తప్పనిసరి అయిపోతుంది." (అబూ దావూద్)

3841 [55] (لم تتم دراسته) (1127/2)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "قَفْلَةُ كَغَرَوْةٍ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3841. (55) [2/1127 అపరిశోధితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్ర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "జహాద్ నుండి తిరిగి రావటం జహాద్ కి వ్యతిరేకం. అంటే జహాద్ నుండి తిరుగు ప్రయాణం

కూడా జహాద్ గానే పరిగణించబడుతుంది. అంటే దానికి పుణ్యం లభిస్తుంది." (అబూ దావూద్)

3842 [56] (لم تتم دراسته) (1127/2)

وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لِلْغَازِيِ أَجْرُهُ وَلِلْجَاعِلِ أَجْرُهُ وَأَجْرُ الْغَازِيِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3842. (56) [2/1127 అపరిశోధితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్ర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, 'గాజీకి, ముజాహిద్ కి వారి పుణ్యం లభిస్తుంది, ముజాహిద్ కు జీతం ఇచ్చి జహాద్ చేయించిన వారికి ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. అంటే ఇటువంటి వ్యక్తికి రెండు ప్రతిఫలాలు లభిస్తాయి." (అబూ దావూద్)

3843 [57] (لم تتم دراسته) (1127/2)

وَعَنْ أَبِي أَيُّوبَ سَعِيدِ النَّخَعِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "سُفِّتُ عَلَى كُفْرِي الْأَمْصَارُ وَسُتْكُونُ جُنُودٌ مُجَنَّدَةٌ يَفْقَطُ عَلَيْكُمْ فِيهَا بُعُوثٌ فَيَكْرَهُ الرَّجُلُ الْبُعْثَ فَيَتَخَلَّصُ مِنْ قَوْمِهِ ثُمَّ يَتَصَفَّحُ الْقَبَائِلَ يَعْزُضُ نَفْسَهُ عَلَيْهِمْ مَنْ أَنْفَيْهِ بُعْثَ كَذَا أَلَا وَذَلِكَ الْأَجْرُ إِلَى آخِرِ قَطْرَةٍ مِنْ دَمِهِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3843. (57) [2/1127 అపరిశోధితం]

అబూ అయ్యూబ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ను ఇలా అంటూ ఉండగా నేను విన్నాను. "బవిష్యత్తులో మీరు పెద్ద పెద్ద నగరాలను జయిస్తారు. మీవద్ద పెద్దనైన్యాలు ఉంటాయి. జహాద్ కోసం పంపడం జరుగుతుంది. ఒక వ్యక్తి పారితోషికం లేకుండా జహాద్ చేయటానికి సిద్ధపడడు. అతడు తన జాతి నుండి వెళ్ళి మరో జాతిలోనికి వెళ్ళి నేను జీతంపై జహాద్ కు వెళతానని విన్నవించుకుంటాడు. జీతంపై చేసే ఈ ముజాహిద్ ముజాహిద్ కాడు. అతడు తన చివరి రక్తపుబొట్టు వరకు కూలివాడిగానే ఉంటాడు." (అబూ దావూద్)

3844 [58] (لم تتم دراسته) (1129/2)

وَعَنْ يَعْلَى بْنِ أُمَيَّةَ قَالَ: آذَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالْغُرُوحِ وَأَنَا شَيْخٌ كَبِيرٌ لَيْسَ لِي خَادِمٌ فَالْتَمَسْتُ أَجْرًا يَكْفِينِي فَوَجَدْتُ رَجُلًا سَيِّئًا لَهُ ثَلَاثَةٌ دَنَائِيرُ فَكَلِمًا حَضَرْتُ غَزِيَّةً أَرَدْتُ أَنْ أَجْرِيَ لَهُ سَهْمَهُ فَجِئْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَذَكَرْتُ لَهُ فَقَالَ: "مَا أَجِدُ لَهُ فِي غَزْوَتِهِ هَذِهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ إِلَّا دَنَائِيرَةً لَيْتِي تُسَيِّ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3844. (58) [2/1129 అపరిశోధితం]

య'అలా బిన్ ఉమయ్య (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) జహాద్ గురించి ప్రకటించినపుడు నేను చాలా ముసలి వాడిని. నా దగ్గర పనివాడు కాని సేవకుడు కాని లేడు. నేను పనివాడిని వెతకటం ప్రారంభించాను. నా వెంట ఉండటానికి నా సేవ చేయటానికి. నాకు ఒక వ్యక్తి దొరికాడు. అతనికి మూడు దీనార్లు జీతం నిర్ణయించాను. అతడు నా వెంట వచ్చాడు, యుద్ధం జరిగింది. యుద్ధంలో యుద్ధధనం చేతికి చిక్కింది. అందులో అతని వంతును కూడా నిర్ణయిద్దామని అనుకున్నాను. దీన్ని గురించి అడగటానికి ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి జరిగింది విన్నవించుకున్నాను. దానికి ప్రవక్త (స), 'నీవు నిర్దేశించిన ఆ మూడు దీనార్లే అతనికి చెందుతాయి. అవి తప్ప అతనికి పుణ్యం కాని, యుద్ధధనంలో నుండి గాని ఏమీ లభించదు' అని అన్నారు." (అబూ దావూద్)

3845 [59] (صحيح) (1129/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَجُلًا قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ رَجُلٌ يُرِيدُ الْجِهَادَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَهُوَ يَبْتَغِي عَرَضًا مِنْ عَرَضِ الدُّنْيَا. فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا أَجْرَ لَهُ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3845. (59) [2/1129 దృఢం]

అబూ హురైరే (ర) కథనం: ఒక వ్యక్తి, 'ఓ ప్రవక్తా! ఒక వ్యక్తి జహాద్ లో వెళ్ళాలనుకుంటున్నాడు. ఇంకా అతడు ధన సంపదలపట్ల కూడా ఆశగా ఉన్నాడు' అని అన్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స) ఇటువంటి ముజాహిద్ కోసం పుణ్యం లేదు. ఎందుకంటే అతడు ప్రాపంచిక అనుగ్రహాల కోసం జహాద్ చేసాడు. ధైర్యధర్మ ఆధిక్యత కోసం కాదు.' (అబూ దావూద్)

3846 [60] (حسن) (1129/2)

وَعَنْ مُعَاذٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "الْغُرُوحُ غَرَاوَانٌ فَأَمَّا مَنْ ابْتَغَى وَجْهَ اللَّهِ وَأَطَاعَ الْإِمَامَ وَأَتَقَى الْكُرْبَةَ وَبَاسَرَ الشَّرَّيْكَ وَاجْتَنَبَ الْفَسَادَ فَإِنَّ نَوْمَهُ وَنَهْبَهُ أَجْرٌ كُلُّهُ. وَأَمَّا مَنْ غَرَا فَخْرًا وَرِيَاءً وَسَبْعَةً وَعَصَى الْإِمَامَ وَأَفْسَدَ فِي الْأَرْضِ فَإِنَّهُ لَمْ يَزِجْ بِأَلْ كِفَافٍ". رَوَاهُ مَالِكٌ وَأَبُو دَاوُدَ وَالتَّيَمِيُّ.

3846. (60) [2/1129 ప్రామాణికం]

ము'అజ్జ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "జహాద్ రెండు రకాలు. ఒక ముజాహిద్ ధైర్యవీరి కోసం జహాద్ చేస్తాడు. తన నాయకునికి విధేయత చూపుతాడు, తన ప్రాణాన్ని ధనాన్ని సంతోషంగా ఖర్చుపెడతాడు. తన భార్యపట్ల మంచిగా వ్యవహరిస్తాడు. ఉపద్రవాలకు, కల్లోలాలకు దూరంగా ఉంటాడు. అతని పగలు రాత్రి అంతా పుణ్యమే పుణ్యం. మరోవ్యక్తి గర్వంగా చూపుగోలు కోసం పేరు ప్రతిష్ఠల కోసం జహాద్ చేస్తాడు. గొప్పలు చెప్పుకుంటాడు. తన నాయకునికి అవిధేయత చూపుతాడు. భూమిపై కల్లోలాలు రేపుతాడు. అతనికి జహాద్ పుణ్యం లభించదు. దానికి ప్రయత్నించడు కూడా. సరిసమానంగా కూడా తిరిగి రాడు." (మాలిక్, అబూ దావూద్, నసాయి)

3847 [61] (ضعيف) (1129/2)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو أَنَّهُ قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَخْبِرْنِي عَنِ الْجِهَادِ فَقَالَ: "يَا عَبْدَ اللَّهِ بَيْنَ عَمْرٍو أَنْ قَاتَلْتَ صَابِرًا مُحْتَسِبًا بِعَتَاكَ اللَّهُ صَابِرًا مُحْتَسِبًا وَإِنْ قَاتَلْتَ مُرَائِيًّا مُكَاثِرًا بَعَثَكَ اللَّهُ مُرَائِيًّا مُكَاثِرًا. يَا عَبْدَ اللَّهِ بَيْنَ عَمْرٍو عَلَى أَيِّ حَالٍ قَاتَلْتَ أَوْ قُتِلْتَ بَعَثَكَ اللَّهُ عَلَى تِلْكَ الْحَالِ." رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3847. (61) [2/1129 బలహీనం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్ర్ (ర) ఇలా విన్నవించు కున్నారు: "ఓ ప్రవక్తా! దయచేసి తమరు జహాద్లో ఎంత పుణ్యం ఉందనేది తెలియపర్చండి." దానికి ప్రవక్త(స), 'అబ్దుల్లాహ్! ఒకవేళ నీవు పుణ్యంగా భావించి చిత్తశుద్ధితో సహనం వహించి జహాద్ చేస్తే అల్లాహ్ (త) నీకు సహనం వహించినందుకు పుణ్యం, ముజాహిద్ పుణ్యం ప్రసాదిస్తాడు. ఒకవేళ నీవు ఆ స్థితిలోనే మరణిస్తే, ఆస్థితిలోనే అల్లాహ్ (త) నిన్ను లేపుతాడు. ఒకవేళ నీవు చూపుగోలు కోసం, ప్రతిష్ఠల కోసం జహాద్ చేస్తే, ఒకవేళ నీవు మరణిస్తే, ఆ స్థితిలోనే అల్లాహ్ (త) నిన్ను లేపుతాడు. ఓ 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్ర్! ఏ స్థితిలో నువ్వు యుద్ధం చేసినా చంపబడినా, అల్లాహ్ (త) ఆ స్థితిలోనే నిన్ను లేపుతాడు." (అబూ దావూద్)

3848 [62] (لم تتم دراسته) (1130/2)

وَعَنْ عُقْبَةَ بْنِ مَالِكٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "أَعَزُّكُمْ إِذَا يَعَثْتُ رَجُلًا فَلَمْ يَنْصُرْ لِمُرِيٍّ أَنْ تَجْعَلُوا مَكَانَهُ مَنْ يَنْصُرِي لِمُرِيٍّ؟" رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَذَكَرَ حَدِيثٌ فَضَالَةً: "وَالْمُجَاهِدُ مَنْ جَاهَدَ نَفْسَهُ." فِي "كِتَابِ الْإِيمَانِ."

3848. (62) [2/1130 అపరిశోధితం]

'ఉబైబహ్ బిన్ మాలిక్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నేను ఎవరినైనా పాలకునిగా నిర్ణయించి పంపితే, అతడు నా ఆదేశాల కనుగుణంగా పరిపాలించ కుంటే, అతని స్థానంలో నా ఆదేశాల కనుగుణంగా పరిపాలించేవాడిని ఎన్నుకోండి." (అబూ దావూద్) ఫ'దాలహ్ 'హదీసు'ను "కితాబుల్ ఈమాన్" లో పేర్కొనడం జరిగింది. 'తన ధన ప్రాణాల ద్వారా జహాద్ చేసే వ్యక్తి పరిపూర్ణ ముజాహిద్,' అని పేర్కొనడం జరిగింది.

الْفَصْلُ الثَّالِثُ مَوَادِعُ الْوَيْبِ

3849 [63] (لم تتم دراسته) (1130/2)

عَنْ أَبِي أُمَامَةَ قَالَ: خَرَجْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَرِيَّةٍ فَمَرَّرَ رَجُلٌ بَغَارَ فِيهِ شَيْءٌ مِنْ مَاءٍ وَبَقِلَ فَحَدَّثَ نَفْسَهُ بِأَنْ يَقِيمَ فِيهِ وَيَتَخَلَّى مِنَ الدُّنْيَا فَاسْتَأْذَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي ذَلِكَ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنِّي لَمْ أَبْعَثْ بِالْهَيْهَوْدِيَّةِ وَلَا بِالنَّصْرَانِيَّةِ وَلَكِنِّي بُعِثْتُ بِالْحَنِيفِيَّةِ السَّمْحَةِ وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَعْدُوٌّ أَوْ رَوْحَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَلِلْقَامِ أَحَدٌ كُمْ فِي الصَّفِّ خَيْرٌ مِنْ صَلَاتِهِ سِتِينَ سَنَةً." رَوَاهُ أَحْمَدُ.

3849. (63) [2/1130 అపరిశోధితం]

అబూ ఉమామహ్ (ర) కథనం: మేము ప్రవక్త(స) వెంట ముజాహిదీన్ల సైన్యంలో బయలుదేరాము. మాలో ఒక వ్యక్తికి, ఒకగుహలో నీటిని, ఆకుకూరలను చూచి ఇక్కడే నివసిద్దాము, ప్రజలకు దూరంగా ఉందామనే ఆలోచన వచ్చింది. అతడు ప్రవక్త (స)ను అనుమతి కోరాడు. దానికి ప్రవక్త (స) యూదుత్వం, క్రైస్తవత్వం కోసం నేను పంపబడలేదు. నేను సులభమైన ధర్మం ప్రచారం కోసం పంపబడ్డాను. ఎవరి చేతిలో నా ప్రాణం ఉందో ఆయన సాక్షి! ఉదయం లేదా సాయంత్రం అల్లాహ్ (త) మార్గంలో

ప్రాణాలు అర్పించడం ప్రాపంచిక వస్తువులన్నిటికంటే ఉత్తమమైనది. జహాద్ పంక్తుల్లో నిలబడటం 60 సంవత్సరాల నమాజ్ కంటే ఉత్తమమైనది." (అ'హ్మద్)

3850 [64] (صحيح) (1130/2)

وَعَنْ عَبْدِكَ بْنِ الصَّامِتِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ عَزَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَمْ يَنْوَ إِلَّا عَقَالًا فَلَهُ مَا نَوَى". رَوَاهُ النَّسَائِيُّ.

3850. (64) [2/1130 దృఢం]

'ఉబాదహ్ బిన్ 'సామిత్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ మార్గంలో జహాద్ చేసేవాడు, ఒక్క త్రాడు కోసం జహాద్ చేస్తే, అతనికి అదే లభిస్తుంది." (నసాయి)

3851 [65] (صحيح) (1130/2)

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "مَنْ رَضِيَ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ". فَعَجِبَ لَهَا أَبُو سَعِيدٍ فَقَالَ: أَعْدَهَا عَلَيَّ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَأَعَادَهَا عَلَيْهِ. ثُمَّ قَالَ: "وَأُخْرَى يَرْفَعُ اللَّهُ بِهَا الْعَبْدَ مِائَةَ دَرَجَةٍ فِي الْجَنَّةِ مَا بَيْنَ كُلِّ دَرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ". قَالَ: وَمَا هِيَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: "الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3851. (65) [2/1130 దృఢం]

అబూ సయీద్ (ర) కథనం : ప్రవక్త (స) 'అల్లాహ్ ను ప్రభువుగా, ఇస్లామ్ ను తన ధర్మంగా, ముహమ్మద్ (స) ను తన ప్రవక్తగా స్వీకరిస్తే, అతని కోసం స్వర్గం తప్పనిసరి అయిపోతుంది' అని అన్నారు. అది విని అబూ స'యీద్ 'ఖుదరీ చాలా ఆశ్చర్యపడి, 'ఓ ప్రవక్తా! ఈ పదాల్ని మళ్ళీ ఉచ్చరించండి,' అని అన్నాడు. ప్రవక్త (స) ఈ పదాల్ని మళ్ళీ మళ్ళీ ఉచ్చరించారు. ఆ వెంటనే, 'మరో విషయం దీనివల్ల అల్లాహ్ (త) తన దాసుని 100 తరగతులు ఉన్నతం చేస్తాడు, వాటి మధ్య భూమ్యాకాశాలంత దూరం ఉంటుంది,' అని అన్నారు. అబూ స'యీద్ 'ఖుదరీ, 'ఓ ప్రవక్తా! అది ఏమిటి?' అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'అల్లాహ్ మార్గంలో జహాద్,' ఈ పదాల్ని ప్రవక్త (స) మూడుసార్లు వల్లించారు." (ముస్లిమ్)

3852 [66] (صحيح) (1131/2)

وَعَنْ أَبِي مُوسَى قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ أَبْوَابَ الْجَنَّةِ تَحْتَ ظِلَالِ السُّيُوفِ". فَقَامَ رَجُلٌ رَثٌ الْهَيْئَةَ فَقَالَ: يَا أَبَا مُوسَى أَنْتَ سَمِعْتَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ هَذَا؟" قَالَ: نَعَمْ فَرَجَعْتُ إِلَى أَصْحَابِهِ فَقَالَ: أَقْرَأَ عَلَيْكُمُ السَّلَامَ ثُمَّ كَسَرَ جَفَنَ سَيْفِهِ فَأَلْقَاهُ ثُمَّ مَشَى بِسَيْفِهِ إِلَى الْعَدُوِّ فَضَرَبَ بِهِ حَتَّى قُتِلَ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3852. (66) [2/1131 దృఢం]

అబూ మూసా (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "స్వర్గ ద్వారాలు ఖడ్గాల నీడలో ఉన్నాయి. అది విని ధూళితో ఉన్న ఒక వ్యక్తి ఓ అబూ మూసా! నువ్వు ఈ 'హదీసు'ను ప్రవక్త (స) ప్రవచిస్తూ ఉండగా విన్నావా? అని అడిగాడు. దానికి అతడు, అవునని అన్నాడు. అది విని అతడు తన సహచరుల వద్దకు వెళ్ళి నేను మీకు చెవరి సలామ్ చేయడానికి వచ్చాను అని పలికి తన కరవాలం యొక్క ఒరను విరచిపారేసాడు. శత్రువువైపు వెళ్ళాడు. పోరాడుతూ వీరమరణం పొందాడు. (ముస్లిమ్)

3853 [67] (لم تتم دراسته) (1131/2)

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لِأَصْحَابِهِ: "إِنَّهُ لَمَّا أُصِيبَ إِخْوَانُكُمْ يَوْمَ أُحُدٍ جَعَلَ اللَّهُ أَرْوَاحَهُمْ فِي جَوْفِ طَيْرٍ خَضِرٍ تَرُدُّ أَنْهَارَ الْجَنَّةِ تَأْكُلُ مِنْ ثِمَارِهَا وَتَأْوِي إِلَى قَنَادِيلٍ مِنْ ذَهَبٍ مُعَلَّقَةٍ فِي ظِلِّ الْعَرْشِ فَلَمَّا وَجَدُوا طَيْرَ مَا كَانَهُمْ وَمَشَرُ بِهِمْ وَمَقِيلَهُمْ قَالُوا: "مَنْ يُبَلِّغُ إِخْوَانَنَا عَنَّا أَنَّنَا أَحْيَاءُ فِي الْجَنَّةِ لَيْلًا يَزِيدُوا فِي الْجَنَّةِ وَلَا يَنْكُحُوا عِنْدَ الْحَرْبِ" فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى: "أَنَا أَبْلَغُكُمْ عَنْكُمْ". فَأَنْزَلَ اللَّهُ أَحْيَاءُ... إِلَى آخِرِ الْآيَاتِ 3: 169) رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3853. (67) [2/1131 **అపరిశోధితం**]

ఇబ్నై అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) తన అనుచరులతో ఉహుద్ యుద్ధ అమరవీరుల గురించి ప్రస్తావిస్తూ ఉహుద్ యుద్ధంలో వీరమరణం పొందిన మీ సోదరుల ఆత్మలను అల్లాహ్ ఆకుపచ్చని గూళ్ళలో భద్రపరచి ఉంచాడు. అవి స్వర్గంలోని కాలువల వద్దకు వచ్చి, వాటి పళ్ళను తింటాయి. బంగారపు పడకలపై విశ్రాంతి పొందుతాయి. అవి దైవసంహాసనం క్రింద

వ్రేలాడుతూ ఉన్నాయి. అవి తమ రుచికరమైన ఆహారం, విలాస వంతమైన విశ్రాంతి మందిరాలను చూచి, 'మన సోదరుల వద్దకు మనం ఇక్కడ సజీవంగా విలాసవంతమైన జీవితం గడుపుతున్నామని, వారిని కూడా విడికోసం కృషిచేయాలని, యుద్ధంలో అశ్రద్ధ, సోమరితనం చూపకూడదనే సందేశం ఇచ్చేదెవరు?' అని అంటారు. అప్పుడు అల్లాహ్, 'నేను మీ ఈ సందేశాన్ని మీ సోదరుల వరకు చేరుస్తానని,' అన్నాడు, వారిని గురించే అల్లాహ్ (త) ఈ ఆయతును అవతరింప జేసాడు: "అల్లాహ్ మార్గంలో చంపబడిన వారిని మృతులుగా భావించకండి, వాస్తవానికి వారు సజీవులై, తమ ప్రభువు వద్ద జీవనోపాధి పొందుతున్నారు." (ఆల ఇమ్రాన్, 3:169). (అబూ దావూద్)

3854 [68] (لم تتم دراسته) (1131/2)

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "الْمُؤْمِنُونَ فِي الدُّنْيَا عَلَى ثَلَاثَةِ أَجْرَاءٍ: الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَزَيَّجُوا. وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ. وَالَّذِينَ يَأْمُرُهُ النَّاسُ عَلَى النَّاسِ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ ثُمَّ الَّذِينَ إِذَا أَشْرَفَ عَلَى طَرَفٍ تَرَكَهُ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ." رَوَاهُ أَحْمَدُ.

3854. (68) [2/1131 అపరిశోధితం]

అబూ స'యీద్ 'ఖుద్రి (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ప్రపంచంలోని విశ్వాసులు మూడు రకాలు. 1. అల్లాహ్ (త) నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ విశ్వసించి, ఏమాత్రం సంకోచానికి గురికాకుండా తమ ధన ప్రాణాలతో దైవమార్గంలో జహాద్ చేసేవారు. ఇటువంటి వారు అందరికంటే ఉత్తములు. 2. ఇతరులకు ధన, ప్రాణ నష్టాన్ని కలిగించని వారు. వీరు రెండవ తరగతికి చెందినవారు. 3. వీరి హృదయంలో ఆశగా ఉంటుంది. కాని దైవప్రితి కోసం తన మనోకాంక్షల్ని వదలి వేస్తారు." (అ'హ్మద్)

3855 [69] (حسن) (1132/2)

وَعَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي عُمَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "مَا مِنْ نَفْسٍ مُسْلِمَةٍ يَقْبِضُهَا رَبُّهَا تُحِبُّ أَنْ تَرْجَعَ إِلَيْكُمْ وَأَنَّ لَهَا الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا غَيْرُ الشَّهِيدِ." قَالَ ابْنُ

عُمَيْرَةَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَنْ أَقْتَلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ يَكُونَ لِي أَهْلٌ الْوَبَرِ وَالْهَدَرِ." رَوَاهُ النَّسَائِيُّ.

3855. (69) [2/1132 ప్రామాణికం]

అబ్దుల్ ర'హ్మాన్ బిన్ అబీ 'ఉమైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "ఏ విశ్వాసి ఆత్మను అల్లాహ్ (త) ఎత్తుకుంటాడో ఆ ఆత్మ మళ్ళీ ప్రపంచంలోనికి రావడానికి ఇష్టపడడు, భూలోకంలోని ధన సంపదలన్నీ లభించినా సరే. అయితే షహీద్ తప్ప. అంటే షహీద్ స్వర్గంలోని అనుగ్రహాలను చూచి మళ్ళీ ప్రపంచంలోనికి రావాలని కాంక్షిస్తాడు, "నేను అల్లాహ్ (త) మార్గంలో విరమరణం పొందటం ప్రపంచంలోని వస్తువులన్నిటి కంటే నాకు ఇష్టం." (నసాయి)

3856 [70] (لم تتم دراسته) (1132/2)

وَعَنْ حَسَنَاءَ بِنْتِ مُعَاوِيَةَ قَالَتْ: حَدَّثَنَا عَيِّي قَالَ: قُلْتُ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ فِي الْجَنَّةِ؟ قَالَ: "النَّبِيُّ فِي الْجَنَّةِ وَالشَّهِيدُ فِي الْجَنَّةِ وَالْمَوْلُودُ فِي الْجَنَّةِ وَالْوَيْدُ فِي الْجَنَّةِ." رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3856. (70) [2/1132 అపరిశోధితం]

'హసనా' బిన్తె ము'అవియహ్ (ర) కథనం: మా చిన్నాన్న నాలో ఇలా అన్నారు, "నేను ప్రవక్త (స)ను, 'స్వర్గంలో ఎటువంటి వారుంటారు,' అని అడిగాను. దానికి ప్రవక్త (స) స్వర్గంలో ప్రవక్తలు, అమరవీరులు, యుక్త వయస్సుకు చేరని పిల్లలు, సజీవంగా ఖననం చేయబడిన బాలికలు ఉంటారు,' అని సమాధానం ఇచ్చారు. (అబూ దావూద్)

3857 [71] (ضعيف) (1132/2)

وَعَنْ عَلِيٍّ وَآبِي الدَّرْدَاءِ وَآبِي هُرَيْرَةَ وَآبِي أَمَامَةَ وَعَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو وَعَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو وَجَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ وَعُمَرَانِ بْنِ حُصَيْنٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَجْمَعِينَ كُلُّهُمْ يُحَدِّثُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: "مَنْ أُرْسِلَ نَفَقَةً فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَقَامَ فِي بَيْتِهِ فَلَهُ بِكُلِّ دِرْهَمٍ سَبْعُمِائَةِ دِرْهَمٍ وَمَنْ غَرَا بِنَفْسِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَنْفَقَ فِي وَجْهِهِ ذَلِكَ فَلَهُ بِكُلِّ دِرْهَمٍ سَبْعُمِائَةِ أَلْفٍ دِرْهَمٍ." ثُمَّ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ: (وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ؛ 2: 261). رَوَاهُ ابْنُ مَاجَهَ.

3857. (71) [2/1132 బలహీనం]

అలీ, అబూ దర్దా, అబూ హురైరహ్, అబూ ఉమాయ్, అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ మరియు అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అమ్ర్, జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్, ఇమ్రాన్ బిన్ హుసైన్ (ర) మొదలైన వారి కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "దైవ మార్గంలో ఖర్చుల నిమిత్తం ధనాన్ని పంపి, తాను ఇంట్లో కూర్చున్న వ్యక్తికి ప్రతి దిర్హమ్ కు బదులు 700 దిర్హమ్ల పుణ్యం లభిస్తుంది. అదేవిధంగా తాను దైవ మార్గంలోని జహాద్లో పాల్గొని, తన ధనాన్ని కూడా ఖర్చుపెడితే, ప్రతి దిర్హమ్ కు బదులు అతనికి 7 లక్షల దిర్హమ్ల పుణ్యం లభిస్తుంది. దీన్ని సమర్థిస్తూ ఈ వాక్యాన్ని పఠించారు: "అల్లాహ్ తాను కోరినవారికి హెచ్చుగా నొసంగుతాడు..." (ఇబ్నె మాజమ్)

3858 [72] (لم تتم دراسته) (1132/2)

وَعَنْ فُضَالَةَ بْنِ عُبَيْدٍ قَالَ: سَمِعْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ يَقُولُ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "الشَّهْدَاءُ أَرْبَعَةٌ: رَجُلٌ مُؤْمِنٌ جَيِّدٌ الْإِيمَانَ لَقِيَ الْعَدُوَّ فَصَدَّقَ اللَّهُ حَتَّى قَتَلَ فِذَلِكَ الَّذِي يَرْفَعُ النَّاسَ إِلَيْهِ أَعْيُنُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ هَكَذَا". وَرَفَعَ رَأْسَهُ حَتَّى سَقَطَتْ قَلَنْسُوتُهُ فَمَا أُدْرِي أَقَلَنْسُوتَ عُمَرَ أَرَادَ أَمْرَ قَلَنْسُوتِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؟ قَالَ: "وَرَجُلٌ مُؤْمِنٌ جَيِّدٌ الْإِيمَانَ لَقِيَ الْعَدُوَّ كَانَمَا ضَرْبٌ جُلْدُهُ بِشَوْكٍ طَلَحَ مِنَ الْجَبَنِ أَتَاهُ سَهْمٌ غَرِبَ فَقَتَلَهُ فَهُوَ فِي الدَّرَجَةِ الثَّانِيَةِ وَرَجُلٌ مُؤْمِنٌ خَلَطَ عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا لَقِيَ الْعَدُوَّ فَصَدَّقَ اللَّهُ حَتَّى قَتَلَ فِذَلِكَ فِي الدَّرَجَةِ الثَّالِثَةِ وَرَجُلٌ مُؤْمِنٌ أَسْرَفَ عَلَى نَفْسِهِ لَقِيَ الْعَدُوَّ فَصَدَّقَ اللَّهُ حَتَّى قَتَلَ فِذَلِكَ فِي الدَّرَجَةِ الرَّابِعَةِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَقَالَ: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ.

3858. (72) [2/1132 అపరిశోధితం]

పుజాల బిన్ ఉబైద్ కథనం: నేను ఉమర్ (ర) ను ఇలా అంటూ ఉండగా విన్నాను, "ప్రవక్త (స) ను ఇలా అంటూ ఉండగా నేను విన్నాను, "అమరవీరులు నాలుగు రకాలు. 1. దృఢ విశ్వాసం కలిగి దైవ మార్గంలో శత్రువులతో పోరాడి అల్లాహ్ తో చేసిన వాగ్దానాలను నిజమని నిరూపించి పోరాడుతూ వీరమరణం పొందాడు. తీర్పుదినం నాడు అతనికి ఎంత గొప్ప స్థానం లభిస్తుందంటే, ప్రజలు అతనివైపు కళ్ళారప్పకుండా

చూస్తూ ఉంటారు. వారు తమ తలలు ఎత్తటం వల్లవారి టోపీలు పడిపోతాయి. ఉల్లేఖనకర్త ఎవరి టోపీ పడిందో నాకు తెలీదు అని అన్నారు. ఉమర్ (ర) దా లేక ప్రవక్త (స) దా. 2. పరిపూర్ణ విశ్వాసం కలిగి, అల్లాహ్ (త) మార్గంలో శత్రువులతో పోరాడాడు. భయాందోళనలకు గురి అయ్యాడు. తనకు ముళ్ళు గుచ్చినట్లు గ్రహించాడు. ఇంతలో అనుకోకుండా బాణం వచ్చింది, అతన్ని హతమార్చింది. ఇతనికి రెండవ స్థానం లభిస్తుంది. 3. ఇతడు కొన్ని సత్కార్యాలు చేసాడు. కొన్ని పాపకార్యాలు చేసాడు. ఇంకా దైవ మార్గంలో శత్రువులతో పోరాడి దైవంలో చేసిన వాగ్దానాలను సత్యమని నిరూపించాడు, చివరికి వీరమరణం పొందాడు. ఇతడు మూడవ తరగతికి చెందినవాడు. 4. తన్ను తాను దుర్మార్గానికి గురిచేసుకున్న విశ్వాసి. అంటే పాపాలు చేసి అల్లాహ్ మార్గంలో శత్రువులతో పోరాడి, అల్లాహ్ తో చేసిన వాగ్దానాలను నిజమని నిరూపించాడు. అంటే చాలా వీరోచితంగా పోరాడాడు. అమరవీరుల గురించి అల్లాహ్ (త) చేసిన వాగ్దానాలను సత్యమైనవని గ్రహించాడు. చివరికి వీరమరణం పొందాడు. ఇతడు నాల్గవ తరగతికి చెందినవాడు. (తిర్మిజి / ప్రామాణికం ఏకోల్లేఖనం)

3859 [73] (صحيح) (1133/2)

وَعَنْ عُثْبَةَ بْنِ عَبْدِ السَّلَامِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَلْقَيْتُ ثَلَاثَةً: مُؤْمِنٌ جَاهِدَ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِذَا لَقِيَ الْعَدُوَّ قَاتَلَ حَتَّى يُقْتَلَ". قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيهِ: "فَذَلِكَ الشَّهِيدُ الْمُبْتَحَنُ فِي خِيَمَةِ اللَّهِ تَحْتَ عَرْشِهِ لَا يُفْضَلُهُ النَّبِيُّونَ إِلَّا بِدَرَجَةِ النَّبَوَّةِ. وَمُؤْمِنٌ خَلَطَ عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا جَاهِدَ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِذَا لَقِيَ الْعَدُوَّ قَاتَلَ حَتَّى يُقْتَلَ". قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيهِ: "مُهَضَّبَةٌ مَحْتِ ذُنُوبُهُ وَخَطَايَاهُ إِنَّ السَّيْفَ مَحَالٌ لِلْخَطَايَا وَأَدْخَلَ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ شَاءَ وَمُنَافِقٌ جَاهِدَ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فَإِذَا لَقِيَ الْعَدُوَّ قَاتَلَ حَتَّى يُقْتَلَ فَذَلِكَ فِي النَّارِ إِنَّ السَّيْفَ لَا يَنْحُو النَّفَاتِ". رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ.

3859. (73) [2/1133 దృఢం]

'ఉత్బహ్ బిన్ 'అబ్దుసులమీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, దైవ మార్గంలో మరణించేవారు మూడు

రకాలు. 1. దైవమార్గంలో తన ధనప్రాణాల ద్వారా జహాద్ చేస్తూ శత్రువుతో విరోధితంగా పోరాడి, వీరమరణం పొందిన విశ్వాసి. ప్రవక్త (స) 'అతడు షహీద్, అతన్ని సహనం, కష్టాలు, స్థిరత్వాల ద్వారా పరీక్షించడం జరిగింది, అతడు పరీక్షలో నెగ్గాడు,' కనుక అతడు అల్లాహ్ (త) సింహాసనం క్రింద అమోఘమైన భావనలో ఉంటాడు. ప్రవక్తలు తప్ప అతనికంటే గొప్ప స్థానాలు కలిగి ఇతరులెవ్వరూ ఉండరు. ప్రవక్తలు మాత్రమే దైవదౌత్యంవల్ల అతనికంటే గొప్పస్థానాలు కలిగి ఉంటారు,' అని అన్నారు. 2. కొన్ని సత్కార్యాలు, కొన్ని పాపకార్యాలు చేసి, తన ధన ప్రాణాల ద్వారా అల్లాహ్ మార్గంలో జహాద్ చేస్తూ శత్రువును ఎదుర్కొని అతనితో యుద్ధం చేస్తూ చంపబడిన విశ్వాసి. అతని గురించి ప్రవక్త (స) చర్చిస్తూ అతడి పాపాలను అతని వీరమరణం తుడిచివేస్తుంది. ఎందుకంటే కరవాలం పాపాలను చెరిపివేస్తుంది. ఇంకా అతన్ని స్వర్గంలోని ఏ ద్వారం ద్వారా నైనా ప్రవేశించవచ్చని ఆదేశించడం జరుగుతుంది,' అని అన్నారు. 3. తన ధన ప్రాణాల ద్వారా దైవమార్గంలో పోరాడి శత్రువులను ఎదుర్కొని విరోధితంగా పోరాడి చివరికి చంపబడ్డ కపటాచారి నరకంలో ప్రవేశిస్తాడు. ఎందుకంటే కరవాలం కాపట్యాన్ని తొలగించదు. (దార్మి)

3860 [74] (لم تتم دراسته) (1133/2)

وَعَنِ ابْنِ عَائِدٍ قَالَ: خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي جَنَازَةِ رَجُلٍ فَلَمَّا وَضِعَ قَالَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: "لَا تُصَلِّ عَلَيْهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَإِنَّهُ رَجُلٌ فَاجِرٌ". فَالْتَفَتَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى النَّاسِ فَقَالَ: "هَلْ رَأَى أَحَدٌ مِنْكُمْ عَلَى عَمَلٍ إِلَّا سَلَامًا؟" فَقَالَ رَجُلٌ: "نَعَمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ حَرَسَ لَيْلَهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ." فَصَلَّى عَلَيْهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَحَتًّا عَلَيْهِ التَّوَابُ وَقَالَ: "أَصْحَابُكَ يَطْفُونُونَ أَنْكَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ وَأَنَا أَشْهَدُ أَنْكَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ". وَقَالَ: "يَا عُمَرُ إِنَّكَ لَا تُسْأَلُ عَنْ أَعْمَالِ النَّاسِ وَلَكِنْ تُسْأَلُ عَنِ الْفِطْرَةِ". رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي "شُعَبِ الْإِيمَانِ".

3860. (74) [2/1133 అపరిశోధితం]

ఇబ్నె 'అయిజ్' (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఒక జనా'జహ్ లో పాల్గొన్నారు. జనా'జహ్ ను ఉంచి నపుడు ప్రవక్త (స) జనా'జహ్ నమా'జు చదవటానికి సిద్ధపడగా, 'ఉమర్ (ర) 'ప్రవక్తా! ఈ వ్యక్తి జనా'జహ్ నమా'జు చదవకండి, ఎందుకంటే ఇతడు చాలా నీచమైనవాడు,' అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ప్రజల నుద్దేశించి, 'మీలో ఎవరైనా ఇతన్ని ఇస్లామీయ కార్యం చేస్తుండగా చూసారా?' అని ప్రశ్నించారు. ఒక వ్యక్తి, 'అవును ఓ ప్రవక్తా! ఈ వ్యక్తి ఒక రోజు రాత్రి అల్లాహ్ (త) మార్గంలో కాపలాకాసాడు' అని అన్నాడు. ప్రవక్త (స) అతని జనా'జహ్ నమా'జు చదివించారు, ఇంకా తన చేత్తో అతని సమాధిలో మట్టి వేసారు. ఇంకా అతని గురించి ప్రస్తావిస్తూ 'నీ మిత్రులు నిన్ను నరకవాసిగా భ్రమపడు తున్నారు. అయితే నీవు స్వర్గవాసివని నేను సాక్ష్యం ఇస్తున్నాను,' అని పలికి, ఆ తరువాత, 'ఓ 'ఉమర్! ప్రజల ఆచరణల గురించి నిన్ను ప్రశ్నించడం జరుగదు. అయితే నిన్ను ఇస్లామ్ గురించి ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది.' (బైహఖీ)

=====

1- بَابُ إِعْدَادِ آلَةِ الْجِهَادِ

1. యుద్ధంకోసం ఆయుధాలు సిద్ధపరచటం

الْفَضْلُ الْأَوَّلُ مِمَّا دَلَّتْ عَلَيْهِ

3861 [1] (صحيح) (1135/2)

عَنْ عَقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ عَلَى الْبَيْتِ يَقُولُ: "وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ... (8:60). أَلَا إِنَّ الْقُوَّةَ الرَّمْيُ إِلَّا إِنَّ الْقُوَّةَ الرَّمْيُ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3861. (1) [2/1135 దృఢం]

ఉబైబ బిన్ ఆమిర్ (ర) కథనం: మెంబరుపై ప్రవక్త (స) ఇలా అంటూ ఉండగా నేను విన్నాను. "మరియు మీరు వారి (మీ శత్రువుల) కొరకు, మీ శక్తిమేరకు బలసామగ్రిని, సిద్ధపరచుకోండి.. (అల్ అన్నాల్, 8:60)," అయితే గుర్తుంచుకోండి! బలం అంటే

విసరటమే, గుర్తుంచుకోండి! బలం అంటే విసరటమే, గుర్తుంచుకోండి! బలం అంటే విసరటమే." 8 (ముస్లిమ్)

3862 [2] (صحيح) (1135/2)

وَعَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "سَتَفْتَحُ عَلَيْكُمُ الرُّومُ وَيَكْفِيكُمْ اللَّهُ فَلَا يُعْجِزُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَلْهُوَ بِأَسْهُهِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3862. (2) [2/1135 దృఢం]

'ఉఖ్బు బిన్ 'అమిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచిస్తూ ఉండగా నేను విన్నాను. "భవిష్యత్తులో మీరు రూమ్ సామ్రాజ్యాన్ని జయిస్తారు. అల్లాహ్ (త) మీకు సహాయం చేస్తాడు. అయితే మీరు బాణవిద్యను విస్మరించరాదు, సోమరితనానికి గురికారాదు." 9 (ముస్లిమ్)

3863 [3] (صحيح) (1135/2)

وَعَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "مَنْ عَلِمَ الرَّمْيَ ثُمَّ تَرَكَهُ فَلَيْسَ مِنَّا أَوْ قَدْ عَصَى". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3863. (3) [2/1135 దృఢం]

'ఉఖ్బు బిన్ 'అమిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచిస్తూ ఉండగా నేను విన్నాను, "బాణ విద్య నేర్చుకొని, దాన్ని వదిలివేసినవాడు మనలోనివాడు కాదు, లేదా అతడు అవిధేయతకు పాల్పడ్డాడు" అని అన్నారు. (ముస్లిమ్)

3864 [4] (صحيح) (1135/2)

وَعَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْوَكُوعِ قَالَ: خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى قَوْمٍ مِنْ أَسْلَمَ يَتَنَاضَلُونَ بِالسُّوقِ فَقَالَ: "أَزْمُوا

8) వివరణ-3861: అంటే ఈ ఆయతులో శక్తి అంటే విసరటం అని అర్థం. అది తుపాకి అయినా, గుండు అయినా, మషీన్ గన్ అయినా, బాంబు అయినా, రాకెట్ అయినా ఇవన్నీ యుద్ధ బలగం క్రిందికే వస్తాయి.

9) వివరణ-3862: అంటే ఆ విజయం తరువాత ఎల్లప్పుడూ మీరు జహాద్కు సంసిద్ధులై ఉండాలి. ఒకవేళ ఇటువంటి విజయం తరువాత మీరు ఆధిక్యత కోల్పోతే, ఆ అహంకారం మూలంగా సోమరితనానికి గురియితే, మీ విజయం ఓటమిగా మారిపోతుంది.

بَنِي إِسْمَاعِيلَ. فَإِنَّ أَبَاكُمْ كَانَ رَامِيًا وَأَنَا مَعَ بَنِي فَلَانٍ". لِأَحَدِ الْفَرِيقَيْنِ فَأَمْسَكُوا بِأَيْدِيهِمْ فَقَالَ: "مَا لَكُمْ؟" قَالُوا: وَكَيْفَ نَزْمِي وَأَنْتَ مَعَ بَنِي فَلَانٍ؟ قَالَ: "أَزْمُوا وَأَنَا مَعَكُمْ كِلَاكُمْ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3864. (4) [2/1135 దృఢం]

సలమహ్ బిన్ అక్వ'అ కథనం: ప్రవక్త (స) అస్లమ్ వర్గం వద్దకు వెళ్ళారు. అక్కడ వారు బజారులో బాణాలు వదలటం చూచారు. అదిచూసి ప్రవక్త(స) 'ఓ ఇస్మాయిల్ సంతానమా! అంటే అరబ్ ప్రజలారా! మీరు బాణవిద్య నేర్చుకుంటూ ఉండండి. మీ తండ్రి ఇస్మాయిల్ కూడా విలువిద్యలో ప్రావీణ్యులే. ఇక్కడున్న రెండు బృందాలలో, ఒక బృందంలో నేను ఉన్నాను, 'అని అన్నారు. అది విన్న మరో వర్గం వారు నేర్చుకుంటున్న విలువిద్య ఆపివేసారు. ప్రవక్త (స) వారితో, 'మీరెందుకు ఆపివేసారు,' అని ప్రశ్నించారు. దానికి వారు, 'తమరు వారి వైపు ఉన్నారు, మా వైపుకు రాలేదు, మరి మేమెలా బాణాలు వదలాలి,' అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'ఇప్పుడు నేను మీ అందరివెంట ఉన్నాను. ఇప్పుడు మీరు పరస్పరం బాణవిద్య నేర్చుకోవడం కొనసాగించండి,' అని అన్నారు. (బుఖారీ)

3865 [5] (صحيح) (1136/2)

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: كَانَ أَبُو طَلْحَةَ يَتَتَرَسُ مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِتَرْسٍ وَاحِدٍ وَكَانَ أَبُو طَلْحَةَ حَسَنَ الرَّمْيِ فَكَانَ إِذَا رَمَى تَشَرَّفَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَنْظُرُ إِلَى مَوْضِعِ نَبْلِهِ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3865. (5) [2/1136 దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: అబూ 'త'ల్హా ఒక డాలుతో ప్రవక్త (స)ను శత్రువుల నుండి తప్పించేవారు, అబూ 'త'ల్హా విలువిద్యలో ప్రావీణ్యులు. అబూ 'త'ల్హా బాణాలు వదిలినప్పుడు ప్రవక్త (స) అతని బాణం పడే చోటును, అంటే ఆ బాణం శత్రువుకు తగిలించా లేదా చూచేవారు. (బుఖారీ)

3866 [6] (متفق عليه) (1136/2)

وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: (الْبَرْكََةُ فِي نَوَاصِي الْخَيْلِ).

3866. (6) [2/1136 ఏకీభవితం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) "గుర్రాల నుదుటిపై శుభం ఉంది" అని అన్నారు. ¹⁰ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3867 [7] (صحيح) (1136/2)

وَعَنْ جَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَلْوِي نَاصِيَةَ فَرَسٍ بِأَصْبَعِهِ وَيَقُولُ: "الْخَيْلُ مَعْقُودٌ بِنَوَاصِيهَا الْخَيْرُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ: الْأَجْرُ وَالْغَنِيمَةُ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3867. (7) [2/1136 దృఢం]

జరీర్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స) ను ఒక గుర్రం యొక్క నుదుటి వెంట్రుకలను త్రిపుప్తా చూచాను. ప్రవక్త (స) తన వ్రేళ్ళతో త్రిపుప్తా గుర్రాల నుదుల్లో తీర్చుదినం వరకు శుభం ఉంచడం జరిగింది. ¹¹ (ముస్లిమ్)

3868 [8] (صحيح) (1136/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ احْتَبَسَ فَرَسًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِمْلَانًا وَتَضَبُّعًا يَوْعَدُ فَإِنَّ شَبَعَهُ وَرِيَّهُ وَرَوْتَهُ وَبَوَّلَهُ فِي مِيزَانِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3868. (8) [2/1136 దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, 'విశ్వాసంతో, ప్రతిపలం లభిస్తుందనే దృఢ నమ్మకంతో గుర్రాన్ని దైవమార్గంలో ఉంచితే గుర్రం ఆహారం, నీరు, మూత్రం, మలం మొదలైన వాటన్నిటినీ తీర్చుదినం నాడు తూనికల్లో పెట్టి తూయటం జరుగుతుంది. అంటే వీటన్నిటికీ పుణ్యం లభిస్తుంది.' (బు'ఖారీ)

3869 [9] (صحيح) (1136/2)

10) వివరణ-3866: అంటే జహాద్ గుర్రాలు ఉభయ లోకాల్లోనూ శుభాన్ని తెచ్చి పెడతాయి.

11) వివరణ-3867: అంటే గుర్రంపై జహాద్ చేయడం వల్ల పుణ్యం లభిస్తుంది. యుద్ధ ధనం కూడా లభిస్తుంది. ఈ పరంపర తీర్చుదినం వరకు కొనసాగుతుంది.

وَعَنْهُ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَكْرِؤُ الشَّكَالَ فِي الْخَيْلِ وَالشَّكَالُ: أَنْ يَكُونَ الْفَرَسُ فِي رِجْلِهِ الْيُمْنَى بِيَاسٍ وَفِي يَدِهِ الْيُسْرَى أَوْ فِي يَدِهِ الْيُمْنَى وَرِجْلِهِ الْيُسْرَى. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3869. (9) [2/1136 దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) షికాల్ ఉండే గుర్రం అంటే ఇష్టపడేవారు కాదు. షికాల్ అంటే కుడికాలు, ఎడమచేతిలో తెల్లదనం లేదా ఎడమకాలు, కుడిచేతిలో తెల్లదనం ఉండటం. (ముస్లిమ్)

3870 [10] (متفق عليه) (1136/2)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَابَقَ بَيْنَ الْخَيْلِ الَّتِي أُضِيرَتْ مِنَ الْحَفِيَاءِ وَأَمْرًا ثَلَاثِيَّةً الْوَدَاعِ وَبَيْنَهُمَا سَتَّةٌ أَمْيَالٍ وَسَابَقَ بَيْنَ الْخَيْلِ الَّتِي لَمْ تُضْمَرْ مِنَ الثَّلَاثِيَّةِ إِلَى مَسْجِدِ بَنِي زُرَيْقٍ وَبَيْنَهُمَا مَيْلٌ.

3870. (10) [2/1136 ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ము'ద్మిర్ గుర్రాల మధ్య గుర్రపు పందాలు పెట్టారు. హఫ్ యా నుండి సవియ్యతుల్ విదా వరకు. అంటే ఈ రెండు ప్రదేశాల మధ్య దూరం 6 మైళ్ళ దూరం ఉంటుంది. కళ్ళాలు లేని గుర్రాలకు ఒక మైలు దూరంలో పోటీ జరిగింది. ¹² (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3871 [11] (صحيح) (1137/2)

12) వివరణ-3870: 'దిమార్ అంటే పలుచని, బక్క చిక్కిన, అంటే బక్కచిక్కిన గుర్రాన్ని పరిగెత్తించటానికి తయారు చేయటం. అంటే ముందు దాన్ని బాగా తినిపించి దోడ్డుగా చేస్తారు. ఆ తరువాత ఆహారం తగ్గించి నడక, పరిగెత్తటం నేర్పటానికి మైదానంలో పరిగెత్తించి బక్కపలుచగా చేస్తారు. అప్పుడది సన్నగా శక్తిమంతంగా తయారవుతుంది. ఇటువంటి గుర్రాలు చాలా వేగవంతంగా ఉంటాయి. యుద్ధంలో చాలా పనికి వస్తాయి. ఇలా కాని గుర్రాలు దూరం వరకు పరిగెత్తలేవు. దీనివల్ల తెలిసిన విషయం ఏమిటంటే జహాద్ కోసం శిక్షణ ఇవ్వటానికి, గుర్రపు పందాలు పెట్టటం మంచిదే. ఇందులో షరతులు పందాలు జూదం మొదలైనవి జరుగవు. ఒకవేళ ఉంటే ఇటువంటివి ధర్మం కావు.

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: كَانَتْ نَاقَةٌ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تُسَمَّى الْعُضْبَاءَ وَكَانَتْ لَا تُسَبِّحُ فَجَاءَ أَعْرَابِيٌّ عَلَى قَعُودٍ لَهُ فَسَبَّحَهَا فَاشْتَدَّ ذَلِكَ عَلَى الْمُسْلِمِينَ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يَزْتَفِعَ شَيْءٌ مِّنَ الدُّنْيَا إِلَّا وَصْعَهُ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3871. (11) [2/1137 దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్ద 'గ'దబా అనే ఆడ ఒంటి ఉండేది. ఇది చాలా వేగంగా పరిగెత్తేది. ఏ ఒంటి దానికంటే ముందు పరిగెత్తేది కాదు. అంటే ప్రవక్త (స) ఒంటి ఎప్పుడూ ముందు ఉండేది. ఒకపల్లెవాసి ఒంటపై కూర్చోని వచ్చాడు. అతడు ప్రవక్త (స) ఒంటి కంటే ముందుకు పోయాడు. ముస్లిములు దీన్ని భరించలేక పోయారు. అది చూచి ప్రవక్త (స) "ప్రపంచంలో ఒక్కసారి ముందు ఉండటం, ఒక్కసారి వెనుక ఉండటం అల్లాహ్ తీర్పు," అని అన్నారు.¹³ (బుఖారీ)

رَبْعُ الْفَصْلِ الثَّانِي

3872 [12] (لم تتم دراسته) (1137/2)

عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ: سَبَّحْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُدْخِلُ بِالسَّهْمِ الْوَاحِدِ ثَلَاثَةَ نَفَرٍ الْجَنَّةَ: صَاحِبَهُ يَحْتَسِبُ فِي صَنْعَتِهِ الْخَيْرِ وَالرَّامِي بِهِ وَمَنْبَلُهُ فَارْمُوا وَارْكَبُوا وَأَنْ تَرْمُوا أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ تَرْكَبُوا كُلُّ شَيْءٍ يَلْهُو بِهِ الرَّجُلُ بَاطِلٌ إِلَّا رَمِيَهُ بِقَوْسِهِ وَتَأْدِيبُهُ فَرَسُهُ وَمَلَأَ عَيْتَهُ أَمْرًا تَهُ فَاثْنَهُنَّ مِنَ الْحَقِّ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ

وَرَأَى أَبُو دَاوُدَ وَالدَّارِمِيُّ: "وَمَنْ تَرَكَ الرَّمِيَّ بَعْدَ مَا عَلَيْهِ رَغَبَةٌ عَنْهُ فَإِنَّهُ نَعِمَةٌ تَرَكَهَا". أَوْ قَالَ: "كَفَرَهَا".

3872. (12) [2/1137 అపరిశోధితం]

'ఉఖ్బుబ్' బిన్ 'అమిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా అంటూ ఉండగా నేను విన్నాను. "అల్లాహ్ (త) ఒక్క బాణం వల్ల ముగ్గురిని స్వర్గంలోనికి పంపిస్తాడు: 1.

13) వివరణ-3871: అంటే ప్రతి వస్తువు ముందుకు వెళ్తుంది, వెనుకకు వస్తుంది. ముందుకెళ్ళే ప్రతి వస్తువు వెనుక కూడా వెళ్తుంది. నా ఒంటి వెనుక వెళ్ళటంలో ఆశ్చర్యం ఏమీ లేదు. ఇది దైవ నియమమని అన్నారు.

పుణ్యపలా పేక్షతో బాణం తయారుచేసి వాడిని, 2. జహాద్లో బాణం విసిరే వాడిని, 3. జహాద్లో ముజాహిద్కు బాణం అందించే వాడిని. అందువల్ల మీరు బాణవిద్య నేర్చుకోండి, గుర్రపు స్వారి నేర్చుకోండి. అయితే గుర్రపు స్వారి కంటే విలువిద్య మాకు చాలా ఇష్టం. ప్రపంచంలో ప్రతి ఆట లాభం లేనిదే. కాని విలువిద్య, గుర్రాన్ని పరిగెత్తించటం నేర్పటం ఇంకా తన భార్యపట్ల సంతోషంగా ప్రవర్తించటం, నవ్వు, ఎగతాళి ధర్మమైనవి. ఎందుకంటే ఇవి వారి హక్కులు." (తిర్మిజి, ఇబ్నె మాజహ్)

అయితే అబూ దావూద్, దార్మిలలో అధికంగా, "విలువిద్య నేర్చుకుని వదిలివేసి, దానిపట్ల ఆసక్తి చూపక పోతే కృతఘ్నతకు పాల్పడినట్లవుతుంది." అని ఉంది.

3873 [13] (صحيح) (1137/2)

وَعَنْ أَبِي نَجِيحٍ السُّلَمِيِّ قَالَ: سَبَّحْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "مَنْ بَلَغَ بِسَهْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ لَهُ دَرَجَةٌ فِي الْجَنَّةِ. وَمَنْ رَمَى بِسَهْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ لَهُ عَدْلٌ مُحَرَّرٌ. وَمَنْ شَابَ شَيْبَةً فِي الْإِسْلَامِ كَانَتْ لَهُ نُورًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ". رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ.

وَرَوَى أَبُو دَاوُدَ الْفَضْلُ الْأَوَّلُ وَالنَّسَائِيُّ الْأَوَّلُ وَالثَّانِي وَالتِّرْمِذِيُّ الثَّانِي وَالثَّلَاثُ وَفِي رَوَايَتِهِمَا: "مَنْ شَابَ شَيْبَةً فِي سَبِيلِ اللَّهِ بَدَلٌ فِي الْإِسْلَامِ".

3873. (13) [2/1137 దృఢం]

అబూ నజిహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచిస్తూ ఉండగా, నేను విన్నాను. "అల్లాహ్ (త) మార్గంలో బాణం వదిలి శత్రువును చంపితే అతని కొరకు స్వర్గం తప్పనిసరి అవుతుంది. అదేవిధంగా అల్లాహ్ (త) మార్గంలో బాణం వదిలితే, అతనికి బానిసను విడుదల చేసినంత పుణ్యం లభిస్తుంది. అదేవిధంగా ముస్లిమ్ గా ముసలివాడైతే తీర్పు దినం నాడు అతని ముసలితనం వెలుగుగా మారిపోతుంది." (బైహఖి, అబూ దావూద్, నసాయి, తిర్మిజి)

మరో ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, "అల్లాహ్ (త) మార్గంలో ముసలి తనానికి చేరుకున్నవాడు అంటే ఇస్లామీయ

అచరణలు అచరిస్తూ లేదా అల్లాహ్ (త) మార్గంలో జహాద్ చేస్తూ ముసలివాడైతే తీర్పుదినం నాడు అతని ముసలితనం వెలుగుగా, కారుణ్యంగా పనికివస్తుంది.

3874 [14] (صحیح) (1137/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا سَبَقَ إِلَّا فِي تَصَلٍّ أَوْ حُفٍّ أَوْ حَاكِرٍ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ.

3874. (14) [2/1137 దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "పందాలు కేవలం 3 విషయాల్లో ధర్మసమ్మతం: 1. బాణాలు విసరటం, 2. ఒంటి, లేదా 3. గుర్రాలను పరిగెత్తించటం." 14 (తిర్మిజి, అబూ దావూద్, నసాయి)

3875 [15] (ضعيف) (1138/2)

وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ أَدْخَلَ فَرْسًا بَيْنَ فَرَسَيْنِ فَإِنْ كَانَ يُوْثِقُهُمْ أَنْ يَسْبِقَ فَلَا حَرَجَ فِيهِ وَإِنْ كَانَ لَا يُوْثِقُهُمْ أَنْ يَسْبِقَ فَلَا بَأْسَ بِهِ". رَوَاهُ فِي شَرْحِ السَّنَنِ

14) వివరణ-3874: అంటే ఇతరుల కంటే ముందుకు వెళ్ళడం. అంటే పోటీలు, మూడు విషయాల్లో అనే షరతు పెట్టటం సరైనదే. ఒంటి, గుర్రం మరియు బాణాలు. ఇప్పుడు బాణాల స్థానంలో తుపాకులు, పిస్తోలు మొదలైనవి వచ్చేసాయి. ముస్లిములు వీరత్వంలో ఇతరుల కంటే తక్కువేమీ కాదు. అయితే అజ్ఞానం, విలాసాలకు బానిసలవటం వల్ల నాశనమవుతున్నారు. ఇతర జాతులు, విద్యలో, శాస్త్ర పరిజ్ఞానంలో చాలా అభివృద్ధి చెందారు, ఆధునిక ఆయుధాలు తయారు చేసారు. ముస్లిములకు ఇవి తెలియవు. ముస్లిములు పరస్పరం సహాయ సహకారాలు అందించుకోరు. ముస్లిములు అజ్ఞానంగా ప్రవర్తిస్తూ ఒకరినొకరు శత్రువులుగా భావిస్తున్నారు. ముస్లిముల పరిస్థితి ఇలా ఉంటే, వారి శక్తి ఎలా పనికి వస్తుంది. ప్రతి జాతి యొక్క ధార్మిక, ప్రాపంచిక అభివృద్ధి వారి సద్గుణాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ముస్లిములు విద్య నభ్యసించ నంత వరకు ఎటువంటి సాంకేతిక పరిజ్ఞానం నేర్చుకో లేరు. తమ ధర్మంపై నడవలేరు. అంతవరకు హీన, నిచమైన స్థితి నుండి బయటకు రాలేరు.

وَفِي رَوَايَةٍ أَبِي دَاوُدَ: قَالَ: "مَنْ أَدْخَلَ فَرْسًا بَيْنَ فَرَسَيْنِ يَعْزِي وَهُوَ لَا يَأْمَنُ أَنْ يُسْبِقَ فَلَيْسَ بِقَبَّارٍ مَنْ أَدْخَلَ فَرْسًا بَيْنَ فَرَسَيْنِ وَقَدْ أَمِنَ أَنْ يُسْبِقَ فَهُوَ قَبَّارٌ".

3875. (15) [2/1138 బలహీనం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "ఎవరైనా తన గుర్రాన్ని పందెంలో ఉన్న రెండు గుర్రాల మధ్య వదిలి, ఈ గుర్రం ఆ రెంటికన్నా ముందుకు దూసుకు పోతుందనే నమ్మకం ఉంటే ఇది మంచిపని కాదు. ఒకవేళ ముందుకు దూసుకు పోతుందని నమ్మకం లేకుంటే ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు." 15 (షర్హుస్సున్నహ్)

అబూ దావూద్లోని ఒక ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, "ఎవరైనా రెండు పందెపు గుర్రాల మధ్య తన గుర్రాన్ని వదిలితే, అది ముందుకు దూసుకుపోతుందని నమ్మకం లేకుంటే ఇది జూదం కాదు. అదేవిధంగా ఎవరైనా తన గుర్రాన్ని రెండు గుర్రాల మధ్య వదిలితే, అది ముందుకు పోతుందని నమ్మకం ఉంటే అది జూదం అవుతుంది."

3876 [16] (لم تتم دراسته) (1138/2)

وَعَنْ عُمَرَ بْنِ حُصَيْنٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا جَلَبَ وَلَا جَبَبَ".

زَادَ يَحْيَى فِي حَدِيثِهِ: "فِي الرَّهَانِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ. وَرَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ مَعَ زِيَادَةٍ فِي بَابِ "الْغَضَبِ".

3876. (16) [2/1138 అపరిశోధితం]

'ఇమ్రాన్ బిన్ 'హుసైన్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "గుర్రపు పందాలలో జలబ్, జనబ్ ధర్మ సమ్మతం కావు." 16 (అబూ దావూద్, నసాయి, తిర్మిజి)

15) వివరణ-3875: ఈ మూడవ వ్యక్తిని ముహల్లల్ అంటారు. అంటే పందాన్ని ధర్మసమ్మతం చేసేవాడు. పందెంలో రూపాయిలు ఒకవేళ వినోదం కోసం లేదా ఒక వైపు పందెంగాపెడితే ఎటువంటి అభ్యంతరంలేదు. రెండు వైపులా పందెం ఉంటే ముహల్లల్ లేకుండా అది చెల్లదు.

16) వివరణ-3876: జలబ్, జనబ్ 'జకాత్ అధ్యాయం లో కూడా ఉన్నాయి. వీటిని గురించి కితాబు'జ్జకాత్లో పేర్కొనటం జరిగింది. ఇవి గుర్రపు పందాలలో కూడా ఉన్నాయి. గుర్రపు పందాలలో జలబ్ అంటే తన గుర్రం

3877 [17] (صحيح) (1138/2)
وَعَنْ أَبِي قَتَادَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "خَيْرُ الْخَيْلِ الْأَذْهَمُ الْأَقْرَحُ الْأَزْثَمُ. ثُمَّ الْأَقْرَحُ الْمَحْجَلُ طُلُقُ الْيَمِينِ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ أَذْهَمَ فَكَيْتٌ عَلَى هَذِهِ الشَّيْبَةِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالدَّارِمِيُّ.

3877. (17) [2/1138 దృఢం]

అబూ ఖతాదా (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "అన్నిటి కంటే మేలైన గుర్రం అద్హమ్ అఖ్థరహ్ అర్సమ్. ఆ తరువాత అఖ్థరహ్ ముహజ్జల్ తుల్ఖుల్ యమీన్. ఒక వేళ అద్హమ్ లేకుంటే, దాని చిహ్నాలు గల దాన్ని ఎంచుకోవటం జరుగుతుంది." 17 (తిర్మిజి, దార్మి)

3878 [18] (ضعيف) (1139/2)
وَعَنْ أَبِي وَهَبٍ الْجَشِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "عَلَيْكُمْ بِكَلِّ كَيْتٍ أَعْرَ مَحْجَلٍ أَوْ أَشَقَرٍ أَعْرَ مَحْجَلٍ أَوْ أَذْهَمَ أَعْرَ مَحْجَلٍ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ.

3878. (18) [2/1139 బలహీనం]

అబూ వహబ్ జషి (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "ఒకవేళ మీరు గుర్రాలు ఉంచితే అగర్ అముహజ్జల్ (అంటే నుదురులు, కాళ్ళు చేతులు తెల్లగా ఉన్నది) లేదా అష్ఖర్ అగర్ అముహజ్జల్ (అంటే ఎర్రగా ఉండి, నుదురు, కాళ్ళు చేతులు తెల్లగా ఉన్నది) లేదా అద్హమ్ అగర్ అముహజ్జల్ (అంటే నల్లగా ఉండి,

వెనుక ఒక మనిషిని నియమించడం, అతడు దాన్ని తోలుతూ ఉంటాడు, అది ముందుకు పోవాలని. అదే విధంగా గుర్రపు పందాలలో జనబ్ అంటే ఒక గుర్రాన్ని తన గుర్రం వెనుక ఉంచటం, తాను ఉన్న గుర్రం అలసి పోతే దీనిపై నుండి దిగి దానిపై ఎక్కి కూర్చోవడం, అది ముందుకు పోవాలని. ఇలా చేయడం ధర్మం కాదు.

17) వివరణ-3877: అంటే అన్నిటికంటే ఉత్తమమైన గుర్రం నల్లగా ఉండి నుదుటిపై తెల్లదనం ఉంటుంది. పై పెదాలు కూడా తెల్లగా ఉంటాయి. ఇటువంటి గుర్రం ఉత్తమ గుర్రంగా పరిగణించబడుతుంది. రెండవది అఖ్థరహ్-ముహజ్జల్ అంటే నుదుటిపై తెల్లదనం ఉండి, దాని కాళ్ళూ చేతులు కూడా తెల్లగా ఉంటాయి. కాని కుడిచేయి తెల్లగా ఉండదు.

నుదురు, కాళ్ళు చేతులు తెల్లగా ఉన్న) గుర్రాలు ఉంచండి." 18 (అబూ దావూద్, నసాయి)

3879 [19] (حسن) (1139/2)
وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "يُسْنُ الْخَيْلُ فِي الشَّقَرِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ.

3879. (19) [2/1139 ప్రామాణికం]

ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఎర్రగా ఉండే గుర్రంలో శుభం ఉంది." (తిర్మిజి, అబూ దావూద్)

3880 [20] (ضعيف) (1139/2)
وَعَنْ عُثْبَةَ بْنِ عَبْدِ السَّلَامِ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "لَا تَقْصُوا نَوَاصِي الْخَيْلِ وَلَا مَعَارِفَهَا وَلَا أَذْنَ بَهِائِهَا فَإِنَّ أَذْنَ بَهِائِهَا مَذَابِهَا وَمَعَارِفَهَا دِفَاءُهَا وَنَوَاصِيهَا مَعْقُودٌ فِيهَا الْخَيْرُ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3880. (20) [2/1139 బలహీనం]

'ఉత్బుహ్ బిన్ 'అబ్ద్ సుల్లమీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ను ఇలా ప్రవచిస్తూ ఉండగా నేను విన్నాను, 'మీరు గుర్రాల నుదుటి వెంట్రుకలు కత్తిరించకండి. వాటి తొక వెంట్రుకలను కత్తిరించకండి. ఎందుకంటే తొక వాటికి చాలా ఉపయోగకరమైనది. దానితో అవి ఈగలను తోలుకుంటాయి. వాటి నుదురుపై శుభం ఉంటుంది." (అబూ దావూద్)

3881 [21] (ضعيف) (1139/2)
وَعَنْ أَبِي وَهَبٍ الْجَشِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "ارْتَبِطُوا الْخَيْلَ وَأَمْسَحُوا بِنَوَاصِيهَا وَأَعْيَاظِهَا أَوْ قَالَ: أَلْفَاظِهَا وَقَلْدِهَا وَلَا تَقْلِدُوا هَا الْأَوْتَارَ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ.

3881. (21) [2/1139 బలహీనం]

అబూ వహబ్ జషి (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీరు గుర్రాలను కట్టి ఉంచండి. వాటి నుదుటిపై, తొడలపై చేత్తో నిమురుతూ ఉండండి, వాటి మెడలో

18) వివరణ-3878: అష్ఖర్ ఎర్రగా ఉండే గుర్రాన్ని అంటారు. కమీత్ ఏమిటంటే కమీత్ తొక నల్లగా, అష్ఖర్ది ఎర్రగా ఉంటాయి.

ఏదైనా హోరాన్ని వేసి ఉంచండి. అయితే తావీజులు, తాయెత్తులు మాత్రం తొడిగించకండి." 19 (అబూ దావూద్. నసాయి)

3882 [22] (لم تتم دراسته) (1139/2)

وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنَدًا مَأْمُورًا مَا اخْتَصَبَا دُونَ النَّاسِ بِشَيْءٍ إِلَّا بِثَلَاثٍ: أَمَرَ أَنْ تُسَبَّحَ الْوُضُوءُ وَأَنْ لَا تَأْكَلَ الصَّدَقَةُ وَأَنْ لَا تُنْزِي حِمَارًا عَلَى فَرَسٍ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ.

3882. (22) [2/1139 అపరిశోధితం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) అల్లాహ్ యొక్క పరమ విధేయులైన దాసులు. అల్లాహ్ (త) ఆదేశించిన విధంగానే ఆచరించేవారు. తన ఇష్టం వచ్చినట్లు ఏమాత్రం ప్రవర్తించేవారు కారు. ఇతరుల మాదిరిగానే మమ్మల్ని ఆదేశించేవారు. మాకు ప్రత్యేకంగా ఆదేశించేవారు కారు. అయితే మూడు విషయాల పట్ల మాకు ప్రత్యేకంగా ఆదేశించే వారు. 1. పరిపూర్ణ వు'దూ చేయమని. 2. 'జకాత్ ధనాన్ని తినకూడదని. 3. గుర్రం మీద గాడిదను ఎక్కించ రాదని. 20 (తిర్మిజి, నసాయి)

3883 [23] (صحيح) (1140/2)

19) వివరణ-3881: అంటే గుర్రాల మెడలలో హోరాలు వేయవచ్చును. కాని తాయెత్తులు, తావీజులు వేయరాదు. అజ్ఞానకాలంలో దిబ్బి తగలకుండా ఉండటానికి తావీజులు, తాయెత్తులు కట్టేవారు. అయితే ఈ తాయెత్తులు దైవనిర్ణయాలను మార్చలేవు. తావీజులు కూడా ఇలాంటివే. చాలా మంది ప్రజలు తావీజులు, తాయెత్తులు ధరిస్తూ ఉంటారు. ఇది ఎంతమాత్రం ధర్మసమ్మతం కాదు.

20) వివరణ-3882: అంటే ప్రత్యేకంగా ఈ మూడు విషయాల పట్ల మాకు ఆదేశించేవారు. పరిపూర్ణంగా వు'దూ చేయడం అందరికీ వర్తిస్తుంది. కాని, మాకు మరీ శ్రద్ధాశక్తులతో వు'దూ చేయమని ఆదేశించారు. రెండవది దానధర్మాలు స్వీకరించటం కూడా మాకు తగిన పని. మూడవది గుర్రంపై గాడిద ద్వారా జతకట్టిస్తే కంచర గాడిద జన్మిస్తుంది. దీన్ని గురించి కూడా అందరినీ వారించడం జరిగింది. అయితే, మమ్మల్ని ప్రత్యేకంగా వారించడం జరిగింది.

وَعَنْ عَلِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: أَهْدَيْتُ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَغْلَةً فَرَكَبَهَا فَقَالَ عَلِيٌّ: لَوْ حَمَلْنَا الْحَبِيرَ عَلَى الْخَيْلِ فَكَانَتْ لَنَا مِثْلُ هَذِهِ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّمَا يَفْعَلُ ذَلِكَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ.

3883. (23) [2/1140 దృఢం]

'అలీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) కు కానుకగా ఒక కంచర గాడిద ఇవ్వబడింది. ప్రవక్త (స) దానిపై ఎక్కారు. అప్పుడు 'అలీ (ర) 'ఒకవేళ మనం కూడా గాడిదలను గుర్రాలపై జత కట్టిస్తే మనకు కూడా ఇటువంటి జంతువులు దొరుకుతాయి,' అని అన్నారు. అది విని ప్రవక్త (స), 'ధర్మాదేశాలు, నియమాలు తెలియని వారే ఇలా చేస్తారు,' అని అన్నారు. 21 (అబూ దావూద్, నసాయి)

3884 [24] (لم تتم دراسته) (1140/2)

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: كَانَتْ قَبِيْعَةُ سَيْفِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ فَضْةٍ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ وَالْإِسْرَاقِيُّ.

3884. (24) [2/1140 అపరిశోధితం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) కరవాలానికి వెండిపిడికిలి ఉండేది. 22 (తిర్మిజి, అబూ దావూద్, నసాయి, ధార్మి)

3885 [25] (لم تتم دراسته) (1140/2)

وَعَنْ هُوْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سَعْدٍ عَنْ جَدِّهِ مَرْثَدَةَ قَالَ: دَخَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ الْفَتْحِ وَعَلَى سَيْفِهِ ذَهَبٌ وَفِضَّةٌ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَقَالَ: هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ.

3885. (25) [2/1140 అపరిశోధితం]

హూద్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ స'అద్ తన తాత మ'జదహ్ ద్వారా కథనం: ప్రవక్త (స) మక్కాహ్ విజయం నాడు మక్కాహ్ ముకర్రమహ్ లో ప్రవేశించారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) కరవాలంపిడికిలికి బంగారం, వెండి పొదుగులు ఉన్నాయి. (తిర్మిజి / ఏకొల్లేఖనం)

21) వివరణ-3883: అంటే ఇటువంటి పని అజ్ఞానులే చేస్తారు. నీకు ధార్మిక విషయాలన్నీ తెలుసు. కనుక నీకు ఇది తగదు.

22) వివరణ-3884: దీనివల్ల వెండిని పురుషులు ఉపయోగించ వచ్చని తెలిసింది.

3886 [26] (لم تتم دراسته) (1140/2)
وَعَنِ السَّيِّدِ بْنِ يَزِيدَ : أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ عَلَيْهِ يَوْمَ أَحُدٍ دِرْعَانٌ قَدْ ظَاهَرَ بَيْنَهُمَا . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَهَ

3886. (26) [2/1140 అపరిశోధితం]

సాయిబ్ బిన్ యజీద్ (ర) కథనం: ఉహుద్ యుద్ధంలో ప్రవక్త (స) శరీరంపై రెండు కవచాలు ఉండేవి. అంటే ఒక దానిపై ఒకటి ఉండేవి. (అబూ దావూద్, ఇబ్నె మాజహ్)

3887 [27] (1140/2) ?

وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ : كَانَتْ رَايَةُ نَبِيِّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سُوْدَاءَ وَلَوَاؤُهُ أَبْيَضُ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَهَ .

3887. (27) [2/1140 ?]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్ద పెద్ద జండా నల్లగా ఉండేది, చిన్న జండా తెల్లగా ఉండేది. (తిర్మిజి, ఇబ్నె మాజహ్)

3888 [28] (لم تتم دراسته) (1140/2)

وَعَنْ مُوسَى بْنِ عُبَيْدَةَ مَوْلَى مُحَمَّدِ بْنِ الْقَاسِمِ قَالَ : بَعَثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ الْقَاسِمِ إِلَى الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ يَسْأَلُهُ عَنْ رَايَةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : كَانَتْ سُوْدَاءَ مَرَبَعَةً مِنْ نِيرَةٍ . رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَابُو دَاوُدَ .

3888. (28) [2/1140 అపరిశోధితం]

మూసా బిన్ 'ఉబైదహ్ (ర) అంటే ముహమ్మద్ బిన్ ఖాసిమ్ (ర) విడుదల చేసిన బానిస కథనం: ముహమ్మద్ బిన్ ఖాసిమ్ (ర) నన్ను బరాఅ' బిన్ 'అజబ్ వద్దకు పంపి, ప్రవక్త (స) జండా రంగు ఎలా ఉండేదో తెలుసుకొని రమ్మన్నారు. నేను అతనిని ప్రవక్త (స) జండా రంగు ఎలా ఉండేదని అడిగాను. దానికి అతడు, పెద్ద జండా రంగు నల్లగా, నాలుగు పలకలుగా ఉండేది. అందులో నల్లని, తెల్లని గీతలు ఉండేవి. (అహ్మద్, తిర్మిజి, అబూ దావూద్)

3889 [29] (لم تتم دراسته) (1140/2)

وَعَنْ جَابِرٍ : أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَخَلَ مَكَّةَ وَلَوَاؤُهُ أَبْيَضُ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَهَ .

3889. (29) [2/1140 అపరిశోధితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మక్కాలో ప్రవేశించినప్పుడు, ఆయన చిన్న జండా తెల్లగా ఉండేది. (తిర్మిజి, అబూ దావూద్, ఇబ్నె మాజహ్)

الفصل الثَّالِثُ : مَوَاضِعُ الْفِتْرِ

3890 [30] (لم تتم دراسته) (1141/2)

عَنْ أَنَسٍ قَالَ : لَمْ يَكُنْ شَيْءٌ أَحَبَّ إِلَيَّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعْدَ النَّسَاءِ مِنْهُنَّ الْخَيْلُ . رَوَاهُ النَّسَائِيُّ .

3890. (30) [2/1141 అపరిశోధితం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స)కు స్త్రీల తర్వాత గుర్రాలంటే చాలా ఇష్టం. (నసాయి)

3891 [31] (لم تتم دراسته) (1141/2)

وَعَنْ عَلِيٍّ قَالَ : كَانَتْ بِيَدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَوْسٌ عَرَبِيَّةٌ فَرَأَى رَجُلًا يَبِيدُ قَوْسَ فَارَسِيَّةٍ قَالَ : "مَا هَذِهِ؟" أَلْقَاهَا وَعَلَيْكُمْ بِهِمْ وَأَشْبَاهُهَا وَرَمَاحَ أَلْقَيْنَا فَإِنَّهَا يُؤَيِّدُ اللَّهُ لَكُمْ بِهَا فِي الدِّينِ وَيُسَكِّنُ لَكُمْ فِي الْبِلَادِ . رَوَاهُ أَبُو مَاجَهَ .

3891. (31) [2/1141 అపరిశోధితం]

'అలీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) చేతిలో అరబ్బి విల్లు ఉండేది. ప్రవక్త (స) ఒక వ్యక్తి చేతిలో ఫారసీ విల్లు చూచి, ఆ ఈరానీ, ఫారసీ విల్లును ఫారవేసి ఇటువంటి అరబ్బి విల్లును ఉంచుకో, ఇంకా దీటుగా ఉన్న బల్లెం ఉంచు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ (త) వీటి మూలంగానే మీ ధర్మానికి సహాయం చేస్తాడు, ఇంకా అవిశ్వాసులను ఓడించి వారి నగరాలపై మీకు ఆధిపత్యాన్ని ప్రసాదిస్తాడు అని ప్రవచించారు. (ఇబ్నె మాజహ్)

2- بَابُ آدَابِ السَّفَرِ

2. ప్రయాణ నియమాలు

మానవ అవసరాల కోసం ప్రయాణ అవసరం ఎంతైనా పడుతుంది. ప్రయాణంలో ఒక మంచి, ఉత్తమ, దైవభీతి గల వ్యక్తితో తోడ్పాటి మరీ బాగుంటుంది. ఎందుకంటే మంచి వాళ్ళతో లాభం కలుగుతుంది. అందువల్ల ప్రయాణం చేసినప్పుడు మంచి వాళ్ళను ఎన్నుకోవాలి. చెడ్డ వాళ్ళతో ప్రయాణం చేయటం గాని, చెడ్డవాళ్ళను

ప్రయాణంలో తోడుగా ఉంచుకోవటం గానీ చేయరాదు. ప్రయాణంలో ఇతరులకు సాధ్యమైనంత వరకు సహాయం చేయాలి. అదేవిధంగా ఇతరులకు ఎటువంటి ఆటంకం కలిగించరాదు. అయితే గురువారం ప్రయాణం చేయటం మంచిది. ఉదయం కూడా బయలుదేర వచ్చును. ప్రయాణానికి బయలుదేరటానికి ముందు ఇస్తిఖారా చేసుకోవాలి. ప్రయాణానికి ముందు రెండు రకాతులు నమాజును ఇంట్లో చదువుకోవటం మంచిది. ఒకవేళ తనపై అప్పు ఉన్నా, లేక అమానతు ఉన్నా వాటిని చెల్లించి వెళ్ళాలి. తన కుటుంబీకులను అల్లాహ్(త)కు అప్పజెప్పి వెళ్ళాలి. ప్రజలను తన తప్పులుంటే క్షమాపణ కోరుకోవాలి. ధైర్యంపై నమ్మకంతో, చిత్తశుద్ధితో ఇంటి నుండి బయలుదేరాలి.

مُؤَلَّفَاتُ الْإِسْلَامِ

(1142/2) (صحیح) [1] 3892

عَنْ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَرَجَ يَوْمَ الْخَيْبِ فِي غَزْوَةٍ تَبَوَّكَ وَكَانَ يُحِبُّ أَنْ يَخْرُجَ يَوْمَ الْخَيْبِ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3892. (1) [2/1142 దృఢం]

క'అబ్ బిన్ మాలిక్(ర) కథనం: ప్రవక్త (స) తబూక్ యుద్ధానికి గురువారం బయలుదేరారు, గురువారం ప్రయాణం చేయటం అంటే ఆయనకు చాలా ఇష్టం.²³ (బు'ఖారీ)

(1142/2) (صحیح) [2] 3893

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي الْوَحْدَةِ مَا أَعْلَمُوا مَا سَارَرَا كِبْرِيَاءَ وَحْدَةٍ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3893. (2) [2/1142 దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఒకవేళ ప్రజలకు ఒంటరిగా ప్రయాణం

23) ఎవరణ-3892: తబూక్ అంటే సవూది అరేబియా లోని ఒక ప్రదేశం పేరు. మదీనహ్ నుండి నెల రోజుల ప్రయాణం. ఈ యుద్ధం మంచి ఎండ కాలంలో 9 హిజ్రీలో జరిగింది.

చేయటంలోని కష్టం తెలిస్తే, ఎన్నడూ ఒంటరిగా ప్రయాణం చేయరు.²⁴ (బు'ఖారీ)

(1142/2) (صحیح) [3] 3894

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا تَصْحَبُ الْهَلَاكَةَ رُفْقَةً فِيهَا كَلْبٌ وَلَا جَرَسٌ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3894. (3) [2/1142 దృఢం]

అబూ హురైరహ్(ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "కుక్క మరియు గంట ఉన్న ప్రయాణ బృందం వెంట కారుణ్య దూతలు ఉండరు."²⁵ (ముస్లిమ్)

(1142/2) (صحیح) [4] 3895

وَعَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "الْجَرَسُ مَرَامِيضُ الشَّيْطَانِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3895. (4) [2/1142 దృఢం]

అబూ హురైరహ్(ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "గంటలు షైతాన్ పిల్లనగ్రోవి వంటివి."²⁶ (ముస్లిమ్)

(1142/2) (متفق عليه) [5] 3896

وَعَنْ أَبِي بَشِيرٍ الْأَنْصَارِيِّ: أَنَّهُ كَانَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي بَعْضِ أَسْفَارِهِ فَأَرْسَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَسُولًا: "لَا تُبْقَيْنَ فِي رَقَبَةٍ بَغَيْرِ قِلَادَةٍ مِنْ وَتَرٍ أَوْ قِلَادَةٍ إِلَّا قُطِعَتْ".

3896. (5) [2/1142 ఏకీభవితం]

అబూ బషీర్ అ'న్సారీ(ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వెంట ఒక ప్రయాణంలో ఉన్నాను. ప్రవక్త (స) ఒక వ్యక్తిని

24) ఎవరణ-3893: ఒంటరిగా ప్రయాణం చేయటంలో సామాన్య ఆహార భద్రతలో చాలా ఆటంకాలు ఎదురవు తాయి. అందువల్ల ప్రయాణంలో కనీసం ముగ్గురు తోడుగా ఉండాలి.

25) ఎవరణ-3894: అంటే వేటకోసం రక్షణకోసం కాక కుక్కలను తోడుగా ఉంచితే కారుణ్య దూతలు వెంట ఉండరు. అయితే వేటకోసం, లేదా రక్షణకోసం కుక్కలను ఉంచవచ్చును. అదేవిధంగా ప్రయాణంలో జంతువు మెడలో గంటలు ఉన్నా కారుణ్య దూతలు తోడు ఉండరు.

26) ఎవరణ-3895: ఏవిధంగా పిల్లన గ్రోవి ధర్మం కాదో, అదే విధంగా గంటలు కూడా కట్టడం మంచిది కాదు.

ప్రయాణీకుల వద్దకు పంపి ఎవరైనా ఒంటి మెడలో తాయెత్తులు, తావిజులు కట్టి ఉంటే దాన్ని తెంపివేయమని ప్రకటించమని చెప్పి పంపారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3897 [6] (صحيح) (1142/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا سَافَرْتُمْ فِي الْخِصْبِ فَأَعْطُوا الْإِبِلَ حَقَّهَا مِنَ الْأَرْضِ وَإِذَا سَافَرْتُمْ فِي السَّنَةِ فَأَسْرِعُوا عَلَيْهَا السَّيْرَ وَإِذَا عَرَّسْتُمْ بِاللَّيْلِ فَاجْتَنِبُوا الطَّرِيقَ فَإِنَّهَا طُرُقُ الدَّوَابِّ وَمَأْوَى الْهَوَامِّ بِاللَّيْلِ". وَفِي رَوَايَةٍ: "إِذَا سَافَرْتُمْ فِي السَّنَةِ فَبَادِرُوا بِهَا نَفْيَهَا". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3897. (6) [2/1142 దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) ప్రవచనం: "మీరు మంచి స్థితిలో ప్రయాణం చేస్తే ఒంటిలకు వాటి హక్కులను చెల్లించండి. అంటే గడ్డి, మేత, నీరు వేస్తూ తీసుకువెళ్ళండి. అవి ఆహారం అందటం వల్ల చాలా చురుగ్గా ఉంటాయి. అదేవిధంగా కరువుకాటకాల్లో ప్రయాణం చేస్తే వేగంగా ప్రయాణించండి, దీనివల్ల గమ్యం తొందరగా వస్తుంది. గమ్యం చేరుకున్న తరువాత మేత నీరు వెయ్యండి. ఒకవేళ ప్రయాణంలో రాత్రిపూట ఎక్కడైనా దిగితే, దారికి అడ్డుగా ఉండకుండా కొంత ఎడంగా విడిది చేయండి. ఎందుకంటే వచ్చేపోయే మార్గంలో రాత్రిపూట అడవి జంతువులు, క్రీమి కీటకాలు మొదలైనవి తమ గూళ్ళ నుండి బయటకు వచ్చి సంచరిస్తూ ఉంటాయి.

మరో ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, "ఒకవేళ మీరు కరువు కాటకాలలో ప్రయాణంచేస్తే తొందరగా ప్రయాణం చేయండి. దానివల్ల జంతువుల శరీరంలో శక్తి ఉంటుంది. (ముస్లిమ్)

3898 [7] (صحيح) (1143/2)

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: بَيْنَمَا نَحْنُ فِي سَفَرٍ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذْ جَاءَهُ رَجُلٌ عَلَى رَاحِلَةٍ فَجَعَلَ يَضْرِبُ بِيَمِينِهِ وَشِمَالِهِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ كَانَ مَعَهُ فَضْلٌ ظَهَرَ فَلْيُعْذِ بِهِ عَلَى مَنْ لَا ظَهَرَ لَهُ وَمَنْ كَانَ لَهُ فَضْلٌ زَادَ فَلْيُعْذِ بِهِ عَلَى مَنْ لَا زَادَ لَهُ" قَالَ: فَذَكَرَ مِنْ

أَصْنَافِ الْمَالِ حَتَّى رَأَيْنَا أَنَّهُ لَا حَقَّ لِأَحَدٍ مِمَّا فِي فَضْلٍ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3898. (7) [2/1143 దృఢం]

అబూస'య్యాద్ 'ఖుద్రీ (ర) కథనం: మేము ప్రవక్త (స) వెంట ప్రయాణంలో ఉన్నాం. ఒకవ్యక్తి ఒంటిపై వచ్చాడు. అతడు తన ఒంటిను ఎడమవైపు త్రిప్పుతున్నాడు, లేదా కుడి, ఎడమలవైపు త్రిప్పుతున్నాడు. అది చూచి ప్రవక్త (స) ఎవరి దగ్గరైనా గుర్రం అనవసరంగా ఉంటే వాహనం లేని వారికి తన గుర్రాన్ని ఇచ్చివేయాలి. అదే విధంగా అన్నం, లేదా బట్టలు అనవసరంగా ఉంటే, వాటి అవసరం ఉన్న వారికి ఇచ్చివేయాలి. అదే విధంగా అనేకవస్తువులను ప్రస్తావిస్తూ ఇలా అన్నారు. అది విని మేము అనవసరమైనది ఏ వస్తువునూ ఉంచే హక్కు లేనట్లుగా భావించాము. 27 (ముస్లిమ్)

3899 [8] (متفق عليه) (1143/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "السَّفَرُ قِطْعَةٌ مِنَ الْعَذَابِ يَنْعَى أَحَدُكُمْ نَوْمَهُ وَطَعَامَهُ وَشَرَابَهُ فَإِذَا قَضَى نَهْمَتَهُ مِنْ وَجْهِهِ فَلْيَجْعَلْ إِلَى أَهْلِهِ". متفق عليه.

3899. (8) [2/1143 ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "ప్రయాణం శిక్ష మరియు కష్టం వంటిది. అది మిమ్మల్ని నిద్ర నుండి, అన్నపానీయాల నుండి దూరంగా ఉంచు తుంది. ప్రయాణంలో మీ పని పూర్తయితే తొందరగా తమ ఇళ్ళకు వచ్చేయండి." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3900 [9] (صحيح) (1143/2)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرٍ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا قَدِمَ مِنْ سَفَرٍ تَلَقَّى بِصَبِيَّانِ أَهْلِ بَيْتِهِ وَإِنَّهُ قَدِمَ مِنْ سَفَرٍ فَسَبَقَ بِي إِلَيْهِ فَحَمَلَنِي بَيْنَ يَدَيْهِ ثُمَّ جِئَ بِأَحَدِ ابْنَيْ

27) వివరణ-3898: ఒంటిపై వచ్చిన వ్యక్తి అటూ ఇటూ తిరుగుతూ ఉన్నాడు. అతనికి ఆహారం అవసరం ఉన్నట్లుంది. కాని అతడు ఎవరిని ఏదీ అడగలేదు. ప్రవక్త (స) అతని పరిస్థితిని గమనించి మీ దగ్గర ఏదైనా వస్తువు అనవసరంగా ఉంటే అవసరం ఉన్న వారికి ఇచ్చివేయండి అని అన్నారు.

فَاطِمَةُ قَالَتْ دَفَنَهُ خَلْفَهُ قَالَ: فَأَدْخَلْنَا الْمَدِينَةَ ثَلَاثَةً عَلَى دَابَّةٍ.
رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3900. (9) [2/1143 దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ జ'అఫర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రయాణం నుండి తిరిగి వస్తే, ఆయన కుటుంబానికి చెందిన పిల్లల్ని స్వాగతించడానికి రప్పించడం జరిగేది. ప్రవక్త (స) ఒక ప్రయాణం నుండి తిరిగి వచ్చారు. నన్ను ఆయన ముందు ఉంచడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) నన్ను తన వాహనంపై తన ముందు కూర్చోబెట్టుకున్నారు. ఆ తరువాత ఫాతిమహ్ కుమారుల్లోని ఒకరిని ప్రవక్త (స) ముందుకు తీసుకురావడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) తన వెనుక కూర్చోబెట్టుకున్నారు. మేము ముగ్గురం గుర్తంపై కూర్చోనే మదీనహ్ లో ప్రవేశించాము. (ముస్లిమ్)

3901 [10] (صحيح) (1143/2)

وَعَنْ أَنَسٍ: أَنَّهُ أَقْبَلَ هُوَ وَأَبُو طَلْحَةَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَفِيَّةٌ مُرَدِّفَهَا عَلَى رَاحِلَتِهِ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3901. (10) [2/1143 దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: అనస్ (ర), అబూ 'తల్'హ్ ప్రవక్త (స) వెంట ఒక ప్రయాణం నుండి మదీనహ్ తిరిగి వచ్చారు. ప్రవక్త (స) వెంట అతని(స) సతిమణి సఫియ్యహ్ (ర) కూడా ఉన్నారు. వాహనంపై అతని (స) వెనుక ఆమె కూర్చోని ఉన్నారు.²⁸ (బు'ఖారీ)

3902 [11] (متفق عليه) (1143/2)

وَعَنْهُ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَطْرُقُ أَهْلَهُ لَيْلًا وَكَانَ لَا يَدْخُلُ إِلَّا غُدُوًّا أَوْ عَشِيَّةً. متفق عليه.

3902. (11) [2/1143 ఏకీభవితం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రయాణం నుండి తిరిగి రాత్రిపూట ఇంటికి వచ్చేవారు కారు. ఉదయం గాని సాయంత్రంగాని వచ్చేవారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3903 [12] (متفق عليه) (1143/2)

28) వివరణ-3901: అంటే 'ఖైబర్ యుద్ధం నుండి తిరిగి వస్తున్నప్పుడు ప్రవక్త(స) తన భార్య సఫియ్యహ్ (ర)ను తమ వెనుక కూర్చోబెట్టుకున్నారు.

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا طَالَ أَحَدُكُمْ الْغَيْبَةَ فَلَا يَطْرُقُ أَهْلَهُ لَيْلًا". متفق عليه.

3903. (12) [2/1143 ఏకీభవితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) 'మీరు ప్రయాణంలో ఎక్కువ రోజులు గడిపిన తర్వాత తెలియపరచుకుండా రాత్రిపూట ఇంటికి రాకండి' అని ప్రవచించారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3904 [13] (متفق عليه) (1144/2)

وَعَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِذَا دَخَلْتَ لَيْلًا فَلَا تَدْخُلْ عَلَى أَهْلِكَ حَتَّى تَسْتَحِدَّ الْمَغِيبَةَ وَتَسْتَطِطَ الشَّعِثَةَ" متفق عليه.

3904. (13) [2/1144 ఏకీభవితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఒకవేళ ప్రయాణం నుండి ఇంటికి తిరిగివస్తే, రాత్రిపూట ఇంటి లోనికి ప్రవేశించకండి. అంటే మీ భార్యలు బొడ్డుక్రింద వెంట్రుకలను, తలను దువ్వెనతో సరిచేసుకోవడంతో వరకు ఇంటిలోనికి ప్రవేశించకండి." ²⁹ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3905 [14] (متفق عليه) (1144/2)

وَعَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا قَرِمَ الْمَدِينَةَ حَرَجَزُورًا أَوْ بَقْرَةَ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3905. (14) [2/1144 ఏకీభవితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రయాణం నుండి మదీనహ్ తిరిగివస్తే, సురక్షితంగా వచ్చిన సంతోషంతో ఒంట లేదా ఆవు జిబహ్ చేసేవారు. ³⁰ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

29) వివరణ-3904: సుదూర ప్రయాణం నుండి తిరిగి వచ్చినప్పుడు ఇంటి వారికి తెలియపరచకుండా అకస్మాత్తుగా ఇంట్లోకి రాకూడదు. ఇంటి వారికి తెలియ పరిస్తే, తన భార్య ఉన్న స్థితిని మార్చుకుంటుంది. భర్త నన్ను చూచి సంతోషపడాలని ప్రయత్నిస్తుంది. ఎందుకంటే అసభ్యంగా ఉన్న వెంట్రుకలను చూచి అసహ్యించుకునే ప్రమాదం ఉంది.

30) వివరణ-3905: అంటే ప్రయాణం నుండి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత విందు చేయటంలో అభ్యంతరం ఏమీ లేదు.

3906 [15] (متفق عليه) (1144/2)
وَعَنْ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَفْعَدُ مِنْ سَفَرٍ إِلَّا نَهَارًا فِي الضَّحَى قَدِيمًا بِأَلْسِنَةٍ فَصَلَّى فِيهِ رَكَعَتَيْنِ ثُمَّ جَلَسَ فِيهِ لِلنَّاسِ. متفق عليه

3906. (15) [2/1144 ఏకీభవితం]

కాబ్ బిన్ మాలిక్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రయాణం నుండి పగటి పూట సూర్యోదయానికి, మిట్ట మధ్యాహ్నానికి మధ్య తిరిగి వచ్చేవారు. అన్నిటి కంటే ముందు మస్జిద్‌లోకి వెళ్ళి రెండు రకాతులు నమాజ్ కృతజ్ఞతా సూచకంగా చదివేవారు. ఆ తరువాత ప్రజలతో కూర్చోని వారి క్షేమ సమాచారాలను అడిగి తెలుసుకునే వారు. (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

3607 [16] (صحيح) (1144/2)

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: كُنْتُ مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَفَرٍ فَلَمَّا قَدِمْنَا الْمَدِينَةَ قَالَ لِي: "ادْخُلِ الْمَسْجِدَ فَصَلِّ فِيهِ رَكَعَتَيْنِ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3907. (16) [2/1144 దృఢం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వెంట నేను ప్రయాణంలో ఉన్నాను. నేను తిరిగి వచ్చినపుడు ప్రవక్త (స) నన్ను మస్జిద్‌లోనికి వెళ్ళి రెండు రకాతులు నమాజ్ చదవమని ఆదేశించారు. (బుఖారీ)

الرَّفْعُ الْوَحْدَانِيُّ

3908 [17] (جيد) (1144/2)

عَنْ صَخْرِ بْنِ دَاعَةَ الْغَامِصِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "اللَّهُمَّ بَارِكْ لِي لِمَتِّي فِي بُكُورِهَا". وَكَانَ إِذَا بَعَثَ سَرِيَّةً أَوْ جَيْشًا يَعْثُرُهُمْ مِنْ أَوَّلِ النَّهَارِ وَكَانَ صَخْرًا تَاجِرًا فَكَانَ يَبْعَثُ تِجَارَتَهُ أَوَّلَ النَّهَارِ فَاتَّرَى وَكَثُرَ مَالُهُ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَالدَّارِمِيُّ.

3908. (17) [2/1144 ఆమోదయోగ్యం]

'స'ఖర్ బిన్ వదా'అ 'గామిదీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రార్థించారు, "అల్లాహ్‌ము బారిక్ లి ఉమ్మితి ఫి బుకూరిహా" "ఓ అల్లాహ్ నా అనుచర సమాజం కోసం ఉదయం తొందరగా లేవడంలో శుభం ప్రసాదించు." ప్రవక్త

(స) ఏ ప్రాంతానికైనా ఎటువంటి సైన్యం పంపినా పగటి ప్రారంభ సమయంలో పంపేవారు. 'స'ఖర్ అనే వ్యక్తి పెద్ద వ్యాపారి. తన సేవకులను, ఉద్యోగులను ఉదయం కాగానే పంపించేవాడు. అతనికి చాలా లాభాలు వచ్చాయి. చాలా పెద్ద ధన వంతుడిగా మారిపోయాడు. (తిర్మిజి, అబూ దావూద్, దార్మి)

3909 [18] (جيد) (1144/2)

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "عَلَيْكُمْ بِاللُّجَةِ فَإِنَّ الْأَرْضَ تُطْوَى بِاللَّيْلِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3909. (18) [2/1144 ఆమోదయోగ్యం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీరు రాత్రి పూట ప్రయాణం కొనసాగించండి. ఎందుకంటే భూమి రాత్రి పూట చుట్టివేయబడుతుంది." ³¹ (అబూ దావూద్)

3910 [19] (صحيح) (1144/2)

وَعَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "أَلَا كِبَ شَيْطَانٌ وَالرَّكْبَانُ شَيْطَانَانِ وَالثَّلَاثَةُ رُكْبٌ". رَوَاهُ مَالِكٌ وَالتِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَالتَّسَائِيُّ.

3910. (19) [2/1144 దృఢం]

'అమ్రు' బిన్ షు'బ్ తన తండ్రి తాతల ద్వారా కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఒంటరి ప్రయాణికుడు ఒక పైతాన్, ఇద్దరు ప్రయాణికులు ఇద్దరు పైతానులు, ముగ్గురు ప్రయాణికులు ఒక బృందం." ³² (మాలిక్, తిర్మిజి, అబూ దావూద్, నసాయి)

31) వివరణ-3909: అంటే కేవలం పగటి పూట మాత్రమే ప్రయాణం సాగించకండి, రాత్రి కూడా ప్రయాణం సాగించండి. ఎందుకంటే రాత్రి ప్రయాణంలో దూరం చాలా తొందరగా తగ్గుతుంది.

32) వివరణ-3910: అంటే ఒంటరిగా ప్రయాణం చేయటం వల్ల మార్గంలో ఒక్కసారి కష్టాలను, అపదలకు గురి కావలసి వస్తుంది. అనేక శుభాలకు దూరం కావలసి వస్తుంది. అందు వల్ల పైతాన్ ప్రభావం అతనిపై అధికంగా ఉంటుంది. అందువల్లే అతనికి పైతాన్ అనటం జరిగింది. అదేవిధంగా ఇద్దరు వ్యక్తులు కలిసి ప్రయాణం చేసినా ఇటువంటి ఆటంకాలు ఎదురవుతాయి. ప్రయాణంలో ఒకవేళ ముగ్గురు ఉంటే చాలా సౌలభ్యంగా ఉంటుంది.

3911 [20] (حسن) (1145/2)

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِذَا كَانَ ثَلَاثَةٌ فِي سَفَرٍ فَلْيُؤَمِّرُوا أَحَدَهُمْ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.
3911. (20) [2/1145 ప్రామాణికం]

అబూ స'యీద్ 'ఖుద్రి (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ప్రయాణంలో ఒకవేళ ముగ్గురు కలసి ఉంటే ఒకరిని నాయకునిగా చేసుకోవాలి." 33 (అబూ దావూద్)

3912 [21] (مرسل) (1145/2)

وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "خَيْرُ الصَّحَابَةِ أَرْبَعَةٌ وَخَيْرُ السَّرَايَا أَرْبَعَابٌ وَخَيْرُ الْجُيُوشِ أَرْبَعَةٌ آلَافٍ وَلَنْ يُغْلَبَ إِثْنَا عَشَرَ أَلْفًا مِنْ قَلِيلَةٍ". رَوَاهُ ابْنُ مِزْيَةَ وَأَبُو دَاوُدَ وَالدَّارِمِيُّ. وَقَالَ ابْنُ مِزْيَةَ: هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ.
3912. (21) [2/1145 తాబయిప్రోక్షం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నలుగురు వ్యక్తులు కలసి ప్రయాణం చేస్తే చాలా మంచిది. అదేమిథంగా చిన్న సైన్యం (సరాయ్)లో 400 మంది సైనికులు గల సైన్యం మంచి సైన్యం. పెద్ద సైన్యాలలో 4000 గల సైన్యం ఉత్తమ సైన్యం. 12000 మందిగల సైన్యం ఎంతమాత్రం ఓటమి చవిచూడదు. 34 (తిర్మిజి / ఏకోల్లేఖనం, అబూ దావూద్, దార్మి)

సామూహికంగా నమాజు చదువు కోవచ్చు. కలసి ప్రేమాభిమానాలతో మాట్లాడుకోవచ్చు. పరస్పరం అనేక విధాలుగా సహాయం చేసుకోవచ్చు.

33) వివరణ-3911: ఒకవేళ వివాదం తలెత్తితే అతడు తీర్పుచేయడానికి కార్యం చాలా సులువుగా నెరవేరుతుంది. నాయకుడు కూడా తన అనుచరుల పట్ల సున్నితంగా వ్యవహరించాలి. వారి సేవచేయాలి.

34) వివరణ-3912: ప్రయాణంలో నలుగురు ఉంటే మంచిది. ఎందుకంటే, ఒకవేళ ఎవరైనా వ్యాధికి గురైతే, వాళ్ళూం ఇచ్చినపుడు ఇద్దరు సాక్షులుగా ఉంటారు. ఈ 'హదీసు' లో కనిసం నలుగురు అని పేర్కొనడం జరిగింది. కాని ప్రయాణంలో ఎంతమంది అధికంగా ఉంటే అంత మంచిది. 12 వేల మంది గల సైన్యం తక్కువ కారణంగా ఓడిపోదు. ఒకవేళ ఓడిపోయినా అల్లాహ్ (త) ఆయన ప్రవక్త (స)కు అవిధేయత వల్లే ఓడిపోతుంది.

3913 [22] (جيد) (1145/2)

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَخَلَّفُ فِي الْمَسِيرِ فَيُرِي جِي الضَّعِيفَ وَيُرِدُّ وَيَدْعُو لَهُمْ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3913. (22) [2/1145 ఆమోదయోగ్యం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) సామ్యం, అణకువను అవలంబిస్తూ బిడారం వెనుక ఉంటూ ప్రయాణం చేసేవారు. బలహీనమైన వాహనాలను వెనుక నుండి తోలుతూ, వాటికి సహాయపడుతూ వచ్చేవారు. ఇంకా తన సహచరుల కోసం దుఆ చేసేవారు. (అబూ దావూద్)

3914 [23] (جيد) (1145/2)

وَعَنْ أَبِي ثَعْلَبَةَ الْخُسَيْنِيِّ قَالَ: كَانَ النَّاسُ إِذَا نَزَلُوا مَنْزِلًا تَفَرَّقُوا فِي الشَّعَابِ وَالْأَوْدِيَةِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنْ تَفَرَّقَكُمْ فِي هَذِهِ الشَّعَابِ وَالْأَوْدِيَةِ إِنَّمَا ذِكْرُكُمْ مِنَ الشَّيْطَانِ". فَلَمْ يَنْزِلُوا بَعْدَ ذَلِكَ مَنْزِلًا إِلَّا انْضَمَّ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ حَتَّى يُقَالَ: لَوْ بَسِطَ عَلَيْهِمْ ثَوْبٌ لَعَبَّهُمْ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3914. (23) [2/1145 ఆమోదయోగ్యం]

అబూ స'అలబహ్ 'ఖుషిని (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) అనుచరులు ప్రయాణంలో ఎక్కడైనా దిగితే కొందరు అటు, మరికొందరు ఇటూ వేర్వేరుగా బసచేసేవారు. అది చూసి ప్రవక్త (స) మీరిలా వేర్వేరుగా బస చేయడం పైతాన్ పన్నాగం వల్లే ఈ విధంగా మీ మధ్య విభేదాలు కలిపిస్తాడు. విభేదాలు మీకు నష్టాన్ని కలిగిస్తాయి. ఈ ఆదేశం విన్న తర్వాత అనుచరులు ప్రయాణంలో ఎక్కడ బసచేసినా ఒకచోట కలసి బసచేసేవారు. ఒకవేళ వారిపై ఏదైనా వస్త్రం కప్పితే అందరూ దాని క్రిందికి వచ్చేటట్లు ఉండే వారు. 35 (అబూ దావూద్)

3915 [24] (لم تتم دراسته) (1145/2)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كُنَّا يَوْمَ بَدْرٍ كُلُّ ثَلَاثَةٍ عَلَى بَحِيرٍ فَكَانَ أَبُو لُبَابَةَ وَعَلِيٌّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ زَمِيمَيْنِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: فَكَانَتْ إِذَا جَاءَتْ عَقَبَةٌ

35) వివరణ-3914: ప్రయాణంలో అందరూ ఒకచోట బస చేయాలని ఈ 'హదీసు' ద్వారా తెలిసింది.

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: نَحْنُ نَمُشِي عَنْكَ قَالَ: "مَا أَنْتُمْ بِأَقْوَى مِنِّي وَمَا أَنَا بِأَعْنَى عَنِ الْأَجْرِ مِنْكُمْ". رَوَاهُ فِي شَرْحِ السُّنَّةِ.

3915. (24) [2/1145 అపరిశోధితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మన్'ఉడ (ర) కథనం: బద్ర్ నాడు మేము ఒక్కో వంతులో ముగ్గురేసి ఒక ఒంటపై కూర్చునే వారం. అబూ లుబాబహ్ (ర), 'అలీ (ర) మరియు ప్రవక్త (స)ల కోసం ఒక ఒంట ఉండేది. ఈ ముగ్గురు తమ వంతుల ప్రకారం వాహనంపై కూర్చునేవారు, దిగేవారు. ప్రవక్త (స) దిగే వంతువస్తే, అబూ లుబాబహ్, 'అలీలు, 'ఓ ప్రవక్తా! తమరు కూర్చోండి. మేము మా వంతులో నడుస్తుంటాము,' అని అన్నారు. దానికి సమాధానంగా ప్రవక్త (స), 'మీరు నా కంటే శక్తిమంతులు కారు, ఇంకా మీ ద్వారా పుణ్యం అక్కర లేనంత గొప్పవాడిని కాను,' అని అన్నారు. (షర్హుస్సున్నహ్)

ప్రవక్త (స) ప్రయాణంలో తన సహచరుల పట్ల దయా కారుణ్యాలతో వ్యవహరించేవారు.

3916 [25] (صحیح) (1146/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "لَا تَتَخَذُوا ظُهُورَ دَوَابِّكُمْ مَنَاطِرَ. فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى أَنَهَا سَحَرَهَا لَكُمْ لِيَتَبَلَّغَكُمْ إِلَى بَلَدٍ لَمْ تَكُونُوا بِالْغِيَةِ إِلَّا بِشِقَاقِ الْأَنْفُسِ وَجَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ فَعَلَيْهَا فَاقْضُوا حَاجَاتِكُمْ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3916. (25) [2/1146 దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "మీరు మీ వాహనాల వీపులను మెంబర్లుగా చేయకండి. అల్లాహ్ (త) వాటిని మీ అధీనంలోకి ఎందుకు ఇచ్చాడంటే మీరు వాటిపై ఎక్కి సులభంగా మీ గమ్యానికి చేరుకోవాలని. భూమిని కూడా మీ సౌలభ్యం కోసం సృష్టించాడు. ఆ భూమి పైనే మీ అవసరాలను తీర్చుకోండి." 36 (అబూ దావూద్)

36) వివరణ-3916: కొందరు తమ వాహనాలపై కూర్చోనే మార్గంలో ఇతరులతో మాట్లాడుతూ ఉండిపోతారు. వాహనాలను అలాగే నిలబెట్టి వాటిపై కూర్చోనే ఉంటారు. క్రిందకు దిగరు. వాహనాల వీపులను

3917 [26] (صحیح) (1146/2)
وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: كُنَّا إِذَا نَزَلْنَا مَنْزِلًا لَا نُسَبِّحُ حَتَّى نَحُلَّ الرِّحَالَ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3917. (26) [2/1146 దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రయాణంలో మేము ఎక్కడైనా దిగితే, వాహనాలపై ఉన్న సామాన్లను క్రిందపెట్టి వరకు నమా'జ్ చదివేవారము కాదు. 37 (అబూ దావూద్)

3918 [27] (صحیح) (1146/2)

وَعَنْ بُرَيْدَةَ قَالَ: بَيْنَمَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَمْشِي إِذَا جَاءَهُ رَجُلٌ مَعَهُ حِمَارٌ. فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ ارْكَبْ وَتَأَخَّرَ الرَّجُلُ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا أَتَى أَحَقُّ بِصَدْرِي دَابَّتِكَ إِلَّا أَنْ تَجْعَلَهُ لِي". قَالَ: جَعَلْتُهُ لَكَ فَارْكَبْ. رَوَاهُ الْإِسْمَاعِيلِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ.

3918. (27) [2/1146 దృఢం]

బురైదహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) కాలి నడకన వెళుతున్నారు. ఇంతలో గాడిదపై కూర్చోని ఒక వ్యక్తి వచ్చి, ఓ ప్రవక్తా! తమరు దీనిపై ఎక్కండి అని పలికి తాను వెనక్కి తగ్గాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'వాహనం యజమానికే ముందు కూర్చునే హక్కు ఉంది. అయితే అతను తన హక్కు నాకు ఇస్తే తప్ప,' అని అన్నారు. దానికి ఆ వ్యక్తి, 'నా హక్కును మీకు ఇస్తున్నాను,' అని అన్నాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ముందు కూర్చున్నారు. (తిర్మిజి, అబూ దావూద్)

3919 [28] (حسن) (1146/2)

మెంబర్లుగా మార్చుకుంటారు. దానివల్ల వాహనానికి ఎంతో బాధ కలుగుతుంది. అందువల్ల ప్రవక్త(స) వాటి వీపులను మెంబర్లుగా మార్చటాన్ని వారించారు. క్రిందికి దిగి తన అవసరాన్ని తీర్చుకోమని ఆదేశించారు. నైతికతలో ఇదొక బోధన. దీనివల్ల జంతువుకు కూడా కష్టం కలుగదు.

37) వివరణ-3917: సామాన్లు దించటంవల్ల జంతువుకు కొంత సుఖంగా ఉంటుంది. అంటే వాహనంపై సామాన్లు ఉంటే ప్రయాణంలో ఎక్కడైనా దిగితే, వాటిని దించిన తర్వాతనే నమా'జ్ చదవాలి. దానివల్ల వాటికి కొంత విశ్రాంతి కలుగుతుంది.

وَعَنْ سَعِيدِ بْنِ أَبِي هِنْدٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " تَكُونُ إِبِلُ الشَّيَاطِينِ وَبُيُوتُ الشَّيَاطِينِ " فَأَمَّا إِبِلُ الشَّيَاطِينِ فَقَدْ رَأَيْتُهَا: يَخْرُجُ أَحَدُكُمْ بِنَجِيْبَاتٍ مَعَهُ قَدْ أَسْمَنَهَا فَلَا يَخْلُو بَعْدَهَا مِنْهَا وَيَمُرُّ بِأَخِيهِ قَدْ انْقَطَعَ بِهِ فَلَا يَحِيلُهُ. وَأَمَّا بُيُوتُ الشَّيَاطِينِ فَمَا أَرَاهَا كَانَ سَعِيدٌ يَقُولُ: لَا أَرَاهَا إِلَّا هَذِهِ الْأَقْفَاصُ الَّتِي يَسْتُرُ النَّاسُ بِاللَّيْلِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3919. (28) [2/1146 ప్రామాణికం]

స'యీద్ బిన్ అబి హింద్ అబూ హురైరహ్ ద్వారా కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: 'కొన్ని ఒంటెలు పైతానుల కోసం ఉంటాయి. కొన్ని గృహాలు కూడా పైతానుల కోసం ఉంటాయి. పైతానుల ఒంటెలను నేను చూసాను. మీరు మంచి, బలసిన ఒంటెలను తమవెంటే ప్రదర్శనగా, గర్వంగా, అహంకారంగా, గొప్పగా తీసుకొని వెళతారు. వాటిపై ఎవరూ కూర్చోని ఉండరు. అతడు అంత గొప్ప ధనవంతుడని చెప్పుకోటానికి. ముందు వెనుక అటూ ఇటూ ఒంటెలు నడుస్తూ ఉంటాయి. అతనితో సమానంగా ఒక ముస్లిమ్ నడుస్తున్నాడు. అతడు నడచి నడచి అలసిపోతాడు కాని ఒంటెల యజమాని తాను ఎక్కడు, ఇతరులను ఎక్కనివ్వడు. ఇటువంటి ఒంటెలు పైతాన్ ఒంటెలు. ఇంకా నేను పైతాన్ గృహాలు చూడలేదు.' ఈ 'హదీసు' ఉల్లేఖనకర్త అయిన స'యీద్ తన అభిప్రాయాన్ని ఇలా వెల్లడిస్తున్నారు, 'పైతాన్ గృహాలంటే నా అనుమానం గర్వంగా, గొప్పతనంగా పెద్దపెద్ద ఎత్తైన భవనాలు నిర్మించి వాటికి అందచందాలు దిద్ది ఖరీదైన తెరలతో అలంకరిస్తారు. కాని అందులో ఎవరూ ఉండరు. ఇటువంటివి పైతాన్ గృహాలు.' (అబూ దావూద్)

3920. (29) [2/1147 దృఢం]

وَعَنْ سَهْلِ بْنِ مَعَاذٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: غَرَوْنَا مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَضَيَّقَ النَّاسُ الْمَنَازِلَ وَقَطَعُوا الطَّرِيقَ فَبَعَثَ نَبِيُّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُنَادِيًا يُنَادِي فِي النَّاسِ: " إِنَّ مِنْ ضَيِّقٍ مَنَزِلًا أَوْ قَطْعَ طَرِيقًا فَلَا جِهَادَ لَهُ ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3920. (29) [2/1147 దృఢం]

సహల్ బిన్ మ'అజ్జ్ (ర) తన తండ్రి ద్వారా కథనం: మేము ప్రవక్త (స) వెంటే ఒక జహాద్లో వెళ్ళాము. విశ్రాంతికి స్థలం చాలా ఇరుకుగా అయింది. అంటే

కొందరు ఎక్కువ స్థలాన్ని ఆక్రమించుకున్నారు. అంతేకాదు వచ్చే పోయే వారి కోసం కూడా స్థలం ఇరుకుగా కాసాగింది. ప్రవక్త (స) ఒక ప్రకటించేవాడిని పంపి బిగ్గరగా ఇలా ప్రకటించమని ఆదేశించారు, 'స్థలాన్ని ఇరుకుగా చేసి, మార్గాన్ని ఆక్రమించుకునే వ్యక్తికి జహాద్ పుణ్యం లభించదు.' (అబూ దావూద్) 3921 [30] (لم تتم دراسته) (1147/2)

وَعَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: " إِنَّ أَحْسَنَ مَا دَخَلَ الرَّجُلُ أَهْلَهُ إِذَا قَدِمَ مِنْ سَفَرٍ أَوَّلُ اللَّيْلِ ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3921. (30) [2/1147 అపరిశోధితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "ప్రయాణం నుండి ఇంటికి తిరిగి రావటానికి అన్నిటి కంటే మంచి సమయం రాత్రి ప్రారంభ భాగం." 38 (అబూ దావూద్)

أَفْضَلُ اللَّيْلِ مُوَادَعَةً

3922 [31] (صحيح) (1147/2)

عَنْ أَبِي قَتَادَةَ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَ فِي سَفَرٍ فَعَرَسَ بِلَيْلٍ اضْطَجَعَ عَلَى يَمِينِهِ. وَإِذَا عَرَسَ قُبَيْلَ الصُّبْحِ نَصَبَ ذِرَاعَهُ وَوَضَعَ رَأْسَهُ عَلَى كَفِّهِ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3922. (31) [2/1147 దృఢం]

అబూ ఖతాదహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రయాణంలో ఎక్కడైనా రాత్రిపూట దిగితే కుడి ప్రక్కవైపు తిరిగి పడుకుంటారు. ఉషోదయానికి ముందు దిగితే తన కుడిచేయి నిలబెట్టి ఉంచుతారు. తన అరవేతిపై తల ఉంచుతారు. నిద్రరాకుండా ఉండటానికి. అంటే పూర్తిగా పడుకోరు. (ముస్లిమ్)

3923 [32] (لم تتم دراسته) (1147/2)

38) ఎవరణ-3921: ఒకవేళ సుదూర ప్రయాణం నుండి ఇంటికి తిరిగి వస్తే పగటిపూట రావాలి. ఒకవేళ దగ్గరి ప్రయాణం అయితే రాత్రి ప్రారంభ సమయంలో రావటం మంచిది.

మరి కొందరు ప్రయాణంలో వస్తే రాత్రి ప్రారంభంలో తన భార్యతో సంభోగం చేస్తే అలసట దూరమై సుఖంగా నిద్రవస్తుందని అభిప్రాయపడ్డారు.

وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: بَعَثَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ رَوَاحَةَ فِي سَرِيَّةٍ فَوَافَقَ ذَلِكَ يَوْمَ الْجُبُعَةِ فَعَدَا أَصْحَابُهُ وَقَالَ: اتَّخَلَّفْتُ وَأَصْلِي مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ الْحَقُّهُمْ فَلَبَّا صَلَّى مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى فَقَالَ: "مَا مَنَعَكَ أَنْ تَغْدُوَ مَعَ أَصْحَابِكَ؟" فَقَالَ: أَرَدْتُ أَنْ أَصْلِيَ مَعَكَ ثُمَّ الْحَقُّهُمْ. فَقَالَ: "لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَبِيعًا مَا أَدْرَكَتْ فَضْلَ عَدُوَّتِهِمْ." رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

3923. (32) [2/1147 అపరిశోధితం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) జహాద్లో 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ రవా'హ (ర) ను చిన్న సైన్యం ఇచ్చి పంపుదా మని అనుకున్నారు. అనుకోకుండా ప్రయాణం చేసే రోజు శుక్రవారం వచ్చింది. అతని మిత్రులందరూ శుక్రవారం ఉదయం వెళ్ళిపోయారు. 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ రవా'హ తన మనసులో నేను వెనుక ఉండిపోయి శుక్రవారం నమాజు ప్రవక్త (స) వెంట చదివి ఆ తరువాత సైన్యం వాళ్ళలో కలుస్తాను అనుకున్నారు. ప్రవక్త (స) శుక్రవారం నమాజు తర్వాత అతన్ని చూసి, 'నీవు నీ స్నేహితుల వెంట ఉదయం ఎందుకు వెళ్ళలేదు?' అని ప్రశ్నించారు. దానికి అతను, 'జమ'అ నమాజును మీ వెనుక చదివి, వాళ్ళలో కలుద్దామని అనుకున్నాను,' అని విన్న వినుకున్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స) భూమిపై ఉన్న ధనసంపదలన్నీ అల్లాహ్ (త) మార్గంలో ఖర్చుచేసినా, ఉదయం జహాద్లో వెళ్ళితే లభించినంత పుణ్యం లభించదు అని హితబోధ చేసారు. (తీర్చిజి)

3924 [33] (لم تتم دراسته) (1148/2)

وَعَنِ ابْنِ هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا تَضْحَبُ الْمَلَائِكَةُ رُفْقَةً فِيهَا جُلْدٌ نَسْرٍ." رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3924. (33) [2/1148 అపరిశోధితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "చిరుతపులి చర్మం ఉన్న బిడారం వెంట కారుణ్య దూతలు ఉండరు." ³⁹ (అబూ దావూద్)

39) వివరణ-3924: చిరుతపులి ఒక క్రూర జంతువు. దాని చర్మంపై స్వాది చేయడం, దాన్ని పరచి కూర్చోవడం అహంకారుల పని. ఇది నిషిద్ధం కూడా. అందువల్ల

3925 [34] (لم تتم دراسته) (1148/2)

وَعَنِ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "سَيِّدُ الْقَوْمِ فِي السَّفَرِ خَادِمُهُمْ فَمَنْ سَبَقَهُمْ بِخِدْمَةٍ لَمْ يَسْبِقُوهُ بِعَمَلٍ إِلَّا الشَّهَادَةَ." رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي "شُعَبِ الْإِيمَانِ".

3925. (34) [2/1148 అపరిశోధితం]

సహల్ బిన్ స'అద్(ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "ప్రజల నాయకుడు ప్రయాణంలో ప్రజల సేవకుడు. అంటే ప్రయాణంలో నాయకుడు తన అనుచరుల సేవచేయాలి. ప్రయాణంలో ఇతరుల సేవ చేయడంలో ఇతరులను అధిగమిస్తే అతన్ని అమరవీరుడు తప్ప ఎవ్వరూ అధిగమించలేరు." ⁴⁰ (బైహఖి)

=====

3- بَابُ الْكِتَابِ إِلَى الْكُفَّارِ وَدُعَائِهِمْ إِلَى الْإِسْلَامِ

3. ముస్లిమేతరులకు ఉత్తరాలు వ్రాయటం

వారిని ఇస్లామ్ వైపుకు ఆహ్వానించడం

ముస్లిమేతరులకు అన్నిటికంటే ముందు ఇస్లామ్ సందేశాన్ని అందజేయాలి. ఒకవేళ వారు ఇస్లామ్ స్వీకరించడానికి సిద్ధంగా లేకపోతే ఒప్పందానికి ప్రయత్నించాలి. దాన్ని కూడా తిరస్కరించి, యుద్ధానికి కాలుదువ్వితే, ఎదుర్కొనే విధంగా వారితో పోరాడాలి. ఇస్లామీయ సందేశం అందజేస్తూ, ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాల ద్వారా ప్రయత్నించాలి.

المُفْضَلُ الْأَوَّلُ

3926 [1] (متفق عليه) (1149/2)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَتَبَ إِلَى قَيْصَرَ يَدْعُوهُ إِلَى الْإِسْلَامِ. وَبَعَثَ بِكِتَابِهِ إِلَيْهِ دَحِيَّةَ الْكَلْبِيِّ.

సింహం, చిరుతపులుల చర్మాన్ని ఇంట్లోనూ ఉంచ కూడదు. ప్రయాణంలో కూడా ఉపయోగించకూడదు.

40) వివరణ-3925: ఈ హదీసు ద్వారా ప్రయాణంలో తన అనుచరులకు సాధ్యమైనంత అధికంగా సేవచేయడంలో ముందు ఉండాలి. అంటే అతన్ని కేవలం అమరవీరుడే అధిగమిస్తాడు.

وَأَمَرَ أَنْ يَدْفَعَهُ إِلَى عَظِيمٍ بَصْرَى لِيَدْفَعَهُ إِلَى قَيْصَرَ فَإِذَا فِيهِ:
"بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. مِنْ مُحَمَّدٍ عَبْدِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى
هَرَقْلَ عَظِيمِ الرُّومِ. سَلَامٌ عَلَى مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى. "أَمَّا بَعْدُ.
فَإِنِّي أَدْعُوكَ بِدَاعِيَةِ الْإِسْلَامِ. أَسْلِمْتَ تَسْلِمًا، وَأَسْلِمْتَ يُؤْتِكَ اللَّهُ
أَجْرَكَ مَرَّتَيْنِ، وَإِنْ تَوَلَّيْتَ فَعَلَيْكَ إِثْمُ الْأَرِيسِيِّينَ. وَبِأَهْلِ
الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ
وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ
اللَّهِ. فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا: "أَشْهَدُ وَأَنَا مُسْلِمُونَ" (3:64) مُتَّفَقٌ
عَلَيْهِ.

وَفِي رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ قَالَ: "مِنْ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ. وَقَالَ: "إِثْمُ
الْأَرِيسِيِّينَ". وَقَالَ: "بِدَاعِيَةِ الْإِسْلَامِ". مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

3926. (1) [2/1149 ఏకీభవితం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఖైసర్ రాజుకు ఉత్తరం వ్రాసారు. అందులో ఇస్లామ్ స్వీకరించమని సందేశం అందజేశారు. ఆ ఉత్తరాన్ని ద'హియ్య కల్పికి ఇచ్చి పంపారు. దాన్ని బ'హియ్య అధికారికి ఇవ్వమని, బ'హియ్య అధికారి ఖైసర్ రాజుకు ఇవ్వమని ఆదేశించారు. ఆ ఉత్తరంలో ఇలా ఉంది: 'నేను అల్లాహ్ పేరుతో ప్రారంభిస్తున్నాను. ఆయన 'అనంత కరుణామయుడు, అపార కరుణాప్రదాత.' ఈ ఉత్తరం అల్లాహ్ (త) దాసుడు, ఆయన (త) ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) తరపు నుండి రూమ్ రాజుకు. 'సన్మార్గాన్ని అవలంబించిన వ్యక్తిపై కారుణ్యాలు కురియుగాక! ఆ తరువాత నేను నీకు ఇస్లామ్ సందేశాన్ని అందజేస్తున్నాను. ఒకవేళ నీవు ఇస్లామ్ స్వీకరిస్తే ఉభయలోకాల్లోనూ శాంతి లభిస్తుంది. అల్లాహ్ (త) నీకు రెట్టింపు పుణ్యం ప్రసాదిస్తాడు. ఒకవేళ నా సందేశాన్ని తిరస్కరిస్తే, నీ ప్రజల పాపం కూడా నీపైన పడుతుంది. ఇంకా: 'ఇలా అను: 'ఓ గ్రంథ ప్రజలారా! మాకూ మరియు మీకూ మధ్య ఉమ్మడిగా ఉన్న ధర్మ విషయం (ఉత్తరువు) వైపునకు రండి, అది ఏమిటంటే: 'మనం అల్లాహ్ తప్ప మరెవ్వరినీ ఆరాధించరాదు, ఆయనకు భాగస్వాములను ఎవ్వరినీ నిలబెట్టరాదు మరియు అల్లాహ్ తప్ప, మనవారిలో నుండి ఎవ్వరినీ ప్రభువులుగా చేసుకోరాదు.' వారు (సమ్మతించక) తిరిగిపోతే: 'మేము నిశ్చయంగా అల్లాహ్ కు

విధేయులము (ముస్లిం లము), దీనికి మీరు సాక్షులుగా ఉండండి.' అని పలుకు అని చెప్పండి." 41 (బు'ఖారి, ముస్లిమ్)

ముస్లిమ్ ఉల్లేఖనంలో: "అల్లాహ్ ప్రవక్త ముహమ్మద్ తరపున," అని ఉంది.

3927 [2] (صحيح) (1149/2)

وَعَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعَثَ بِكِتَابِهِ إِلَى كِسْرَى مَعَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حُذَافَةَ السَّهْمِيِّ فَأَمَرَهُ أَنْ يَدْفَعَهُ إِلَى عَظِيمِ الْبَحْرَيْنِ فَدَفَعَهُ عَظِيمُ الْبَحْرَيْنِ إِلَى كِسْرَى فَلَمَّا قَرَأَ مَرَّقَهُ قَالَ ابْنُ الْمُسَيَّبِ: فَدَعَا عَلَيْهِمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُمَرَّقُوا أَكْلَ مُمَرَّقٍ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3927. (2) [2/1149 దృఢం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ హుజాఫ్ (ర) కు ఒక ఉత్తరం రాసి ఇచ్చి అతనితో బ'హియ్య గవర్నర్ కిస్తా వద్దకు పంపారు. బ'హియ్య పాలకుడు దాన్ని రా రాజైన కిస్తా వద్దకు పంపాడు. కిస్తా రా రాజు ఆ ఉత్తరాన్ని చదివి, దాన్ని చింపివేసాడు. స'యిద్ బిన్ ము'సయ్యిబ్ కథనం: 'ఈ సంఘటనను విని ప్రవక్త (స) కిస్తా రా రాజు కూడా ఉత్తరంలా ముక్కలు ముక్కలు అవాలని శపించారు.' 42 (బు'ఖారి)

41) వివరణ-3926: ఖైసర్ అనేది రూమ్ పాలకుల బిరుదు. అదేవిధంగా కిస్తా, ఫారీస్ రాజుల బిరుదు. నజ్జాషీ, హబ్షీ రాజుల బిరుదు. ప్రవక్త (స) ఉత్తరం పంపిన ఖైసర్ రాజు పేరు హిరఖల్. 6వ హిజ్రీ సంవత్సరంలో ప్రవక్త (స) ఈ ఉత్తరాన్ని పంపారు. బ'హియ్య అనేది సిరియా దేశంలోని ఒక పట్టణం పేరు. ఈ 'హదీసు' ద్వారా ఉత్తరం ప్రారంభంలో బిస్మిల్లాహ్ వ్రాయ వచ్చును. సుల్తమాన్ (అ) కూడా బిల్ఖైస్ ఉత్తరం ప్రారంభంలో వ్రాసారు.

42) వివరణ-3927: అయితే అల్లాహ్ (త) ప్రవక్త (స) ఈ దుఆను స్వీకరించాడు. కిస్తా సామ్రాజ్యం ముక్కలు ముక్కలు అయిపోయింది. అనంతరం స్వయంగా వాడి కొడుకే అతడి కడుపు చీల్చాడు. అతడు మరణించి నపుడు మందుల బాండాగారం తెరిచి విషం ఉన్న డబ్బాపై కామశక్తికి మంచి ఔషధం అని వ్రాసాడు. అతడి కొడుకు కామవాంఛ కావటం చేత, అతడు చనిపోయిన తర్వాత అతనికొడుకు ఆ మందును తిన్నాడు. కాని

3928 [3] (صحیح) (1150/2)

وَعَنْ أَنَسٍ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَتَبَ إِلَى كِسْرَى وَإِلَى قَبْصَرٍ وَإِلَى النَّجَاشِيِّ وَإِلَى كُلِّ جَبَّارٍ يُدْعُوهُمْ إِلَى اللَّهِ وَلَيْسَ بِالنَّجَاشِيِّ الَّذِي صَلَّى عَلَيْهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

[2/1150 దుడం] (3). 3928.

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) కిస్రా, ఖైసర్, నజ్జాషి, ప్రతి పాలకుని వద్దకు ఇస్లామ్ సందేశాన్ని పంపారు. కాని ఈ నజ్జాషి ప్రవక్త (స) పరోక్షంగా జనాజహ్ నమాజు చదివిన నజ్జాషి కాదు. ⁴³ (ముస్లిమ్)

3929 [4] (صحیح) (1150/2)

وَعَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ بُرَيْدَةَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا أَمَرَ أَمِيرًا عَلَى جَيْشٍ أَوْ سَرِيَّةٍ أَوْ صَاهٍ فِي حَاصَتِهِ بِتَقْوَى اللَّهِ وَمَنْ مَعَهُ مِنَ الْمُسْلِمِينَ خَيْرًا ثُمَّ قَالَ: "اغْرَوْا بِسْمِ اللَّهِ قَاتِلُوا مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ اغْرَوْا فَلَا تَغْلُوا وَلَا تَغْدِرُوا وَلَا تَمَثِّلُوا وَلَا تَقْتُلُوا وَلَيْدًا وَإِذَا لَقِيتَ عَدُوَّكَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ فَادْعُهُمْ إِلَى ثَلَاثِ خِصَالٍ أَوْ خِلَالٍ فَأَيُّنَهُنَّ مَا أَجَابُوكَ فَاقْبَلْ مِنْهُمْ وَكُفَّ عَنْهُمْ ثُمَّ ادْعُهُمْ إِلَى الْإِسْلَامِ فَإِنْ أَجَابُوكَ فَاقْبَلْ مِنْهُمْ وَكُفَّ عَنْهُمْ ثُمَّ ادْعُهُمْ إِلَى التَّحَوُّلِ مِنْ دَارِهِمْ إِلَى دَارِ الْمُهَاجِرِينَ وَأَخْبِرْهُمْ أَنَّهُمْ إِنْ فَعَلُوا ذَلِكَ فَلَهُمْ مَا لِلْمُهَاجِرِينَ وَعَلَيْهِمْ مَا عَلَى الْمُهَاجِرِينَ فَإِنْ أَبَوْا أَنْ يَتَحَوَّلُوا مِنْهَا فَأَخْبِرْهُمْ أَنَّهُمْ يَكُونُونَ كَأَعْرَابِ الْمُسْلِمِينَ يُجْرِي عَلَيْهِمْ حُكْمُ اللَّهِ الَّذِي يَجْرِي عَلَى الْغَنِيِّمَةِ وَالْفُقَرَاءِ شَيْءٌ يُجْرِي عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَكُونُ لَهُمْ فِي الْغَنِيِّمَةِ وَالْفُقَرَاءِ شَيْءٌ

అది విషయం కావటం చేత అతడు కూడా మరణించాడు. ఆ రోజు నుండి సామ్రాజ్య పతనం మొదలైంది. చివరికి ఉమర్ (ర) కాలంలో వారి చిహ్నాలు కూడా మిగలకుండా పోయాయి.

43) వివరణ-3928: ప్రవక్త (స) హుదైబియ నుండి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత రాజుల పేర ఇస్లామ్ సందేశాలు పంపారు. అప్పుడు అనుచరులు ముద్రలేనిదే రాజులు ఉత్తరాలు స్వీకరించరని సలహా ఇచ్చారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) వెండిముద్ర చేయించారు. అందులో మూడు టైపు ముహమ్మద్, రసూల్, అల్లాహ్ అని చెక్కించారు. దాన్ని ఉత్తరాలపై వేయించారు. 7వ హిజ్రీ ముహర్రమ్ మాసం లో ప్రతినీధులు ఉత్తరాలు తీసుకొని బయలుదేరారు.

إِلَّا أَنْ يُجَاهِدُوا مَعَ الْمُسْلِمِينَ فَإِنْ هُمْ أَبَوْا فَسَلِّهِمُ الْجَزِيَّةَ فَإِنْ هُمْ أَجَابُوكَ فَاقْبَلْ مِنْهُمْ وَكُفَّ عَنْهُمْ فَإِنْ هُمْ أَبَوْا فَاسْتَعِزْ بِاللَّهِ وَقَاتِلْهُمْ وَإِذَا حَاصَرْتَ أَهْلَ حِصْنٍ فَأَرَادُوكَ أَنْ تَجْعَلَ لَهُمْ ذِمَّةَ اللَّهِ وَذِمَّةَ نَبِيِّهِ فَلَا تَجْعَلْ لَهُمْ ذِمَّةَ اللَّهِ وَلَا ذِمَّةَ نَبِيِّهِ وَلَكِنْ اجْعَلْ لَهُمْ ذِمَّتَكَ وَذِمَّةَ أَصْحَابِكَ فَإِنَّكُمْ أَنْ تُخْفِرُوا ذِمَّتَكُمْ وَذِمَّةَ أَصْحَابِكُمْ أَهْوَنُ مِنْ أَنْ تُخْفِرُوا ذِمَّةَ اللَّهِ وَذِمَّةَ رَسُولِهِ وَإِنْ حَاصَرْتَ أَهْلَ حِصْنٍ فَأَرَادُوكَ أَنْ تُنْزِلَهُمْ عَلَى حُكْمِ اللَّهِ فَلَا تُنْزِلَهُمْ عَلَى حُكْمِ اللَّهِ وَلَكِنْ أَنْزِلْ لَهُمْ عَلَى حُكْمِكَ فَإِنَّكَ لَا تَدْرِي: أَتَصِيبُ حُكْمَ اللَّهِ فِيهِمْ أَمْ لَا؟" رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

[2/1150 దుడం] (4). 3929.

సులైమాన్ బిన్ బురైదహ్ తన తండ్రి ద్వారా కథనం: అతని తండ్రి కథనం: ప్రవక్త (స) ఎవరినైనా సైన్యం లేదా బృందానికి నాయకునిగా నియమిస్తే, ఆ నాయకునికి ప్రత్యేకంగా అల్లాహ్ (త) పట్ల భయపడమని, ఇతర ముస్లిముల పట్ల సేవాభావంతో మెలగమని ఉపదేశించేవారు. అంటే జహాద్లో అల్లాహ్ కు భయపడమనా ఉండమని, తన సహచరుల పట్ల సేవాభావంతో మంచిగా ప్రవర్తించమని, ధైర్యవంతులైన దేవుని పేరుతో జహాద్ చేయమని, అల్లాహ్ (త) పట్ల సాటికలిపించే వారిని చంపమని, ఇంకా ఎవరికీ ద్రోహం తలపెట్టవద్దని, వాగ్దానభంగం చేయరాదని, మృతులను వ్యతిరేకదిశలో అవయవాలుకోసి అంద వికారంగా చేయరాదని, పిల్లల్ని చంపరాదని, మీకు శత్రువులను కలిస్తే యుద్ధానికి ముందు వారికి మూడు విషయాల్లో ఒక విషయం వైపునకు పిలవండి. వాటిలో దేన్ని అంగీకరించినా దాన్ని మీరు స్వీకరించండి. యుద్ధాన్ని మానుకోండి. అన్నిటి కంటే మొదటి విషయం. 1. వారిని ఇస్లామ్ వైపునకు ఆహ్వానించండి. అంటే మీరు ఇస్లామ్ స్వీకరించండి, అల్లాహ్ (త) మరియు ఆయన ప్రవక్త(స)కు విధేయత చూపండి. ఒకవేళ వారు స్వీకరిస్తే, వారితో యుద్ధం చేయకండి, ఆ తరువాత వారితో దారుల్ హర్బ్ నుండి దారుల్ ముహాజిరీన్ లోనికి వచ్చేయమని చెప్పండి. అంటే దారుస్సలామ్ లోనికి రమ్మని చెప్పండి. ఒకవేళ వారు అక్కడికి వస్తే, వారికి ముహాజిరిన్లకు చెందిన హక్కులే

వారికి చెందుతాయని చెప్పింది. ఒకవేళ వారు రావడానికి సిద్ధపడకపోతే, అక్కడే ఉంటామంటే ఇతర ముస్లిముల్లా వారు పరిగణించబడతారు. అంటే వారు నమా'జు, రో'జుహ్ మొదలైనవి ఆచరిస్తారు. అయితే అక్కడి జహాద్ యుద్ధ ధనం నుండి ఏమీ లభించదని, ఒకవేళ వారు ముస్లిములతో కలసియుద్ధంలో పాల్గొంటే వారికి కూడా యుద్ధ ధనం లభిస్తుందని చెప్పింది. ఒకవేళ వారు ఇస్లామ్ స్వీకరించడానికి సిద్ధంగా లేకపోతే, మాకు టాక్స్ చెల్లిస్తూ ఉండాలని, మేము మీ ధన, ప్రాణాల రక్షణ బాధ్యతలు స్వీకరిస్తామని చెప్పింది. దానికివారు ఒప్పుకుంటే దాన్ని స్వీకరించండి. యుద్ధం చేయకండి. ఒకవేళ టాక్సు ఇవ్వటానికి అంగీకరించక పోతే, అల్లాహ్ ను సహాయం కోరి వారితో యుద్ధం చేయండి. ఒకవేళ మీరు కోటను ముట్టడిస్తే, వారు అల్లాహ్ (త) ఆయన ప్రవక్త (స) అభయం అర్థిస్తే, వారికి అల్లాహ్ (త) మరియు ఆయన ప్రవక్త (స) అభయం ఇవ్వకండి. మీది, మీ సహచరుల అభయం ఇవ్వండి. ఎందుకంటే దానికంటే దీన్ని భంగంచేయడం మీకు సులభం. ఒకవేళ మీరు కోటను ముట్టడిస్తే, వారు మీ ఆదేశాలకు లొంగితే, వారిని మీ ఇష్టప్రకారం లొంగదీసుకోండి. ఎందుకంటే అల్లాహ్ (త) తీర్పు ఏమిటో మీకు తెలియదు. అంటే మీ నిర్ణయం సరిగా ఉంటుందో లేదో మీకు తెలియదు. (ముస్లిమ్)

3930 [5] (متفق عليه) (1151/2)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي أَوْفَى: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي بَعْضِ أَيَّامِهِ الْغِيَّةِ لَقِيَ فِيهَا الْعَدُوَّ انْتَهَرَ حَتَّى مَالَتْ الشَّمْسُ ثُمَّ قَامَ فِي النَّاسِ فَقَالَ: "يَا أَيُّهَا النَّاسُ لَا تَتَمَتَّعُوا بِإِقَاءِ الْعَدُوِّ وَاسْأَلُوا اللَّهَ الْعَافِيَةَ. فَإِذَا لَقَيْتُمُ فَاصْبِرُوا وَاعْلَمُوا أَنَّ الْجَنَّةَ تَحْتَ ظِلِّ السَّيْفِ" ثُمَّ قَالَ: "اللَّهُمَّ مُزِيلَ الْكِتَابِ وَمُجَرِّي السَّحَابِ وَهَازِمَ الْأَحْزَابِ وَأَهْزِمُهُمْ وَانْصُرْنَا عَلَيْهِمْ".

3930. (5) [2/1151 ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబీ అవ్ ఫా (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) శత్రువులతో యుద్ధం చేయడానికి నిశ్చయించుకున్నప్పుడు సూర్యాస్తమయం కోసం వేచి ఉండేవారు.

సూర్యాస్తమయం అయిన వెంటనే ప్రజల మధ్య నిలబడి ఇలా ప్రసంగించేవారు. "ఓ ప్రజలారా! శత్రువులతో యుద్ధం చేయాలని కోరకండి. అల్లాహ్ (త) మీ క్షేమం కోరండి. అయితే శత్రువును ఎదుర్కోంటే మాత్రం సహనం, స్థిరత్వాలను అవలంబించండి. అయితే స్వర్గం కరవాలాలనిడలో ఉందనే విషయాన్ని మాత్రం మరువకండి." మళ్ళీ ఇలా ప్రార్థించారు, "ఓ గ్రంథాలను అవతరింపజేసేవాడా! ఓ మేఘాలను నడిపించే వాడా! మరియు అవిశ్వాసులను ఓడించేవాడా! ఆ అవిశ్వాసులను ఓడించు. వారిపై మాకు సహాయం చేయి." (బు'ఖారి, ముస్లిమ్)

3931 [6] (متفق عليه) (1151/2)

وَعَنْ أَنَسٍ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا غَزَا بِنَا قَوْمًا لَمْ يَكُنْ يَغْزُو بِنَا حَتَّى يُصْبِحَ وَيَنْظُرَ إِلَيْهِمْ فَإِنْ سَبَّحَ إِذَا نَاكَفَ عَنْهُمْ وَإِنْ لَمْ يَسْبَحْ إِذَا نَاكَفَ عَنْهُمْ قَالَ: فَخَرَجْنَا إِلَى خَيْبَرَ فَأَتَيْنَاهُمْ لَيْلًا فَلَمَّا أَصْبَحَ وَلَمْ يَسْبَحْ إِذَا نَاكَفَ وَرَكِبْتُ خَلْفَ أَبِي طَلْحَةَ وَإِنْ قَدِمِي لَتَسُسُ قَدَمَ نَبِيِّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: فَخَرَجُوا إِلَيْنَا بِسِكَاتِهِمْ وَمَسَاحِيهِمْ فَلَمَّا رَأَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالُوا: مُحَمَّدٌ وَاللَّهِ مُحَمَّدٌ وَالْخَمْرِيُّسُ فَخَرَجُوا إِلَى الْحِصْنِ فَلَمَّا رَأَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ خَرَبَتْ خَيْبَرُ إِنَّا إِذَا نَزَلْنَا بِسَاحَةِ قَوْمٍ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذِرِينَ".

3931. (6) [28/1151 ఏకీభవితం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మమ్ముల్ని తీసుకొని ఏదైనా పోరాటానికి వెళ్ళితే, ఉదయం వరకు శత్రువుపై దాడిచేయరు. ఉదయం అయిన తర్వాత ఎక్కడి నుండైనా అ'జాన్ శబ్దం వస్తే యుద్ధం చేయరు, దాడి చేయరు. అ'జాన్ వినకపోతే దాడి చేసేవారు. మేము 'ఖైబర్ వెళ్ళాము. అక్కడికి రాత్రిచేరాము. ఉదయం ప్రవక్త (స) అ'జాన్ శబ్దం వినలేదు. ప్రవక్త (స) వాహనంపై కూర్చున్నారు. నేను అబూ 'తలీహ్ వెనుక కూర్చున్నాను. ప్రవక్త (స) వాహనంతో పాటు నా వాహనం కూడా నడుస్తుంది. నా పాదాలు ప్రవక్త (స) పాదాలకు తగిలేవి. అంటే మేము సరిసమానంగా నడుస్తున్నాము. ఉదయం ఖైబర్ ప్రజలు తమ

పనిముట్లు సంచులు, పాఠాలు, మొదలైనవి పట్టుకొని బయలుదేరారు. వారు ప్రవక్త (స) ను చూచి దైవం సాక్షి! ముహమ్మద్(స) సైన్యంతో వచ్చారని పలికి, కోటలోనికి వెళ్ళిపోయారు. ప్రవక్త (స) వారిని చూచి, 'అల్లాహ్ (త) చాలా గొప్పవాడు. 'ఖైబర్ పాడుగాను. మేము ఏ జాతి వద్దకైనా యుద్ధానికి దిగితే భయపడే ఆ జాతి పరిస్థితి చాలా నీచంగా తయారవుతుంది,' అని అన్నారు.⁴⁴ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్).

44) వివరణ-3931: ఈ 'హదీసు'లో 6వ హిజ్రీ లేదా 7వ హిజ్రీ ప్రారంభంలో జరిగిన 'ఖైబర్ యుద్ధం గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. సీరతున్నబీ 1వ భాగం నుండి మరియు అసహ్బుస్సియర్ నుండి కొన్ని వివరాలు ఇక్కడ పొందుపరచబడ్డాయి. 'ఖైబర్ అనేది (హీబ్రూ) 'ఇబ్రానీ పదం. 'ఖైబర్ అంటే కోట అని అర్థం. ఇది మదీనహ్ మునవ్వరహ్ నుండి 8 కోసుల దూరంలో ఉంది. యూరప్ కు చెందిన డ్రోటీ క్రీ.శ 1877లో అనేక నెలలు ఇక్కడ బసచేసాడు. అతడు మదీనహ్ నుండి దాని దూరం 200 మైళ్ళు అని వ్రాసాడు. ఇది సస్యశ్యామలమైన ఖర్జూర లోటల ప్రక్కన ఉంది. యూదులు ఇక్కడ అనేక కోటలు నిర్మించారు. వీటిలో కొన్నిటి శిథిలాలు ఇప్పటివరకు ఉన్నాయి.

అరబ్ లో యూదులకు ఇది ప్రధాన కేంద్రంగా ఉండేది. మదీనహ్ నుండి బనూ న'దీర్ నాయకులు బహిష్కరించబడి 'ఖైబర్ లో నివాసం ఏర్పరచు కున్నప్పుడు, వారు అరబ్బులందరినీ ఇస్లామ్ కు వ్యతిరేకంగా రెచ్చగొట్టారు. దాని మొదటి ఫలితమే అ'హ్లాబ్ యుద్ధం. వారి నాయకుల్లో 'హయ్యి బిన్ అఖ్లాబ్ 'ఖురై'జహ్ యుద్ధంలో హతమార్చబడ్డాడు. వీడి తరువాత అబూ రాఫే'అ సలామ్ బిన్ అబీల్ 'హఖీఖ్ నాయకుడయ్యాడు. ఇతడు ప్రముఖుడు మరియు గొప్ప వ్యాపారి.

అరబ్బులకు చెందిన ప్రముఖ 'గత్వాన్ వర్గం 'ఖైబర్ ప్రక్కనే ఉండేది. చాలా కాలంగా యూదులు మరియు 'ఖైబర్ వర్గం మధ్య మంచి మిత్రత్వం ఉండేది. 6వ హిజ్రీలో స్వయంగా సలామ్ వెళ్ళి 'గత్వాన్ మరియు చుట్టుప్రక్కల ఉన్న ఇతర వర్గాలను ముస్లిములతో పోరాటానికి రెచ్చగొట్టాడు. చివరికి ఒక పెద్ద సైన్యం తీసుకొని మదీనహ్ పై దాడికి సన్నాహాలు చేసాడు. ప్రవక్త(స)కు ఈ విషయం తెలిసింది. ప్రవక్త(స) సూచనతో

6వ హిజ్రీ రమ్'దాన్ లో 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అతీక్ అనే 'ఖజ్రజ్ అ'న్సారి ద్వారా తన కొడుకైన ఖైబర్ లో పడుకొని ఉండగా చంపబడ్డాడు.

సల్లామ్ తరువాత యూదులు 'అసీర్ బిన్ రజ్జామ్ ను నాయకుడిగా ఎన్నుకున్నారు. వాడు యూద తెగ లన్నిటినీ ఒకచోట చేర్చి ప్రసంగం చేస్తూ, 'నాకంటే ముందు మన నాయకులు ము'హమ్మద్ (స) కు వ్యతిరేకంగా పన్నిన పన్నాగాలన్నీ పనికిరానివి. సరైన పన్నాగం ఏమిటంటే, ము'హమ్మద్ (స) ప్రధాన కేంద్రంపై దాడిచేయాలి, నేను ఇలాగే చేస్తాను,' అని అన్నాడు. దీనికోసం వాడు 'గత్వాన్ మరియు ఇతర వర్గాలను సందర్శించాడు. ఒకపెద్ద సైన్యాన్ని తయారుచేసాడు. ప్రవక్త(స)కు ఈ వార్త అందింది. కాని ప్రవక్త(స) దానిపై ఏమాత్రం శ్రద్ధ చూపలేదు. ఇంకా 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ రవా'హ్ ను 'ఖైబర్ వెళ్ళి వాస్తవాలు తెలుసుకు రమ్మని పంపించారు. అనంతరం అతడు కొంతమందిని తీసుకొని 'ఖైబర్ వెళ్ళాడు. రహస్యంగా వారి కుట్రలు, కుతంత్రాల గురించి విన్నాడు. తిరిగివచ్చి ప్రవక్త(స)కు వివరాలన్నీ అందజేసాడు. ప్రవక్త(స) అతనికి 30మందిని ఇచ్చి 'ఖైబర్ పంపించారు. వారు 'అసీర్ లో మీరు కోరితే ఖైబర్ ప్రభుత్వం మీకు అప్పగించమని ప్రవక్త (స) మాకు పంపారని అన్నారు. అనంతరం అతడు ఆ 30మందిని తీసుకొని 'ఖైబర్ నుండి బయలుదేరారు. రక్షణ బాధ్యతలు దృష్టిలో పెట్టుకొని ఒక్కో వాహనంపై ఇద్దరు కూర్చున్నారు. వారిలో ఒకరు ముస్లిమ్ మరొకరు యూదుడు. ఖర్జూరహ్ చేరిన తరువాత అసీర్ కు దురాలోచన కలిగింది. వాడు తన చేతిని చాచి 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉనైస్ కరవాలాన్ని లాక్కోబోయాడు. అప్పుడతను, 'ఓ అల్లాహ్ (త) శత్రువా, వాగ్దాన భంగం చేయాలనుకుంటున్నావా,' అని వాహనాన్ని ముందుకు నడిపారు. కాని అసీర్ కరవాలంతో కొట్టాడు. వాడి తోడ తెగిపోయింది. గుర్తం నుండి క్రిందపడ్డాడు. కాని వాడు క్రింద పడుతూ 'అబ్దుల్లాహ్ ను గాయపెట్టాడు. వెంటనే అది గ్రహించిన ముస్లిములు యూదులపై విరుచుకుపడ్డారు. ఫలితంగా ఈ యుద్ధంలో ఒక్కడు తప్ప యూదు లందరూ హతమార్చబడ్డారు. 6వ హిజ్రీ చివర్లో లేదా 7వ హిజ్రీ ము'హర్రమ్ లో జరిగిన సంఘటన ఇది.

ఇస్లామ్ కు అందరికంటే 'ఖైబర్ బద్ధ శత్రువుగా, ప్రమాదకర మైనదిగా ఉండేది. వీరు మక్కహ్ వెళ్ళి ఖురైషుల ద్వారా ఇస్లామ్ కు వ్యతిరేకంగా రెచ్చగొట్టి, యుద్ధానికి సన్నద్ధం

చేసారు. ఫలితంగా అహ్మద్ సంఘటనలో ఇస్లామ్ కేంద్రమైన మదీనాహ్ మునవ్వరహ్ అస్థిరతకు గురయ్యింది. అయితే ఈ ప్రయత్నం ఫలించలేదు. కాని కులంత్రాలు పన్నేవారు ఇప్పటికీ ఉన్నారు.

అహ్మద్ యుద్ధం సంభవించడంలో ప్రధాన కారకులు ప్రముఖ ఇబ్ను అబిల్ హఖీఖ్ కుటుంబం. వీరు బనూ న'దీర్ వర్గానికి చెందినవారు. మదీనహ్ నుండి బహిష్కరించబడి ఇక్కడకు వచ్చారు. అతడు ప్రఖ్యాత 'ఖైబర్ కోటను ఆక్రమించుకున్నాడు. పైన ప్రస్తావించబడిన సల్లామ్ బిన్ అబిల్ 'హఖీఖ్ ఈ కుటుంబానికి చెందిన నాయకుడే. వాడు హత్యచేయ బడిన తరువాత అతని అన్న కొడుకు కనాన బిన్ అర్రబ్ బిన్ అబిల్ 'హఖీఖ్ నాయకుడయ్యాడు.

ఇటు 'ఖైబర్ యూదులు 'గత్వాన్ తెగవారితో కలసి ఇబ్నామ్ కు వ్యతిరేకంగా కుట్రలు పన్నుతున్నారు. అటు మదీనహ్ కు చెందిన కపటాచారులు, ముస్లిముల వార్తలు వారికి అందజేస్తూ ముస్లిములు మిమ్మల్ని ఎదుర్కోలేరని వారికి ధైర్యం చెప్పేవారు. ప్రవక్త(స) వారితో సంది కుదుర్చుకుంటే బాగుంటుందని నిర్ణయించుకొని 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ రవా'హ'(ర)ను పంపారు. కాని ఇటు కఠిన హృదయులైన అనుమానాలు అపార్థాలు చేసుకునే యూదులు ఉండేవారు. అటు వారిని ప్రోత్సహించే కపటాచారులు ఉండేవారు. ఆకాలంలోనే కపటాచారుల నాయకుడు 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉబయ్ బిన్ సలూల్ 'ఖైబర్ ప్రజలకు, 'ము'హ్ మ్మద్ (స) మీపై దాడిచేయటానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు, కాని మీరు ఏమాత్రం భయపడకండి, వారు పిడికెడు మంది మాత్రమే ఉన్నారు, వారివద్ద ఆయుధాలు కూడా లేవు,' అని కబురు పంపాడు. అది విన్న యూదులు మాతో కలసి మదీనహ్ పై దాడి చేస్తే సగం ఖర్జూరం పంట మీకు ఇస్తాం అనే వార్తతో కనాన మరియు హవా బిన్ ఖైన్ ను 'గత్వాన్ వద్దకు పంపారు. మరో ఉల్లే ఖానలో, 'గత్వాన్ వర్గం దాన్ని స్వీకరించింది,' అని ఉంది.

'గత్వాన్ వర్గంలో శక్తి సామర్థ్యాలు కలిగి విరోచితంగా పోరాడే తెగ బనూ ఫజారహ్. 'ఖైబర్ ప్రజలు ప్రవక్త(స)పై దాడిచేయాలనుకుంటున్నారని వారికి తెలిసిన వెంటనే, వారు స్వయంగా 'ఖైబర్ వచ్చి, 'మేము మీతో కలసి యుద్ధం చేస్తాం,' అని అన్నారు. ఈ విషయం తెలిసిన వెంటనే ప్రవక్త(స) బనూ ఫజారహ్ కు, మీరు 'ఖైబర్ వారికి సహాయం చేయటం మానివేయండి, 'ఖైబర్

జయించబడితే, మీకు కూడా వంతు లభిస్తుంది అని ఉత్తరం వ్రాసారు. కాని బనూ ఫజార దాన్ని తీరస్కరించింది.

జీఖిర్ద్ ముహర్రమ్ 7వ హిజ్రలో 'గత్వాన్ యుద్ధంలో పాలు పంచుకోవటానికి ఈవిధంగా ప్రారంభం అయ్యింది. జీఖిర్ద్ పచ్చిక మైదానం ప్రక్కనే ప్రవక్త(స) పచ్చిక మైదానంకూడా ఉండేది. ఆ వర్గానికి చెందిన కొందరు 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఐనియ నేతృత్వంలో దాడి చేసి 20 ఒంటెలు తీసుకొని పోయారు. ఇంకా ఒంటెలను కాపలా కాస్తున్న అబూ జ'ర్(ర) కుమారున్ని చంపి, అతని భార్యను బంధించి తీసుకొని వెళ్ళారు. ముస్లిములు వెంటాడారు. వారు కొండల్లో దాక్కున్నారు. అక్కడ 'గత్వాన్ తెగకు చెందిన సైన్యాధికారి ఐనియ బిన్ హిస్స్ వారి సహాయకోసం వేచి ఉన్నాడు. ముస్లిముల్లో ప్రముఖ అనుచరులు సల్మా బిన్ అక్వ బాణ విద్యలో ప్రవీణులు. అందరికంటే ముందు అతనికి ఈ వార్త అందింది. మిత్తులారా పదండి అని కేకలు వేస్తూ వారిని పట్టుకోవటానికి బయలుదేరాడు. అప్పుడు వారు ఒంటెలకు నీళ్ళు త్రాపిస్తున్నారు. సలమహ్ (ర) వారిపై బాణాల వర్షం కురిపించాగారు. వెంటనే వారు పారిపోయారు. వారిని వెంబడించి వారితో యుద్ధంచేసి ఒంటెలను విడిపించుకొని తెచ్చారు. ప్రవక్త(స) వద్దకువచ్చి, 'శత్రువులను దాహంతో వదలి వచ్చాను. ఒకవేళ 100మంది దొరికినా ఒక్కొక్కరినీ పట్టుకొని వస్తాను,' అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త(స), 'వారిని అధిగమిస్తే వారిపట్ల విశాలహృదయంతో ప్రవర్తించు,' అని హితబోధ చేసారు. ఈ సంఘటన జరిగిన 3రోజుల తర్వాత 'ఖైబర్ యుద్ధం సంభవించింది.

ఇతర యుద్ధాల కంటే 'ఖైబర్ యుద్ధానికి ఒక ప్రత్యేకత ఉంది. అయితే చరిత్రకారుల దృష్టి వీటి కారణాలపై పడలేదు. సంఘటనాపరంగా కూడా ప్రత్యేకతలు ఉండవచ్చు. అయితే చరిత్రకారులు కూడా దీన్ని గురించి చర్చించకుండా ఉండలేక పోయారు. ప్రత్యేకతల్లో అన్నిటికంటే ముందు ఏమిటంటే, 'ఖైబర్ యుద్ధానికి ముందు ప్రవక్త (స) జహాద్ ను కొరుకునే వారే మాతో రావాలి అని ప్రకటించారు.

ఇప్పటి వరకు జరిగిన యుద్ధాలన్నీ కేవలం రక్షణకోసం మాత్రమే జరిగాయి. కాని ఇందులో ముస్లిమేతర పాలితులను చట్టబద్ధం చేయటం జరిగింది. ప్రభుత్వ స్థాపన జరిగింది. ఇస్లామ్ అసలు ఉద్దేశం ఇస్లామ్ సందేశాన్ని అందజేయటం. ఒకవేళ ఏ వర్గం అయినా

దాన్ని స్వీకరించకపోతే, దానిలో యుద్ధం చేయటంగాని, వారిని పాలితులుగా భావించటంగాని జరుగదు. వారిలో సంది, ఒప్పందాలు మాత్రమే చేసుకోవటం జరుగుతుంది. దీన్ని గురించి అనేక ఉదాహరణలు ఉన్నాయి. కాని ఒకవేళ ఏవర్గమైనా ఇస్లామ్ పట్ల వ్యతిరేకిగా దానికి హాని చేకూర్చదలిస్తే మాత్రం, రక్షణకోసం యుద్ధం చేయటం తప్పనిసరి అవుతుంది. ఇంకా దాన్ని తన అధీనంలో ఉంచవలసి వస్తుంది.

ఈ సూత్రాల ప్రకారం జయించబడిన మొట్టమొదటి దేశం 'ఖైబర్'. యుద్ధాల ప్రస్తావన తర్వాత దీన్ని గురించి వివరంగా చర్చించటం జరిగింది. ఎందుకంటే అరబ్బుల ప్రాచీన పద్ధతి ప్రకారం చాలాకాలం వరకు ప్రజలు జహాద్ ను ఉపాది సాధనంగా భావించేవారు. 'ఖైబర్ యుద్ధం వరకు ఈ అపార్థాలు అలాగే ఉన్నాయి.

ఇది తొలి ఎత్తవేయబడిన మొట్టమొదటి యుద్ధం. అందువల్లే ప్రవక్త(స), 'ఖైబర్ యుద్ధానికి ముందు, 'ఇస్లామ్ ఔన్నత్త్యం కోసం జహాద్ ను కోరుకునేవారే మాతో రావాలి,' అని ప్రకటించారు. ప్రవక్త(స) 'గత్వాన్ మరియు యూదుల దాడులను ఎదుర్కొనడానికి మదీనా నుండి ముహర్రమ్ 7వ హిజ్రీలో సబా బిన్ అర్పత్ 'గిఫారిని మదీనా అధికారిగా నియమించి బయలుదేరారు. ప్రవక్త(స) భార్యల్లో ఉమ్మై సలమహ్ (ర) వెంట ఉన్నారు. సైన్యం 1600. ఇందులో 200 మంది గుర్రాలపై మిగిలిన వారు కాలినడకన ఉన్నారు. మొట్ట మొదటి సారిగా ప్రవక్త (స) 3 జండాలు తయారు చేయించారు. 2 జెండాలను 'ఖుబ్బాబ్ బిన్ మున్జిర్ మరియు స'అద్ బిన్ 'ఉబాదహ్ లకు ఇచ్చారు. 'అయి'షహ్(ర) దుప్పటిలో తయారుచేయబడిన మూడవ జెండా ప్రవక్త (స) తనవద్ద ఉంచుకున్నారు. సైన్యం బయలుదేరినపుడు ప్రముఖ కవి 'అమిర్ బిన్ అల్అక్వ్ ఈ కవితాన్ని చదువుతూ ముందుకు సాగారు. "ఓ దేవా , ఒకవేళ నీవు మాకు సన్మార్గం చూప కుంటే, మేము సన్మార్గం పొందకుండా, నమాజు చదవకుండా, దాన ధర్మాలు చేయకుండా ఉండేవాళ్ళం. నేను నీకోసం త్యాగంకాను. ఆచరణల్లో మా కొరతను క్షమించు. మాపై ప్రశాంతిలను అవతరింపజేయి. మమ్మల్ని సహాయం కోరితే, వెంటనే చేరుకుంటాము. మేము తలపడినపుడు మమ్మల్ని స్థిరంగా ఉంచు. ప్రజలు మమ్మల్ని సహాయంకోసం వేడుకున్నారు."

ఈ కవితాన్ని 'స'హీహ్ ముస్లిమ్, 'స'హీహ్ బుఖారిల్లో ఉన్నాయి. ముస్నద్ ఇబ్ను 'హంబల్ లో కొన్ని కవితాన్ని అధికంగా ఉన్నాయి. మొదటి రెండు లైన్లు కొంత వ్యత్యాసంతో 'స'హీహ్ ముస్లిమ్ లో ఉన్నాయి.

మాపై దుర్మార్గానికి పాల్పడినవారు ఏదైనా కల్లోలం రేకెత్తించ దలచినపుడు, మేము వారి ముందు తలదించు కోము. ఇంకా ఓ ప్రభూ, మేము నీ అనుగ్రహాల అవసరం లేనివాళ్ళం కూడా కాలేము.

మార్గంలో ఒక మైదానం వచ్చింది. ప్రవక్త (స) అనుచరులు తక్బీర్ నినాదాలు బిగ్గరగా పలకసాగారు. ఎందుకంటే ఎల్లప్పుడూ విద్యా శిక్షణ, హితబోధనలు జరిగేవి. ప్రతి సందర్భానికి ఆదేశాలు, ఉపదేశాలు లభించేవి. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'నెమ్మదిగా పలకండి, మీరు చెబిపోవాడిని, గృహివాడిని పిలవటం లేదు. మీరు పిలుస్తున్నవాడు మీవద్దనే ఉన్నాడు,' అని ఉపదేశించారు. ఈ యుద్ధంలో కొంతమంది స్త్రీలు తమ ఇష్టంతో సైన్యం వెంట వచ్చారు. ఈ విషయం ప్రవక్త(స)కు తెలిసింది. ప్రవక్త(స) వారిని పిలిచి ఆగ్రహం వ్యక్తంచేస్తూ, 'మీరు ఎవరివెంట వచ్చారు, ఎవరి ఆదేశంతో వచ్చారు,' అని ప్రశ్నించారు. దానికి వారు సహాయంగా ఉంటామని, గాయపడిన వారికి మందులతో కట్టు కడదామని, బాణాలు ఏరి తీసుకు వద్దామని సైన్యం సేవచేద్దామని వచ్చామని విన్నవించు కున్నారు. విజయం ప్రసాదించబడిన తరువాత యుద్ధ ధనం పంచినపుడు, వాళ్ళకూ వాటాలు (వంతులు) ఇచ్చారు. అవి ఏమిటో తెలుసా? ధనసంపదలు దీనార్లు కాదు. అవి ఖర్చురాలు. అందరికీ ఇవే లభించాయి.

ఈ సంఘటన గురించి అబూ దావూద్ లో ప్రస్తావించడం జరిగింది. 'హదీసు మరియు చారిత్రక పుస్తకాల ద్వారా యుద్ధాల్లో స్త్రీలు కూడా పాల్గొనేవారని, గాయపడిన వారికి కట్టు కట్టేవారని, దాహం వేసేవారికి నీళ్ళు త్రాపించే వారని తెలుస్తుంది. ఉ'హుద్ యుద్ధంలో 'అయి'షహ్ (ర) కుండలతో నీళ్ళు తీసుకురావటం, గాయపడిన వారికి త్రాపించటం గురించి ఇతరులకు ముందు ప్రస్తావించటం జరిగింది. అదేవిధంగా స్త్రీలు యుద్ధ మైదానం నుండి బాణాలు ఏరితెచ్చి సైనికులకు ఇచ్చేవారు. దీన్ని గురించి అబూ దావూద్ మాత్రమే పేర్కొన్నారు. అంతే కాదు ప్రామాణిక ఆధారాలతో పేర్కొన్నారు. అందువల్ల అనుమానాలకు తావులేదు. అరబ్బు స్త్రీల నుండి కనీసం దీన్నే ఆశించవచ్చు.

'గత్సాన్ వర్గం 'ఖైబర్ ప్రజలకు సహాయం కోసం వస్తుందని తెలిసిన ప్రవక్త (స) సైన్యాన్ని రజి ప్రాంతంలో దించారు. ఇది 'గత్సాన్ మరియు 'ఖైబర్ ల మధ్య ఉంది. స్త్రీలను, ఇతర సామగ్రిని ఇక్కడ వదలివేసి సైన్యం ఖైబర్ వైపు ముందుకు సాగాయి. ముస్లిముల సైన్యం 'ఖైబర్ చేరుకుంటుందని తెలిసిన 'గత్సాన్ ఆయుధాలు ధరించి బయలుదేరారు. కాని ముందుకు వెళ్ళిన తరువాత తాము ప్రమాదంలో ఉన్నామని తెలిసి, తిరిగి వెళ్ళి పోయారు. 'ఖైబర్ లో 6 కోటలు ఉండేవి. సాలిమ్, ఖుమూస్, నతాతున్, ఖసారహ్, షఖ్, మర్బుతహ్. యాఖూబ్ పేర్కొన్నట్లు వీటిలో 20,000 మంది సైనికులు ఉన్నారు. ఈ కోటలన్నిటిలో ఖుమూస్ బలమైన మరియు సురక్షితమైన కోట. మురఖ్హిబ్ అరబ్బుల్లో ప్రఖ్యాత పహ్లావాన్. 1000 మందికి సమానంగా భావించబడేవాడు. అతడు ఈ కోటకు నాయకుడు. అదేవిధంగా మదీనహ్ నుండి బహిష్కరించబడి, 'ఖైబర్ లో పౌరసత్వం పొందిన ఇబ్బు అబిల్ హఖీఫ్ ఇక్కడే ఉండేవాడు.

ముస్లిముల సైన్యం 'ఖైబర్ కు సమీపంలో ఉన్న సహ్ఫ్ చేరుకున్నప్పటికీ అస్త్ర సమయం రానేవచ్చింది. ప్రవక్త(స)లో సహ్ అందరూ అస్త్ర సమాజ ఆచరించారు. ఆహారం కోరారు. ఆహారంలో సత్తూ మాత్రమే ఉండేది. ప్రవక్త(స) దాన్నే నీటిలో కలుపుకొని తిన్నారు. రాత్రి అయినప్పటికీ 'ఖైబర్ పొలిమేరలకు చేరుకున్నారు. భవనాలు కనపడసాగాయి. అప్పుడు ప్రవక్త(స) అనుచరులతో ఆగిపోండి అని పలికి అల్లాహ్(త) ను ఇలా ప్రార్థించారు. "ఓ ప్రభూ, నిన్ను ఈ ఊరి మంచిని, ఈ ఊరివారి మంచిని, ఈ ఊరి వస్తువుల మంచిని కోరుతున్నాము. ఇంకా వీరందరి చెడునుండి నీ శరణు కోరుతున్నాము."

సాధారణంగా ప్రవక్త(స) ఏదైనా ప్రాంతంలో దిగితే, ముందు ఈ దు'ఆ చదివేవారు అని ఇబ్బు హిషామ్ పేర్కొన్నారు. అదేవిధంగా రాత్రిపూట దాడి చేసేవారు కారు. అందువల్ల రాత్రి అక్కడే గడిపారు. ఉదయం 'ఖైబర్ లో ప్రవేశించారు. యూదులు తమ స్త్రీలను సురక్షిత ప్రాంతాలకు తరలించి వేసారు. ఆహార సామగ్రి, ఇతర వస్తువులను నాయిమ్ కోటలో చేరవేసారు. సైన్యాలను నతాతున్, ఖుమూస్ కోటలకు పంపారు. సల్లామ్ బిన్ ముష్కిమ్ నజరీ అనారోగ్యంగా ఉన్నాడు. అయినా అందరికంటే అధికంగా పాల్గొన్నాడు. స్వయంగా నతాతున్ కోటలోనికి వచ్చి

సైన్యంలో పాల్గొన్నాడు. ప్రవక్త(స)కు యుద్ధం ఏమాత్రం ఇష్టంలేదు. కాని యూదులు పెద్ద ఎత్తున ఆయుధాలతో యుద్ధ సన్నాహాలు చేయటంవల్ల, ప్రవక్త(స) అనుచరులను ఉద్దేశించి ఉపదేశిస్తూ జహాద్ పట్ల ప్రోత్సహించారు.

ఈ సందర్భం గురించి తారీఖ్ ఖమీస్ లో ఇలా పేర్కొనడం జరిగింది. యూదులు యుద్ధానికి సన్నద్ధులై ఉన్నారని ప్రవక్త (స)కు నమ్మకం కలగగానే, అనుచరులకు హితబోధ చేస్తూ జహాద్ పట్ల ప్రోత్సహించారు. అన్నిటి కంటే ముందు నాయిమ్ కోటపై దాడిచేసారు. మ'హ్మూద్ బిన్ మస్లమహ్ ధైర్యం కూడ గట్టుకొని దాడిచేసారు. చాలాసేపు వరకు యుద్ధం చేస్తూ ఉన్నారు. ఎండవేడి చాలా అధికంగా ఉండడంవల్ల, అలసిపోయి కొంత విశ్రాంతి తీసుకోవడానికి కోటగోడనీడలో కూర్చుండి పోయారు. కనానహ్ బిన్ రబీ'అ కోటగోడ పైననుండి రాతిమరను అతనిపై పడ వేయించాడు. దానివల్ల తలపగిలి అతను మరణించారు. కాని కోటను చాలా త్వరగా జయించటం జరిగింది. నాయిమ్ కోట విజయం తరువాత మురఖ్హిబ్ సింహాసనం ఉన్న ఖుమూస్ కోట తప్ప మిగిలిన కోటలు చాలా సులువుగా జయించబడ్డాయి. ఖుమూస్ కోటపై ప్రవక్త(స) అబూ బకర్(ర) మరియు 'ఉమర్(ర)లను పంపారు. కాని వారిద్దరూ విఫలయత్నం చేసి తిరిగి వచ్చారు.

ఒక రోజు సాయంత్రం ప్రవక్త(స), 'రేఫు నేను ఒక వ్యక్తికి జెండా ఇస్తాను, అతని ద్వారా అల్లాహ్ (త) విజయం ప్రసాదిస్తాడు. అతడు అల్లాహ్(త) ను ఆయన ప్రవక్తను ప్రేమిస్తున్నాడు. అల్లాహ్(త) మరియు ఆయన ప్రవక్త కూడా అతన్ని ప్రేమిస్తున్నారు' అని ప్రవచించారు. అనుచరులు రాత్రంతా ఈ అదృష్టం ఎవరికి దక్కుతుందా అనే అనుమానాల్లో, ఆశల్లో తలమునకలై ఉన్నారు. పదవులు, అధికారాలు ఆశించని 'ఉమర్ (ర) కూడా దీనికి గురయ్యారు. 'స'హీహ్ ముస్లిమ్, 'అలీ ప్రత్యేకతలు లో 'ఉమర్(ర) స్వయంగా ఈ విషయాన్ని తెలిపారు. ఉదయం అకస్మాత్తుగా అందరి చెవులలో 'అలీ ఎక్కడ? అనే శబ్దం ఊర్చింది. ఇది ఎవరూ ఆశించని శబ్దం. ఎందుకంటే 'అలీ(ర) కంటే జబ్బుతో ఉన్నారు. యుద్ధానికి సన్నద్ధంగా లేరనే విషయం అందరికీ తెలుసు. అనంతరం ప్రవక్త(స) ఆదేశంపై 'అలీ(ర) వచ్చారు. ప్రవక్త(స) 'అలీ (ర) కళ్ళల్లో తన ఉమ్మిని పూసి ప్రార్థించారు. అనంతరం జండా అతనికి ఇచ్చినపుడు,

'యూదులలో యుద్ధం చేసి వారిని ముస్లిములుగా చేసుకోవాలా?' అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స) మంచిగా వారికి ఇస్లామ్ సందేశం అందజేయి. నీవల్ల ఒక్క వ్యక్తి ఇస్లామ్ స్వీకరించినా, ఎంతో ఖరీదైన ఒంటెల కంటే ఉత్తమం. కాని యూదులకు ఇస్లామ్ లేదా ఒప్పందానికి సిద్ధంగా ఉన్నట్టు అనిపించలేదు. ముర్రహిబ్ కోట లోపలి నుండి ఇలా గర్వంతో కూడిన కవిత్యం చదువుతూ బయటకు వచ్చాడు. 'నేను ముర్రహిబ్బు , ధైర్యవంతుడను, అనుభవం గల వాడిని, సాయుధుడను' అని 'ఖైబర్ ప్రజలందరికీ తెలుసు. 'ముర్రహిబ్ తలపై పసుపు పచ్చని యమనీ పగిడి ఉండి, మధ్య గుండ్రని రాతి కిరీటం ఉండేది. దీన్నే ఖుద్ అనే వారు. ముర్రహిబ్ కు సమాధానంగా 'అలీ(ర) ఈ కవిత్యం చదివారు. 'నేను ఎటువంటివాడినంటే, నాతల్లి నాకు సింహం అని పేరు పెట్టింది. సింహాలవలే నేను చాలా భయంకరమైన వాణ్ణి.

ముర్రహిబ్ చాలా గర్వంతో వచ్చాడు. కాని 'అలీ(ర) ఎంత బలంగా కరవాలంతో కొట్టారంటే, కరవాలం తలను చీల్చుతూ పన్నుల వరకు దిగిపోయింది. అతడు చంపబడ్డాడు, అనేవార్త సైన్యం వరకు చేరుకుంది. నాయకుడు మరియు చాలా బలవంతుడు చంపబడటం అనేది చాలా ఆశ్చర్యకరమైన విషయం. అందువల్ల ఆశ్చర్యానికి గురైనవారు అపార్థాలతో కూడిన పుకార్లు వ్యాపించారు. మఆలీ ముత్తన్జిల్ ప్రకారం, 'అలీ (ర) ముర్రహిబ్ తలపై కరవాలంతో కొట్టినపుడు, రక్తిండు కోవడానికి ప్రయత్నించాడు. కాని అప్పటికే కరవాలం కిరీటాన్ని, తలను చీల్చుతూ పన్నుల వరకు దిగిపోయింది. ముర్రహిబ్ చంపబడిన తరువాత యూదు లందరూ ఏకమై దాడిచేసినపుడు అనుకోకుండా 'అలీ (ర) చేతనుండి డాలుజారి క్రిందపడింది. వెంటనే రాతిలో చేయబడిన కోట గోపు రాన్ని పెకిలించి దాన్ని డాలుగా ఉపయోగించారు.

అనంతరం ఖుమూస్ కోటను 20 రోజుల నిర్బంధం తరువాత జయించడం జరిగింది. ఈ యుద్ధంలో 92 మంది యూదులు చంపబడ్డారు. వీరిలో హారిస్, ముర్రహిబ్ అసర్, యాసీర్, ఆమిర్ ప్రముఖులు. ప్రవక్త(స) అనుచరుల్లో 15 మంది వీరమరణం పొందారు. వీరి పేర్లను ఇబ్నూ స'అద్ వివరంగా పేర్కొన్నారు.

'ఖైబర్ విజయం తరువాత దాన్ని అధీనంలోకి తీసుకోవటం జరిగింది. కాని యూదులు భూములను

మా అధీ నంలోనే ఉండనివ్వడని, పంటలో సగభాగం చెల్లిస్తామని విన్నవించుకున్నారు. వారి విన్నపం స్వీకరించబడింది. పంటకోతకు వచ్చినపుడు ప్రవక్త(స) 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ రవా'హను పంపేవారు. అతను పంటను రెండు భాగాలుగా చేసి, యూదులలో మీ కిష్టమైన వంతును తీసుకోవడం చెప్పి వారు. ఆతిర్వుకు యూదులు ఆశ్చర్యంతో భూమ్యాకాశాలు ఇటువంటి న్యాయంలోనే స్థాపించబడ్డాయి అని పలికేవారు. 'ఖైబర్ భూమంతా 'ఖైబర్ విజయంలో పాల్గొన్నవారిలో పంచి వేయబడింది. ఇందులో ప్రవక్త(స) ఖుమూస్ కూడా ఉండేది.

ఒక ఉల్లేఖనలో ఇలా ఉంది, యుద్ధ ధనంలోనుండి ఖుమూస్ లో పాటు మరోవంతు కూడా ప్రవక్త (స) కోసం కేటాయించటం జరిగేది. దాన్ని సఫీ అనేవారు. ఎందు కంటే ప్రవక్త(స) కనానహ్ బిన్ రబీ'అ భార్యను తీసుకొని, ఆమెను విడుదలచేసి వివాహం చేసుకున్నారు.

'ఖైబర్ విజయం తరువాత ప్రవక్త(స) కొన్నిరోజులు 'ఖైబర్ లో ఉన్నారు. యూదులకు పరిపూర్ణ రక్షణ, శాంతి భద్రతలు, అనుమతులు ఇచ్చినప్పటికీ, వారు వ్యతిరేకత, విద్వేషచర్యలకు పాల్పడేవారు. దాని మొదటి ఉదాహరణ ఏమిటంటే, ఒకరోజు ముర్రహిబ్ వదిన, సలామ్ బిన్ ముష్కిమ్ భార్య అయిన జైనబ్ ప్రవక్త (స) మరియు అనుచరులను ఆతిధ్యానికి ఆహ్వానించింది. ప్రవక్త (స) ఆతిధ్యాన్ని స్వీకరించారు. ఆమె అన్నంలో విషం కలిపింది. ప్రవక్త(స) ఒక్క ముద్ద తిని ఆపివేసారు. కాని బప్ర' బిన్ బరాఅ(ర) కడుపు నిండా తినటంవల్ల విషప్రభావం వల్ల మరణించారు. ప్రవక్త(స) జైనబ్ ను పిలిపించి అడ్డగా, తన నేరాన్ని ఒప్పుకుంది. యూదులు, 'మేము ఇలా ఎందుకు చేసామంటే, ఒకవేళ తమరు ప్రవక్త అయితే, విషం పని చేయదు. ఒకవేళ తమరు ప్రవక్త కాకపోతే మీ నుండి మమ్మల్ని మేము రక్షించుకుంటాము,' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) ఏనాడూ తన కోసం ఎవరిలోనూ ప్రతీకారం తీర్చుకునేవారు కాదు. అందువల్ల ఆమెను ఏమీ అనలేదు. కాని రెండు, మూడు రోజుల తర్వాత బప్ర' (ర) విష ప్రభావం వల్ల మరణించారు. అతని ప్రాణానికి బదులుగా ఖిసాస్ లో ఆమెను చంపివేయటం జరిగింది. 'ఖైబర్ విజయం గురించి పూర్తి వివరాలు రహ్మాతుల్లీల్ ఆలమీన్ మొదలైన పుస్తకాల్లో చూడండి.

وَعَنِ النَّعْمَانِ بْنِ مُقَرِّنٍ قَالَ: شَهِدْتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَكَانَ إِذَا لَمْ يُقَاتِلْ أَوَّلَ النَّهَارِ انْتَقَلَ حَتَّى تَهْبَبَ الْأَرْوَاحُ وَتَحْضُرَ الصَّلَاةُ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3932. (7) [2/1151 దృఢం]

నోమాన్ బిన్ ముఖర్రిన్ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స) వెంట అనేక యుద్ధాల్లో తోడుగా ఉన్నాను. ప్రవక్త (స) పగలు ప్రారంభదశలో యుద్ధం చేసేవారు కారు. అనంతరం దైవసహాయ సహకారాల గాలులు వీయడం ప్రారంభమవుతాయి. నమాజు సమయం అయిన తరువాత ప్రవక్త (స) యుద్ధం చేసేవారు. (బు'ఖారి)

الرَّفْعُ الثَّانِي فِي الْفُصُولِ

3933 [8] (لم تتم دراسته) (1152/2)

عَنِ النَّعْمَانِ بْنِ مُقَرِّنٍ قَالَ: شَهِدْتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَكَانَ إِذَا لَمْ يُقَاتِلْ أَوَّلَ النَّهَارِ انْتَقَلَ حَتَّى تَرُؤُ الشَّمْسُ وَتَهْبَبَ الرِّيَّاحُ وَيَنْزِلَ النَّصْرُ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3933. (8) [2/1152 అపరిశోధితం]

నోమాన్ బిన్ ముఖర్రిన్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వెంట నేను అనేక యుద్ధాలలో పాల్గొన్నాను. ప్రవక్త (స) పగలు ప్రారంభదశలో యుద్ధం చేయకపోతే ఆగి వేచి ఉండి, సూర్యుడు వాలిన తర్వాత గాలులు వీస్తూ దైవసహాయం అవతరించసాగినపుడు ప్రవక్త (స) యుద్ధం ప్రారంభిస్తారు. (అబూ దావూద్)

3934 [9] (لم تتم دراسته) (1152/2)

وَعَنْ قَتَادَةَ عَنِ النَّعْمَانِ بْنِ مُقَرِّنٍ قَالَ: غَزَوْتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَكَانَ إِذَا طَلَعَ الْفَجْرُ أَمْسَكَ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ فَإِذَا طَلَعَتْ قَاتَلَ فَإِذَا انْتَصَفَ النَّهَارُ أَمْسَكَ حَتَّى تَزُولَ الشَّمْسُ فَإِذَا زَالَتِ الشَّمْسُ قَاتَلَ حَتَّى الْعَصْرِ ثُمَّ أَمْسَكَ حَتَّى يُصَلِّيَ الْعَصْرَ ثُمَّ يُقَاتِلُ قَالَ قَتَادَةُ: كَانَ يُقَالُ: عِنْدَ ذَلِكَ تَهْبِئُ رِيَّاحُ النَّصْرِ وَيَدْعُو الْمُؤْمِنُونَ لِجِيوشِهِمْ فِي صَلَاتِهِمْ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

3934. (9) [2/1152 అపరిశోధితం]

ఖతాదహ్ (ర), నోమాన్ బిన్ ముఖర్రిన్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వెంట నేను యుద్ధంలో పాల్గొన్నాను. రాత్రి యుద్ధం జరుగుతూ ఉంటుంది. ఉషోదయం కాగానే ప్రవక్త

(స) యుద్ధం సూర్యోదయం వరకు ఆపివేస్తారు. సూర్యోదయం అయిన తర్వాత యుద్ధం చేస్తారు. మధ్యాహ్నం అయితే యుద్ధాన్ని ఆపివేస్తారు. సూర్యుడు వాలిన తర్వాత అస్త్రో వరకు యుద్ధం చేస్తారు. అస్త్రో సమయం కాగానే యుద్ధం ఆపివేస్తారు. అస్త్రో నమాజు చదివిన తర్వాత మళ్ళీ యుద్ధం చేస్తారు. ఖతాదహ్ కథనం, "అప్పుడు అల్లాహ్ విజయ, సహాయాల గాలులు వీస్తూ ఉంటాయి. ముస్లిములు తమ నమాజులలో ముస్లిముల విజయం కోసం దు'ఆలు చేస్తారు." (తిర్మిజి)

3935 [10] (لم تتم دراسته) (1152/2)

وَعَنْ عَصَامِ بْنِ الْحَكَمِ قَالَ: بَعَثَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَرِيَّةٍ فَقَالَ: "إِذَا رَأَيْتُمْ مَسْجِدًا أَوْ سَبْعَتُمْ مُؤَدِّيًا فَلَا تَقْتُلُوا أَحَدًا." رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ.

3935. (10) [2/1152 అపరిశోధితం]

ఇసామ్ ము'జీనీ కథనం: ప్రవక్త (స) ఒక సైన్యం ఇచ్చి మమ్మల్ని పంపారు. ఇంకా మీరు ఎక్కడైనా మస్జిద్ చూసినా, అ'జాన్ విన్నా అక్కడ వారెవరినీ చంపకండి అని ఉపదేశించారు. 45 (తిర్మిజి, అబూ దావూద్)

الرَّفْعُ الثَّانِي فِي الْفُصُولِ

3936 [11] (لم تتم دراسته) (1152/2)

عَنْ أَبِي وَائِلٍ قَالَ: كَتَبَ خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ إِلَى أَهْلِ فَارِسَ: 'بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ'. مِنْ خَالِدِ بْنِ الْوَلِيدِ إِلَى رُسْتَمٍ وَمِهْرَانَ فِي مَلَأَ فَارِسَ. سَلَامٌ عَلَى مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى. أَمَّا بَعْدُ فَأَنَا نَدَعُكُمْ إِلَى الْإِسْلَامِ فَإِنْ أَبَيْتُمْ فَأَعْطُوا الْجَزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَأَنْتُمْ صَاغِرُونَ فَإِنْ أَبَيْتُمْ فَإِنْ مَعِيَ قَوْمٌ يُجِبُّونَ الْقَتْلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَا يُجِبُّ فَارِسُ الْخَمَرِ وَالسَّلَامُ عَلَى مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى. رَوَاهُ فِي شَرْحِ السُّنَّةِ.

3936. (11) [2/1152 అపరిశోధితం]

అబూ వాయిల్ (ర) కథనం: 'ఖాలిద్ బిన్ వలీద్ ఫారిస్ పాలకులకు ఇలా ఉత్తరం వ్రాస్తారు: "బిస్మిల్లాహ్ హిర్రహ్మా నిర్రహీమ్. ఈ ఉత్తరం ఖాలిద్ బిన్ వలీద్

45) వివరణ-3935: ఎందుకంటే మస్జిద్, అ'జాన్ ఉన్న చోట ముస్లిములు ఉన్నట్టి కదా!

తరపునుండి ఫారిన్ పాలకుడు రుస్తుమ్ కి వ్రాయబడు తోంది. రుజుమార్గాన్ని అవలంబించే వారిపై శాంతి కురియుగాక! ఆ తరువాత నేను మీ అందరికీ ఇస్లామ్ స్వీకరించమని సందేశం అందజేస్తున్నాను. అంటే మీరు ఇస్లామ్ స్వీకరించమని కోరుతున్నాను. ఒకవేళ తిరస్కరిస్తే, మీరు టాక్స్ చెల్లించాలి. మీరు మా అధీనంలో ఉండాలి. దీన్ని కూడా తిరస్కరిస్తే, మా సైన్యంలో ఎటువంటి వారున్నారంటే దైవమార్గంలో యుద్ధాలు చేయటానికి, వీరమరణం పొందటానికి ఫారిన్ ప్రజలు మద్యాన్ని ప్రేమించినట్లు ప్రేమిస్తారు. రుజుమార్గం అనుసరించేవారిపై శాంతి కురియు గాక!" (షర్హుస్సున్నహ్)

=====

4- بَابُ الْقِتَالِ فِي الْجِهَادِ

4. జహాద్ లో విరమరణం

الْقَضَاءُ الْإِسْلَامِيُّ

3937 [1] (متفق عليه) (1153/2)

عَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ أُحُدٍ: أَرَأَيْتُمْ إِنْ قُتِلْتُ فَأَيُّنَ أَنَا؟ قَالَ: "فِي الْجَنَّةِ" فَأَلْقَى ثَمَرَاتٍ فِي يَدَيْهِ ثُمَّ قَاتَلَ حَتَّى قُتِلَ. متفق عليه.

3937. (1) [2/1153 ఏకీభవితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ఉహుద్ యుద్ధం రోజు ఒక అనుచరుడు ప్రవక్త (స)ను, 'ఒకవేళ నేను విరమరణం పొందితే నేనెక్కడ ఉంటాను,' అని ప్రశ్నించాడు. దానికి ప్రవక్త (స), 'స్వర్గంలో' అని సమాధానం ఇచ్చారు. అప్పుడు అతని చేతిలో కొన్ని ఖర్జూరం పళ్ళు ఉన్నాయి. ప్రవక్త (స) సమాధానం విన్న వెంటనే ఖర్జూరాలను పారవేసి యుద్ధం చేయసాగాడు. చివరికి విరమరణం పొందాడు. (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

3938 [2] (صحيح) (1153/2)

وَعَنْ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: لَمْ يَكُنْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُرِيدُ غَزْوَةً إِلَّا وَرَى بِخَيْرِهَا حَتَّى كَانَتْ تِلْكَ الْغَزْوَةُ يُعْنِي غَزْوَةَ تَبُوكَ غَزَاهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي حَرِّ

شَدِيدٍ وَاسْتَقْبَلَ سَفَرًا بَعِيدًا وَمَقَارًا وَعُورًا كَثِيرًا فَجَلَّى لِلْمُسْلِمِينَ أَمْرَهُمْ لِيَتَأَهَّبُوا أَهْبَةً غَزَوْهُمْ فَأَخْبَرَهُمْ بِوَجْهِهِ الَّذِي يُرِيدُ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3938. (2) [2/1153 దృఢం]

క'అబ్ బిన్ మాలిక్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) యుద్ధంలో వెళ్ళడానికి నిశ్చయించుకున్నప్పుడు, తొరియ తేస్తారు. కాని తబూక్ యుద్ధంలో వెళ్ళినప్పుడు మాత్రం తొరియ చేయలేదు. అందరి ముందు స్పష్టంగా, 'తబూక్ వెళ్ళి మనం యుద్ధం చేయాలి,' అని అన్నారు. మంచి ఎండా కాలంలో ప్రవక్త (స) యుద్ధానికి పూనుకున్నారు. సుదూర ప్రయాణం, అడవులు దాటి శత్రువులతో పోరాడాలనే తన నిశ్చయాన్ని వెల్లడించారు. అందరూ యుద్ధ సామగ్రిని సమకూర్చుకోవాలని, ఏమార్గం గుండా వెళ్ళాలో దాన్ని అందరికీ స్పష్టపరిచారు. 46 (బుఖారీ)

46) వివరణ-3938: తొరియహ్ అంటే దాచటం, అంటే ఒక పదం ద్వారా మరొక అర్థం గ్రహించటం, దాన్ని ఎదుటి వాడు గ్రహించ లేక పోవటం. దాని ద్వారా తన ఉద్దేశ్యం పూర్తి కావటం. ప్రవక్త (స) యుద్ధానికి వెళ్ళడానికి నిశ్చయించుకున్నప్పుడు, ఆ రహస్యాన్ని ఎవరి ముందు బహిర్గతం చేసేవారు కారు. ఒక ప్రత్యేక ప్రదేశం పేరును పేర్కొనే వారు. ఎందుకంటే ప్రవక్త (స)కు యుద్ధ నియమాల గురించి తెలిసి ఉండేది. ముందుగా ఎవరికీ తెలియపరిచేవారు కారు. కాని తబూక్ యుద్ధం సందర్భంగా మాత్రం స్పష్టంగా ప్రకటించారు. అందరూ మంచిగా సన్నద్ధులు కావాలని, తబూక్ అనేది ఒక ప్రఖ్యాత ప్రదేశం పేరు. ఇది మదీనహ్ మరియు దిమిష్క్ మధ్య ఉంది. మౌతహ్ యుద్ధం తరువాత రూమీ సామ్రాజ్యం అరబ్ పై దండెత్తటానికి నిశ్చయించుకుంది. 'గస్సానీ వంశం షామ్ లో రూమీల అధీనంలో పరిపాలించేది. వీరు క్రైస్తవ మతస్తులు. అందువల్లే రూమీ ఖైసర్ వీరినే దీనికి నియమించాడు. ఈ వార్త మదీనాలో వినబడేది. ప్రవక్త (స) ఈలా సంఘటనలో ఉత్తిబాన్ బిన్ మాలిక్ వచ్చి అకస్మాత్తుగా 'ఉమర్ (ర)లో 'కొంప మునిగింది' అని అన్నాడు. దానికి 'ఉమర్ (ర) 'గస్సానీలు వచ్చారా ఏంటి?' అని అన్నారు. (బుఖారీ, ఈలా సంఘటన)

ఏమైతేనే ఈ వార్తలు అరబంతా వ్యాపించాయి. బలమైన సూచనలు కనిపించసాగాయి. అప్పుడు ప్రవక్త (స) సైన్యం సిద్ధం చేయమని ఆదేశించారు. అనుకోకుండా అది కరువు కాటకాల కాలం, తీవ్ర ఎండకాలం. ఈ పరిస్థితుల్లో ప్రజలు ఇంటినుండి బయటకు రావటమే కష్టం. కపటాలు తమ్ముల తాము ముస్లిములుగానే ప్రకటించుకుంటూ ఉండేవారు. వారి బండారం బయటపడింది. తాము వెళ్ళడానికి వెనుకంజ వేసేవారు. ఇతరులకూ వెళ్ళవద్దని వారించే వారు. శ్రేయోబిలాషుల్లా, ఎండల్లో వెళ్ళకండిని చెప్పేవారు.

సువైలిమ్ అనే ఒక యూదుడుండే వాడు. వాడి ఇంట్లో కపటులందరూ సమావేశమయి ప్రజలను వెళ్ళవద్దని రెచ్చగొట్టేవారు. దేశంపై రూమీల దాడి భయం ఉండేది. అందువల్ల ప్రవక్త(స) అరబ్ లో ఉన్న జాతుల వారి నందరినీ సహాయం కోరారు. ప్రవక్త (స) అనుచరుల్లో 'ఉస్మాన్ (ర) 200 ఊఖియాల వెండి, 200 ఒంటెలు సహాయం చేసారు. చాలామంది అనుచరులు చాలా పెద్ద పెద్ద మొత్తాలు తిచ్చి ఇచ్చారు. చాలా మంది ముస్లిములు ప్రయాణ సౌకర్యాలు లేనందున యుద్ధానికి వెళ్ళలేక పోయారు. వారు ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి తమ అసహాయతను విన్నవించుకుంటూ ఏడ్చారు. ప్రవక్త (స) వారి స్థితిని చూచి చాలా జాలి పడ్డారు. వారు బయలు దేరడానికి ఎటువంటి సామగ్రి లభించలేదు. వారి గురించే ఈ వాక్యం అవతరించింది:

"మరియు ఎవరైతే నీవద్దకు వచ్చి వాహనాలు కోరినప్పుడు నీవు వారిలో: 'నా దగ్గర మీకివ్వటానికి ఏ వాహనం లేదు.' అని పలికినప్పుడు, ఖర్చు చేయటానికి తమదగ్గర ఏమీలేదు కదా అనే చింతతో కన్నీరు కార్చుతూ తిరిగిపోయారో, అలాంటి వారిపై కూడా ఎలాంటి నిందలేదు." (అల్తౌబహ్, 9:92)

సాధారణంగా ప్రవక్త (స) మదీనహ్ నుండి వెళ్ళినప్పుడు ఎవరి నైనా పాలకునిగా నియమించి వెళ్ళేవారు. ఎందుకంటే ఈ యుద్ధంలో ప్రవక్త (స) భార్యలు వెంట వెళ్ళేలేదు. మదీనహ్ రక్షణకు ఎవరో ఒకరు ఉండటం తప్పనిసరి అయింది. ఇప్పుడు ఈ స్థానం 'అలీకి లభించింది. అయితే 'అలీ (ర) నన్ను మహిళల్లో పిల్లల్లో విడిచిపెట్టానన్నారని ఫిర్యాదు చేసారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నీకూ నాకూ మూసాకు హోరూన్ కు ఉన్నంత సంబంధం ఉండటం నీకు ఇష్టం లేదా' అని ఓదార్చారు. (బు'ఖారీ)

అయితే ప్రవక్త (స) 30 వేల మంది గల సైన్యాన్ని తీసుకొని మదీనహ్ నుండి బయలుదేరారు. ఇందులో 10 వేలు గుర్రాలు కూడా ఉన్నాయి. మార్గంలో చారిత్రక గుణపాఠ ప్రదేశాలు కూడా ఉన్నాయి. వీటి గురించి ఖుర్ఆన్ లో ప్రస్తావన ఉంది. అంటే సమూద్ గృహాలు. వీరు కొండలను తొలచి గృహాలుగా చేసేవారు. ఇక్కడ దైవశిక్ష అవతరించి ఉంది. అందువల్ల ప్రవక్త (స) ఎవరూ ఇక్కడ దిగరాదని, నీరు తాగరాదని, దేనికీ ఉపయోగించరాదని. తబూక్ చేరిన తర్వాత ఈ వార్త అసత్యం అని తేలింది. అయితే కొంతైనా నిజం ఉండకపోలేదు. గసాయి ధనవంతుడు 'అరబ్ లో కుట్రలు పన్నుతున్నట్లు తెలిసింది. (బు'ఖారీ)

తబూక్ లో కఅబ్ బిన్ మాలిక్ సంఘటన జరిగింది. ఫామ్ నుండి ఒక రాయబారి వచ్చి క'అబ్ బిన్ మాలిక్ కు రయూ'స్ 'గసాయి' ఉత్తరం ఇచ్చాడు. అందులో ఇలాఉంది: "ముహమ్మద్ నిన్ను సరిగా గుర్తించలేదని నేను విన్నాను. అందువల్ల నువ్వు నా దగ్గరకు వచ్చేయి. నేను నీకు మంచి గుర్తింపు ఇస్తాను. అప్పుడు క'అబ్ ఆక్షలకు గురై ఉన్నారు. కాని అతను ఆ ఉత్తరాన్ని పొయ్యిలో వేసేసారు.

తబూక్ చేరి ప్రవక్త (స) 20 రోజుల వరకు అక్కడే ఉన్నారు. ఈలా నాయకుడైన యోహన్నా వచ్చి టాక్స్ ఇస్తామని ఒప్పుకున్నాడు. ఒక తెల్లని కంచరగాడిదను కానుకగా ఇచ్చాడు. దానికి బదులుగా ప్రవక్త (స) తన దుప్పటిని కానుకగా ఇచ్చారు. (జర్తానీ)

దౌమతుల్ జందల్ దిమిష్క్ నుండి కొంతదూరంలో ఉంది. అక్కడి నాయకుడు అకీదర్ ఖైసర్ అధీనంలో ఉన్నాడు. ప్రవక్త (స) ఖాలిద్ కు 400 సైన్యం ఇచ్చి అతన్ని ఎదుర్కొనడానికి పంపారు. ఖాలిద్ అతన్నిబంధించారు. అయితే స్వయంగా వచ్చి ప్రవక్త(స) ఒప్పందం కుదుర్చుకోవాలని షరతు పెట్టారు. అతడు తన సోదరుని వెంట మదీనహ్ వచ్చాడు. ప్రవక్త (స) అతనికి అభయం ఇచ్చారు.

ప్రవక్త (స) తబూక్ నుండి తిరిగి వచ్చి మదీనహ్ చేరేసరికి ప్రజలు ఆనందోత్సాహాలతో స్వాగతించడానికి బయలు దేరారు. స్త్రీలు కూడా తమ ఇళ్ళ నుండి బయలుదేరి వచ్చారు. అమ్మాయిలు గీతాలు, పాటలు పాడసాగారు.

మస్జిద్ 'దిరాల్: కపటాలు ఎల్లప్పుడూ ముస్లిములను విడగొడదా మనే ప్రయత్నంలోనే ఉండేవారు. చాలా కాలంగా వారు మస్జిద్ ఖుబా'కు దగ్గరగా ఉండాలని కోరుకునేవారు. మరో మస్జిద్ ను నిర్మించాలనే ఆలోచ

3939 [3] (متفق عليه) (1153/2)

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "الْحَرْبُ خُدْعَةٌ".

3939. (3) [2/1153 ఏకీభవితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "యుద్ధం అంటే కుట్రలు, కుతంత్రాలే." ⁴⁷ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

నలో ఉండేవారు. అన్నారీ నుండి క్రైస్తవునిగా మారిన అబూ 'ఆమిర్ కపటులతో, 'మీరు సామాన్లు సిద్ధం చేయండి. నేను ఖైసర్ వద్దకు వెళ్ళి సైన్యం తెస్తాను. దీని ద్వారా ఇస్లామ్ ను చెరిపివేద్దాం' అని అన్నాడు.

ప్రవక్త (స) తబూక్ వెళుతున్నప్పుడు కపటులు వచ్చి, మేము రోగుల కోసం, బలహీనుల కోసం ఒక మస్జిద్ ను నిర్మించాం. దయచేసి తమరు ఒకసారి అందులో నమాజ్ చేస్తే బాగుంటుంది అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స) 'ఇప్పుడు నేను యుద్ధానికి వెళుతున్నాను' అని అన్నాడు. తబూక్ నుండి తిరిగి వస్తూ మాలిక్, మ'అద్ బిన్ 'అదీలను ఆ మస్జిద్ కు నిప్పంటించమని ఆదేశించారు. దీన్ని గురించే ఈ వాక్యాలు అవతరించబడ్డాయి:

"మరియు (కపటవిశ్వాసులలో) కొందరు (విశ్వాసులకు) హాని కలిగించటానికి, సత్యతిరస్కారవైఖరిని (బలపరచటానికి) మరియు విశ్వాసులను విడదీయటానికి, అల్లాహ్ మరియు ఆయన సందేశహారులతో ఇంతుకు ముందు పోరాడినవారు పొంచి ఉండటానికి, ఒక మస్జిద్ నిర్మించారు. మరియు వారు: "మా ఉద్దేశం మేలు చేయటం తప్ప మరేమీ కాదు!" అని గట్టి ప్రమాణాలు కూడా చేస్తున్నారు. కాని వారువాస్తవంగా అసత్యవాదులని అల్లాహ్ సాక్ష్యమిస్తున్నాడు. నీవెన్నడూ దానిలో (నమాజ్ కు) నిలబడకు. మొదటి రోజు నుండియే దైవభీతి ఆధారంగా స్థాపించబడిన మస్జిద్ నీకు (నమాజ్ కు) నిలబడటానికి తగినది. అందులో పరిశుద్ధులు కాగోరే వారున్నారు. మరియు అల్లాహ్ పరిశుద్ధులు కాగోరేవారిని ప్రేమిస్తాడు." (అత్తైబహ్, 9:107-108)

47) వివరణ-3939: అంటే యుద్ధం అంటే కుట్రలా, పన్నాగాలే. వీటిలో అధిగమించినవాడే గెలుస్తాడు. పన్నాగాలు, కుట్రలు సరిగా లేకపోతే సైన్యాలు కూడా ఏమీ చేయలేవు. ప్రజలు విజయం ఆశతో వెళతారు. కాని అక్కడ చంపబడతారు. చాలా విచారకరమైన

3940 [4] (صحیح) (1153/2)

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَغْرُو بِأَمْرِ سُلَيْمٍ وَنِسْوَةٍ مِنَ الْأَنْصَارِ مَعَهُ إِذَا غَزَا يَسْقِيَنِ الْبَاءَ وَيُدَاوِينَ الْجَرَحَ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3940. (4) [2/1153 దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఉమ్మె సులైమ్, మరియు ఇతర అ'న్నారీ స్త్రీలను తన వెంట జహాద్ కి తీసుకు వెళ్ళేవారు. వీరు యుద్ధంలో ముజాహిదీన్లకు నీళ్ళు త్రాపించేవారు, ఇంకా గాయాలకు కట్టు కట్టేవారు, మందులు ఇచ్చేవారు. ⁴⁸ (ముస్లిమ్)

విషయం ఏమిటంటే 14 వందల సంవత్సరాల క్రితం ముస్లిముల ప్రవక్త యుద్ధ కుతంత్రాలను వివరించారు. వాటిని ముస్లిములు వదలివేశారు. ఇతరులు వాటిని అనుసరించారు. వారు వీటిని ఉపయోగించి ముస్లిములను చీల్చివేశారు. స్నేహితులుగా మారి ఇతరుల నుండి వేరుచేశారు. ఆ తరువాత ఇద్దరినీ నాశనం చేశారు. యూదులుగాని, పారసీలుగాని, క్రైస్తవులుగానీ మీ మిత్రులు కాలేరనే సంగతి గ్రహించరెందుకని? వీరందరూ ఒక్కటే. ముస్లిములకు వ్యతిరేకంగా వీరందరూ ఒక్కటేతారు.

48) వివరణ-3940: ధార్మిక సేవల్లో అన్నిటి కంటే ఉత్తమమైన సేవ జహాద్. ప్రవక్త (స) అనుచర మహిళలు ఎంత ఉత్సాహంగా, ఎంత సంతోషంగా ఈ సేవ చేసే వారంటే, ఇటువంటి ఉపమానం చరిత్రలో మరెక్కడా కానరాదు. ఉ'హుద్ యుద్ధంలో అవిశ్వాసులు ఆకస్మిక దాడికి పాల్పడ్డారు. ప్రవక్త (స) వెంట కొందరు అనుచరులు చేరి తన్నుతాను ప్రవక్త (స) రక్షణ కవచంగా నిలబడ్డారు. అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)పై దాడి చేసినపుడు బాణాల ద్వారా కరవాలం ద్వారా ఎదుర్కొనే వారు. కందకం యుద్ధంలో 'సఫియ్యా (ర) ఎంతో వీరోచితంగా పోరాడి ఒక యూదుని అంతం చేశారు. ఇంకా యూదుల దాడిని ఎదుర్కోవడానికి అవలంబించిన పద్ధతి చాలా అమోఘమైనది. 'హునైన్ యుద్ధంలో ఉమ్మె సులైమ్ కరవాలం తీసుకొని బయలు దేరటం అనేది ప్రఖ్యాత సంఘటన. అబూ బకర్ కాలంలో జరిగిన యర్రమాక్ యుద్ధంలో అస్మా బిన్తె అబూ బకర్, ఉమ్మె అబాన్, ఉమ్మె 'హకీమ్ ఖోల, హింద్, మరియు ఉమ్మూల్ మూమినూన్ జవైరియ చాలా వీరోచితంగా పోరాడారు.

ఇంకా అస్మా బిన్తె యజీద్ అన్సారీ ఖౌమ సూదులలో రూమీలను సంహరించారు. భూమిపై యుద్ధాలలోనే కాదు సముద్ర యుద్ధాలలో కూడా అనుచర మహిళలు పాల్గొనేవారు. యుద్ధ మైదానంలో 1. నీళ్ళు త్రాపించడం. 2. గాయపడిన వారికి కట్టు కట్టడం. 3. చనిపోయిన వారిని, గాయపడిన వారిని యుద్ధ మైదానం నుండి తీసుకు వెళ్ళడం. 4. నూలు వడకడం. 5. బాణాలు ఏరి ఇవ్వడం. 6. ఆహార పదార్థాలు ఏర్పాటు చేయడం, వండటం. 7. సమాధులు త్రవ్వడం. 8. సైనికులను ప్రోత్సహించడం. ఆయిషహ్, ఉమ్మె సులైమ్, ఉమ్మె సులైత్ ఉహుద్ యుద్ధంలో గాయపడిన వారిని నీళ్ళు త్రాపించేవారు. ఉమ్మె సులైమ్ మరియు అన్సార్లకు చెందిన కొందరు స్త్రీలు గాయపడిన వారికి సేవలు చేసేవారు. ఈ ఉద్దేశ్యంతోనే వీరు ఎల్లప్పుడూ, ప్రవక్త (స) వెంట యుద్ధాల్లో పాల్గొనేవారు. రబీ'అ బిన్తె ము'అవ్వజ్ మొదలైన వారు చనిపోయిన వారిని, గాయపడిన వారిని మైదానం నుండి ఎత్తుకొని పోయి మదీనహ్ చేర్చారు. ఉమ్మె జయాద్ అష్షయీ మరియు ఇతర ఐదుగురు స్త్రీలు ఖైబర్ యుద్ధంలో ముస్లిములకు సహాయపడ్డారు. ఆమె బాణాలు ఏరి ఇవ్వడం, సత్తా త్రాపించడం చేసింది. ఉమ్మె అతియ్యహ్ 7 యుద్ధాల్లో ప్రవక్త (స) సహచరుల కోసం అన్నం వండారు. అబూ బకర్ కాలంలో జరిగిన గవాస్, అమారత్ మొదలైన యుద్ధాల్లో స్త్రీలు, పిల్లలు అనేక సేవలు అందించారు. యర్మూక్ యుద్ధంలో ముస్లిములు వెనక్కి తగ్గితే ఉత్సాహవంతమైన పద్యాలు చదివి వారిని పోరుషం తెప్పించారు.

ఇస్లామ్ వ్యాప్తి కూడా ఒక గొప్ప సేవే. అనుచర మహిళలు కూడా ఇందులో ప్రధాన పాత్ర పోషించారు. ఫాతిమహ్ బిన్తె ఖత్తాబ్ ఆహ్వానంపై 'ఉమర్ (ర) ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. ఉమ్మె సులైమ్ ప్రయత్నం వల్ల అబూ 'తల్'హా ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. ఇక్రమ్ తన భార్య హితబోధ వల్ల ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. అదేవిధంగా ఉమ్మె షరీక్ దోసీయ వల్ల ఖురైష్ స్త్రీల్లో ఇస్లామ్ వ్యాపించింది. ఈమె చాలా రహస్యంగా చేసింది. ఇస్లామ్ రక్షణ కూడా చాలా గొప్ప బాధ్యతే. అందరికంటే అధికంగా ఈ బాధ్యతను 'ఆయి'షహ్ (ర) నిర్వహించారు. 35 హిజ్రీలో 'ఉస్మాన్ వీరమరణం పొందినప్పుడు ఇస్లామ్ వ్యవస్థ అంతా చిన్నా బిన్నం అయిపోయింది. ఆమె సంస్కరణోద్యమాన్ని ప్రారంభించారు. దీనికి మక్కహ్, బసర ప్రజలు సంసిద్ధత వ్యక్తం చేసారు. 'ఆయి'షహ్ (ర), ఉమ్మె

సలమహ్, ఉమ్మె వరఖ స్త్రీలకు ఇమామత్ చేసేవారు. అ'జాన్ ఇచ్చే వారు. స్త్రీలను స్త్రీలు నమా'జ్ చేయించవచ్చును. రాజకీయ ఘనకార్యాలు: అనుచర మహిళలు అనేక రాజకీయ సేవలు అందించారు. షఫా' బిన్తె 'అబ్దుల్లాహ్ చాలా గొప్ప వ్యక్తిత్వం గలవారు. 'ఉమర్ (ర) ఆమె సలహాలు స్వీకరించేవారు. ఒక్కో సారి బజారు వ్యవహారం ఆమెకే అప్పజెప్పేవారు. హిజ్రత్కి ముందు ప్రవక్త (స)ను ముట్టడిద్దామనే అవిశ్వాసుల కుట్ర గురించి రఖీఖ బిన్తె సైఫీ ప్రవక్త (స)కు తెలియ పరిచారు. అనంతరం ప్రవక్త (స) పడకపై 'అలీ (ర)ను పడుకోబెట్టి మదీనహ్ వైపు బయలుదేరారు. స్త్రీలకు రాజకీయ హక్కులున్నాయి. వారు శత్రువులను అభయం ఇవ్వగలరు. పాలకులు ఆమె అభయాన్ని కొనసాగించాలి. సునన్ అబూ దావూద్లో ఇలా ఉంది: "మక్కహ్ విజయం రోజుల్లో ఉమ్మె హానీ (ఈమె 'అలీ (ర) చెల్లెలు). ఒక అవిశ్వాసికి అభయం ఇచ్చారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "నేవు అభయం ఇచ్చిన వారికి మేమూ అభయం ఇస్తున్నాము."

విద్యా ఘనకార్యాలు: ఇస్లామీయ విద్యలు అంటే పఠనం, తఫ్సీర్, 'హదీస్', ఫిఖహ్, ఫరాయిద్ మొదలైన వాటిలో అనేక మంది అనుచర మహిళలు గొప్ప జ్ఞానం కలిగి ఉండేవారు. 'ఆయి'షహ్ (ర), 'హఫ్సహ్ (ర), ఉమ్మె సలమహ్ (ర), ఉమ్మె వరఖహ్ (ర), ఖుర్రాన్ అంతటిని తమ హృదయాలలో భద్రపరచుకున్నారు. హింద్ బిన్తె అసీద్, ఉమ్మె హిషామ్ బిన్తె 'హరిసహ్, రాయిత్ బిన్తె 'హయాన్ మరియు ఉమ్మె స'అద్ బిన్తె స'అద్ ఇబ్ను రబీ కొన్ని భాగాలు గుర్తు చేసుకున్నారు. ఉమ్మె స'అద్ ఖుర్రాన్ బోధించేవారు. తఫ్సీర్లో 'ఆయి'షహ్ (ర)కు ప్రత్యేక స్థానం ఉండేది. అందువల్లే ముస్లిమ్ చివరి భాగంలో వీరి కొన్ని భాగాలు ఉన్నాయి. 'హదీసు'లో ప్రవక్త (స) సతీమణుల్లో 'ఆయి'షహ్ (ర), ఉమ్మె సలమహ్ (ర) ప్రత్యేకంగా అందరికంటే ప్రత్యేక స్థానం కలిగి ఉండేవారు. 'ఆయి'షహ్ (ర) 2210 'హదీసు'లు ఉల్లేఖించారు. ఉమ్మె సలమహ్ 378 'హదీసు'లు ఉల్లేఖించారు. వీరేకాక ఇంకా ఇతరులు ఉమ్మె అతియ, అస్మా బిన్తె అబూ బకర్, ఉమ్మె హానీ, ఫాతిమహ్ బిన్తె ఖైస్ కూడా అధిక సంఖ్యలో ఉల్లేఖించారు. ఫిఖహ్లో 'ఆయి'షహ్ (ర) ఫత్వాలు ఎంత అధిక సంఖ్యలో ఉన్నాయంటే ఇప్పుడు అవి ఎన్నో కాండాలగా తయారయి ఉన్నాయి. ఉమ్మె సలమహ్ ఫత్వాలు ఒక

3941 [5] (صحيح) (1153/2)

وَعَنْ أُمِّ عَطِيَّةَ قَالَتْ: غَزَوْتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَبْعَ غَزَوَاتٍ أَخْلَفُهُمْ فِي رَحَالِهِمْ. فَأَصْنَعُ لَهُمُ الطَّعَامَ وَأُدَاوِي الْجُرْحَى وَأَقُومُ عَلَى الْمَرْحَى. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3941. (5) [2/1153 దృఢం]

ఉమ్మే 'అ'తియ్యహ్ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స) వెంట 7 యుద్ధాల్లో పాల్గొన్నాను. ముజాహిదీన్ల టెంట్లలో వారు యుద్ధానికి వెళ్ళిపోయిన తర్వాత వారికోసం అన్నం తయారు చేసేదాన్ని, గాయపడిన వారికి కట్టు కట్టేదాన్ని. అనారోగ్యంగా ఉన్నవారిని కనిపెట్టు కొని ఉండేదాన్ని. ⁴⁹ (ముస్లిమ్)

3942 [6] (متفق عليه) (1154/2)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ قَتْلِ النِّسَاءِ وَالصَّبِيَّانِ.

చిన్న పుస్తకం తయారవుతుంది. ఫరాయిద్లో 'అయి'షహ్ (ర)కు ప్రత్యేక స్థానం ఉండేది. గొప్ప గొప్ప 'స'హాబీలు ఆమెను ఫరాయిద్ గురించి విషయాలను అడిగి తెలుసుకునేవారు. ఇస్లామీయ విద్యాలేకాక, ఇతర విద్యల్లోనూ వీరికి అనుభవం ఉండేది. ఉదాహరణకు, రాజకీయంలో ఉమ్మే సలమహ్ ఆరితరినవారు. ప్రసంగంలో అస్మా బిన్తె సకనకు ప్రత్యేక స్థానం ఉండేది. పరమార్థంలో అస్మా బిన్తె అమీస్ ప్రముఖులు. వైద్యం, శస్త్రచికిత్సలో రఫీదహ్ (ర), అస్లమియ్య (ర), ఉమ్మే మతా, ఉమ్మే కబ్స, హమ్న బిన్తె జహష్, ముఅజహ్, లైలా, ఉమ్మేమ, ఉమ్మే జయాద్, రబీ బిన్తె ము'అవ్వబ్, ఉమ్మే అతియ్య, ఉమ్మే సలీమ్ మొదలైన వారు నిపుణులు. రఫీద ఖేమ శస్త్రచికిత్సా శిబిరంగా ఉండేది. ఇది మస్జిద్ నబవీకి దగ్గర గానే ఉండేది. కవిత్యంలో ఖన్సా, సూదీ, సఫియ్య, ఆతిక, అమామ మరిదియ్య, హింద్ బిన్తె 'హారీస్', జైనబ్ బిన్తె అవ్వామ్ అరీష్, ఆతిక బిన్తె జైద్, హింద్ బిన్తె అసాస్, ఉమ్మే అయ్మన్ (ర), ఖనీల అజ్జదియ్య, కబ్స బిన్తె రాఫి, మైమూనహ్ బలవియ్య, నఅమున్, రుఖయ్యహ్ ప్రముఖులు.

49) వివరణ-3941: ఉమ్మే 'అ'తియ్య ప్రవక్త (స) ప్రముఖ అనుచర మహిళ. ఈమె ప్రవక్త (స) వెంట 7 యుద్ధాల్లో పాల్గొన్నారు. ఈ 'హదీసు' ద్వారా ఈ సేవల కోసం స్త్రీలను యుద్ధంలో తీసుకొని వెళ్ళవచ్చని తెలిసింది.

3942. (6) [2/1154 ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) స్త్రీలను, పిల్లలను చంపకూడదని వారించారు. ⁵⁰ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3943 [7] (متفق عليه) (1154/2)

وَعَنِ الصُّعْبِ بْنِ جَثَّامَةَ قَالَ: سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ أَهْلِ الدَّارِ يُبَيِّتُونَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ فَيَصَافُّ مِنْ نِسَائِهِمْ وَذُرَارِيهِمْ قَالَ: "هُمْ مِنْهُمْ". وَفِي رِوَايَةٍ: "هُمْ مِنْ آبَائِهِمْ".

3943. (7) [2/1154 ఏకీభవితం]

'స'అబ్ బిన్ జసా'మహ్ (ర)కథనం: ప్రవక్త (స)ను రాత్రి దాడి గురించి ప్రశ్నించడం జరిగింది. అంటే రాత్రిపూట అవిశ్వాసులలో యుద్ధం జరిగితే, యుద్ధంలో అనుకోకుండా స్త్రీగానీ, పిల్లలుగానీ చంపబడితే పరిష్కారం ఏమిటని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స) "వారు వారి తండ్రులను అనుసరించి ఉంటారు. అంటే ఒకవేళ అనుకోకుండా ముస్లిముల చేతుల్లో చనిపోతే మరేం ఫరవాలేదు," అని అన్నారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3944 [8] (متفق عليه) (1154/2)

وَعَنِ ابْنِ عُمرَ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَطَعَ لَخْلَ بَنِي النَّضِيرِ وَحَرَّقَ وَلَهَا يَقُولُ حَسَّانٌ: وَهَانَ عَلَى سَرَاةٍ بَنِي لُؤَيٍّ حَرِيْقِي بِالْبُؤْيُورَةِ مُسْتَطِيرٌّ وَفِي ذَلِكَ نَزَلَتْ (مَا قَطَعْتُمُ مِنْ لَيْثَةٍ أَوْ تَرَ كُفْرَهُمَا فَاقْتَلَهُ عَلَى أُمُومِلَها فَيَا ذُنُ اللَّهِ. 59:5).

3944. (8) [2/1154 ఏకీభవితం]

ఇబ్నె 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) బనూ న'దీర్కు చెందిన ఖర్జూరపు చెట్లను నరకమని, కాల్యమని ఆదేశించారు. అప్పుడు ఈ ఆయతు అవతరించింది.

50) వివరణ-3942: అంటే జహాద్లో ఒకవేళ శత్రువుకు చెందినవారెవరైనా స్త్రీలు లేదా పిల్లలు, వృద్ధులు, అంధులు, కుంటివారు, అంగవైకల్యం గలవారు, పిచ్చివారు కనబడితే, వారిని చంపకూడదని, ఒకవేళ స్త్రీ నైనాగిదిపటిగా యుద్ధం చేస్తుంటే మాత్రం ఆమెను చంపవచ్చును.

"(ఓ విశ్వాసులారా!) మీరు ఏ ఖర్చూరపు చెట్లను నరికి వేశారో లేక ఏ ఖర్చూరపుచెట్లను వాటి వ్రేళ్ళ మీద నిలబడేలా వదలిపెట్టారో, అంతా అల్లాహ్ ఆజ్ఞతోనే జరిగింది. మరియు ఇదంతా అవిధేయులను అవమానించటానికి జరిగిన విషయం." 51 (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

51) వివరణ-3944: బనూ న'దీర్ యుద్ధ సంఘటన ఇలా ఉంది. దీన్ని మేము సీరతున్నబీ నుండి తీసుకున్నాము. 'ఉమర్ బిన్ ఉమయ్య 'అమిర్ వర్గానికి చెందిన ఇద్దరిని చంపివేశారు. దాని హత్యాపరిహారం ఇంకా బాకీ ఉంది. అదేవిధంగా ఒప్పందంపరంగా బనూ న'దీర్ కు చెందిన యూదులపై కూడా ఒక భాగం ఇంకా బాకీ ఉంది. దాన్ని కోరుతూ ప్రవక్త (స) బనూ న'దీర్ వద్దకు వెళ్ళారు. వారు దానికి ఒప్పుకున్నారు. కాని తెరచాటుగా కుట్రపన్నారు. ఒక వ్యక్తి రహస్యంగా డాబా పైకి ఎక్కి ప్రవక్త (స)పై ఒక బండరాయిని పడవేయాలని ప్రయత్నించాడు. అనుకోకుండా ప్రవక్త (స) ఆ గోడ నీడలోనే నిలబడి ఉన్నారు. అప్ర' బిన్ హిజాష్ అనే ఒక యూదుడు పైకి ఎక్కాడు. ప్రవక్త (స) కు ఈ విషయం తెలిసిపోయింది. అనంతరం ప్రవక్త (స) మదీనహ్ తిరిగి వెళ్ళిపోయారు. విషయం ఏమిటంటే ఖురైష్ ప్రవక్త (స)ను చంపివేయమని బనూ న'దీర్ కు వార్త పంపారు. లేదా మేము మీ మీదకు దండెత్తి వస్తామని హెచ్చరించారు. మొదటి నుండి బనూ న'దీర్ ఇస్లామ్ శత్రువులు. ఖురైషుల వార్త వారిని మరి రెచ్చగొట్టింది. ప్రవక్త (స)ను బనూ న'దీర్ 30 మందిని తీసుకురమ్మని, మేము కూడా మా వాళ్ళను తీసుకువస్తామని సందేశం పంపారు. ప్రవక్త (స) మాటలు విని ఒకవేళ మా పండితులు ధృవీకరిస్తే మాకూ అభ్యంతరం ఉండదు. ఎందుకంటే వారు ద్రోహం తలపెట్టి ఉద్దేశ్యంతో ఉన్నారు. ప్రవక్త (స) ఒక ఒప్పందం వ్రాయమని అన్నారు. దానికి వారు సిద్ధపడలేదు. ప్రవక్త (స) బని ఖురైజహ్ యూదుల వద్దకు వెళ్ళారు. వారిని ఒప్పందాన్ని పునర్విచారించాలని కోరారు. దానికి వారు సరైన విధంగా స్పందించారు. బనూ న'దీర్ కు ఈ ఉదాహరణ ముందు ఉంది. వారి పండితులు ఒప్పందాన్ని వ్రాసారు. కాని వారు ఒప్పందానికి సిద్ధం కాలేదు. చివరికి ప్రవక్త (స)కు ముగ్గురు వ్యక్తుల్ని తీసుకు రమ్మని, మేము కూడా ముగ్గురు పండితులను తీసుకు వస్తామని, వీరు మిమ్మల్ని విశ్వసిస్తే మేము కూడా మిమ్మల్ని విశ్వసిస్తామని సందేశం పంపారు. ప్రవక్త (స) దానికి ఒప్పుకున్నారు. కాని మార్గంలోనే ఒక ప్రామాణిక

వార్తద్వారా యూదులు కరవాలాలు ధరించి ఉన్నారని, తమరు వెళ్ళితే చంపివేస్తారని తెలిసింది. బనూ న'దీర్ అనేక విధాలుగా ధిక్కారణకు దిగింది. వారు చాలా దృఢమైన కోటల్లో ఉండేవారు. వాటిని జయించడం అంత తేలిక పని కాదు. అంతేకాక 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉబయ్, మీరు వారి మాట వినకూడదు, బనూ ఖురైజహ్ మీకు సహాయం చేస్తారు, ఇంకా నేను 2000 మందిని తీసుకొని మీ సహాయం కోసం వస్తాను,' అని కబురు పంపాడు. ఖురైజహ్ లో ఇలా ఉంది:

"(ఓ ము'హమ్మద్!) కపట విశ్వాసులను గురించి నీకు తెలియదా? వారు గ్రంథప్రజలలో సత్యతిరస్కారులైన తమ సోదరులతో, ఇలా అంటారు: "ఒకవేళ మీరు వెళ్ళగొట్టబడినట్లయితే, మేము కూడా తప్పక మీతోబాటు వెళ్ళాము. మరియు మీ విషయంలో మేము ఎవ్వరి మాటా వినము. ఒక వేళ మీలో యుద్ధం జరిగితే, మేము తప్పక మీకు సహాయపడతాము..." (అల్ హాషిర్, 59:11)

కాని బనూ న'దీర్ అంచనాలన్నీ తారుమారయ్యాయి. బనూ ఖురైజ వారికి సహాయం చేయలేదు. కపటులు బహిరంగంగా ఇస్లామ్ కు వ్యతిరేకంగా బహిరంగంగా నిరసన తెలియజేయలేక పోయారు. ప్రవక్త (స) 15 రోజుల వరకు వారిని చుట్టుముట్టి ఉంచారు. కోటచుట్టూ ఉన్న ఖర్చూరపు చెట్లలో కొన్నిటిని నరికివేయించారు. ఖురైజహ్ లో కూడా దీన్ని పేర్కొనడం జరిగింది:

"(ఓ విశ్వాసులారా!) మీరు ఏ ఖర్చూరపు చెట్లను నరికి వేశారో లేక ఏ ఖర్చూరపుచెట్లను వాటి వ్రేళ్ళ మీద నిలబడేలా వదలిపెట్టారో, అంతా అల్లాహ్ ఆజ్ఞతోనే జరిగింది. మరియు ఇదంతా అవిధేయులను అవమానించటానికి జరిగిన విషయం." (అల్ హాషిర్, 59:5) చివరికి బనూ న'దీర్ ఒక షరీతుపై ఒప్పుకున్నారు. తమ ధన సంపదలను ఒంటలపై తీసుకొనివెళ్ళగలిగినంత తీసుకొని వెళ్ళవచ్చును. మదీనహ్ నుండి బయటకు వెళ్ళిపోవాలి. అనంతరం అందరూ తమ ఇళ్ళను వదలి వెళ్ళిపోయారు. వీరిలో పెద్దపెద్ద నాయకులు సలామ్ బిన్ అబీల్ హఖీఖ్, కనాన బిన్ రబీఅ, 'హయ్యి బిన్ అఖ్తబ్ ఖైబర్ వెళ్ళిపోయారు. అక్కడి పాలకుడు వారిని ఆదరించి గౌరవించాడు. బనూ న'దీర్ తమ ప్రాంతాన్ని వదలి బయలుదేరారు. కాని చాలా అట్టహాసంగా, గొప్పగా ఒంటలపై కూర్చోని డప్పులు వాయి స్తూ వెళ్ళుతున్నారు. మదీనహ్ ప్రజలు కూడా ఎన్నడూ చూడని అటువంటి

3945 [9] (متفق عليه) (1154/2)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَوْنٍ: أَنَّ نَافِعًا كَتَبَ إِلَيْهِ يُخْبِرُهُ أَنَّ ابْنَ عُمَرَ أَخْبَرَهُ أَنَّ ابْنَ عُمَرَ أَخْبَرَهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَغَارَ عَلَى بَنِي الْمُصْطَلِقِ غَارَيْنِ فِي نَعْمِهِمْ بِأَلْمَرِ يُسْبِغُ فَقَتَلَ الْمُقَاتِلَةَ وَسَبَى الذَّرِيَّةَ.

3945. (9) [2/1154 ఏకీభవితం]

అబ్దుల్లాహ్ బిన్ బిన్ (ర) కథనం: నాఫె అతనికి ఉత్తరం పంపారు. అందులో ఇలా ఉంది, "అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ అతనికి ఈ విషయం తెలిపారు, 'ప్రవక్త (స) బని ముస్తలిఖ్ దాడి చేయించారు. అప్పుడు వారు ఏమరుపాటుకు గురై ఉన్నారు. మరిసీ ప్రాంతంలో వారిని చంపారు. వారి స్త్రీలను, పిల్లల్ని అదుపులోకి తీసుకున్నారు. ⁵² (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3946 [10] (صحيح) (1154/2)

وَعَنْ أَبِي أُسَيْدٍ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَنَا يَوْمَ بَرْ جُنْ صَفْفَنَا لِقَرَيْشٍ وَصَفُّوا لَنَا: "إِذَا أُكْتُبُواكُمْ فَعَايِبُكُمْ بِالْبُئْلِ". وَفِي رَوَايَةٍ: "إِذَا أُكْتُبُواكُمْ فَارْمُوهُمْ وَاسْتَبْقُوا نَبْلَكُمْ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

وَحَدِيثُ سَعْدٍ: "هُوَ تَنْصَرُونَ" سَكَرُهُ فِي بَابٍ فَضَّلَ الْفُقَرَاءَ. وَحَدِيثُ الْبَرَاءِ: بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَهْطًا فِي بَابٍ. "الْمُعْجَرَاتُ" إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى.

సంఘటనను చూస్తూ ఉండిపోయారు. వారు చాలా ఆయుధాలు వదలి వెళ్ళారు. ఆ తరువాత కొందరు అ'న్సార్ యువకులు యూదులుగా మారిపోయారు. వారూ వెళ్ళడానికి ప్రయత్నించారు. అప్పుడు అ'న్సారీలు వారిని అడ్డుకున్నారు. అప్పుడు ఈ ఆయతు అవతరించింది. "ధర్మం విషయంలో బలవంతం లేదు..." (అల్ బఖరహ్, 2:256)

అబూ దావూద్ ఈ సంఘటనను 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అబ్బాస్ ద్వారా పేర్కొన్నారు.

52) వివరణ-3945: మరిసీ ఒక ప్రదేశం పేరు. ఇది మక్కహ్ మదీనహ్ ల మధ్య ఉంది. ఇక్కడ బని ముస్తలిఖ్ కోనేరు ఉండేది. అక్కడ వీరు తమ జంటువులను మేపేవారు. వీరు ముస్లిములకు బద్ధశత్రువులు. ప్రవక్త (స) వీరితో యుద్ధంచేసారు. విజయం సాధించారు. వీరిని చంపి స్త్రీలను, పిల్లల్ని అదుపులోకి తీసుకున్నారు.

3946. (10) [2/1154 దృఢం]

అబూ ఉస్సైద్ (ర) కథనం: బద్ర్ యుద్ధం సందర్భంగా మేము ఖురైషులకు వ్యతిరేకంగా యుద్ధానికి సిద్ధమయ్యాము. వాళ్ళు మాకు వ్యతిరేకంగా సిద్ధపడ్డారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) మాతో ఇలా అన్నారు, "ఈ అవిశ్వాసులు మీ దగ్గరకు వచ్చినపుడు మీరు వారిని బాణాలతో కొట్టాలి. మరో ఉల్లేఖనంలో "వారు మీ దగ్గరకు వస్తే మీరు వారిపై బాణాలు వదలండి. అయితే బాణాలను మిగిల్చి ఉంచండి." ⁵³ (బు'ఖారీ)

رَعْنَدُ وَصِيْبَاهُ الْبُخَارِيُّ

3947 [11] (لم تتم دراسته) (1155/2)

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ قَالَ: عَبَّأَنَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِبَدْرٍ لَيْلًا. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

3947. (11) [2/1155 అపరిశోధితం]

'అబ్దుర్'హ్మాన్ బిన్ 'బిష్ (ర): బద్ర్ లో రాత్రిపూట ప్రవక్త (స) మమ్మల్ని సిద్ధం చేసారు. అంటే సైన్యాన్ని యుద్ధం కోసం అందరినీ తమ తమ స్థానాల్లో సన్నద్ధులు చేసారు. అరబ్బులు దీన్ని ఉబ్సు జైషన్ అంటే సైన్యాన్ని సిద్ధం చేయటం అని అంటారు. (తిర్మిజి)

అంటే యుద్ధం కోసం సైనికులను తమ తమ స్థానాల్లో నియమించారు.

3948 [12] (لم تتم دراسته) (1155/2)

وَعَنْ الْبُهَلَبِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِنْ بَيَّتَكُمْ الْعَدُوُّ فَلْيُكُنْ شِعَارَكُمْ: "حَمْ لَا يُنْصَرُونَ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ.

3948. (12) [2/1155 అపరిశోధితం]

ముహల్లబ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఒకవేళ రాత్రి సమయంలో శత్రువు మీపై దాడిచేస్తే, మీ చిహ్నం "హ్

53) వివరణ-3946: అంటే యుద్ధంలో దూరం నుండి బాణాలు కొట్టకండి. శత్రువు దగ్గరకు వస్తే బాణం కొట్టండి. అనవసరంగా తమ బాణాలను వృథా చేయకండి. అవి అయిపోతే మీరు నిస్సహాయులై పోతారు.

మీమ్, లా యున్సరూన్" ఉండాలి అని అన్నారు.⁵⁴
(త్రిజి, అబూ దావూద్)

3949 [13] (ضعيف) (1155/2)

وَعَنْ سُرَّةَ بْنِ جُنْدَبٍ قَالَ: كَانَ شِعَارُ الْمُهَاجِرِينَ: عَبْدُ اللَّهِ
وَشِعَارُ الْأَنْصَارِ: عَبْدُ الرَّحْمَنِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3949. (13) [2/1155 బలహీనం]

సమురహ్ బిన్ జున్దుబ్ (ర) కథనం: ముహాజిర్ల
చిహ్నం, 'అబ్దుల్లాహ్' ఉండేది. అన్సార్ల చిహ్నం,
'అబ్దుర్రహ్మాన్' ఉండేది. (అబూ దావూద్)

అంటే ఒక యుద్ధంలో ముహాజిర్ల చిహ్నం 'అబ్దు
ల్లాహ్' ఉండేది. అన్సార్ల చిహ్నం, 'అబ్దుర్రహ్మాన్'
ఉండేది.

3950 [14] (حسن) (1155/2)

وَعَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ قَالَ: غَزَوْنَا مَعَ أَبِي بَكْرٍ رَمَنَ النَّبِيِّ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَبَيَّنَّا لَهُمْ نَعْتَهُمْ وَكَانَ شِعَارَنَا: تِلْكَ
الْيَلِيَّةُ: "أَمْتُ أُمْتُ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3950. (14) [2/1155 ప్రామాణికం]

సలమహ్ బిన్ అక్వఅ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) కాలంలో
అబూ బకర్ (ర) వెంట యుద్ధంలో పాల్గొన్నాను.
రాత్రిపూట మేము అవిశ్వాసులపై దాడి చేసాము, వారిని
చంపసాగాము. ఆ రాత్రి మా చిహ్నం "అమిల్
అమిల్"గా ఉండేది. -- అంటే "ఓ అల్లాహ్! నువ్వు
శత్రువులను చంపు." (అబూ దావూద్)

3951 [15] (لم تتم دراسته) (1155/2)

وَعَنْ قَيْسِ بْنِ عُبَادٍ قَالَ: كَانَ أَصْحَابُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ يَكْرَهُونَ الصُّوتَ عِنْدَ الْقِتَالِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3951. (15) [2/1155 అపరిశోధితం]

54) వివరణ-3948: అంటే రాత్రి యుద్ధంలో ముస్లిమ్
ఎవరో, అవిశ్వాసి ఎవరో తెలియదు. అందువల్ల
ముస్లిములు యుద్ధంలో, "హామీమ్ లా తున్సరూన్"
అనాలి. దీనివల్ల ముస్లిములవరో తెలిసిపోతుంది. అంటే
ఇది ముస్లిముల గుర్తు. ముస్లిమ్ మరో ముస్లిమ్ను
చంపకుండా ఉండటానికి. కందక యుద్ధం సందర్భంగా ఈ
చిహ్నాన్ని ఆదేశించడం జరిగింది. మరో సందర్భంలో
మరో చిహ్నం సూచించడం జరిగింది.

ఖైస్ బిన్ 'ఉబాద (ర) కథనం: యుద్ధ సమయంలో
ప్రవక్త (స) అనుచరులు అల్లరి చేయటాన్ని, శబ్దాలు
చేయటాన్ని అసహ్యించుకునేవారు. అంటే మౌనంగా
ఉంటూ యుద్ధం చేసేవారు. అల్లర్లు చేసేవారు కారు.
(అబూ దావూద్)

3952 [16] (لم تتم دراسته) (1155/2)

وَعَنْ سُرَّةَ بْنِ جُنْدَبٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
"اِقْتُلُوا شَيْوَحَ الْبَشَرِ كَيْنَ وَاسْتَحْيُوا شَرَّهُمْ أَيْ صَبِيَا لَهُمْ".
رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابُو دَاوُدَ.

3952. (16) [2/1155 అపరిశోధితం]

సమురహ్ బిన్ జున్దుబ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స)
ప్రవచనం, "అవిశ్వాసుల్లో పెద్దలను చంపివేయండి.
చిన్న వయస్సుగల, యుక్తవయస్సుకు చేరనివారిని
విడిచిపెట్టండి." ⁵⁵ (త్రిజి, అబూ దావూద్)

3953 [17] (ضعيف) (1155/2)

وَعَنْ عُرْوَةَ قَالَ: حَدَّثَنِي أَسَامَةُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ كَانَ عَهْدَ إِلَيْهِ قَالَ: "أَغْرَ عَلَى أَبِي صَبَاحًا وَحَرَقَ". رَوَاهُ
أَبُو دَاوُدَ.

3953. (17) [2/1155 బలహీనం]

'ఉర్వహ్ (ర) కథనం: ఉసామహ్ (ర) నాకు ఈ 'హదీసు'
వినిపించారు: "ప్రవక్త (స) అతన్ని ఉబ్నా వర్గంపై
ఉదయం వేళ దాడిచేయమని, వారిని కాల్చివేయమని
ఆదేశించారు." ⁵⁶ (అబూ దావూద్)

3954 [18] (لم تتم دراسته) (1155/2)

وَعَنْ أَبِي أُسَيْدٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
يَوْمَ بَدْرٍ: "إِذَا أَكْتَبُوكُمْ فَأَرْمُوهُمْ وَلَا تَسْلُوا السُّيُوفَ حَتَّى
يَغْشَوْكُمْ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

55) వివరణ-3952: ఘయూ'ఖ్ అంటే శక్తిమంతులు లేదా
అధిక వయస్కులు. అయితే వృద్ధులను చంపటం ధర్మం
కాదు.

56) వివరణ-3953: ప్రవక్త (స) ఉసామహ్ (ర)ను ఒక
సైన్యానికి నాయకుడిగా చేసి పంపుతూ సిరియా దేశానికి
చెందిన ఉబ్నా వర్గ ప్రజలపై ఉదయం వేళ దాడి
చేయమని, వారి పొలాలను, తోటలను కాల్చివేయమని
ఆదేశించారు.

3954. (18) [2/1155 అపరిశోధితం]

అబూ ఉస్సైద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) బద్ర్ యుద్ధం నాడు ఇలా ఉపదేశించారు: "అవిశ్వాసులు మీ దగ్గరకు రాగానే వారిని బాణంతో కొట్టండి, అయితే వారు మీకు చాలా దగ్గరకు వచ్చి మిమ్మల్ని చుట్టుముట్టుకొంటే వరకు కరవాలం ఎత్తకండి." (అబూ దావూద్)

3955 [19] (لم تتم دراسته) (1156/2)

وَعَنْ رَجَاءِ بْنِ رَيْحٍ قَالَ: كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي غَزْوَةٍ فَرَأَى النَّاسَ مُجْتَمِعِينَ عَلَى شَيْءٍ فَبَعَثَ رَجُلًا فَقَالَ: "انْظُرُوا عَلَامَ اجْتِمَاعِهِمْ؟" فَجَاءَ فَقَالَ عَلَى امْرَأَةٍ قَتِيلٍ فَقَالَ: "مَا كَأَنَّ هَذِهِ لِيُتَقَاتِلَ". وَعَلَى الْمَقْدَمَةِ خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ فَبَعَثَ رَجُلًا فَقَالَ: "قُلْ لِيَخَالِدٍ: لَا تَقْتُلْ امْرَأَةً وَلَا عَسِيقًا". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3955. (19) [2/1156 అపరిశోధితం]

రబా'హ్ బిన్ రబీ'అ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వెంటు మేము ఒక యుద్ధంలో పాల్గొన్నాము. ప్రవక్త (స) చాలా మంది ప్రజలు ఒకచోట గుమిగూడి ఉండటం చూసారు. ప్రవక్త (స) ఒక వ్యక్తిని పంపి కారణం ఏమిటో తెలుసుకోమని చెప్పారు. ఆ వ్యక్తి తిరిగి వచ్చి, 'ఒక స్త్రీ హత్య చేయబడింది, ఆమె శవం వద్ద ప్రజలు గుమి గూడారు,' అని అన్నాడు. అది విని ప్రవక్త (స), 'ఆ స్త్రీ యుద్ధం చేస్తున్నటువంటిది కాదనిపిస్తుంది, మరి ఆమెను హత్య ఎందుకు చేసారు?' అక్కడి సైనికుల ముందుభాగాన 'ఖాలిద్ బిన్ వలీద్ సైన్యాధికారిగా ఉన్నారు. ఒక వ్యక్తిని పంపి 'ఖాలిద్ను పిలిపించి స్త్రీలను చంపరాదని, అదేవిధంగా యుద్ధం చేయని సేవకులనూ చంపరాదని వారించారు. (అబూ దావూద్)

3956 [20] (لم تتم دراسته) (1156/2)

وَعَنْ أَنَسِ بْنِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "انْظُرُوا بِاسْمِ اللَّهِ وَبِاللهِ وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ لَا تَقْتُلُوا شَيْئًا قَانِيًا وَلَا طِفْلًا صَغِيرًا وَلَا امْرَأَةً وَلَا تَغْلُوا وَضُبُّوا غَنَائِمَكُمْ وَأَصْلِحُوا وَأَحْسِنُوا فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3956. (20) [2/1156 అపరిశోధితం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇస్లామ్ ముజాహిదీన్లు జహాద్లోకి వెళ్తున్నప్పుడు ఇలా ఉపదేశించేవారు.

"మీరు అల్లాహ్ (త) పేరుతో బయలుదేరండి, అల్లాహ్ (త) మరియు ప్రవక్తను సమర్థిస్తూ పోరాడండి, యుద్ధంలో వృద్ధులను, బలహీనులను, పిల్లలను, స్త్రీలను చంపకండి, యుద్ధధనం విషయంలో ద్రోహానికి పాల్పడకండి, యుద్ధధనాన్ని ఒకచోట చేర్చండి. పరస్పరం మంచిగా ప్రవర్తించండి, ఉపకారం చేయండి, ఎందుకంటే, 'అల్లాహ్ (త)కు ఉపకారం చేసేవారంటే ఎంతో ఇష్టం.'" (అబూ దావూద్)

3957 [21] (لم تتم دراسته) (1156/2)

وَعَنْ عَلِيِّ بْنِ رِضِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: لَمَّا كَانَ يَوْمُ بَدْرٍ تَقَدَّمَ عُثْبَةُ بْنُ رَبِيعَةَ وَتَبِعَهُ ابْنُهُ وَأَخُوهُ فَنَادَى: مَنْ يُبَارِزُ؟ فَأَنْتَدَبَ لَهُ شَبَابٌ مِنَ الْأَنْصَارِ فَقَالَ: مَنْ أَنْتُمْ؟ فَأَخْبَرُوهُ فَقَالَ: لَا حَاجَةَ لَنَا فِيكُمْ إِنَّمَا أَرَدْنَا بَنِي عَنَبًا. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "قُمْ يَا حَزْرَقُ قُمْ يَا عَلِيُّ قُمْ يَا عُبَيْدَةَ بْنُ الْحَارِثِ". فَأَقْبَلَ حَزْرَقُ إِلَى عُثْبَةَ وَأَقْبَلَتْ إِلَى شَيْبَةَ وَاخْتَلَفَ بَيْنَ عُبَيْدَةَ وَالْوَلِيدِ حَزْرَقُ يَتَنَانُ فَأَتَخَنَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا صَاحِبَهُ ثُمَّ مَلَأَا عَلَى الْوَلِيدِ فَتَقَاتَلَا وَاخْتَلَمَا عُبَيْدَةَ. رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ.

3957. (21) [2/1156 అపరిశోధితం]

'అలీ (ర) కథనం: బద్ర్ యుద్ధం నాడు అవిశ్వాసుల సైన్యం నుండి 'ఉత్బహ్ బిన్ రబీ'అహ్ ముందుకు వచ్చాడు, వాడి కొడుకు వలీద్ బిన్ 'ఉత్బహ్, అతడి సోదరుడు షీబహ్ అతని వెనుక నిలబడ్డారు. వాడు సవాలు చేస్తూ, 'మాతో యుద్ధం చేయాలని ఎవడు ప్రయత్నిస్తున్నాడు, దమ్ముంటే ముందుకు రావాలి' అని అన్నాడు. వెంటనే అనేక అ'న్సారి యువకులు వాడికి ఎదురుగా ముందుకు వచ్చారు. మీరెవరని వాడు అడిగాడు. అంటే అ'న్సార్లా లేక ముహాజిర్లా. దానికి వారు, 'మేము అ'న్సార్లము,' అని సమాధానం ఇచ్చారు. దానికి వాడు, 'మాకు మీ అవసరం లేదు. మేము మా చిన్నాన్న కొడుకులతో అంటే ఖురైష్ మరియు ముహాజిర్లతో యుద్ధం చేయాలని కోరుతున్నాం,' అని అన్నాడు. అది విని ప్రవక్త (స), 'ఓ 'హంజహ్ నువ్వు నిలబడు, ఇంకా ఓ 'అలీ నువ్వు నిలబడు, ఇంకా ఓ 'ఉబైద్హ్ బిన్ 'హారిస్' నువ్వు నిలబడు.' అంటే ఈ ముగ్గురినీ, ఆ ముగ్గురికి

వ్యతిరేకంగా పంపారు. అనంతరం 'హంజహ్, 'ఉత్బహ్ బిన్ రబీ'అహ్మకు వ్యతిరేకంగా వెళ్ళి వధించారు. ఇంకా నేను అంటే 'అలీ (ర) షీ'అబకు వ్యతిరేకంగా వెళ్ళి అతన్ని వధించాను. ఇంకా 'ఉబైదహ్ మరియు వలీద్ల మధ్య చాలా ఘోరమైన యుద్ధం జరిగింది. ఒకరు మరొకరిని గాయపరిచారు. కాని ఎవరూ చావలేదు. నేను వలీద్పై దాడిచేసి వాణ్ని చంపాను. అనంతరం తీవ్రంగా గాయపడిన 'ఉబైదహ్ను యుద్ధమైదానం నుండి తొలగించాము." (అ'హ్మద్, అబూ దావూద్)

3958 [22] (لم تتم دراسته) (1156/2)

وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: بَعَثَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَرِيَّةٍ فَحَاصَ النَّاسُ حَيْصَةً فَأَتَيْنَا الْهَرَيْنَةَ فَاخْتَفَيْنَا بِهَا وَقُلْنَا: هَلْ كُنَّا كُمْ أَتَيْنَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ نَحْنُ الْفَرَارُونَ. قَالَ: "بَلْ أَنْتُمْ الْعَكَرُونَ وَأَنَا فِتْنَتُكُمْ." رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.
وَفِي رِوَايَةٍ أَبِي دَاوُدَ وَهَكَذَا قَالَ: "لَا بَلْ أَنْتُمْ الْعَكَرُونَ." قَالَ: فَدَنَوْنَا فَقَبَّلْنَا دَعَاهُ فَقَالَ: "أَنَا فِتْنَةُ الْمُسْلِمِينَ."
وَسَنَدُ كُرِّ حَدِيثٍ أَمِيَّةُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ: كَانَ يَسْتَفْتِي وَحَدِيثُ أَبِي الدَّرْدَاءِ "إِبْغُونِي فِي ضَعْفَائِكُمْ" فِي بَابِ فَضْلِ الْفُقَرَاءِ "إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى."

3958. (22) [2/1156 అపరిశోధితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) మమ్మల్ని ఒక సైన్యంలో జహాద్ కోసం పంపించారు. శత్రువులు అధిక సంఖ్యలో ఉన్నారు, మేము తక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నాము. శత్రువుల అధిక సంఖ్యను చూచి సైనికులు పారిపోవటానికి సిద్ధపడ్డారు. మేము మదీనహ్ చేరి సిగ్గుతో దాక్కున్నాము. ఇంకా, 'యుద్ధం నుండి పారిపోయి నాశనం అయ్యాము,' అని అనసాగాము. ఆ తరువాత ప్రవక్త(స) ముందుకు వచ్చి, 'ఓప్రవక్తా! మేము యుద్ధంనుండి పారిపోయి వచ్చాం,' అని విన్నవించు కున్నాం. ప్రవక్త (స) మమ్మల్ని ప్రోత్సహించేందుకు, 'మీరు పారిపోయే వారు కారు, మళ్ళీ దాడి చేయవలసిన వారు, నేను కూడా మీతో పాటు ఉంటాను,' అని అన్నారు. (తిర్మిజి)

అబూ దావూద్ ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, "మీరు పారి పోయేవారు కారు, మళ్ళీ దాడి చేసేవారు," అని అన్నారు. ఆ తరువాత మేము ప్రవక్త (స) కు దగ్గరయ్యాము. ప్రవక్త (స) చేతికి ముద్దు పెట్టుకున్నాము. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స), 'నేను ముస్లిముల బృందంవెంట ఉన్నాను. ఇంకా వారి సహాయకుడిని, సహాయకారిని,' అని అన్నారు. ⁵⁷

أَلْفَصْلُ الثَّالِثُ مَادَّةُ الْبَحْثِ

3959 [23] (لم تتم دراسته) (1157/2)

عَنْ ثَوْبَانَ بْنِ يَزِيدٍ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَصَبَ الْمُنْجَنِيْقَ عَلَى أَهْلِ الطَّائِفِ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ مُسْلًا.
[2/1157 అపరిశోధితం] 3959.

సా'బాన్ బిన్ య'జిద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) 'తాయిఫ్ వాళ్ళకోసం రాళ్ళను విసిరే పరికరాన్ని ఎక్కు పెట్టారు. ⁵⁸ (తిర్మిజి/ తాబయీ ప్రోక్టం)

=====

5- بَابُ حُكْمِ الْأَسْرَاءِ

5. ఖైదీల గురించి ఆదేశాలు

مَدَّةُ الْبَحْثِ مَادَّةُ الْبَحْثِ

3960 [1] (صحيح) (1158/2)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "عَجَبَ اللَّهُ مِنْ قَوْمٍ يُدْخِلُونَ الْجَنَّةَ فِي السَّلَاسِلِ."
وَفِي رِوَايَةٍ: "يُقَادُونَ إِلَى الْجَنَّةِ بِالسَّلَاسِلِ." رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.
[2/1158 దృఢం] 3960. (1)

57) వివరణ-3958: అక్కా దూస అంటే దాడిచేసేవారు. అంటే శత్రువులతో పోరాడుతూ రహస్య ఉద్దేశ్యంలో వెనుతిరిగి పారిపోయి మళ్ళీ అవశాం చూచి దాడి చేయడం. ఇలా చేయడంలో అభ్యంతరం ఏమీ లేదు.

58) వివరణ-3959: మిన్ జనీఖ్ ఒక రకమైన పరికరం. ప్రాచీన కాలంలో ఇందులో రాయి పెట్టి శత్రువును చంపేవారు.

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ (త) గొలుసులతో బంధించబడి వచ్చేవారి పట్ల ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేస్తాడు. మరో ఉల్లేఖనంలో ఈ విధంగా ఉంది, "గొలుసులతో బంధించి స్వర్గంవైపు ఈడ్చబడేవారు." 59 (బు'ఖారీ)

3961 [2] (متفق عليه) (1158/2)

وَعَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ قَالَ: أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَيْنٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَهُوَ فِي سَفَرٍ فَجَلَسَ عِنْدَ أَصْحَابِهِ يَتَحَدَّثُ ثُمَّ انْفَتَلَ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أُطْلِبُوا وَاقْتُلُوا". فَفَعَلْنَا فَنَفِلْنِي سَلْبَةً.

3961. (2) [2/1158 ఏకీభవితం]

సలమహ్ బిన్ అక్వ'అ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్దకు అవిశ్వాసుల గూఢచారి వచ్చాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ప్రయాణంలో ఉన్నారు. ప్రవక్త (స) అనుచరులు పరస్పరం కూర్చోని మాట్లాడుకుంటున్నారు. ఆ గూఢచారి వారివద్ద కూర్చోని వాళ్ళ మాటలు వింటూ ఉన్నాడు. అతడు తిరిగి వెళ్ళబోయాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'ఇతన్ని తనిఖీ చేయండి, ఇంకా చంపి వేయండి,' అని ఆదేశించారు. నేనతన్ని చంపివేసాను. ప్రవక్త (స) అతని సామాన్లు నాకు ఇప్పించారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3962 [3] (متفق عليه) (1158/2)

وَعَنْهُ قَالَ: غَزَوْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَوَازَنَ فَبَيْنَا نَحْنُ نَتَضَيَّعُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. إِذْ جَاءَ رَجُلٌ عَلَى جَبَلٍ أَحْمَرَ فَأَنَاحَهُ وَجَعَلَ يَنْظُرُ وَفِينَا مَغْفَةٌ وَرَقَّةٌ مِنَ الظَّهْرِ وَبَعْضُنَا مُشَاةٌ إِذْ حَرَجَ يَشْتَدُّ فَأَتَى جَمَلَهُ فَأَتَارَرُ فَأَشْتَدَّ بِهِ الْجَمَلُ فَخَرَجْتُ أَشْتَدُّ حَتَّى أَخَذْتُ بِخِطَامِ الْجَمَلِ فَأَخَذْتُهُ ثُمَّ اخْتَرَطْتُ سَيْفِي فَضَرَبْتُ رَأْسَ الرَّجُلِ ثُمَّ جِئْتُ

59) ఎవరణ-3960: అంటే యుద్ధంలో అవిశ్వాసులను గొలుసులతో బంధించి ఖైదీగా చేయబడుతుంది. ఆ తరువాత వారు సంతోషంగా ముస్లిమ్ అయిపోతారు, ముస్లిమ్గానే మరణిస్తారు. వారిని గొలుసులతో బంధించడం స్వర్గప్రవేశానికి కారణం అవుతుంది. అందువల్ల అల్లాహ్ (త) వారిపట్ల ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేస్తాడు. ఇంకా సంతోషిస్తాడు.

بِالْجَمَلِ أَقْوَدُهُ وَعَلَيْهِ رَحْلُهُ وَسَلَّاحُهُ فَاسْتَقْبَلَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالنَّاسُ فَقَالَ: "مَنْ قَتَلَ الرَّجُلَ؟" قَالُوا: إِبْنُ الْأَكْوَعِ فَقَالَ: "لَهُ سَلْبَةٌ أَجْعُ".

3962. (3) [2/1158 ఏకీభవితం]

సలమహ్ బిన్ అక్వ'అ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) లో పాటు మేము హవా'జన్ వర్గం వారితో యుద్ధం చేసాము. మేము ప్రవక్త (స) ప్రక్కన కూర్చోని అల్పాహారం సేవిస్తున్నాము. ఒక వ్యక్తి ఎర్రటి ఒంటపై కూర్చోని వచ్చాడు. ఒంటను కూర్చోబెట్టి దిగి, అటూ ఇటూ చూడసాగాడు. మాలో చాలామంది వాహనాలు లేకపోవడంవల్ల అలసత్వానికి గురయ్యారు. బలహీనపడ్డారు. కొందరు కాలినడకన నడిచేవారూ ఉన్నారు. ఆ తరువాత ఆ వ్యక్తి తొందరగా తనఒంట వద్దకు వచ్చి దానిపై కూర్చోని దాన్ని లేపి లోలుకొని పోతున్నాడు. నేను పరిగెత్తుకుంటూ అతని వెనుక వెళ్ళాను. అతని ఒంట కళ్ళాన్ని పట్టుకొని దాన్ని కూర్చోబెట్టి, నా కరవాలాన్ని తీసి అతని తల నరికివేసాను. ఆ తరువాత ఒంటను తీసుకొని వెళ్ళి ప్రవక్త (స) ముందు నిలబెట్టాను. ఆ ఒంటపై అతని సామాన్లు, ఆయుధాలు ఉన్నాయి. ప్రవక్త (స), ఇతరులు నా ముందుకు వచ్చారు. ప్రవక్త (స), 'ఈ వ్యక్తిని ఎవరు వధించారు,' అని అడిగారు. ప్రజలు, సలమహ్ బిన్ అక్వ'అ,' అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'ఈ మృతుని సామానంతా సలమహ్ బిన్ అక్వ'అకు చెందుతుంది,' అని అన్నారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3963 [4] (متفق عليه) (1158/2)

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: لَمَّا نَزَلْتُ بَنُو قُرَيْظَةَ عَلَى حَكِمِ سَعْدِ بْنِ مَعَاذٍ بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَيْهِ فَجَاءَ عَلَى جَبَلٍ فَلَمَّا دَنَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "قُومُوا إِلَيَّ سَيِّدُكُمْ" فَجَاءَ فَجَلَسَ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ هَؤُلَاءِ نَزَلُوا عَلَى حُكْمِكَ". قَالَ: فَإِنِّي أَحْكُمُ أَنْ تُقْتَلَ الْمُقَاتِلَةُ وَأَنْ تُسَبَى الذَّرِيَّةُ. قَالَ: "لَقَدْ حَكَمْتَ فِيهِمْ بِحُكْمِ الْمَلِكِ".

وَفِي رِوَايَةٍ: "بِحُكْمِ اللَّهِ".

3963. (4) [2/1158 ఏకీభవితం]

అబూ స'య్యాద్ 'ఖుద్రి (ర) కథనం: స'అద్ బిన్ మ'అజ్జే తీర్పును స్వీకరించినపుడు, ప్రవక్త (స) స'అద్ బిన్ మ'అజ్జే ను పిలుచుకురమ్మని ఒక వ్యక్తిని పంపారు. ఎందుకంటే స'అద్ బిన్ మ'అజ్జే అనారోగ్యం వల్ల మదీనహ్లోనే ఉండిపోయారు. అనంతరం స'అద్ బిన్ మ'అజ్జే గాడిదపై ఎక్కి ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) అక్కడున్న అన్నాల్లతో, "మీరు మీ నాయకుడు స'అద్ బిన్ మ'అజ్జే వద్ద నిలబడి అతన్ని వాహనం నుండి దింపి తీసుకురండి, ఎందుకంటే అనారోగ్యం వల్ల వారు స్వయంగా వాహనం నుండి దిగలేరు," అని అన్నారు. ఆ తరువాత దిగి ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి కూర్చుండి పోయారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) అతనితో, 'బనూ ఖురైజ్' ప్రజలు మీ తీర్పును ఒప్పుకున్నారు. కనుక వారి విషయంలో తీర్పు చేసివేస్తే బాగుంటుంది,' అని అన్నారు. దానికి స'అద్ బిన్ మ'అజ్జే, 'వారి గురించి నా తీర్పు ఏమిటంటే పురుషులను చంపటం, పిల్లల్ని, స్త్రీలను అదుపులోకి తీసుకోవటం,' అని అన్నారు. అది విని ప్రవక్త (స), 'నీవు చాలా మంచి తీర్పు ఇచ్చావు.' మరో ఉల్లేఖనంలో, 'నీవు అల్లాహ్ (త) నిర్ణయానికి అనుగుణంగా తీర్పు ఇచ్చావు,' అన్నారు. ⁶⁰ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3964 [5] (صحيح) (1159/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَيْلًا قَبْلَ كَيْفَ فَجَاءَتْ بِرَجُلٍ مِنْ بَنِي حَنْظَلَةَ يُقَالُ لَهُ: ثُبَامَةُ

بُنْ أَثَالٍ سَيِّدُ أَهْلِ الْيَبَامَةِ فَرَبَطُوهُ بِسَارِيَةٍ مِنْ سَوَارِي الْمَسْجِدِ فَخَرَجَ إِلَيْهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: "مَاذَا عِنْدَكَ يَا ثُبَامَةُ؟" فَقَالَ: عِنْدِي يَا مُحَمَّدُ خَيْرٌ إِنْ تَقْتُلَ تَقْتُلَ ذَا دِمْرٍ وَإِنْ تُنْعِمَ تُنْعِمَ عَلَى شَاكِرٍ وَإِنْ كُنْتَ تُرِيدُ الْهَالَ فَسَلْ تُعْطِ مِنْهُ مَا شِئْتَ فَتَرَكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَتَّى كَانَ الْغَدُ فَقَالَ لَهُ: "مَا عِنْدَكَ يَا ثُبَامَةُ؟" فَقَالَ: عِنْدِي مَا قُلْتُ لَكَ: إِنْ تُنْعِمَ تُنْعِمَ عَلَى شَاكِرٍ وَإِنْ تَقْتُلَ تَقْتُلَ ذَا دِمْرٍ وَإِنْ كُنْتَ تُرِيدُ الْهَالَ فَسَلْ تُعْطِ مِنْهُ مَا شِئْتَ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "فَانْطَلِقْ إِلَى نَخْلٍ قَرِيبٍ مِنَ الْمَسْجِدِ فَأَغْتَسِلْ ثُمَّ دَخَلِ الْمَسْجِدَ فَقَالَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ. يَا مُحَمَّدُ وَاللَّهِ مَا كَانَ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ وَجْهٌ أَبْغَضَ إِلَيَّ مِنْ وَجْهِكَ فَقَدْ أَصْبَحَ وَجْهَكَ أَحَبُّ الْوُجُوهِ كُلِّهَا إِلَيَّ. وَاللَّهُ مَا كَانَ مِنْ دِينٍ أَبْغَضَ إِلَيَّ مِنْ دِينِكَ فَأَصْبَحَ دِينُكَ أَحَبُّ الدِّينِ كُلِّهِ إِلَيَّ وَاللَّهُ مَا كَانَ مِنْ بَكْرٍ أَبْغَضَ إِلَيَّ مِنْ بَكْرِكَ فَأَصْبَحَ بَكْرُكَ أَحَبُّ الْبَكَارِ كُلِّهَا إِلَيَّ. وَإِنْ خَيْلُكَ أَخَذَتْني وَأَنَا أُرِيدُ الْعُمْرَةَ فَمَاذَا تَرَى؟ فَبَشَّرَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَمَرَهُ أَنْ يَعتَمِرَ فَلَمَّا قَدِمَ مَكَّةَ قَالَ لَهُ قَائِلٌ: أَصَبَوْتَ؟ فَقَالَ: لَا وَلَكِنِّي أَشْكَيْتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. وَاللَّهُ لَا يَأْتِيكُمْ مِنَ الْيَبَامَةِ حَبَّةٌ حِنْطَةٍ حَتَّى يَأْذَنَ فِيهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَاحْتَصَرَهُ الْبُخَارِيُّ.

3964. (5) [2/1159 దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ఒక సైన్యాన్ని నజ్ద్ వైపు పంపారు. ఆ సైన్యం బనూ 'హనీఫహ్ కు చెందిన ఒక వ్యక్తిని పట్టుకున్నారు. మదీనహ్ తీసుకొని వచ్చారు. అతని పేరు సు'మామహ్ బిన్ అసాల్, అతడు యమామహ్ పట్టణ నాయకుడు కూడాను. ప్రవక్త (స) అనుచరులు అతన్ని మస్జిద్ లోని ఒక స్తంభానికి కట్టివేశారు. ప్రవక్త (స) వచ్చి, 'సు'మామహ్ నీ సంగ తీమిటి?' అని అడిగారు. దానికి అతడు, 'క్షేమంగా ఉన్నాను, ఎందుకంటే నేను ధనవంతుణ్ణి, వ్యాపారిని కూడా. ఒకవేళ మీరు నన్ను చంపితే నేను దానికి తగిన

60) వివరణ-3963: ప్రవక్త (స) బనూ ఖురైజ్ హ్ యూదులతో ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నారు. అయితే వారు చాలా పెద్ద ద్రోహాన్ని తలపెట్టారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) వారిని ముట్టడించారు. నెలరోజుల వరకు ముట్టడి కొనసాగించారు. చివరికి అసహాయులై స'అద్ బిన్ మ'అజ్జే తీర్పును స్వీకరించారు. ఎందుకంటే స'అద్ బిన్ మ'అజ్జే వారి మిత్రవర్గానికి చెందినవారు. అప్పుడు స'అద్ బిన్ మ'అజ్జే లేరు. కందక యుద్ధంలో బాణం తగలటం వల్ల తీవ్రంగా గాయపడి, మదీనహ్లోనే ఉండి పోయారు. మస్జిద్ నబవికి చెందిన ఒక ఖైమలో నివసిస్తున్నారు. ప్రవక్త (స) ఒక వ్యక్తిని పంపి పిలిపించి ఈ వ్యవహారం అతనికి అప్పగించారు. అనంతరం అతను యూదుల ధర్మశాస్త్రం ప్రకారం తీర్పు ఇచ్చారు.

వాడను. నా జాతి ప్రతికారం తీర్చుకుంటుంది. లేదా ఒకవేళ మీరు నన్ను ఉపకారం చేస్తే కృతజ్ఞుణ్ణి. ఈ ఉపకారానికి ప్రతిఫలం చెల్లిస్తాను. ఒకవేళ పరిహారం కోరితే చెప్పండి పరిహారం చెల్లించడం జరుగుతుంది.' అది విని ప్రవక్త (స) అతన్ని వదలి తిరిగి వెళ్ళిపోయారు. రెండవ రోజు కూడా ఈ సమాధానమే దొరికింది. మూడవ రోజు తర్వాత ప్రవక్త (స), "సుమామహ్ ను విప్పి విడుదల చేయండి," అని ఆదేశించారు. అనంతరం అతన్ని విప్పి విడుదల చేయడం జరిగింది. అతను విడుదలై మస్జిదైనబవి నుండి బయటకు వెళ్ళి పోయాడు. మస్జిద్ బయట ఖర్జూరపు లోట ఉండేది. అందులో ఒక నిటి కొలను ఉండేది. అక్కడ స్నానం చేసి మళ్ళీ మస్జిద్ లోనికి వచ్చి, "అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధ్యులవరూ లేరని సాక్ష్యం ఇస్తున్నాను, ఇంకా ము'హమ్మద్ (స) అల్లాహ్ ప్రవక్త అని నేను సాక్ష్యం ఇస్తున్నాను" అని పలికి, 'ఇస్లామ్ స్వీకరించడానికి ముందు తమరి (స) ముఖం నావద్ద అందరికంటే నీచంగా ఉండేది. అదేవిధంగా తమరి ధర్మం కూడా అన్నిటికంటే నీచంగా ఉండేది. అదేవిధంగా తమరి పట్టణం కూడా నీచంగా ఉండేది. కాని ముస్లిమ్ అయిన తర్వాత తమరి ముఖవర్చస్సు, తమరి ధర్మం, తమరి ఊరు అన్నిటికంటే ప్రియమైనవిగా అయిపోయాయి. ఇంకా నేను 'ఉమరహ్ ఆచరించటానికి మక్కహ్ వెళుతున్నాను. మీ సైనికులు నన్ను బంధించారు. ఇప్పుడు మీరే చెప్పండి నేను ఏమి చేయాలి?' ప్రవక్త (స) అతనికి శుభవార్త తెలియపరుస్తూ 'ఉమరహ్ చేయడానికి అనుమతి ఇచ్చారు. అతడు మక్కహ్ వచ్చాడు. ఒక వ్యక్తి, 'నువ్వు మార్గభ్రష్టతకు గురయ్యావు,' అని అన్నాడు. దానికి అతడు, 'నేను మార్గభ్రష్టత్వానికి గురికాలేదు. ప్రవక్త (స) చేతిపై ఇస్లామ్ స్వీకరించాను. అల్లాహ్ సాక్షి! ప్రవక్త (స) అనుమతి ఇచ్చే వరకు యమామహ్ నుండి ఒక్క గోడుమగింజ కూడా మీరు పొందలేరు,' అని అన్నాడు. (ముస్లిమ్)

ఇమామ్ బు'ఖారీ దీనిని సంక్షిప్తంగా పేర్కొన్నారు.

(1160/2)(صحيح)[6] 3965

وَعَنْ جُبَيْرِ بْنِ مُطْعِمٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فِي أُسَارَى بَدْرٍ: "لَوْ كَانَ الْبَطْنُ بَيْنَ عَدِيٍّ حَيًّا ثُمَّ كَلَّمَنِي فِي هَؤُلَاءِ النَّتَنِ لَتَرَكْتُهُمْ لَهُ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3965.(6)[2/1160 దృఢం]

జుబైర్ బిన్ ము'త'యిమ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) బద్ర్ యుద్ధ ఖైదీల గురించి ఇలా ఆదేశించారు. "ఒకవేళ ము'త'యిమ్ బిన్ 'అదీ బ్రతికిఉంటే ఈ నీచఖైదీల గురించి నన్ను సిఫారసు చేసేవాడు. నేను వాళ్ళందరినీ వదలి వేసేవాడిని." 61 (బు'ఖారీ)

(1160/2)(صحيح)[7] 3966

وَعَنْ أَنَسٍ: أَنَّ ثَمَانِينَ رَجُلًا مِنْ أَهْلِ مَكَّةَ هَبَطُوا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ جَبَلِ التَّنْعِيمِ مُتَسَلِّحِينَ يُرِيدُونَ غَرْكَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَصْحَابَهُ فَأَخَذَهُمْ سَلَامًا فَاسْتَحْيَاهُمْ. وَفِي رِوَايَةٍ: فَأَعْتَقَهُمْ فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى (وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ 48:24). رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3966.(7)[2/1160 దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: మక్కహ్ నుండి 80 మంది ఆయుధాలతో ప్రవక్త (స) ను, అనుచరులపై దాడిచేసి చంపివేద్దామని వచ్చారు. కాని ముస్లిములు వారిని పట్టుకున్నారు. కాని వారికి ఎటువంటి హాని చేకూర్చలేదు. ప్రవక్త (స) వారిని సజీవంగా వదలివేసారు.

61) వివరణ-3965: ప్రవక్త (స) 'తాయిఫ్ నుండి మక్కహ్ వస్తున్నప్పుడు అల్లరి మూకలు ప్రవక్త (స)ను వెంబడించారు. ము'త'యిమ్ బిన్ 'అదీ వారి నుండి ప్రవక్త (స) ను కాపాడారు. అంటే అతడు ప్రవక్త (స)కు ఉపకారం చేసాడు. ప్రవక్త (స) కూడా ఉపకారం చేసేవారికి ఉపకారం చేసేవారు. అందువల్లే ప్రవక్త (స), 'ఒకవేళ ము'త'యిమ్ బిన్ 'అదీ బ్రతికిఉండి, ఈ ఖైదీల గురించి సిఫారసుచేస్తే, నేను తప్పకుండా అతని సిఫారసును స్వీకరించేవాడిని. ఖైదీలను విడుదలచేసి ఉపకారానికి ఉపకారం చేసి ఉండేవాడిని,' అని అన్నారు. ఈ 'జుబైర్ బిన్ ము'త'యిమ్ బిన్ 'అదీ బిన్ నాఫిల్ బిన్ 'అబ్బ్ మునాఫ్ ప్రవక్త (స) దూరపు బంధువులు.

విడుదల చేసారు. వీరి గురించే అల్లాహ్ (త) ఈ ఆయతులు అవతరింపజేసాడు,

"మరియు మక్కా లోయలో మీకు వారి మీద ప్రాబల్యం ఇచ్చిన తర్వాత, ఆయనే వారి చేతులను మీపై పడకుండా మరియు మీ చేతులు వారిపై పడకుండా చేశాడు." 62 (ముస్లిమ్)

3967 [8] (متفق عليه) (1160/2)

وَعَنْ قَتَادَةَ قَالَ: ذَكَرْنَا أَنَسَ بْنَ مَالِكٍ عَنْ أَبِي طَلْحَةَ أَنَّ نَبِيَّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمَرَ يَوْمَ بَدْرٍ بِأَرْبَعَةٍ وَعِشْرِينَ

62) వివరణ-3966: ఈ ఆయతు సూరహ్ ఫతహ్ (48)కు చెందినది. ఇందులో హుదైబియహ్ ఒప్పందం గురించి ఉంది. ఒప్పందం అయిన తరువాత మక్కాహ్ అవిశ్వాసులు ద్రోహం తలపెట్టారు. ప్రవక్త (స), అనుచరులు తిరిగి వస్తున్నప్పుడు తన్'యామ్ కొండ వద్ద రాత్రిపూట దాడికి పాల్పడ్డారు. ఎందుకంటే ఒప్పందం వల్ల ప్రవక్త (స) నిశ్చింతగా ఉండసాగారు. కాని అవిశ్వాసులు ఎక్కడ ఏ అవకాశం దొరికినా చంపి వేద్దామని ప్రయత్నించారు. ఈ పని కోసం అవిశ్వాసులు 80 మందిని ఎన్నుకున్నారు. వారు ఆయుధాలు ధరించి తన్'యామ్ కొండవైపు నుండి రహస్యంగా అవకాశం చూచి దిగివచ్చారు. కాని అల్లాహ్ (త) ముస్లిములకు ఈ విషయాన్ని గురించి తెలియ పరిచాడు. ముస్లిముల సైనికులు వీరందరినీ పట్టుకున్నారు. ప్రవక్త (స) వద్దకు తీసుకొనివచ్చారు. ప్రవక్త (స) వారిని, 'మీరిక్కడికి ఎందుకు వచ్చారు? మీకు అనుమతి ఎవరిచ్చారు? ఎవరి వల్ల మీరు ఇక్కడికి వచ్చారు?' అని అడిగాడు. కాని వారు సరైన సమాధానం ఇవ్వలేకపోయారు. ద్రోహానికి పాల్పడినందువల్ల వీరందరూ మరణశిక్షకు అర్హులే. కాని ప్రవక్త (స) వీరిని విడుదల చేసివేసారు. ఇంకా ద్రోహం వారి వైపునుండి ప్రారంభం కావాలి. ముస్లిముల తరపు నుండి కాకూడదు. ఎందుకంటే ప్రవక్త (స) వారిని చంపివేస్తే అవిశ్వాసులు ముస్లిములపై ఆరోపణాస్త్రాలు సంధిస్తారు. ఈ ఆయతులో దీన్ని గురించే పేర్కొనడం జరిగింది. అంటే అల్లాహ్ (త) ఇటువంటి సమయంలో అవిశ్వాసుల చేతుల నుండి మిమ్మల్ని రక్షించాడు. వారు మిమ్మల్ని హాని తలపెట్ట లేక పోయారు. అదేవిధంగా మీ నుండి వాళ్ళను రక్షించాడు, ఇదంతా అల్లాహ్ ఉపకారం.

رَجُلًا مِّنْ صَنَادِيدٍ فَرِيَشٍ فَقَذَفُوا فِي طَوِيٍّ مِّنْ أَطْوَأِ بَدْرٍ خَبِيثٍ مُّخْبِثٍ وَكَانَ ذَا ظَهَرَ عَلَى قَوْمٍ أَقَامَ بِالْعُرْصَةِ ثَلَاثَ لَيَالٍ فَلَمَّا كَانَ بِبَدْرِ الثَّلَاثِ أَمَرَ بِرَاحِلَتِهِ فَشَدَّ عَلَيْهَا رَحْلَهَا ثُمَّ مَشَى وَاتَّبَعَهُ أَصْحَابُهُ حَتَّى قَامَ عَلَى شَفَةِ الرِّكْبِيِّ فَجَعَلَ يُنَادِيهِمْ بِأَسْبَائِهِمْ وَأَسْبَاءِ آبَائِهِمْ. "يَا فَلَانُ بْنُ فُلَانٍ وَيَا فُلَانُ بْنُ فُلَانٍ أَيْسُرُكُمْ أَنْكُمْ أَطَعْتُمُ اللَّهَ وَرَسُولَهُ؟ فَإِنَّا قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدْنَا رَبَّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَكُمْ رَبُّكُمْ حَقًّا؟" فَقَالَ عُمَرُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا تَكَلِّمُ مِنْ أَجْسَادٍ لَا أَرْوَاهُ لَهَا؟ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ مَا أَنْتُمْ بِأَسْعَ لَهَا أَقُولُ مِنْهُمْ". وَفِي رِوَايَةٍ: "مَا أَنْتُمْ بِأَسْعَ مِنْهُمْ وَلَكِنَّ لَا يُجِيبُونَ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

وَرَأَى الْبُخَارِيُّ: قَالَ قَتَادَةُ: أَحْبَبَهُمُ اللَّهُ حَتَّى أَسْعَهُمْ قَوْلُهُ تَوْبِيخًا وَتَضْغِيرًا وَتَقْبَهُ وَحَسْرَةً وَنَدَمًا.

3967. (8) [2/1160 ఏకీభవితం]

ఖతాదహ్ (ర) కథనం: అనస్ బిన్ మాలిక్ అబూ 'తలీహ్ ద్వారా ఇలా పేర్కొన్నారు, "ప్రవక్త (స) బద్ర్ యుద్ధంనాడు అవిశ్వాసుల 24 శవాలను ఆ ప్రాంతంలోని ఒక పాడుబడిన నుయ్యిలో పారవేయమని ఆదేశించారు. అనంతరం ఆ శవాలను అందులో పారవేయడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) ఎక్కడైనా యుద్ధంలో గెలిస్తే మూడు రోజుల వరకు అక్కడ ఉండేవారు. ఈ అలవాటు ప్రకారం మూడు రోజుల వరకు బద్ర్ లో ఉండి, మూడవ రోజు, నా ఒంట తీసుకురండని, ఆదేశించారు. దాన్ని రప్పించి దానిపై మావటి పెట్టటం జరిగింది. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) కాలినడకన బయలుదేరారు. అనుచరులు కూడా ఆయన్ని అనుసరించారు. ప్రవక్త (స) ఎక్కడికో వెళ్తున్నారు అని అనుచరులు భావించారు. ప్రవక్త (స) నడుస్తూ అవిశ్వాసుల శవాలు పడిఉన్న బావివద్దకు వెళ్ళి, వారిని వారితండ్రుల పేర్లతో పిలవటం ప్రారంభించారు. 'ఓ ఫలానా వ్యక్తి, ఓ ఫలాన వాని కుమారుడా! ఇప్పుడు మీకు అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్తను అనుసరిస్తే బాగుండేదని తెలిసి నట్టుంది. అల్లాహ్ (త) మాతో చేసిన వాగ్దానం మాకు లభించింది. దాన్ని మేము సత్యమైనదిగా పొందాము.

మీలో చేసిన వాగ్దానం మీరు పొంది, సత్యమైనదని తెలుసుకున్నారా?' అని అన్నారు. అది విని, 'ఉమర్ (ర), 'ఓ ప్రవక్తా! తమరు శవాలతో ఇలా మాట్లాడు తున్నారు. వాటిలో ప్రాణం లేదు. వారెలా వింటారు,' అని అన్నారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'ఎవరి చేతిలో నా ప్రాణం ఉందో ఆయన సాక్షి! నేను చెపుతున్నదంతా మీకంటే, వారే బాగా వింటున్నారు. కాని సమాధానం ఇవ్వలేక పోతున్నారు,' అని అన్నారు. 'ప్రవక్త (స) చీవాట్లు, నీచ అవమానకరమైన మాటలు వినడానికి అల్లాహ్ (త) వారిని సజివపరిచాడు,' అని ఖతాదహ్ పేర్కొన్నారు. (బు'ఖారీ)

[9] 3968 (صحيح) (1161/2)

وَعَنْ مَرْوَانَ وَالْبُسَيْرِ بْنِ مَخْرَمَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَامَ جَيْشَ جَاءَهُ وَفْدٌ مِنْ هَوَازَنْ مُسْلِمِينَ فَسَأَلُوهُ أَنْ يَرُدَّ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَسَبْيَهُمْ فَقَالَ: "فَاخْتَارُوا أَحَدِي الطَّائِفَتَيْنِ: إِمَّا السَّبْيَ وَإِمَّا الْبَالَ". قَالُوا: "فَاتَّخَذُوا سَبِينًا. فَقَامَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَثْنَى عَلَى اللَّهِ بِمَا هُوَ أَهْلُهُ ثُمَّ قَالَ: "أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّ إِيَّاهُ كُفَرْتُمْ قَدْ جَاءُوا تَائِبِينَ وَإِنِّي قَدْ رَأَيْتُ أَنْ أُرَدَّ إِلَيْهِمْ سَبْيُهُمْ فَمَنْ أَحَبَّ مِنْكُمْ أَنْ يُطَيَّبَ ذَلِكَ فَلْيَفْعَلْ وَمَنْ أَحَبَّ مِنْكُمْ أَنْ يَكُونَ عَلَى حَظِّهِ حَتَّى تُعْطِيَهُ إِيَّاهُ مِنْ أَوَّلِ مَا يُفْغِيءُ اللَّهُ عَلَيْنَا فَلْيَفْعَلْ". فَقَالَ النَّاسُ: "قَدْ طَيَّبْنَا ذَلِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّا لَا نُدْرِي مَنْ أَذِنَ مِنْكُمْ مِمَّنْ لَمْ يَأْذَنْ فَارْجِعُوا حَتَّى يَرْفَعَ إِلَيْنَا عَرَقُؤُكُمْ أَمْرُكُمْ". فَرَجَعَ النَّاسُ فَكَفَّهِمْ عَرَقَؤَهُمْ ثُمَّ رَجَعُوا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَأَخْبَرُوهُ أَنَّهُمْ قَدْ طَيَّبُوا وَأَذْنُوا. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3968. (9) [2/1161 దృఢం]

మర్వాన్, మిస్వర్ బిన్ మక్రమహ్ ల కథనం: ప్రవక్త (స) వద్దకు హవా'జన్ తెగకు చెందిన కొంతమంది ప్రతినిధులు వచ్చారు. తమ ఖైదీలను, ధనాన్ని తిరిగి ఇమ్మని కోరారు. ఎందుకంటే 'హునైన్ యుద్ధంలో చాలా నీచంగా ఓడిపోయి పారిపోయారు. వారి ధనాన్ని, వారి స్త్రీలను పట్టుకోవటం జరిగింది. 15 రోజుల వరకు ప్రవక్త (స), వీరు ముస్లిములయి తిరిగివస్తే వీరి ఖైదీలను, ధనాన్ని తిరిగి ఇచ్చివేద్దామని వేచి ఉన్నారు. కాని

వారు రాలేదు. అనంతరం వారి ధనాన్ని, ఖైదీలను పంచివేయటం జరిగింది. ప్రవక్త (స) మదీనహ్ చేరిన తర్వాత, హవా'జన్ తెగవారు తమ ప్రతినిధులను మదీనహ్ పంపించారు. వారు వచ్చి, 'మేము ఇస్లామ్ స్వీకరించాము, మా ధనసంపదలు, ఖైదీలు తిరిగి ఇప్పించమని,' కోరారు. అది విని ప్రవక్త (స), 'రెండు విషయాల్లో ఏదో ఒకటి కోరుకోండి. ఖైదీలనైనా విడిపించుకుపోండి లేదా ధన సంపదలు తీసుకోండి. రెండూ లభించవు,' అని అన్నారు. అనంతరం వారు ఖైదీలను కోరారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) నిలబడి ప్రసంగించారు. అన్నిటికంటే ముందు అల్లాహ్ (త) స్తోత్రం పఠించి, అనుచరులను ఉద్దేశించి, మీ హవా'జన్ సోదరులు ముస్లిములై పశ్చాత్తాపం చెంది తిరిగి వచ్చి నన్ను తమ ధన సంపదలను, ఖైదీలను కోరుతున్నారు. నేను ఆలోచించి వారితో, 'ధన సంపదలైనా కోరుకోండి, లేదా ఖైదీలనైనా విడిపించుకు పోండి,' అని అన్నాను. దానికి వారు 'ఖైదీలను తిరిగి ఇచ్చివేయండి,' అని కోరారు. నేను కూడా దాన్నే సమర్థిస్తున్నాను. అంటే వారి ఖైదీలను వారికి ఇచ్చివేయండి. మీలో సంతోషంగా తిరిగి ఇవ్వదలచుకున్న వారు తిరిగి ఇచ్చివేయండి. ఇంకా మీలో దీనికి బదులుగా ప్రతిఫలం తీసుకొని ఇవ్వదలచుకున్న వారు కూడా ఇచ్చివేయండి. దీని తరువాత యుద్ధం జరిగితే, అన్నిటికంటే ముందు యుద్ధ ధనం నుండి అతనికి దీనికి తగినంత ధనం ఇవ్వటం జరుగుతుంది. అందరూ ముక్తకంఠంతో, 'మేమందరం తిరిగి ఇవ్వడానికి సంతోషంగా సిద్ధంగా ఉన్నాము,' అని అన్నారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'ఎవరు సంతోషంగా ఇస్తారో, ఎవరు కాదో నాకు తెలియడం లేదు. అందువల్ల మీరు మీ ఇళ్ళకు తిరిగి వెళ్ళండి, మీ పెద్దలతో సంప్రదించండి. ఒకవేళ వారు సంతోషంగా ఇవ్వటానికి సిద్ధపడితే ఇచ్చివేయండి,' అని అన్నారు. అందరూ తమ ఇళ్ళకు తిరిగివెళ్ళి తమ పెద్దలతో సంప్రదించారు. వారు సంతోషంగా అనుమతించారు. మళ్ళీ తిరిగి వచ్చి ప్రవక్త (స)కు అందరూ సంతోషంగా తిరిగి ఇవ్వమని ఆదేశించారని విన్నవించుకున్నారు. (బు'ఖారీ)

3969 [10] (صحیح) (1161/2)
وَعَنْ عُمَرَ بْنِ حُصَيْنٍ قَالَ: كَانَ ثَقِيفٌ حَلِيفًا لِبَنِي عُقَيْلٍ فَأَسْرَتْ ثَقِيفٌ رَجُلَيْنِ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَسْرَ أَصْحَابُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلًا مِنْ بَنِي عُقَيْلٍ فَأَوْثَقُوهُ فَطَرَحُوهُ فِي الْحَرَّةِ فَمَرَّ بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَتَادَاهُ: يَا مُحَمَّدُ يَا مُحَمَّدُ فِيمَ أَخَذْتَ؟ قَالَ: "بَجَرِيْرَةٍ حَلِيفَتِكُمْ ثَقِيفٍ". فَتَرَكَهُ وَمَضَى فَتَادَاهُ: يَا مُحَمَّدُ يَا مُحَمَّدُ فَرَحِمَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَزَجَّجَ فَقَالَ: "مَا شَأْنُكَ؟" قَالَ: إِنِّي مُسْلِمٌ. فَقَالَ: "لَوْ قُلْتَهَا وَأَنْتَ تَهْلِكُ أَمْرَكَ أَفْلَحْتَ كُلَّ الْفَلَاحِ". قَالَ: فَفَدَاهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالرَّجُلَيْنِ اللَّذَيْنِ أَسْرَتْهُمَا ثَقِيفٌ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3969. (10) [2/1161 దృఢం]

'ఇబ్రాహీం బిన్ 'హుసైన్ (ర) కథనం: స'ఖిఫ్, బని 'అఖిల్ మిత్రవర్గాలు. స'ఖిఫ్ వర్గానికి చెందినవారు, ఇద్దరు ప్రవక్త అనుచరులను పట్టుకున్నారు. వారికి బదులుగా ప్రవక్త (స) బనూ 'అఖిల్ కు చెందిన ఒక వ్యక్తిని పట్టుకున్నారు. బంధించి రాళ్ళ మైదానంలో ఉంచారు. ప్రవక్త (స) అతని ప్రక్కనుండి వెళుతుండగా ఆ వ్యక్తి ప్రవక్త (స)ను, 'ఓ ము'హమ్మద్, ఓ ము'హమ్మద్ అని కేకవేసి నన్ను ఎందుకు పట్టుకున్నారు, 'అని అడిగాడు. దానికి ప్రవక్త (స), 'మీ మిత్రవర్గం చేసిన నేరానికి అంటే, మీ మిత్రవర్గం వారు మాకు చెందిన ఇద్దరు వ్యక్తుల్ని పట్టుకున్నారు. వారికి బదులు నేను నిన్ను పట్టుకున్నాను.' ఇలా చెప్పి ప్రవక్త (స) వెళ్ళిపోయారు. మళ్ళీ ఆ వ్యక్తి, 'ఓ ము'హమ్మద్, ఓ ము'హమ్మద్, 'అని కేకవేసాడు. ప్రవక్త (స)కు అతనిపై జాలివేసింది. ప్రవక్త (స) తిరిగి వచ్చి, 'ఎమిటి?' అని అడిగారు. ఆ వ్యక్తి, 'నేను ముస్లిమును, ' అని అన్నాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'పట్టుకోక ముందు అని ఉంటే విముక్తి లభించి ఉండేది.' అని అన్నారు. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) ఆ ఇద్దరు ముస్లిములకు బదులు అతన్ని వదిలి వేసారు. (ముస్లిమ్)

رَبِّهِمْ وَبِالْغُلَامِ الْفَاحِشِ

3970 [11] (لم تتم دراسته) (1162/2)

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: لَمَّا بَعَثَ أَهْلُ مَكَّةَ فِي فِدَاءِ أُسْرَائِهِمْ بَعَثَتْ زَيْنَبُ فِي فِدَاءِ أَبِي الْعَاصِ بِهَالٍ وَبَعَثَتْ فِيهِ بِقَلَادَةٍ لَهَا كَانَتْ عِنْدَ حَدِيْجَةَ أَدْخَلَتْهَا بِهَا عَلَى أَبِي الْعَاصِ فَلَمَّا رَأَاهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَقِيَ لَهَا رَقَّةً شَدِيدَةً وَقَالَ: "إِنَّ رَأَيْتُمْ أَنْ تُطْلِقُوا لَهَا أَسِيرَهَا وَتَرُدُّوا عَلَيْهَا الَّذِي لَهَا". فَقَالُوا: نَعَمْ. وَكَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخَذَ عَلَيْهِ أَنْ يُخْلِيَ سَبِيلَ زَيْنَبَ إِلَيْهِ وَبَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ زَيْنَبَ بِنَ حَارِثَةَ وَرَجُلًا مِنَ الْأَنْصَارِ فَقَالَ: "كُونَا بِبَطْنِ يَاحِجَ حَتَّى تَمُرَّ بِكُمْ زَيْنَبُ فَتَضْحَكَا حَتَّى تَأْتِيَا بِهَا". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ.

3970. (11) [2/1162 అపరిశోదితం]

'అయి'షహ్ (ర) కథనం: బద్ర్ యుద్ధం తరువాత మక్కా అవిశ్వాసులు తమ ఖైదీలను విడిపించడానికి కొంత మొత్తం పంపించారు. ప్రవక్త (స) కుమార్తె 'జైనబ్ (ర) తన భర్తను విడిపించడానికి కొంత మొత్తం పంపారు. అందులో 'ఖదీజా (ర)కు చెందిన హారం కూడా ఉంది. ఆమె దాన్ని జైనబ్ కు, ఆమె పెళ్ళి సందర్భంగా బహూకరించారు. ఆ హారాన్ని చూచి ప్రవక్త (స) చాలా ప్రభావితమయ్యారు. 'ఖదీజా (ర) గుర్తుకు వచ్చారు. ఆమె ఆ హారాన్ని ధరించేవారు. ప్రవక్త (స) అనుచరులతో 'జైనబ్ ఖైదీలను విడిచిపెట్టి, ఇంకా వారు పంపిన మొత్తం కూడా తిరిగి ఇచ్చివేసి బాగుంటుంది,' అని అన్నారు. దానికి అనుచరులు, 'చాలా బాగుంది,' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) అబుల్ 'అ'స్ నుండి, తమ కూతురిని మదీనహ్ పంపివేయాలని వాగ్దానం తీసుకున్నారు. దానికి అతడు ఒప్పుకున్నాడు. అబుల్ 'అ'స్ మక్కా బయలుదేరినపుడు 'జైద్ బిన్ హారిసహ్ ను, మరో అ'న్సారి వ్యక్తిని అతని వెంట పంపుతూ, 'మీరు బత్న్ యాహిజ్ వద్ద ఉండిపోండి (ఇది మక్కా నుండి 8 కోసుల దూరం). అబుల్ 'అ'స్, 'జైనబ్ ను మీ వద్దకు చేర్చుతాడు. మీరు 'జైనబ్ ను మీ వెంట మదీనహ్ తీసుకురండి,' అని అన్నారు. అనంతరం అలాగే జరిగింది. ⁶³ (అ'హ్మద్, అబూ దావూద్)

63) వివరణ-3970: ప్రవక్త (స) అబుల్ 'అ'స్ ను విడిచిపెట్టి 'జైనబ్ ను అవిశ్వాసుల చేతుల్లో నుండి విడిపించి మదీనహ్ పంపమని షరతుపెట్టారు. ప్రవక్త (స)కు

అందరికంటే ముందు 'జైనబ్' జన్మించారు. ధైర్యదాత్యం లభించడానికి 10 సంవత్సరాలు ముందు ప్రవక్త (స) వయస్సు 30 సం. ఉన్నప్పుడు జన్మించారు. ప్రవక్త (స) మదీనహ్ వలసపోయినప్పుడు భార్యా బిడ్డలు మకాహ్ లోనే ఉండిపోయారు. 'జైనబ్(ర) పెళ్ళి ఆమె పిన్ని కొడుకు అబుల్ 'ఆస్ బిన్ రబీ'అతో జరిగింది. బద్ర్ యుద్ధంలో అబుల్ 'ఆస్ పట్టుబడ్డారు. అతనితో వైవిధంగా వాగ్దానం తీసుకోవటం జరిగింది. ఆ తరువాత 'జైనబ్ (ర) మదీనహ్ వచ్చారు. తన భర్త అబుల్ 'ఆస్'ను అవిశ్వాస స్థితిలో వదిలిపెట్టారు. అబుల్ 'ఆస్' మళ్ళీ ఒక యుద్ధంలో పట్టుబడ్డారు. అప్పుడు కూడా 'జైనబ్ (ర) విడిపించారు. మక్కహ్ వెళ్ళి అతడు తన వద్ద ఉన్న అమానతులను తిరిగి అప్పజెప్పి ఇస్లామ్ స్వీకరించి మదీనహ్ వచ్చారు. 'జైనబ్' అతన్ని అవిశ్వాస స్థితిలో వదిలిపెట్టారు. అందువల్ల ఇద్దరిని వేరు చేయటం జరిగింది. అతడు మదీనహ్ వచ్చిన తర్వాత 'జైనబ్' మళ్ళీ అతని నికాహ్ లోకి చేరారు. అబుల్ 'ఆస్' 'జైనబ్' పట్ల చాలామంచిగా వ్యవహరించారు. ప్రవక్త (స) కూడా అతన్ని ప్రశంసించారు. నికాహ్ తరువాత 'జైనబ్ (ర) చాలా తక్కువ రోజులు బ్రతికి ఉన్నారు. ఉమ్మె ఐమన్ (ర) సోదహ్ బిన్తె జము'అహ్ (ర), ఉమ్మె సలమహ్ (ర) ఆమెను స్నానం చేయించారు. ప్రవక్త (స) జనా'జహ్ నమా'జు చదివించారు. అబుల్ 'ఆస్' మరియు ప్రవక్త (స) సమాధిలోకి దింపారు. 'జైనబ్ (ర) కు సంతానం ఇద్దరు. ఉమామహ్, 'అలీ. ప్రవక్త (స) ఉమామహ్ ను చాలా ప్రేమించేవారు. ప్రార్థనా సమయాల్లో కూడా ఆమెను వదిలిపెట్టేవారు కారు. ఒకసారి ఎవరో ఒక ఖుర్రీదైన హారం కానుకగా ఇచ్చారు. ప్రవక్త (స) భార్యలందరూ అది 'అయి'షహ్ (ర)కు దక్కుతుందని భావించారు. కాని ప్రవక్త (స) ఉమామహ్ ను పిలిచి ఆ హారాన్ని ప్రవక్త (స) స్వయంగా ఆమె మెడలో వేసారు. అబుల్ 'ఆస్' 'జబ్బర్ బిన్ 'అవ్వామ్'ను ఉమామహ్ తో పెళ్ళి చేసుకోమని మరణించడానికి ముందు కోరారు. ఫాతిమహ్ మరణానంతరం అతడు 'అలీ (ర)తో ఆమెకు నికాహ్ చేయించారు. 'అలీ (ర) వీరమరణం పొందిన తర్వాత ము'గిరహ్ ను ఆమెను పెళ్ళిచేసుకోమని కోరడం జరిగింది. ము'గిరహ్ ఆమెను పెళ్ళిచేసుకున్నారు. అతనికి ఒక సంతానం కలిగింది. అతని పేరు య'హియా, ఉమామహ్ ముగిరహ్ వద్దే మరణించారు. (సీరతున్నబీ)

3971 [12] (لم تتم دراسته) (1162/2)

وَعَنْهَا: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَبَا أَسْرَ أَهْلَ بَدْرٍ قَتَلَ عَقَبَةَ بْنَ أَبِي مُعَيْطٍ وَالتَّضَرَّعَ بْنَ الْحَارِثِ وَمَنَّ عَلَى أَبِي عَزَّةَ الْجُبَحِيِّ. رَوَاهُ فِي شَرْحِ السَّنَةِ وَالشَّافِعِيُّ وَابْنُ إِسْحَاقَ فِي "السِّيَرَةِ".

3971. (12) [2/1162 అపరిశోధితం]

అయిషహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) బద్ర్ యుద్ధంలో అవిశ్వాసులను పట్టుకున్నారు. వారిలో ఉఖ్బ బిన్ ముహిత్, నజ్దర్ బిన్ హారీస్ లను చంపివేసారు. అయితే అబూ ఉజ్జాను ఉపకారానికి ప్రత్యుపకారంగా వదిలి వేసారు. (షరహ్ సున్నహ్, షాఫ'యీ, ఇబ్నె ఇస్థాఖ్-సీరతున్నబీ)

3972 [13] (لم تتم دراسته) (1162/2)

وَعَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَبَا أَرَادَ قَتَلَ عَقَبَةَ بْنَ أَبِي مُعَيْطٍ قَالَ: مَنْ لِلصَّبِيَّةِ؟ قَالَ: "أَلَنَّا". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3972. (13) [2/1162 అపరిశోధితం]

అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్ఉద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఉఖ్బ బిన్ ముఠత్ ను చంపినపుడు, అతడు నా సంతానాన్ని ఎవరు సంరక్షిస్తారు. దానికి ప్రవక్త (స) అగ్ని అని అన్నారు. (అబూ దావూద్)

అంటే, 'నీమరణానంతరం నీ సంతానాన్ని గురించి విచారమెందుకు, నీలా వాళ్ళూ అవిశ్వాసులైతే, నరకాగ్నికి గురౌతారు,' అని అన్నారు.

3973 [14] (لم تتم دراسته) (1162/2)

وَعَنْ عَلِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَنَّ جَبْرِيلَ هَبَطَ عَلَيْهِ فَقَالَ لَهُ: خُذْهُمْ يُعْطِي أَصْحَابَكَ فِي أَسَارَى بَدْرٍ: أَلْقَتَلُوا الْفِدَاءَ عَلَى أَنْ يَقْتُلَ مِنْهُمْ قَابِلًا مِثْلَهُمْ". قَالُوا الْفِدَاءُ وَيُقْتَلُ مِنَّا. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَقَالَ: هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ.

3973. (14) [2/1162 అపరిశోధితం]

'అలీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు: "జబ్బర్ (అ) నా దగ్గరకు వచ్చి బద్ర్ యుద్ధ ఖైదీలను చంపివేసే లేదా వారి నుండి పరిహారం తీసుకొని

వదలిపెట్టి అనుమతి తమ అనుచరులకు ఇవ్వమని. అయితే రాబోయే యుద్ధంలో అంతమంది వీరమరణం పొందుతారు అని ఆదేశించారు. అనంతరం అనుచరులు మేము పరిహారం తీసుకుంటామని, రాబోయే యుద్ధంలో మాలో 70 మందికి వీరమరణం పొందటం ఇష్టమేనని అన్నారు. ⁶⁴ (తీర్మిజి)

64) వివరణ-3973: బద్ర్ యుద్ధంలో 70 మంది అవిశ్వాసులను పట్టుకొని మదీనహ్ తీసుకొని రావడం జరిగింది. అల్లాహ్ (త) తరపు నుండి జబ్బీల్ (అ) వచ్చి ఈ ఖైదీలను చంపివేయండి లేదా పరిహారం తీసుకొని విడిచిపెట్టండి. కాని ఒకవేళ పరిహారం తీసుకొని వదలివేస్తే వచ్చే యుద్ధంలో 70 మంది ముస్లిములు వీరమరణం పొందుతారు అనే సలహా ఇచ్చారు. అయితే అనుచరులు పరిహారం తీసుకొని, యుద్ధంలో చంపబడటాన్ని ఎన్నుకున్నారు. అనంతరం ఉహుద్ యుద్ధంలో 70 మంది ముస్లిములు వీరమరణం పొందారు. పరిహారం తీసుకొని వదలిపెట్టటం అనేది అల్లాహ్ (త) నిర్దేశానికి వ్యతిరేకంగా జరిగింది. అసలు అల్లాహ్ (త) నిర్ణయం వారిని చంపివేయాలనే సూచించింది. అయితే ఆలోచనల అంచనాల పొరపాటు జరిగింది. అల్లాహ్ ఆదేశం: "(శత్రువులలో తీవ్రంగా పోరాడి, వారిని) పూర్తిగా అణచినంతవరకు, తనవద్ద యుద్ధఖైదీలను ఉంచుకోవటం ధరణిలో, ఏ ప్రవక్తకూ తగదు. మీరు ప్రాపంచిక సామగ్రి కోరుతున్నారు. కాని అల్లాహ్ (మీ కొరకు) పరలోక (సుఖాన్ని) కోరుతున్నాడు. మరియు అల్లాహ్ సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేచనాపరుడు. ఒకవేళ అల్లాహ్ (పరమాత్మ) ముందే వ్రాయబడి ఉండకపోతే, మీరు తీసుకున్నదానికి (నిర్ణయానికి) మీకు ఘోరశిక్ష విధించబడి ఉండేది. కావున మీకు ధర్మ సమ్మతంగా లభించిన ఉత్తమమైన విజయధనాన్ని అనుభవించండి. అల్లాహ్ యందు భయభక్తులు కలిగి ఉండండి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత. ఓ ప్రవక్తా! నీ అధీనంలో ఉన్న యుద్ధ ఖైదీలలో ఇలా అను: "ఒకవేళ అల్లాహ్ మీ హృదయాలలో మంచితనం చూస్తే ఆయన మీ వద్ద నుండి తీసుకున్న దానికంటే ఎంతో ఉత్తమమైన దానిని మీకు ప్రసాదించి ఉంటాడు. మరియు మిమ్మల్ని క్షమించి ఉంటాడు. మరియు అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత." కాని ఒకవేళ వారు నీకు

నమ్మకద్రోహం చేయాలని తలచుకుంటే, వారు ఇంతకు పూర్వం అల్లాహ్ కు నమ్మకద్రోహం చేశారు, కావున వారిపై నీకు శక్తినిచ్చాడు. మరియు అల్లాహ్ సర్వజ్ఞుడు, మహా వివేచనాపరుడు." (అల్ అన్ ఫాల్, 8:67-71) బద్ర్ యుద్ధంలో అవిశ్వాసులు ముస్లిములకు పట్టుబడ్డారు. అల్లాహ్ (త) వీరి గురించే ముస్లిముల ముందు రెండు మార్గాలు పెట్టాడు.

1. చంపటం.

2. పరిహారం తీసుకొని విడిచిపెట్టడం.

అయితే విడిచిపెడితే వచ్చే యుద్ధంలో 70 మంది ముస్లిములు చంపబడతారని తెలియపరచడం జరిగింది. వాస్తవంగా రెంటిలో ఒక దాన్ని వారిని ఎంచుకోమని చెప్పడం జరిగింది. అనంతరం ప్రవక్త (స) అనుచరుల అభిప్రాయాన్ని కోరారు. అప్పుడు అబూ బకర్ (ర), 'ఓ ప్రవక్తా! ఈ ఖైదీలందరూ మన బంధువులు, చుట్టాలే. పరిహారం తీసుకొని వదలివేస్తే, ఈ ఉపకారం గుర్తించి వీరిలో కొంత మంది ఇస్లామ్ స్వీకరించవచ్చు. వచ్చే ధనం సామాజిక, ధార్మిక పనుల్లో పనికివస్తుంది. అయితే వచ్చే యుద్ధంలో 70 మంది చనిపోతారనేది. మరేం భయం లేదు. వీరమరణం స్థానం లభిస్తుంది.' ప్రవక్త (స) కూడా దీన్నే కోరుకునేవారు. అయితే కొందరు ధన లాభాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ఒప్పుకున్నారు. అయితే 'ఉమర్ (ర) మరియు స'అద్ బిన్ మ'ఆజ్ (ర) దీనికి వ్యతిరేకంగా స్పందించారు. 'ఉమర్ (ర), 'ఓ ప్రవక్తా! ఈ ఖైదీలు అవిశ్వాసుల నాయకులు, వీరిని చంపటమే మంచిది. దీనివల్ల వారిలో భయం చోటుచేసుకుంటుంది. ఇక ముందు ముస్లిములపై దాడి చేయటానికి సాహసించరు. ఇంకా దైవం ముందు మనం వీరిపట్ల ఆగ్రహం, అసహ్యం ప్రకటించి బంధువులని గాని, ధన వ్యామోహానికి గాని లొంగలేదని తెలిపాడు. ఈ ఖైదీల్లో మన దగ్గరి బంధువులు ఉంటే, ఎవరి బంధువును వారు సంహరించాలి,' అని విన్నవించుకున్నారు. ఏది ఏమైనా అబూ బకర్ (ర) సలహాపై అమలు చేయడం జరిగింది. ఎందుకంటే అధికసంఖ్య దీన్నే కోరారు. స్వయంగా ప్రవక్త (స) కూడా దీన్నే సమర్థించారు. ఈ అభిప్రాయమే సరైనదని భావించారు. కాని పరిస్థితులను బట్టి వారిని సంహరించటమే మంచిదని ఇస్లామ్ కోరింది. అయితే పరిహారం తీసుకొని వదలివేయడం చాలా పెద్ద

3974 [15] (لم تتم دراسته) (1163/2)

عَنْ عَطِيَّةَ الْقَرْظِيِّ قَالَ : كُنْتُ فِي سَبْيٍ فُرِيضَةً عُرِضْنَا عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَكُنَّا يَنْظُرُونَ فَمَنْ أُنْبِتَ الشَّعْرَ قُتِلَ وَمَنْ لَمْ يَنْبُتْ لَمْ يُقْتَلْ فَكَشَفُوا عَائَتِي فَوَجَدُوهَا لَمْ تُنْبِتْ فَجَعَلُونِي فِي السَّبْيِ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَه . وَالدَّارِمِيُّ .

అపరాధంగా పరిగణించడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) మాత్రం బంధుత్వం, దయ, జాలి మొదలైన కారణాలవల్ల అబూ బకర్ (ర) అభిప్రాయాన్ని సమర్థించారు. కొందరు ధనాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ అభిప్రాయాన్ని సమర్థించారు. మరికొందరు ధార్మిక, నైతిక లాభాలతో పాటు ఆర్థిక వనరులను కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని దీన్ని సమర్థించారు. అయితే ఇది చాలా పెద్ద అపరాధమని అల్లాహ్ (త) ఆగ్రహం వ్యక్తం చేసాడు.

ఒక 'హదీసు'లో ఇలా ఉంది, "ఒక వ్యక్తి తలపై గాయం తగిలింది. అతనికి స్నానం అవసరం ఏర్పడింది. నీళ్ళు ఉపయోగించడం చాలా ప్రమాదకరంగా ఉంది. సహచరులతో విషయాన్ని గురించి అడిగారు. వాళ్ళు నీళ్ళు ఉపయోగించమని సలహా ఇచ్చారు. అతడు నీళ్ళు ఉపయోగించాడు, మరణించాడు. ప్రవక్త(స)కు ఈ విషయం తెలియగానే, 'వాళ్ళు అతన్ని చంపివేసారు,' అని అన్నారు.

3. బద్ర్ వారి పోరాటాన్ని అల్లాహ్ (త) మన్నించివేసాడు.

4. ఈ నిర్ణయం అల్లాహ్ నిర్ణయంగా, ఇక ముందు దీని అనుమతి వస్తుందని సూచించడం జరిగింది.

5. ప్రవక్త (స) వారిలో ఉన్నంతవరకు చిత్తశుద్ధితో వారు క్షమాపణ కోరితే శిక్షించడం జరగదని సూచించడం జరిగింది.

6. ఈ ఖైదీల్లోని చాలామంది విధివ్రాతలో ఇస్లామ్ స్వీకరణ వ్రాయబడింది. ఇటువంటి అవకాశాలు ఉండకపోతే, ఈ మహాపరాధానికి అల్లాహ్ (త) శిక్ష అవతరించి ఉండవలసింది.

ఒక సందర్భంలో ఆ శిక్షను ప్రవక్త (స)కు చూపించడం జరిగింది. 'ఉమర్ (ర) కారణం అడిగారు. దానికి ప్రవక్త (స) వారి శిక్షను నా ముందు ప్రదర్శించడం జరిగింది. ఒక సందర్భంలో ప్రవక్త (స) కుసూఫ్ సలాహ్ చేస్తున్నప్పుడు ప్రవక్త (స) ముందు స్వర్గ, నరకాలను ప్రదర్శించడం జరిగింది.

3974. (15) [2/1163 అపరిశోధితం]

'అతియ్య ఖుర్ర'జయ్య (ర) కథనం: నేను బనూ ఖురై'జహ్ ఖైదీల్లో ఉన్నాను. మా అందరినీ ప్రవక్త (స) ముందు ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. అందరూ చూడసాగారు. నాబిక్రింద వెంట్రుకలు వచ్చి ఉన్నవారిని చంపివేయడం జరిగింది. నాబిక్రింద వెంట్రుకలు రానివారిని వదలివేయడం జరిగింది. వారు నా నాబిక్రింద చూచారు. అక్కడ వెంట్రుకలు లేక పోవటం చూచి నన్ను యుక్తవయస్సుకు చేరినవాడిగా పరిగణించి వదలివేసారు. ⁶⁵ (అబూ దావూద్, ఇబ్నె మాజహ్, దార్మి)

3975 [16] (لم تتم دراسته) (1163/2)

وَعَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : خَرَجَ عَبْدَانُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَغْنِي يَوْمَ الْحُدَيْبِيَّةِ قَبْلَ الصُّلْحِ فَكَتَبَ إِلَيْهِ مَوَالِيَهُمْ قَالُوا : يَا مُحَمَّدُ وَاللَّهِ مَا خَرَجُوا إِلَيْكَ رَغْبَةً فِي دِينِكَ وَإِنَّمَا خَرَجُوا هَرَبًا مِنَ الرِّقِّ . فَقَالَ نَاسٌ : صَدَقُوا يَا

65) వివరణ-3974: స 'అద్ (ర) బని ఖురై'జహ్ ఖైదీల విషయంలో, యుక్తవయస్సుకు చేరిన వారిని చంపమని, పిల్లల్ని, స్త్రీలను విడిచిపెట్టమని తీర్పు ఇచ్చారు. అదేవిధంగా ఆచరించటం జరిగింది. వారి బట్టలు విప్పి నాబి క్రింద వెంట్రుకలు వచ్చి ఉంటే వారిని చంపటం జరిగింది. రాని వారిని పిల్లలుగా పరిగణించడం జరిగి, వారిని విడిచిపెట్టటం జరిగింది. వీరిలో 'అతియ్యహ్ ఖురై' కూడా ఉన్నారు. ఆ తరువాత మస్జిద్లో ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. స్త్రీలందరినీ వదలివేయడం జరిగింది. కేవలం ఒక్క స్త్రీని చంపటం జరిగింది. ఎందుకంటే ఆమె ప్రజలను చాలా దుర్మార్గంగా చంపింది. ఆమెను రక్త ప్రతీకారంగా చంపటం జరిగింది.

అబూ దావూద్లో 'ఆయి'షహ్ (ర) ఆ స్త్రీ గురించి ఇలా పేర్కొన్నారు. ఆ స్త్రీకి తాను చంపబడే వాళ్ళలో తాను కూడా ఉన్నానని తెలిసిపోయింది. ఇంతలో ఆమె పేరు పిలవటం జరిగింది. అప్పుడు ఆమె 'ఆయి'షహ్తో మాట్లాడుతూ నవ్వుతూ ఉంది. వెంటనే ఆమె లేచి, నిలబడి వెళ్ళసాగింది. నేను ఆమెతో, 'ఎక్కడికి వెళుతున్నావు,' అని అడిగాను. దానికి ఆమె, 'నేరం చేసాను, శిక్ష అనుభవించడానికి వెళుతున్నాను,' అని పలికి, అక్కడికి వెళ్ళగానే కరవాలం క్రింద తలపెట్టి, చంపబడింది.

رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِلَيْهِمْ فَعَزَبَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَالَ: "مَا أَرَاكُمْ تَنْتَهُونَ يَا مَعْشَرَ قُرَيْشٍ حَتَّى يَبْعَثَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ مَنْ يَضْرِبُ رِقَابَكُمْ عَلَى هَذَا". وَأَبَى أَنْ يَرُدَّهُمْ وَقَالَ: "هُمُ عَتَقَاءُ اللَّهِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3975. (16) [2/1163 అపరిశోధితం]

'అలీ (ర) కథనం: హుదైబియా ఒప్పందానికి ముందు మక్కా నుండి కొందరు బానిసలు వలసవెళ్ళి ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళారు. వారి యజమానులు ప్రవక్త (స)కు ఉత్తరం వ్రాస్తూ, "మా బానిసలు ఇక్కడి నుండి పారిపోయి మీ దగ్గరకు వచ్చారు. వీరు మీ ధర్మాన్ని ప్రేమిస్తున్నారని కాదు, బానిసత్వం నుండి విముక్తి పొందటానికి పారిపోయి మీ దగ్గరకు వచ్చారు. కొందరు ఈ విషయాన్ని ధృవీకరించారు. వారిని పంపివేయడం సిఫారసు చేశారు." అది విని ప్రవక్త (స) ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు, "ఓ ఖురైషులారా! ఇంకా మీరు మీ కుట్రలు, పన్నాగాలను మీ తలలు నరకడానికి అల్లాహ్ (త) ఒక వ్యక్తిని పంపనంత వరకు మానరా?" అని పలికి, తిరిగి పంపటానికి నిరాకరించి, 'వీరందరూ అల్లాహ్ (త) ద్వారా స్వతంత్రులు,' అని అన్నారు. (అబూ దావూద్)

أَلْفُضْلُ النَّبِيِّ الْإِسْلَامِ

3976 [17] (صحيح) (1163/2)

عَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: بَعَثَ النَّبِيُّ ﷺ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَالِدَ بْنَ الْوَلِيدِ إِلَى بَنِي جَدَنِيمَةَ فَدَعَاهُمْ إِلَى الْإِسْلَامِ. فَلَمْ يُحْسِنُوا أَنْ يَقُولُوا: أَسْلَمْنَا فَجَعَلُوا يَقُولُونَ: صَبَأْنَا صَبَأًا. فَجَعَلَ خَالِدٌ يَقْتُلُ وَيَأْسِرُ وَدَفَعَ إِلَى كُلِّ رَجُلٍ مِمَّنْ أَسِيرَهُ حَتَّى إِذَا كَانَ يَوْمٌ أَمَرَ خَالِدٌ أَنْ يَقْتُلَ كُلَّ رَجُلٍ مِمَّنْ أَسِيرَهُ فَقُلْتُ: وَاللَّهِ لَا أَقْتُلُ أَسِيرِي وَلَا يَقْتُلُ رَجُلٌ مِّنْ أَصْحَابِي أَسِيرَهُ حَتَّى قَدِمْنَا إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَذَكَرْنَا لَهُ فَرَفَعَ يَدَيْهِ فَقَالَ: "اللَّهُمَّ إِنِّي أَبْرَأُ إِلَيْكَ مِنَّا صَنَعَ خَالِدٌ". مَرَّتَيْنِ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3976. (17) [2/1163 దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) 'ఖాలిద్ బిన్ వలీద్ ను బని జజై' మహ్ వర్గం వారి వైపు పంపారు. 'ఖాలిద్ (ర) వారిని ఇస్లామ్ వైపు ఆహ్వానించారు. వారందరూ ముక్తకంఠంతో ఇస్లామ్ స్వీకరించాం, అనక, సబానా, సబానా - అంటే, 'మేము మా తాతముత్తాతల ధర్మాన్ని విడిచిపెట్టాం,' అని అన్నారు. 'ఖాలిద్ (ర) దాన్ని అర్థం చేసుకో లేక వారిని పట్టుకొని చంపసాగారు. మాలో ప్రతి ఒక్కరికి ఒక్కొక్క ఖైదీని ఇచ్చి, మరుసటి రోజు ప్రతిఒక్కరు వారి ఖైదీని చంపమని ఆదేశించారు. దానికి నేను నా ఖైదీని చంపాను, నా అనుచరులు వారి ఖైదీలను చంపారు. ఈ విషయం ప్రవక్త (స) వద్దకు ఎలాగైనా వెళ్ళవలసిందే. మేము ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళి జరిగి నడంతా చెప్పాము. అది విన్న ప్రవక్త (స) రెండు చేతులు పైకి ఎత్తి, "ఓ అల్లాహ్! 'ఖాలిద్ చేసిందానికి నేను బాధ్యుడను కాను," అని రెండు సార్లు అన్నారు. 66 (బు'ఖారీ)

=====

6- بَابُ الْإِسْلَامِ

6. శరణు ఇవ్వటం

أَلْفُضْلُ الْوَيْلِ

3977 [1] (متفق عليه) (1164/2)

عَنْ أُمِّ هَانِئِ بِنْتِ أَبِي كَالِبٍ قَالَتْ: ذَهَبْتُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَلْفَتْحَ فَوَجَدْتُهُ يَغْتَسِلُ وَقَاطِبُهُ ابْنَتُهُ تَسْتَرْهُ بِحُوبٍ فَسَلَّمْتُ فَقَالَ: "مَنْ هَذِهِ؟" فَقُلْتُ: أَنَا أُمُّ هَانِئِ بِنْتُ أَبِي كَالِبٍ فَقَالَ: "مَرْحَبًا بِأُمِّ هَانِئٍ". فَلَمَّا فَرَغَ مِنْ غُسْلِهِ قَامَ فَصَلَّى ثَمَانِي

66) వివరణ-3976: 'సబానా' సుబూఘన్ నుండి వచ్చింది. అంటే ఒక ధర్మాన్ని వదలి మరో ధర్మాన్ని అవలంబించడం. బని జజై మారు, 'మేము మా ధర్మాన్ని వదలాము,' అని అన్నారు. కాని 'ఖాలిద్ వారి ఈ పలుకులను నమ్మలేదు. చాలా మందిని హత్య చేశారు. ఈ సంఘటన విన్న ప్రవక్త (స), 'ఖాలిద్ ప్రవర్తన పట్ల ఆగ్రహం వ్యక్తంచేశారు. అంటే 'ఖాలిద్ అభిప్రాయం తప్పింది. ప్రవక్త (స) రక్తపరి హారం ఇచ్చి ఉండవచ్చు.

رَكَعَاتٍ مُلْتَحِفًا فِي نَوْبٍ ثُمَّ انْصَرَفَ فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ زَعَمَ ابْنُ أُمِّي عَلِيٌّ أَنَّهُ قَاتِلٌ رَجُلًا أَجَزْتُهُ فُلَانُ بْنُ هُبَيْرَةَ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "قَدْ أَجَزْنَا مَنْ أَجَزْتَ يَا أُمَّ هَانِئٍ". قَالَتْ أُمَّ هَانِئٍ وَذَلِكَ ضُبِي. مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ. وَفِي رَوَايَةٍ لِلتِّرْمِذِيِّ قَالَتْ: أَجَزْتُ رَجُلَيْنِ مِنْ أَحْبَائِي. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "قَدْ أَمَتَا مَنْ أَمَتَ".

3977. (1) [2/1164 ఏకీభవితం]

ఉమ్మ హానీ బిన్తె అబ్ 'తాలిబ్ (ర) కథనం: ఫతహ్ మక్కహ్ సంవత్సరం నేను ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళాను. అప్పుడు ప్రవక్త (స) స్నానం చేస్తున్నారు. ప్రవక్త (స) కూతురు ఫాతిమహ్ ఒక వస్త్రాన్ని తరగా ఉంచారు. నేను సలామ్ చేసాను. ప్రవక్త (స) 'ఎవరు నీవు' అని అన్నారు. నేను 'ఉమ్మ హానీ, అబూ తాలిబ్ కూతుర్ని' అని సమాధానం ఇచ్చాను. ప్రవక్త (స) సంతోషంతో, 'స్వాగతం ఉమ్మ హానీ' అని పలికారు. ప్రవక్త (స) స్నానం చేసి వస్త్రం కప్పుకొని 8 రకాలులు నమా'జ్ ఆచరించారు. నమా'జ్ ముగిసిన తర్వాత, నేను, 'ఓ ప్రవక్తా! నా సోదరుడు 'అలీ (ర), ఫలానా వ్యక్తిని చంపాలని అనుకుంటున్నారు. అయితే అతనికి నేను అభయం ఇచ్చి ఉన్నాను,' అని అన్నాను. అది విన్న ప్రవక్త (స) 'ఓ ఉమ్మ హానీ! నీవు అభయం ఇచ్చిన వ్యక్తికి, నేనూ అభయం ఇస్తున్నాను,' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) చదివింది సూర్యోదయం తరువాత నమా'జ్ అని ఉమ్మ హానీ పేర్కొన్నారు. ⁶⁷ (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

67) వివరణ-3977: ఉమ్మ హానీకి ఫాఖత అనే పేరు ఉండేది. ఉమ్మ హానీ ఆమె బిరుదు. ఆమె ప్రవక్త (స) చిన్నాన్న కూతురు. ఈ విధంగా ప్రవక్త (స)కు ఈమె చెల్లెలు అవుతుంది. 8వ హిజ్రీలో ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. ఈమె ప్రవక్త (స)ను చాలా అధికంగా ప్రేమించేవారు. మక్కహ్ విజయం నాడు ప్రవక్త (స) ఆమె ఇంటికి వెళ్ళారు. స్నానం చేసారు, తీపి పానీయం త్రాగారు. ఒకసారి ఉమ్మ హానీ ప్రవక్త(స)లో నేను చాలా ముసలిదాన్నయి పోయాను. నడవలేకపోతున్నాను, కూర్చోని చేసే పని ఏదైనా ఉంటే చెప్పండి అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స) 100 సార్లు సుబ్ హాన్లహ్, 100 సార్లు అలీ హమ్దులిల్లాహ్, 100

తిర్మిజి' ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది: "నేను నా ఇద్దరు మరిదులకు అభయం ఇచ్చాను అని ఉమ్మ హానీ అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త(స) నీవు అభయం ఇచ్చిన వారికి నేనూ అభయం ఇచ్చాను," అని అన్నారు.

رَفْعُ الْبَيْتِ الْبَيْتِ

3978 [2] (لم تتم دراسته) (1164/2)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِنَّ الْمَرْأَةَ لَتَأْخُذُ لِلْقَوْمِ". يَغْنِي تَجِيرٌ عَلَى الْمُسْلِمِينَ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

3978. (2) [2/1164 అపరిశోధితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు: "స్త్రీ తన జాతి చేతిని ఆప గలదు, అంటే ఒకవేళ స్త్రీ అవిశ్వాసికి అభయం ఇస్తే ఆమె అభయం ఆ తెగ మొత్తం అభయం ఇచ్చినట్లే. అంటే స్త్రీ అభయం ఇచ్చినవారిని చంపడం తగదు. ఎందుకంటే వాగ్దాన భంగం అవుతుంది." (తిర్మిజి)

3979 [3] (لم تتم دراسته) (1164/2)

وَعَنْ عَمْرِو بْنِ الْحَبِيقِ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "مَنْ أَمَنَ رَجُلًا عَلَى نَفْسِهِ فَقَتَلَهُ أُعْطِيَ لَوَاءَ الْعَدُوِّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ". رَوَاهُ فِي شَرْحِ السُّنَّةِ.

3979. (3) [2/1164 అపరిశోధితం]

అమ్ర్ బిన్ 'హమిఖ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచిస్తూఉండగా నేను విన్నాను, "ఎవరైనా ఒకరికి అభయం ఇచ్చినతరువాత చంపితే, తీర్పుదినంనాడు వాగ్దాన భంగం జేండా అతనికి ఇవ్వటం జరుగుతుంది." (షర్హుస్సున్నహ్)

సార్లు అల్లాహు అక్బర్, 100 సార్లు లా ఇలాహ ఇల్లాహ్ పరిస్తూ ఉండమని ఉపదేశించారు. (మున్నద్ అహ్మద్) ఫతహ్ మక్కహ్ కాలంలో ఉమ్మ హానీ ఇద్దరు వ్యక్తులకు అభయం ఇచ్చారు. ప్రవక్త (స) ఆమె అభయాన్ని కొనసాగించారు. దీనివల్ల ఒకవేళ స్త్రీ కూడా అవిశ్వాసికి అభయం ఇస్తే, దానివల్ల ముస్లిములందరూ గౌరవించాలని తెలిసింది.

అంటే వాగ్దానభంగం జండా అతనికి ఇవ్వటం జరుగుతుంది. దానిద్వారా ప్రజలు అతన్ని ఈ వ్యక్తి మోసగాడు, ద్రోహి అని గుర్తిస్తారు. ఇది నీచ అవమానం.

3980 [4] (لم تتم دراسته) (1165/2)

وَعَنْ سَلِيمِ بْنِ عَامِرٍ قَالَ: كَانَ بَيْنَ مُعَاوِيَةَ وَبَيْنَ الرَّؤُومِ عَهْدٌ وَكَانَ يَسِيرُ نَحْوَ بِلَادِهِمْ حَتَّى إِذَا انْقَضَى الْعَهْدُ أَغَارَ عَلَيْهِمْ فَجَاءَ رَجُلٌ عَلَى فَرَسٍ أَوْ بِرَدْوَنٍ وَهُوَ يَقُولُ: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَقَاءٌ لَا غَدْرٌ فَتَنَظَرُ فَإِذَا هُوَ عَمْرُو ابْنُ عَبَّسَةَ فَسَأَلَهُ مُعَاوِيَةُ عَنْ ذَلِكَ فَقَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "مَنْ كَانَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ قَوْمٍ عَهْدٌ فَلَا يُحِلَّنْ عَهْدًا وَلَا يُشَدَّنَّهُ حَتَّى يَنْضِيَ أَمْدُهُ أَوْ يَنْبُدَ إِلَيْهِمْ عَلَى سَوَاءٍ". قَالَ: فَرَجَعَ مُعَاوِيَةُ بِالنَّاسِ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ.

3980. (4) [2/1165 అపరిశోధితం]

సలిమ్ బిన్ 'ఆమిర్ (ర) కథనం: ము'అవియహ్ (ర) మరియు రూమీల మధ్య ఒక నిర్ణీత గడువు వరకు ఒప్పందం కుదిరింది. మేము, ము'అవియహ్ తో సహా వారి దేశంవైపు సైన్యంతో నిర్ణీత గడువు పూర్తి కాగానే వారిపై అకస్మాత్తుగా దాడిచేద్దామని వెళుతున్నాము. ఒక వ్యక్తి గుర్తంపై వచ్చి, "అల్లాహు అక్బర్, అల్లాహు అక్బర్, వాగ్దానం నెరవేర్చండి, వాగ్దానభంగం చేయకండి," అని అనసాగాడు. ప్రజలు చూడగా అతను 'అమ్ర్ బిన్ 'అబస ప్రవక్త (స) అనుచరులు. ము'అవియహ్ దాని కారణం అడిగారు. దానికి అతను ప్రవక్త (స)ను ఇలా అంటూ ఉండగా నేను విన్నాను, "ఒకరికి మరో వర్గానికి మధ్య ఒప్పందం జరిగితే, దాన్ని భంగం చేయరాదు. లేదా అందులో ఎటువంటి మార్పు చేయకూడదు. దాని నిర్ణీత గడువు పూర్తిచేయాలి. లేదా ఇరువర్గాలు ఒప్పందం భంగం చేసే ప్రకటన చేయాలి. ఒక వర్గం మరో వర్గానికి తెలియపరచాలి." అది విన్న ము'అవియహ్ (ర) సైన్యాన్ని తీసుకొని తిరిగి వెళ్ళిపోయారు. (తిర్మిజి, అబూ దావూద్)

3981 [5] (لم تتم دراسته) (1165/2)

وَعَنْ أَبِي رَافِعٍ قَالَ: بَعَثَنِي قُرَيْشٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَكَلَّمَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْقَيِّ فِي قَلْبِي الْإِسْلَامَ فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي وَاللَّهِ لَا أَرْجِعُ إِلَيْهِمْ أَبَدًا

قَالَ: "إِنِّي لَا أُخِيسُ بِالْعَهْدِ وَلَا أُخِيسُ الْبُرْدَ وَلَكِنْ أَرْجِعُ فَإِنْ كَانَ فِي نَفْسِكَ الَّذِي فِي نَفْسِكَ الْآنَ فَارْجِعْ". قَالَ: فَذَهَبْتُ ثُمَّ أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَسْلَمْتُ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3981. (5) [2/1165 అపరిశోధితం]

అబూ రాఫి'అ (ర) కథనం: హుద్దైబియ ఒప్పందం తరువాత ఖురైషులు నన్ను ప్రవక్త (స) వద్దకు పంపారు. నేను ప్రవక్త (స)ను చూడగానే ఇస్లామ్ పట్ల ప్రేమతో నా హృదయం నిండిపోయింది. అప్పుడు నేను ప్రవక్త (స) తో, 'ఓ ప్రవక్తా! ఇప్పుడు నేను తిరిగి మక్కాహ్ ఖురైషుల వద్దకు వెళ్ళను,' అని అన్నాను. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'లేదు నేను ఒప్పందాన్ని భంగం కానివ్వను. ఇంకా రాయబారిని, ప్రతినిధిని వెళ్ళకుండా ఆపలేను. కాని నువ్వు ఇప్పుడు తిరిగి వెళ్ళిపో, ఒకవేళ నీ హృదయంలో ఇప్పుడున్నదే ఉంటే నువ్వు తిరిగి వచ్చేయి.' నేను తిరిగి వెళ్ళిపోయాను. ఆ తరువాత తిరిగి వచ్చి ప్రవక్త (స) వద్ద ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. ⁶⁸ (అబూ దావూద్)

68) వివరణ-3981: ఇతని పేరు విషయంలో విభేదాలు ఉన్నాయి. అతని పేరు అన్ లమ్ అని కూడా అంటారు. అబూ రాఫి'అ అతని బిరుదు. ప్రవక్త (స) అతన్ని తన కుటుంబంలో చేర్చుకున్నారు. ఇతడు 'అబ్బాస్ (ర) సేవకులు. 'అబ్బాస్ (ర) ఇతన్ని ప్రవక్త (స)కు ఇచ్చివేశారు. ప్రవక్త (స) అతన్ని విడుదల చేశారు. ఇతడు స్వయంగా తన ఇస్లామ్ సంఘటనను పేర్కొన్నారు. ఇతడు తెరవెనుక చాలా కాలం ముందే ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. కాని తన ఇస్లామ్ గురించి ప్రకటించలేదు. ఒక రోజు 'జమ్'జమ్ నీటి వద్ద కూర్చోని బాణాలు సరిచేసు కుంటున్నారు. 'అబ్బాస్ (ర) భార్య కూడా అక్కడే కూర్చోని ఉన్నారు. ఇంతలో అబూ లహబ్ వచ్చాడు. గది ప్రక్కన కూర్చున్నాడు. ఆ తరువాత అబూ 'సుఫియాన్ వచ్చాడు. అబూ లహబ్ అతన్ని బద్ల్ యుద్ధం గురించి అడిగి తెలుసు కోసాగాడు. దానికి అతడు, 'ఏం చెప్పమంటావు! ముస్లిములు మన బలగాల్ని సర్వనాశనం చేసివేశారు. చాలా మందిని చంపారు, ఇంకా చాలా మందిని పట్టుకున్నారు. ఈ సంఘటన గురించి విచిత్రంగా చెప్పటం జరుగుతుంది. యుద్ధమైదానంలో ఆకాశం నుండి భూమి వరకు తెల్లని వస్త్రాలు ధరించి, గుర్తంపై

3982 [6] (لم تتم دراسته) (1165/2)
وَعَنْ نَعِيمِ بْنِ مَسْعُودٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
قَالَ لِرَجُلَيْنِ جَاءَا مِنْ عِنْدِ مُسَيْبِ بْنِ كَيْسَانَ: "أَمَّا وَاللَّهِ لَوْ لَا أَنَّ الرَّسُولَ
لَا تُفْقَتُ لَضَرَبْتُ أَعْنَاقَكُمْ". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ.

3982. (6) [2/1165 అపరిశోధితం]

న'యూమ్ బిన్ మన్'ఉద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ముస్లైలమహ్మద్ గృహ నుండి వచ్చిన ఇద్దరు ప్రతినిధులతో, "ఒక వేళ ఇస్లామ్ లో రాయబారులను, ప్రతినిధులను చంపటం నిషిద్ధం కాకుండా ఉండిఉంటే, నేను మీ ఇద్దరి తలలు నరికి ఉండేవాడిని." అని అన్నారు. ⁶⁹ (అ'హ్మద్, అబూ దావూద్)

3983 [7] (لم تتم دراسته) (1165/2)
وَعَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فِي خُطْبَةٍ: "أَوْفُوا بِجُلْفِ الْجَاهِلِيَّةِ فَإِنَّهُ لَا
يَزِيدُ يَغْنِي الْإِسْلَامَ إِلَّا شِدَّةً وَلَا تُحْدِثُوا جُلْفًا فِي الْإِسْلَامِ".

కూర్చున్న వ్యక్తులు కనబడ్డారు,' అని అన్నాడు. దానికి అబూ రాఫి'అ, 'వారు దైవదూతలు,' అని అన్నారు. అబూ లహబ్ అతని ముఖంపై చాలా బలంగా ఒక దెబ్బ కొట్టాడు. అతను ఓర్చుకున్నాడు. అబూ లహబ్ అతన్ని ఎత్తి పడేశాడు. పైకికి కొట్టగలిగినంత వరకు కొట్టాడు. 'అబ్బాస్ (ర) భార్య ఈ పింస చూడలేక పోయింది. ఆమె కర్త స్తంభం ఎత్తి అబూ లహబ్ తలపై ఒక్క దెబ్బ కొట్టింది. 'అతని యజమాని లేడని బలహీనుడను కున్నావా?' అని అన్నది. (ఇబ్నె సఅద్) బర్ద యుద్ధం తరువాత హిజ్రత్ చేసి మదీనహ్ వచ్చాడు. ప్రవక్త (స)లో కలసి నివసించసాగాడు. అనేక యుద్ధాల్లో పాల్గొంటూ ఉన్నాడు. ఇతడు గొప్ప పండితుడు, ప్రవక్త (స) యొక్క అనేక హదీసులను ఇతడు ఉల్లేఖించాడు. 'అలీ (ర) పరిపాలన ప్రారంభకాలంలో మరణించాడు.

69) వివరణ-3982: ముస్లైలమ కజ్జా'బ్ ప్రవక్త (స) కాలంలో నేనూ ప్రవక్తనే అని వాదించాడు. ఇంకా వాడు ఇద్దరు వ్యక్తులను తన ప్రతినిధులుగా ప్రవక్త (స) వద్దకు పంపాడు. ఈ ఇద్దరు వ్యక్తులు ముస్లైలమ ప్రవక్త అని విశ్వసించి ఉన్నారు. అందువల్ల వీరు మరణ శిక్షకు అర్హులు. అందువల్ల ప్రవక్త (స) నేను మీ ఇద్దరినీ నరికి ఉండేవాడిని, కాని ఇస్లామ్ లో రాయబారులను, ప్రతినిధులను చంపటం నిషిద్ధం. అందువల్ల ఇప్పుడు నేను మీ ఇద్దరినీ చంపను," అని అన్నారు.

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ مِنْ طَرِيقِ ابْنِ ذَكْوَانَ عَنْ عَمْرِو وَقَالَ: حَسَنٌ وَذَكَرَ حَدِيثٌ عَلَيْهِ: "الْمُسْلِمُونَ تَشْكَافًا". فِي كِتَابِ الْقِصَاصِ.
[2/1165 అపరిశోధితం] (7). 3983.

'అన్వ' బిన్ షు'బ్ తన తండ్రి తాతల ద్వారా కథనం: ప్రవక్త (స) ఒక ప్రసంగంలో అజ్ఞాన కాలపు ఒప్పందాలను, వాగ్దానాలను పూర్తిచేయండి. ఎందుకంటే ఇస్లామ్ ఒప్పందాలను, వాగ్దానాలను పూర్తిచేయటాన్ని సమర్థిస్తుంది. ఇప్పుడు వేరే ఒప్పందం అవసరం లేదు. ⁷⁰ (తిర్మిజి)

أَلْفَصْلُ الثَّلَاثُ مُمَادَّ وَفِيهَا

3984 [8] (لم تتم دراسته) (1166/2)
عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: جَاءَ ابْنُ النَّوَاحَةِ وَابْنُ أَثَالٍ رَسُولًا
مُسَيْبِ بْنِ كَيْسَانَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ لَهُمَا: "أَتَشْهَدَانِ
أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ؟" فَقَالَ: "نَشْهَدُ أَنَّ مُسَيْبِ بْنِ كَيْسَانَ رَسُولُ اللَّهِ فَقَالَ
النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "آمَنْتُ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَوْ كُنْتُ
قَاتِلًا رَسُولًا لَفَتَيْتُكُمْ". قَالَ عَبْدُ اللَّهِ: فَمَضَتْ السَّنَةُ أَنَّ
الرَّسُولَ لَا يُفْقَتُ. رَوَاهُ أَحْمَدُ.

3984. (8) [2/1166 అపరిశోధితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మన్'ఉద్ (ర) కథనం: ఇబ్నె నవా'హ, ఇబ్నె ఉసాల్ ఇద్దరూ ముస్లైలమ కజ్జా'బ్ ప్రతినిధులుగా ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చారు. ప్రవక్త (స) వారిద్దరితో, 'మీరు ఇద్దరూ నేను అల్లాహ్ ప్రవక్తనని సాక్ష్యం ఇస్తారా?' అని అంటే, వారు "మేము ముస్లైలమ అల్లాహ్ ప్రవక్త అని సాక్ష్యం ఇస్తాం," అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'నేను అల్లాహ్ నూ, ఆయన

70) వివరణ-3983: అంటే ఒప్పందాలను, వాగ్దానాలను పూర్తిచేయాలి. ఇస్లామ్ కు పూర్వం చేసినా సరే. అయితే ఇస్లామ్ కు వ్యతిరేకంగా ఉండరాదు. ఒకవేళ వ్యతిరేకంగా ఉంటే వాటిని పూర్తి చేయనక్కరలేదు. ఇతరులకు హాని చేకూర్చే ఉద్దేశ్యంతో ఒప్పందాలు, వాగ్దానాలు చేయరాదు. అయితే ఇతరులకు సహాయం చేయటానికి ముస్లిముల ఒక వర్గం మరో వర్గంతో ఒప్పందాలు కుదుర్చుకోవటంలో ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు.

ప్రవక్తనూ విశ్వసించాను. ఒకవేళ నేను రాయబారులను చంపదలచుకుంటే మీ ఇద్దరినీ చంపి ఉండేవాడిని,' అని అన్నారు. "రాయబారుల పట్ల, ప్రతినిధుల పట్ల ప్రవక్త సాంప్రదాయం ఇలాగే కొనసాగుతుంది," అని 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మన్' ఊద్ పేర్కొన్నారు. (అ'హ్మద్)

=====

7- بَابُ قِسْمَةِ الْغَنَائِمِ وَالْغُلُولِ فِيهَا

7. యుద్ధప్రాప్తి పంపిణి, అందులో నమ్మకద్రోహం

الْفُضْلُ الْأَوَّلُ

3985 [1] (متفق عليه) (1167/2)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "فَلَمْ تَجَلِ الْغَنَائِمَ لِأَحَدٍ مِنْ قَبْلِنَا ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ رَأَى ضَعْفَنَا وَعَجَزَنَا فَطَيَّبَهَا لَنَا".

3985. (1) [2/1167 ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "నా కంటే ముందు ఎవ్వరికీ యుద్ధ ధనం ధర్మసమ్మతం కాలేదు. అల్లాహ్ (త) మన బలహీనత, నిస్సహాయతను చూచి యుద్ధ ధనాన్ని మన కోసం ధర్మసమ్మతం చేసాడు." (బు'ఖారి, ముస్లిమ్)

3986 [2] (متفق عليه) (1167/2)

وَعَنْ أَبِي قَتَادَةَ قَالَ: خَرَجْنَا مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَامَ حُيَيْنَ فَلَمَّا التَقَيْنَا كَانَتْ لِلْمُسْلِمِينَ جَزَلَةٌ فَرَأَيْتُ رَجُلًا مِنَ الْمُشْرِكِينَ قَدْ عَلَا رَجُلًا مِنَ الْمُسْلِمِينَ فَضَرَبْتُهُ مِنْ وَرَائِهِ عَلَى حَبْلِ عَاتِقِهِ بِالسَّيْفِ فَقَطَعْتُ الدَّرْعَ وَأَقْبَلَ عَلَيَّ فَضَرَبَنِي صَبَّةً وَجَدْتُ مِنْهَا رِيحَ الْمَوْتِ ثُمَّ أَدْرَكَهُ الْمَوْتُ فَأَرْسَلَنِي فَكَلَحْتُ عَنْ بَنِ الْخَطَّابِ فَقُلْتُ: مَا بَالُ النَّاسِ؟ قَالَ: أَمُرُ اللَّهِ ثُمَّ رَجَعُوا وَجَلَسَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: "مَنْ قَتَلَ قَتِيلًا لَهُ عَلَيْهِ يَتِيمَةٌ فَلَهُ سَكْبَةٌ". فَقُلْتُ: مَنْ يَشْهَدُ لِي؟ ثُمَّ جَلَسْتُ ثُمَّ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِثْلَهُ فَقُمْتُ فَقَالَ: "مَا لَكَ يَا أَبَا قَتَادَةَ؟" فَأَخْبَرْتُهُ فَقَالَ رَجُلٌ: صَدَقَ وَسَلَبَهُ عِنْدِي فَأَرْضِهِ مِنِّي. فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ: لَا هَا اللَّهُ إِذَا لَا يَجْعِدُ إِلَى أَسَدٍ مِنْ أَسَدِ اللَّهِ يُقَاتِلُ عَنْ اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَيُعْطِيكَ سَكْبَةً. فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "صَدَقَ فَأَعْطَاهُ" فَأَعْطَانِيهِ

فَأَتْبَعْتُ بِهِ مَخْرَجًا فِي بَنِي سَلَيْمٍ فَأَتَيْتُهُ لَوْ كَلَّ مَالٌ تَأْتِيهِ فِي الْإِسْلَامِ.

3986. (2) [2/1167 ఏకీభవితం]

అబూ ఖతాదహ్ (ర) కథనం: 'హునైన్ యుద్ధం సంవత్సరం మేము ప్రవక్త (స) వెంట యుద్ధం చేయడానికి బయలు దేరాము. మేము అవిశ్వాసులను కలిసి వారితో యుద్ధం ప్రారంభం అయ్యింది. ముస్లిములు ఓడిపోయే సూచనలు కనిపించాయి. ఒక అవిశ్వాసి ఒక ముస్లింపై ఆధిక్యత పొందినట్లు చూచాను. వాడి వెనుక నుండి నేను కరవాలంతో మెడపైకొట్టాను. అది అతని కవచాన్ని చేదించింది. అతడు నా వైపు తిరిగి నన్ను గట్టిగా కొరిలించు కున్నాడు. ఇంతలో నేను చావు సువాసన గ్రహించాను. వెంటనే వాడు మరణించాడు. నన్ను వదిలివేసాడు. ఆ తరువాత 'ఉమర్ బిన్ ఖ'త్తాబ్ (ర)ను కలిసాను. 'ఏమయింది, ప్రజలు అటూ ఇటూ పరిగెడుతున్నారు. ఓడి పోయామా?' అని అన్నాను. దానికి అతను దైవనిర్ణయం ఇదే అయి ఉంటుంది,' అని అన్నారు. ఆ తరువాత రెండవ సారి యుద్ధం ప్రారంభం అయ్యింది. ముస్లిములు విజయం సాధించారు. ప్రజలు తిరిగి వచ్చారు. ప్రవక్త (స) ఒకచోట కూర్చుండి పోయారు. ఇంకా, 'ఎవరైనా అవిశ్వాసిని చంపిఉంటే దానికి సాక్ష్యం కూడా ఉంటే ఆ అవిశ్వాసి సామాను అతనికి లభిస్తుంది,' అని అన్నారు. నేను నా మనసులో, 'నా గురించి సాక్ష్యం ఎవరిస్తారు,' అని కూర్చున్నాను. ప్రవక్త (స) మళ్ళీ అలాగే ప్రకటించారు. నేను నిలబడి మళ్ళీ మనసులో, 'నాకు సాక్ష్యం ఎవరు ఇస్తారు?' అని కూర్చుండి పోయాను. మళ్ళీ ప్రవక్త (స) అలాగే అన్నారు. నేను మళ్ళీ, 'నాకు సాక్ష్యం ఎవరున్నారు,' అని కూర్చుండిపోయాను. అప్పుడు ప్రవక్త (స) అబూ ఖతాదహ్, 'ఏమయింది మాటి మాటికి నిలుచుంటున్నావు, కూర్చుంటున్నావు?' అని ప్రశ్నించారు. అప్పుడు నేను జరిగినదంతా విన్నవించు కున్నాను. ఒక వ్యక్తి నిలబడి, 'అబూ ఖతాదహ్ నిజం చెబుతున్నారు. అతని హతని సామాన్లు నా దగ్గర ఉన్నాయి. తమరు అతన్ని ఒప్పించి ఆ సామాన్లు అతనికి ఇవ్వండి,' అని అన్నాడు. అప్పుడు అబూ

బకర్ (ర), 'అల్లాహ్ సాక్సీ! అబూ ఖతాదహ్ విషయంలో అతనికి వ్యతిరేకంగా విచారించటం జరుగదు. అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త (స) ఆదేశాల ప్రకారం యుద్ధం చేసినవారి హతుని సామాను అతనికి ఇవ్వకపోవడం ఎంతమాత్రం జరుగదు,' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స), 'అబూ బకర్ నిజం పలుకుతున్నారు, ఆ ధనం అతనికి ఇచ్చివేయండి,' అని ఆదేశించారు. ప్రవక్త (స) ఆ సామాన్లను అతనికి ఇచ్చి వేసారు. నేను ఆ సామాన్లతో బనూ సలమహ్ తెగకు చెందిన ఒకతోట కొన్నాను. ఇస్లామ్ స్వీకరించిన తర్వాత అన్నిటికంటే ముందు దాన్ని పొందాను. ⁷¹ (బు'ఖారి, ముస్లిమ్)

71) వివరణ-3986: 'హునైస్ మక్కహ్ మరియు 'తాయఫ్ల మధ్య ఒక లోయ. ఇక్కడ యుద్ధం జరిగింది. అందువల్ల ఇస్లామీయ చరిత్రలో ఈ యుద్ధం ప్రఖ్యాతి గాంచింది. మక్కహ్ విజయం తరువాత 'అరబ్ తెగలన్నీ స్వయంగా ముందుకు వచ్చి ఇస్లామ్ స్వీకరించసాగారు. కాని 'హవాజిన్, మరియు సఖీఫ్ వర్గాలపై వ్యతిరేక ప్రభావం పడింది. ఈ తెగలు యుద్ధ నైపుణ్యం కలిగి ఉండే వారు. ఇస్లామ్ ఆధిక్యత పొందుతున్న కొలది వీరు భయానికి గురవుతూ పోయారు. వారి రాజ్య ప్రాముఖ్యత పతనమవుతూ ఉంది. ఈ కారణం వల్ల మక్కహ్ విజయం తరువాత 'హవాజిన్, 'సఖీఫ్ నాయకులు ఇప్పుడు తమ వంతు వస్తుందని, అందువల్ల పరస్పరం కలసి సంప్రదింపులు జరుపుదామని ఆలోచించి పరస్పరం మక్కహ్ లో ఉన్న ముస్లిములపై దాడి చేద్దామని నిర్ణయించుకున్నారు. ఈ ఒప్పందం ప్రకారం తెగలన్నీ చురుగ్గా, ఉత్సాహంగా దాడికి ముందుకు సాగాయి. ప్రతి వర్గం తన వారందరినీ తీసుకు రావటం జరిగింది. పిల్లలు, స్త్రీలు తోడుంటే వారి రక్షణ కోసం తమ ప్రాణాలు అర్పించడానికైనా సిద్ధపడతారు. ఈ యుద్ధంలో 'సఖీఫ్, 'హవాజిన్లకు చెందిన తెగలన్నీ పాల్గొన్నాయి. కాని క'అబ్, కీలాబ్ తెగలు వేరుగా ఉన్నారు. సైన్యాధికారిగా మాలిక్ బిన్ ఔఫ్ను నియమించడం జరిగింది. ఇతడు 'హవాజిన్ తెగలో గొప్ప ధనవంతుడు. కాని కవిగా దురైద్ బిన్ అస్సమ్ అను తీసుకోవటం జరిగింది. ఇతడు ప్రఖ్యాత 'అరబ్ కవి. జఫ్ మ్ తెగ నాయకుడు. ఇతని కవిత్యం అరబ్ లో ఖ్యాతి గాంచింది. కాని అతని వయస్సు 100 దాటి పోయింది. కేవలం దుమ్ములే మిగిలి ఉన్నాయి.

అరబ్బులు అతనిని చాలా గౌరవించేవారు. అతని సలహాలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చేవారు. స్వయంగా మాలిక్ బిన్ ఔఫ్ అతన్ని పాల్గొన వలసిందిగా కోరాడు. అతన్ని మంచంపై ఉంచే తీసుకువెళ్ళడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) కు ఈ వార్తలందాయి. ప్రవక్త (స) ధృవీకరణకు 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబీ హద్రద్ ను పంపారు. అతను గూఢచారిగా హునైస్ లోకి వచ్చి కొన్ని రోజులు సైన్యంలో ఉండి, పరిశీలించారు. ప్రవక్త (స) మరో మార్గం లేక యుద్ధ సన్నాహాలు చేసారు. యుద్ధ సన్నాహాల కోసం రుణం తీసుకోవలసి వచ్చింది. 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ రబీ' అ చాలా ధనవంతులు. అతని దగ్గరి నుండి 30 వేల దిర్హమ్లు రుణం తీసుకోవటం జరిగింది. 'సఫ్వాన్ బిన్ ఉమయ్య మక్కహ్ లోని చాలా పెద్ద ధనవంతులు. ఆతిథ్యంలో చాలా పేరు ప్రఖ్యాతులు గలవాడు. కాని అప్పటి వరకు ఇంకా ఇస్లామ్ స్వీకరించలేదు. అతని వద్ద ప్రవక్త (స) ఆయుధాలను తాత్కాలికంగా అడిగారు. అతడు 100 కవచాలు, వాటికి సంబంధించిన పరికరాలు ఇచ్చాడు. షవాల్ 8 హిజ్రీ, జనవరి, ఫిబ్రవరి 630 క్రీస్తు శకం ఇస్లామీయ సైన్యం 12000 సంఖ్యలో ఈ కొన్ని ఆయుధాలతో 'హునైస్ కు చేరింది. కొందరు ప్రవక్త (స) అనుచరులు "ఈ నాడు మనల్ని ఎవరు అధిగమించ గలరు," అని గర్వంగా పలకడం జరిగింది. కాని అల్లాహ్ కు ఇది ఎంతమాత్రం నచ్చలేదు. " 'హునైస్ సంగ్రామం రోజున:

"హస్తహానికి ఇది వరకు చాలా యుద్ధరంగాలలో (మీరు కొద్ది మంది ఉన్నా) అల్లాహ్ మీకు విజయం చేశారాడు. మరియు 'హునైస్ (యుద్ధం) రోజు మీ సంఖ్యాబలం మీకు గర్వ కారణ మయింది. కాని, అది మీకు ఏ విధంగానూ పనికిరాలేదు. మరియు భూమి విశాలమైనది అయినప్పటికీ మీకు ఇరుకై పోయింది. తరువాత మీరు వెన్నుచూపి పారిపోయారు. తరువాత అల్లాహ్ తన ప్రవక్తపై మరియు విశ్వాసులపై ప్రశాంత స్థితిని అవతరింపజేశాడు. మరియు మీకు కనిపించని (ద్విమదాతల) దళాలను దింపి, సత్య తిరస్కారులను శిక్షించాడు. మరియు ఇదే సత్య తిరస్కారులకు లభించే ప్రతిఫలం." (అత్ తెబహ్, 9:25-26)

ఫతహ్ మక్కహ్ కంటే ఇక్కడ ఆకాశం నిర్మలంగా ఉంది. ప్రవక్త (స) తలఎత్తి చూసారు. తన మిత్రుల్లో ఎవరూ లేరు. యుద్ధంలో పాల్గొన్న అబూ ఖతాదహ్ కథనం: ప్రజలు పారిపోసాగారు. ఇంతలో ఒక అవిశ్వాసి ఒక

3987 [3] (متفق عليه) (1168/2)

وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَسْهَمَ لِلرِّجَالِ وَلِغَيْرِهِمْ ثَلَاثَةَ أَسْهُمٍ: سَهْمًا لَهُ وَسَهْمَيْنِ لِغَيْرِهِ.

ముస్లిమ్ గుండెపై కూర్చోని ఉన్నాడు. నేను వెనుక నుండి వెళ్ళి కరవాలంతో ఒక్క వేటు వేసాను. అది కవచాన్ని చేదిస్తూ లోపలి దూసుకు పోయింది. ఆ వ్యక్తి వెంటనే నా వైపు తిరిగి నన్ను గట్టిగా పట్టుకున్నాడు. నాకు చచ్చేంత అనుభూతి కలిగింది. కాని వెంటనే వదలి పడిపోయాడు. ఇస్లామీయ సైన్యం ఉదయం సమయాన ఇంకా తెల్లవారక ముందే దాడిచేసింది. యుద్ధ మైదానం వాలుగా ఉంది. పాదాలకు నిలకడ లేకుండా పోయింది. ముందు నుండి సైన్యాలు దాడిచేసాయి. అటు నుండి బాణాల వర్షం కురవసాగింది. ఇస్లామీయ సైన్యం అతలాకుతలం అయింది. పాదాల క్రింద భూమి కదలసాగింది.

బు'ఖారీలో ఇలా ఉంది, "అందరూ పారిపోయారు, ప్రవక్త (స) ఒక్కరే మిగిలి ఉన్నారు. బాణాల వర్షం కురుస్తుంది. 12 వేల మంది సైనికులు చెల్లాచెదరైపోయారు. ప్రవక్త (స) కుడివైపు చూసారు. 'ఓ అ'న్నార్ యువకుల్లారా!' అని కేకవేసారు. అటు నుండి, 'మేమున్నాం,' అనే శబ్దం వచ్చింది. ఆ తరువాత ఎడమ వైపు తిరిగి పిలిచారు. ఇప్పుడు కూడా అటువంటి శబ్దమే వచ్చింది. ప్రవక్త (స) వాహనం నుండి దిగారు. 'నేను అల్లాహ్ దాసుణ్ణి, ఆయన ప్రవక్తను,' అని అన్నారు.

'స'హీహ్ బు'ఖారీలోని రెండవ ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, "నేను ప్రవక్తను అసత్యవాదిని కాను, నేను 'అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ సంతానాన్ని,' అని అన్నారు. 'అబ్బాస్ (ర) బిగ్గరగా కేకలు వేయగలిగేవారు. ముహ్జర్లను, అన్నార్లను బిగ్గరగా పిలవమని ప్రవక్త (స) అతన్ని ఆదేశించారు. ఈ శబ్దం చెవిలో పడగానే సైన్యం అంతా ఒక్కసారిగా తిరిగింది. సైనికులు తమ గుర్రాలపై నుండి దిగి, కవచాలు పారవేసి దూసుకుపోసాగారు. యుద్ధం రంగు మారిపోయింది. అవిశ్వాసులు పారిపోసాగారు. మిగిలిన వారి చేతులకు బేడిలు పడ్డాయి. 'సబీహ్ కు చెందిన బనూ మాలిక్ పట్టుదలతో యుద్ధం చేసింది. కాని వారి 70 మంది హతమార్చబడ్డారు. వారి జెండా ఎత్తినవాడు 'ఉస్మాన్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్ చంపబడిన తరువాత వారు కూడా నిలువ లేక పోయారు. అందరూ పారిపోయారు.

3987. (3) [2/1168 ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ముజాహిద్ వీరులకు, వారి గుర్రాలకు యుద్ధ ధనం నుండి 3 వంతులు నిర్ణయించారు. ఒక వంతు వ్యక్తికి, రెండు వంతులు అతని గుర్రానికి. ⁷² (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3988 [4] (صحیح) (1168/2)

وَعَنْ يَزِيدَ بْنِ هُرَيْرٍ قَالَ: كَتَبَ نَجْدَةُ الْحَزَوْرِيِّ إِلَى ابْنِ عَبَّاسٍ يَسْأَلُهُ عَنِ الْعَبْدِ وَالْمَرْأَةِ يَخْضَعَانِ لِمَغْنَمٍ هَلْ يُقْسِمُ لَهُمَا؟ فَقَالَ لِيَزِيدَ: أُمُّ كُتُبٍ إِلَيْهِ أَنَّهُ لَيْسَ لَهُمَا سَهْمٌ إِلَّا أَنْ يُحْدِثَا. وَفِي رِوَايَةٍ: كَتَبَ إِلَيْهِ ابْنُ عَبَّاسٍ: إِنَّكَ كَتَبْتَ إِلَيَّ تَسْأَلُنِي: هَلْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَغْرُو بِاللِّسَاءِ؟ وَهَلْ كَانَ يَضْرِبُ لَهُنَّ بِسَهْمٍ؟ فَقَدْ كَانَ يَغْرُو بِهِنَّ يُدَاوِينَ الْمَرْضَى وَيُحْدِثِينَ مِنَ الْغَنِيِّتِ وَأَمَّا السَّهْمُ فَلَمْ يَضْرِبْ لَهُنَّ بِسَهْمٍ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3988. (4) [2/1168 దృఢం]

య'జిద్ బిన్ హురైర్ ముజ్జి కథనం: నజ్దహ్ 'హరూరీ ఇబ్నె 'అబ్బాస్ కు ఉత్తరం వ్రాసి, "ఒకవేళ యుద్ధంలో స్త్రీలు బానిసలు పాల్గొంటే యుద్ధ ధనం నుండి వారికి భాగం ఇవ్వబడుతుందా లేదా?" అని అడిగారు. దానికి ఇబ్నె 'అబ్బాస్ య'జిద్ బిన్ హురైర్ ముజ్జిలో, "వీరిద్దరికీ యుద్ధ ధనం నుండి ఎటువంటి భాగమూ లేదు, అయితే కానుకగా వారికి కొంత ఇవ్వవచ్చు."

మరో ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, "ఇబ్నె 'అబ్బాస్ సమాధానంగా ఇలా వ్రాసారు: 'నీవు ప్రవక్త (స) స్త్రీలను జహాద్ లోకి తీసుకొని వెళ్ళేవారా? మరియు యుద్ధ ధనం నుండి వారికి కొంత భాగం ఇచ్చేవారా,' అని ప్రశ్నించావు. అయితే ప్రవక్త (స) స్త్రీలకు జహాద్ లో పాల్గొనే అనుమతి ఇచ్చేవారు. స్త్రీలు యుద్ధ మైదానంలో గాయపడిన వారికి సేవ చేసేవారు, వారి

72) వివరణ-3987: అంటే యుద్ధ ధనం నుండి కాలి నడకన నడిచే వారికి ఒక వంతు, వాహనానికి రెండు వంతులు. ఒక వంతు సైనికులది, రెండు వంతులు వాహనానిది అంటే, గుర్రం కూడా ముజాహిద్ అన్నమాట. దాని ఆహారం నిమిత్తం రెండు వంతులు.

గాయాలకు కట్టు కట్టివారు. ఫలితంగా కానుకల రూపంలో వారికి కొంత ఇచ్చివేయటం జరిగేది. కాని వారికి యుద్ధ ధనం నుండి ఎటువంటి వంతులు ఇవ్వబడేవికావు. (ముస్లిమ్)

3989 [5] (صحيح) (1168/2)

وَعَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ قَالَ: بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِظَهْرٍ مَعَ رِيَّاحٍ غَلَامٍ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَنَا مَعَهُ فَلَمَّا أَصْبَحْنَا إِذَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ الْفَارِسِيُّ قَدْ أَغَارَ عَلَى ظَهْرٍ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُتِلَ عَلَى أَكْمَةٍ فَاسْتَفْعَلْتُ الْمَدِينَةَ فَنَادَيْتُ ثَلَاثًا يَا صَبَاحًا ثُمَّ خَرَجْتُ فِي آثَارِ الْقَوْمِ أَرْمِيهِمْ بِالنَّبْلِ وَأَرْتَجِرُ وَأَقُولُ: أَنَا ابْنُ الْأَكْوَعِ وَالْيَوْمَ يَوْمُ الرُّضَاعِ فَمَا زِلْتُ أَرْمِيهِمْ وَأَعْقِرُ بِهِمْ حَتَّى مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ بَعِيرٍ مِنْ ظَهْرِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَّا خَلَفْتُهُ وَرَاءَ ظَهْرِي ثُمَّ اتَّبَعْتُهُمْ أَرْمِيهِمْ حَتَّى الْقَوَا أَكْثَرَ مِنْ ثَلَاثِينَ بُرْدَةً وَثَلَاثِينَ رُمَحًا يَسْتَخْفُونَ وَلَا يَظْرَحُونَ شَيْئًا إِلَّا جَعَلْتُ عَلَيْهِ إِرَامًا مِنَ الْحِجَارَةِ يَعْزِفُهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأُضْحَايُهُ حَتَّى رَأَيْتُ فَوَارِسَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكَجَحٍّ أَبُو قَتَادَةَ فَارِسَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَعْجِدُ الرَّحْمَنِ فَقَتَلَهُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "خَيْرُ فُرْسَانِنَا الْبُيُوتُ قَتَادَةَ وَخَيْرُ رَجَالِنَا سَلَمَةُ". قَالَ: ثُمَّ أَعْطَانِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَهْمَيْنِ: سَهْمَ الْفَارِسِ وَسَهْمَ الرَّاجِلِ فَجَعَلَهَا إِلَيَّ جَبِينًا ثُمَّ أَرَدَفَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَرَاءَ كِيٍّ عَلَى الْعُضْبَاءِ رَاجِعَيْنِ إِلَى الْمَدِينَةِ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3989. (5) [2/1168 దృఢం]

సలమహ్ బిన్ అక్వ'అ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) తన వాహనాలను మేపటానికి రబాహ్ అనే వ్యక్తికి ఇచ్చి అడవిలోనికి పంపేవారు. నేనూ అతని వెంట ఉన్నాను. ఉదయం వేళ 'అబ్దుర్-హమ్మిన్ అనే దోపిడి దొంగ దాడిచేసి ఒంటలను దోచుకున్నాడు. నేను ఒక కొండపైకి ఎక్కి మదీనహ్ వైపు తిరిగి మూడు సార్లు బిగ్గరగా, 'ప్రజలారా! జాగ్రత్తగా ఉండండి. శత్రువు ఉదయం వేళ దాడిచేసాడు,' అని కేకవేసి నేను 'అబ్దుర్-హమ్మిన్, అతని సహచరుల వెంటపడ్డాను. వారిపై బాణాలు కురిపించసాగాను. కవితాస్థలు పరిస్థూ "నేను అక్వ'అ సంతానాన్ని, 'ఈ నాడు దుర్మార్గుల నాశనం ఉంది," అని అంటూ

ఉన్నాను. చివరికి ఒంటలన్నీ విడిపించుకున్నాను. వాటిని వదులుతూ వాటిపై గుర్తులువేస్తూ పోయాను, ఇతరులు తీసుకోకుండా ఉండేందుకు. మళ్ళీ వారివెంట పడ్డాను. వారు పారిపోతూ 30 దుప్పట్లు, 30 బల్లలు పారవేసి వెళ్ళి పోయారు. చివరికి ప్రవక్త (స), ఆయన అనుచరులు రావటం చూసాను. ప్రవక్త (స) వాహనం నడిపి అబూ ఖతా దహ్, 'అబ్దుర్-హమ్మిన్ దోపిడి దొంగను కలిసి అతన్ని పట్టుకొని అతన్ని చంపివేసారు. ప్రవక్త (స) ఈనాడు వాహన సారథుల్లో ఉత్తమ సారథి అబూ ఖతా దహ్ ఇంకా కాలి నడకన వెళ్ళేవారిలో అందరికంటే శ్రేష్టుడు సలమహ్ బిన్ అక్వ'అ అని అన్నారు.⁷³ (ముస్లిమ్)

73) వివరణ-3989: ఈ 'హదీసు' ఉల్లేఖనకర్త సలమహ్ బిన్ అక్వ'అ. ప్రఖ్యాత అరబ్ పహిల్వాన్, వేగంగా పరిగెత్తడంలో అందరికంటే గొప్పవాడు. ఇతడు వీరులలో ఒకడు. పరిగెత్తడంలో గుర్రాలలో పోటీ పడేవాడు. వాటికంటే వేగంగా ముందుకు పోయేవాడు. హుద్దబియా ఒప్పందం సందర్భంగా ప్రవక్త (స), 'వాహనుల్లో ఉత్తముడు అబూ ఖతా దహ్, పాదసంచారంలో సలమహ్ బిన్ అక్వ'అ ఉత్తముడు,' అని అన్నారు. ఈ ప్రశంస తరువాత అతనికి రెండు వంతులు ఇవ్వబడ్డాయి. సలమహ్ బిన్ అక్వ'అ 6వ హిజ్రలో ఇస్లామ్ స్వీకరించాడు. ఆ తరువాత హిజ్రత్ చేసి మదీనహ్ వెళ్ళిపోయాడు. మదీనహ్ వచ్చిన తరువాత ఇంచుమించు అన్ని యుద్ధాల్లో పాల్గొన్నాడు. అన్నిటి కంటే ముందు హుద్దబియాలో పాల్గొన్నాడు. హుద్దబియా ఒప్పందంలో బై'అత రి'ద్వాన్ కు చారిత్రక ప్రాముఖ్యత ఉంది.

ఖర్దహ్ యుద్ధం: ప్రవక్త (స)కు చెందిన కొన్ని ఒంటలు జి' ఖర్దహ్ మైదానంలో మేస్తున్నాయి. 'గత్ ఫాన్ వర్గం వారు వాటిని లోలుకొని పోయారు. సలమహ్ బిన్ అక్వ'అ ఫజేరకు ముందు బయలుదేరారు. 'అబ్దుర్-హమ్మిన్ బిన్ 'బెప్ సేవకుడు అతనిలో, 'ప్రవక్త (స) ఒంటలు దోపిడికి గురయ్యాయి అని' అన్నాడు. 'ఎవరు దోచుకున్నారని,' అని అన్నారు. 'గత్ ఫాన్,' అని అన్నారు. అది విన్న సలమహ్ బిన్ అక్వ'అ పెద్దగా కేకలు వేసారు. మదీనహ్ ఈ మూల నుండి ఆ మూల వరకు కేకలు వినిపించాయి. ఒంటరిగా దోపిడి దొంగల వెనుక బయలుదేరారు. వాళ్ళు నీళ్ళు వెతుకు

తున్నారు. ఇంతలో సలమహ్ బిన్ అక్వ'అ చేరు కున్నారు. వీరు బాణ విద్యలో నిపుణులు. గురిచూసి బాణాల వర్షం కురిపించసాగారు. దోపిడి దొంగలు ఒంటలను వదిలి పారిపోయారు. పారిపోయే ప్రయత్నంలో తమ వద్ద ఉన్న దుప్పట్లను వదిలి పోయారు. ఈ మధ్య ప్రవక్త (స) కూడా సహచరులను తీసుకొని చేరుకున్నారు. అప్పుడు సలమహ్, 'ఓ ప్రవక్తా! నేను వారిని నీల్కు త్రొగనివ్వలేదు. ఇప్పుడు కూడా వారిని వెంటాడితే దొరికిపోతారు,' అని అన్నారు. కాని ప్రవక్త (స), 'నీ అధీనంలోనికి వచ్చిన తర్వాత వారిని క్షమించివేయి,' అని అన్నారు.

ఖైబర్: దీని తర్వాతనే ఖైబర్లో వీరోచితంగా పోరాడారు. 'ఖైబర్ విజయం తరువాత ప్రవక్త (స) చేతిలో చేయివేసి తిరిగి వచ్చారు. 'ఖైబర్ యుద్ధం తరువాత 'సఖీఫ్, హవా'జన్ యుద్ధాలలో పాల్గొన్నారు. ఈ యుద్ధంలో ఒక వ్యక్తి ముస్లిముల సైన్యం ఉన్నచోట ఒంటపై వచ్చి, దాన్ని కట్టి ముస్లిములతో పాటు అల్పాహారం సేపించాడు. తరువాత అన్ని వైపుల చూచి, ముస్లిముల శక్తి అంచనా వేసి, ఒంటపై ఎక్కి వేగంగా వెళుతున్నాడు. అతని ఈ వ్యవహారంపై ముస్లిములకు అనుమానం కలిగింది. ఒక వ్యక్తి అతని వెనుక వెళ్ళాడు. సలమహ్ కూడా వెనుక వెళ్ళారు. ముందుకు వెళ్ళి అతన్ని పట్టుకొని కరవాలంతో ఒక్కవేటు మోసారు. అతను అక్కడికక్కడే మరణించాడు. అతని వాహనం తీసుకొని తిరిగి వచ్చారు. ప్రవక్త (స)చూచి, 'ఆ వ్యక్తిని ఎవరు చంపారు,' అని అన్నారు. దానికి ప్రజలు 'సలమహ్' అని అన్నారు. 'అయితే మృతుని సామాన్లన్నీ అతనికే చెందుతాయి,' అని అన్నారు.

బనీ కిలాబ్ యుద్ధం: 7వ హిజ్రలో ప్రవక్త (స) అబూ బకర్ నేతృత్వంలో ఒక సైన్యాన్ని బనూ షజారహ్ వైపు పంపారు. అందులో సలమహ్ కూడా ఉన్నారు. అతడు 7 కుటుంబాలను సమాప్తం చేసారు. వారి స్త్రీలను పట్టుకున్నారు. వారిలో ఒక అమ్మాయి చాలా అందంగా ఉండేది. అబూ బకర్ (ర) ఆమెను సలమహ్కు ఇచ్చివేసారు. మదీనహ్ వచ్చిన తర్వాత ప్రవక్త (స) ఆ అమ్మాయిని నాకివ్వమని చెప్పారు. దానికి సలమహ్ ప్రవక్తా! ఇంకా నేను ముట్టుకోనైనా ముట్టుకోలేదు అని పలికి ఆమెను తెచ్చి ముందుంచాడు. ప్రవక్త (స) ఆమెను మక్కహ్ పంపి, ఆమెకు బదులు అవిశ్వాసుల వద్ద ఖైదీలుగా ఉన్న ముస్లిములను విడిపించారు.

సలమహ్ బిన్ అక్వ'అ కథనం: ప్రవక్త (స) నాకు రెండు వంతులు ఇచ్చారు. ఒకటి వాహనానిది, రెండవది కాలినడకన వెళ్ళేవానిది. నేను ఈ రెండు వంతులను కూడబెట్టి తీసు కున్నాను. తిరుగు ప్రయాణంలో ప్రవక్త (స) నన్ను, తమ వాహనంపై వెనుక కూర్చోబెట్టు కున్నారు. మేము అజ్బా ఒంటపై కూర్చోని మదీనహ్ తిరిగి వచ్చాము. (ముస్లిమ్)

[6] 3990 (متفق عليه) (1169/2)

وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُبْغِلُ بَعْضَ مَنْ يَبْعَثُ مِنَ السَّرَايَا لِنَفْسِهِمْ خَاصَّةً سِوَى قِسْمَةِ عَامَّةِ الْجَيْشِ.

3990. (6) [2/1169] ఏకీభవితం

ఇబ్నె 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) సైన్యాలలో పంపే వారిలో కొందరికి ఇవ్వబడే వంతులే కాక ప్రత్యేకంగా కొంత అధికంగా ప్రోత్సాహకాలుగా ఇచ్చే వారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

[7] 3991 (متفق عليه) (1169/2)

وَعَنْهُ قَالَ: نَفَّلْنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَفْلًا سِوَى صَبِيئًا مِنَ الْخُمُسِ فَاصْبَغْنِي شَارِئًا وَالشَّارِئُ: الْكَسْبُ.

3991. (7) [2/1169] ఏకీభవితం

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ఒకసారి ప్రవక్త (స) సాధారణ వంతు కాకుండా, కొంత అధికంగా ఇచ్చారు.

యుద్ధాల సంఖ్య: సలమహ్ బిన్ అక్వ'అ ఇస్లామ్ స్వీకరించిన తర్వాత అనేక యుద్ధాలలో పాల్గొన్నారు. కొన్ని ఉల్లేఖనాల్లో 14 యుద్ధాల్లో పాల్గొన్నట్లు ఉంది. వాటిలో 7 యుద్ధాల్లో అయితే ప్రవక్త (స)కు లోడుగా కూర్చోనే భాగ్యం కలిగింది. మిగతా 7 యుద్ధాల్లో వివిధ ప్రాంతాలకు అతన్ని పంపటం జరిగింది.

మరణం: ప్రవక్త (స) మరణానంతరం మదీనహ్లోనే నివసిస్తూ ఉండేవారు. 'ఉస్మాన్ వీరమరణం తరువాత రబ్బజహ్లో నివసించసాగారు. అక్కడే పెళ్ళి చేసుకున్నారు. సంతానమూ కలిగింది. బు'ఖారీ ప్రకారం 73 హిజ్రలో మళ్ళీ మదీనహ్ తిరిగి వచ్చారు. తిరిగి వచ్చిన నాలుగైదు రోజుల్లోనే మరణించారు.

అంటే ఒక అధిక వయస్సు గల ఒంటే నాకు లభించింది.
(బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3992 [8] (صحيح) (1169/2)

وَعَنْهُ قَالَ: ذَهَبَتْ فَرَسٌ لَهُ فَأَخَذَهَا الْعَدُوُّ فَظَهَرَ عَلَيْهِمُ الْمُسْلِمُونَ فَزَادَ عَلَيْهِمْ فِي زَمَنِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. وَفِي رَوَايَةٍ: أَبَقَ عَبْدٌ لَهُ فَلَحَقَ بِالرُّومِ فَظَهَرَ عَلَيْهِمُ الْمُسْلِمُونَ فَزَادَ عَلَيْهِمْ خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ بَعْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3992. (8) [2/1169 దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: నా గుర్రం పారి పోయింది. దాన్ని శత్రువులు పట్టుకున్నారు. ఆ తరువాత వారితో ముస్లిములు యుద్ధం చేయడం జరిగింది. యుద్ధధనంగా గుర్రం కూడా తీసుకొని వచ్చారు. ఆ గుర్రాన్ని నాకు ఇచ్చివేయడం జరిగింది. దాన్ని యుద్ధధనంలో చేర్చలేదు. ఇలా ప్రవక్త (స) కాలంలో జరిగింది.

మరో ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ సేవకుడు పారిపోయాడు. వెళ్ళి రూమీలతో కలసిపోయాడు. ముస్లిములు రూమీలతో యుద్ధం చేసి జయించిన తరువాత 'ఖాలిద్ బిన్ వలీద్ ఆ సేవకుణ్ణి 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ కు తిరిగి ఇచ్చివేసారు. అయితే ఈ సంఘటన ప్రవక్త (స) మరణానంతరం జరిగింది. ⁷⁴ (బు'ఖారీ)

3993 [9] (صحيح) (1169/2)

وَعَنْ جُبَيْرِ بْنِ مُطْعِمٍ قَالَ: مَشَيْتُ أَنَا وَعُثْمَانُ بْنُ عَفَّانَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْنَا: أَعْطَيْتَ بَنِي الْمُطَّلِبِ مِنْ حُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ وَتُرْكُتْنَا وَنَحْنُ بِمَنْزِلَةٍ وَاحِدَةٍ مِنْكَ؟ فَقَالَ: "إِنَّهَا بَنُو هَاشِمٍ وَبَنُو الْمُطَّلِبِ وَاحِدٌ". قَالَ جُبَيْرٌ: وَلَمْ يُقَسِّمِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِبَنِي عَبْدِ شَمْسٍ وَبَنِي نَوْفَلٍ شَيْئًا. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

74) వివరణ-3992: ఒకవేళ ఒకరి గుర్రం లేదా సేవకుడు అవిశ్వాసుల అధీనంలోకి వెళ్ళిపోయి, మళ్ళీ ముస్లిములు వాటిని తమ అధీనంలోనికి తీసుకుంటే, ఆ వస్తువు ఎవరిదైతే వారికి ఇచ్చివేయాలి. దాన్ని యుద్ధధనంగా పరిగణించరాదు.

3993. (9) [2/1169 దృఢం]

జుబైర్ బిన్ ము'త్'యిమ్ (ర) కథనం: నేనూ, 'ఉస్మాన్ బిన్ 'అఫ్ఫాన్ (ర) ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళాము. మేము "ఓ ప్రవక్తా! తమరు 'ఖైబర్ యుద్ధ ధనం నుండి బని ము'త్తలిబ్ కి ఇచ్చారు. మమ్మల్ని వదలివేసారు. మేమందరం సమానులమే కదా," అని విన్నవించు కున్నాం. దానికి ప్రవక్త(స) "అవును బనూ హాషిమ్, బనూ ము'త్తలిబ్ ఒక్కటే," అని అన్నారు, అప్పుడు 'జుబైర్ కాని ప్రవక్త (స) బని అబ్తే షమ్స్ మరియు బని నాఫిల్ కి ఏమీ ఇవ్వలేదు. అంటే 'ఉస్మాన్ మరియు 'జుబైర్ లకు ఏమీ ఇవ్వలేదు. ⁷⁵ (బు'ఖారీ)

3994 [10] (صحيح) (1169/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَيُّمَا قَرْيَةٍ أَتَيْتُمُوهَا وَأَقْبَلْتُمْ فِيهَا فَسَهَبْتُمْ فِيهَا وَأَيُّمَا قَرْيَةٍ عَصَتْ اللَّهَ وَرَسُولَهُ قَاتُوا حُسْبَهَا يَوْمَ لِرَسُولِهِ ثُمَّ هِيَ لَكُمْ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3994. (10) [2/1169 దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీరు ఏదైనా పట్టణంలోకి వెళ్ళి, అక్కడ నివసిస్తే, అందులో మీ వంతు ఉంది. ఒక పట్టణం వారు అల్లాహ్ (త) కు ఆయన ప్రవక్తకూ అవిధేయత చూపితే, ఆ పట్టణం ధనంలో ఐదవ వంతు అల్లాహ్ (త) మరియు ఆయన ప్రవక్తది. మిగిలింది మీది. ⁷⁶ (ముస్లిమ్)

75) వివరణ-3993: 'ఖైబర్ యుద్ధ ధనం నుండి ప్రవక్త (స) బని ము'త్తలిబ్ కు ఇచ్చారు. 'ఉస్మాన్ (ర) కు, 'జుబైర్ బిన్ ము'త్'యిమ్ (ర) లకు ఇవ్వలేదు, అయితే వంశం ప్రకారం అందరూ సమానులే. ఎందుకంటే వీరందరూ 'అబ్దు మునాఫ్ సంతానమే. బనిము'త్తలిబ్ కు ఇచ్చారు. అబ్తే షమ్స్ మరియు నాఫిల్ సంతానానికి ఇవ్వలేదు. దీన్ని గురించే విరిధిరూ ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళారు.

76) వివరణ-3994: యుద్ధం, పోరాటం లేకుండా ఏదైనా పట్టణంలో మీరు ప్రవేశిస్తే, అక్కడ ప్రజలు పట్టణం ఖాళీ చేసి వేస్తే, మీతో ఒప్పందం కుదుర్చుకొని, మీరు అక్కడ నివసిస్తే, ఆ ధనం మీదే కాదు, ఇతర ముస్లిములదీను. ఒకవేళ అక్కడున్న వారు అల్లాహ్ (త), ఆయన ప్రవక్త పట్ల అవిధేయత చూపితే, యుద్ధం ద్వారా మీరు వారిని

3995 [11] (صحیح) (1170/2)

وَعَنْ حَوْلَةَ الْأَنْصَارِيَّةِ قَالَتْ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "إِنَّ رَجُلًا لَا يَتَخَوَّضُونَ فِي مَالِ اللَّهِ بِغَيْرِ حَقٍّ فَلَهُمُ النَّارُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ". رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ.

3995. (11) [2/1170 దృఢం]

'ఖొలహ్ అన్సారియహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా అంటూ ఉండగా నేను విన్నాను, 'అల్లాహ్ (త) ధనాన్ని అన్యాయంగా ఖర్చుచేసేవారి కొరకు తీర్పుదినం నాడు నరకాగ్ని ఉంది." 77 (బుఖారీ)

3996 [12] (متفق عليه) (1170/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ فَذَكَرَ الْغُلُولَ فَعَطَّبَهُ وَعَظَّمُ أَمْرُهُ ثُمَّ قَالَ: "لَا الْفَيِّنَ أَحَدُكُمْ يَجِيءُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رَقَبَتِهِ بَعِيرٌ لَهُ رِغَاءٌ يَقُولُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ اغْنِنِي فَأَقُولُ: لَا أُمْلِكُ لَكَ شَيْئًا قَدْ أَبْلَغْتُكَ. لَا الْفَيِّنَ أَحَدُكُمْ يَجِيءُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رَقَبَتِهِ فَرَسٌ لَهُ حَبْحَبَةٌ فَيَقُولُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ اغْنِنِي فَأَقُولُ: لَا أُمْلِكُ لَكَ شَيْئًا قَدْ أَبْلَغْتُكَ. لَا الْفَيِّنَ أَحَدُكُمْ يَجِيءُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رَقَبَتِهِ شَاةٌ لَهَا ثُغَاءٌ يَقُولُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ اغْنِنِي فَأَقُولُ: لَا أُمْلِكُ لَكَ شَيْئًا قَدْ أَبْلَغْتُكَ. لَا الْفَيِّنَ أَحَدُكُمْ يَجِيءُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رَقَبَتِهِ نَفْسٌ لَهَا صِبَاحٌ فَيَقُولُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ اغْنِنِي فَأَقُولُ: لَا أُمْلِكُ لَكَ شَيْئًا قَدْ أَبْلَغْتُكَ. لَا الْفَيِّنَ أَحَدُكُمْ يَجِيءُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رَقَبَتِهِ رِقَاعٌ تَخْفُقُ فَيَقُولُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ اغْنِنِي فَأَقُولُ: لَا أُمْلِكُ لَكَ شَيْئًا قَدْ أَبْلَغْتُكَ. لَا الْفَيِّنَ أَحَدُكُمْ يَجِيءُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رَقَبَتِهِ صَامِتٌ فَيَقُولُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ اغْنِنِي فَأَقُولُ: لَا أُمْلِكُ لَكَ شَيْئًا قَدْ أَبْلَغْتُكَ. وَهَذَا لَفْظُ مُسْلِمٍ وَهُوَ أَتَمُّ.

3996. (12) [2/1170 ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ఒకరోజు ప్రవక్త (స) ఉపదేశించడానికి నిలబడ్డారు. అందులో ధోహాన్ని

జయిస్తే అది యుద్ధ ధనం అవుతుంది. అందువల్ల దాన్ని ఐదువంతులు చేయాలి. ఐదవవంతు అల్లాహ్ (త), ఆయన ప్రవక్తది. ఈ నాలుగు వంతులు సైనికుల మధ్య పంచడం జరుగుతుంది.

77) ఎవరణ-3995: అంటే యుద్ధధనాన్ని, 'జకాత్ ధనాన్ని అన్యాయంగా ఖర్చుచేసేవారి కొరకు తీర్పుదినం నాడు కఠినమైన శిక్ష ఉంది.

గురించి ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్నారు. దాని పాపభారాన్ని గురించి పేర్కొంటూ, తీర్పుదినం నాడు మీలో ఎవరూ తన భుజంపై ఒంటను మోసుకుంటూ బాధపడుతూ రాడు. దొంగతనం చేసి ఉన్నవాడు, లేదా ధోహం చేసి ఉన్నవాడుతప్ప, ఒంటను తన భుజంపై మోసుకుంటూ నా ముందుకు సిఫారసు కోసం రావటం జరగరాదు. వాడు వచ్చి, 'ఓ ప్రవక్తా! నాకు సహాయం చేయండి,' అని అంటాడు. అప్పుడు నేను నీకు ఎటువంటి సహాయం చేయలేను. ఇహలోకంలో నేను స్పష్టంగా దొంగతనం చేసినవాడు తీర్పుదినం నాడు దాన్ని తీసుకువస్తాడని చెప్పి ఉన్నాను. నేనతనికి ఎటువంటి సహాయం చేయలేను. అదేవిధంగా మీలో ఎవరూ తీర్పుదినం నాడు తన భుజంపై గుర్రం మోసుకొని రావటం జరగరాదు. గుర్రం శబ్దం చేస్తూ ఉంటుంది. ప్రజలందరికీ ఇది దొంగతనం చేసిన గుర్రం అని తెలిసిపోతుంది. అతడు నా దగ్గరికి వచ్చి, 'ఓ ప్రవక్తా! నాకు సహాయం చేయండి,' అని అంటాడు. అప్పుడు నేను నేనేమీ చేయలేను, ఎందుకంటే ఇహలోకంలోనే నేను నీకు తెలియపర్చాను. 'ఆ తరువాత ఇలా అన్నారు, "మీలో ఎవరూ ఎంతమాత్రం తన భుజంపై మేకను మోసుకొని రావటం నేను చూడకూడదు. మేక అరుస్తూ ఉంటుంది. అతడు నా దగ్గరకు వచ్చి, 'ఓ ప్రవక్తా! నాకు సహాయం చేయండి,' అని అంటాడు. అప్పుడు నేను నీకు ఎటువంటి సహాయం చేయలేను. దీన్ని గురించి నీకు ముందే చెప్పాను. అదేవిధంగా మీలో ఎవ్వరూ తీర్పుదినంనాడు మానవుణ్ణి, బానిసను తన భుజాలపై వేసుకొని రావటం జరగరాదు. ఆ వ్యక్తి అరుస్తూ ఉంటాడు. నా దగ్గరకు వచ్చి, ఓ ప్రవక్తా! నాకు సహాయం చేయండి,' అని అంటాడు. నేను, 'నీకు ఏమీ చేయలేను. దీన్ని గురించి నీకు ముందే చెప్పి ఉన్నాను,' అని అంటాను. అదే విధంగా మీలో ఎవరూ తన భుజాలపై బట్టలు మోసుకొని రావటం జరగకూడదు. అంటే ప్రపంచంలో ఆ వ్యక్తి యుద్ధధనం నుండి బట్టలు దొంగలించాడు. లేదా అన్యాయంగా ఇతరుల బట్టల్ని ధరించాడు. ఆ బట్టలు కడులుతూ శబ్దం చేస్తూ ఉంటాయి. అతడు, 'ఓ ప్రవక్తా! నాకు

సహాయం చేయండి,' అని అంటాడు. నేను నీకు ఎటువంటి సహాయం చేయలేను, దీన్ని గురించి నీకు ముందే చెప్పాను,' అని అంటాను. అదేవిధంగా మీలో ఎవ్వరూ బంగారం, వెండి, మొదలైనవి తన భుజాన వేసు కొని రావటం జరక్కూడదు. అతను వచ్చి, 'ఓ ప్రవక్తా! నాకు సహాయం చేయండి,' అని అంటాడు. దానికి నేను ఇహలోకంలో దీన్ని గురించి హెచ్చరించి ఉన్నాను,' అని అంటాను." 78 (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3997 [13] (متفق عليه) (1170/2)

وَعَنْهُ قَالَ: أَهْدَى رَجُلٍ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غُلَامًا يَقُولُ لَهُ: مَدْعَمٌ فَبَيْنَمَا مَدْعَمٌ يَحْطُ رَحْلًا لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذْ أَصَابَهُ سَهْمٌ عَائِي فَقَتَلَهُ فَقَالَ النَّاسُ: هَنَيْئًا لَهُ الْجَنَّةُ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "كَلَّا وَاللَّيْلِ نَفْسِي بِيَدِهِ إِنَّ الثَّمْلَةَ الَّتِي أَخَذَهَا يَوْمَ خَيْبَرَ مِنَ الْمَعَانِمِ لَمْ تُصِبْهَا الْقَنَاسِمُ لِيَتَشَعَّلَ عَلَيْهِ نَارٌ". فَلَمَّا سَمِعَ ذَلِكَ النَّاسُ جَاءَ رَجُلٌ بِشِرَاكٍ أَوْ شِرَاكَيْنِ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: "شِرَاكٌ مِنْ نَارٍ أَوْ شِرَاكَانِ مِنْ نَارٍ".

3997. (13) [2/1170 ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స)కు ఒక వ్యక్తి ఒక బానిసను కానుకగా ఇచ్చాడు. ఆ బానిస పేరు మిద్'అమ్. అతడు ప్రయాణంలో ప్రవక్త (స) వాహనం మావటిని విప్పుతున్నాడు. అకస్మాత్తుగా ఒక బాణం వచ్చి తగిలింది, అతడు మరణించాడు. ప్రజలు అతడు అమరవీరుడు, స్వర్గవాసి,' అని శుభాకాంక్షలు పలుకుతున్నారు. అంటే ధైవమార్గంలో వీరమరణం పొందటం వల్ల స్వర్గవాసి అని అన్నారు. అది విని ప్రవక్త (స), 'ఎంతమాత్రం కాదు, ఎవరి చేతిలో నా ప్రాణం ఉందో ఆయన సాక్షి! ఖైబర్ యుద్ధం తరువాత యుద్ధధనం పంచటానికి ముందు దొంగలించిన దుప్పటి అతనిపై నరకాగ్ని జ్వాలలు రాజేస్తుంది. ఎందుకంటే అతను దొంగతనం చేసాడు,' అని అన్నారు. అది విన్న ప్రజల్లోని

78) వివరణ-3996: అల్లాహ్ (త) ఖుర్ఆన్ లో ఇలా ఆదేశించాడు: " అప్పుడు ప్రతివ్యక్తికి తన కర్మల ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. వారి కెలాంటి అన్యాయం జరుగదు." (బఖరహ్, 2:281)

ఒక వ్యక్తి చర్మం చెప్పులు తెచ్చిపెట్టాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇవి అగ్నిచెప్పులు అని అన్నారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3998 [14] (صحيح) (1171/2)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: كَانَ عَلَى ثَقْلٍ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلٌ يَقُولُ لَهُ كِرْكِرَةٌ فَبَاتَ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "هُوَ فِي النَّارِ". فَذَهَبُوا يَنْظُرُونَ فَوَجَدُوا عَبَاءَةً قَدْ غَلَّهَا. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3998. (14) [2/1171 దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్ర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్ద కర్కరహ్ అనే బానిస ఉండేవాడు. అతడు ప్రవక్త (స) కు సేవలు చేసేవాడు. జహాద్లో అతడు మరణించాడు. ప్రవక్త (స), 'అతడు నరకంలోనికి వెళ్ళాడు,' అని అన్నారు. ప్రజలు వెళ్ళి అతని సామాన్లు చూసారు. అతని సామాన్లలో ఒక కంబళి ఉంది. దాన్ని అతడు యుద్ధధనం నుండి దొంగిలించాడు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

3999 [15] (صحيح) (1171/2)

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: كُنَّا نَصِيبُ فِي مَغَارِنَا الْعَسَلَ وَالْعَنْبَ فَنَأْكُلُهُ وَلَا نَرَفَعُهُ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3999. (15) [2/1171 దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: యుద్ధంలో మాకు యుద్ధధనంగా తేనె, ద్రాక్ష లభించేవి. మేము వాటిని తినే వారం. వాటిని ప్రవక్త (స) వద్దకు తీసుకొని వెళ్ళేవారం కాము. 79 (బు'ఖారీ)

4000 [16] (متفق عليه) (1171/2)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَغْفَلٍ قَالَ: أَصَبْتُ جُرَابًا مِنْ شَحْمِ يَوْمٍ خَيْبَرَ فَأَتَرْتُمْتُهُ فَقُلْتُ: لَا أُعْطِي الْيَوْمَ أَحَدًا مِنْ هَذَا شَيْئًا

79) వివరణ-3999: అంటే తినే త్రాగే వస్తువులు నాయకుని అనుమతి లేకుండా తీసుకోవటంలో ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. యుద్ధం చేస్తున్న సైనికుడు దాహం వేస్తే యుద్ధధనంలో వచ్చిన నీటిని త్రాగగలడు. అదేవిధంగా ఆహార వస్తువులు ఆకలిగా ఉన్న ముజాహిదీకి దొరికితే తిన వచ్చును. ఇది దొంగతనంలోకి రావు.

فَالْتَفَتُ فَإِذَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَبْتَاسِمُ إِلَيَّ. مُتَّفَعٌ عَلَيْهِ.
وَذَكَرَ الْحَدِيثُ أَبِي هُرَيْرَةَ "مَا أُعْطِيَكُمْ" فِي بَابٍ. رَزَقَ الْوَلَدُ.

4000. (16) [2/1171 ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ము'గప్పల్ (ర) కథనం: యుద్ధంలో నాకు ఒక సంచి దొరికింది. అందులో క్రొవ్వు నిండి ఉంది. నేను దాన్ని తీసుకొని, 'ఇందులో నుండి ఎవరికి ఇవ్వను,' అని అంటూ తిరిగి చూసేసరికి ప్రవక్త (స) నా వెనుక నిలబడి చిరునవ్వు నవ్వుతున్నారు. 80 (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

الرَّفْعُ الْوَلَدُ

4001 [17] (لم تتم دراسته) (1171/2)

عَنْ أَبِي أُمَامَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِنَّ اللَّهَ فَضَّلَنِي عَلَى الْأَنْبِيَاءِ
أَوْ قَالَ: فَضَّلَ أُمَّتِي عَلَى الْأُمَمِ وَأَحَلَّ لَنَا الْغَنَائِمَ". رَوَاهُ الْإِسْلَامِيُّ.

4001. (17) [2/1171 అపరిశోధితం]

అబూ ఉమామహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు, "అల్లాహ్ (త) ప్రవక్తలందరిపై నాకు ప్రత్యేకతను ప్రసాదించాడు. నా అనుచర సమాజాన్ని ఇతర సమాజాలన్నీటిపై ప్రత్యేకతను ప్రసాదించాడు. మా కోసం యుద్ధధనాన్ని ధర్మసమ్మతం చేసాడు." (తిర్మిజి)

4002 [18] (لم تتم دراسته) (1171/2)

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَوْمَئِذٍ يَوْمَ حُنَيْنٍ: "مَنْ قَتَلَ كَافِرًا فَلَهُ سَلْبُهُ". فَقَتَلَ أَبُو طَلْحَةَ يَوْمَئِذٍ عَشْرِينَ رَجُلًا وَأَخَذَ أَسْلَافَهُمْ. رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ.

4002. (18) [2/1171 అపరిశోధితం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) 'హునైన్ యుద్ధం నాడు ఇలా ప్రవచించారు, "ఎవరైనా అవిశ్వాసిని చంపితే

80) వివరణ-4000: ప్రవక్త (స) చిరునవ్వు అనుమతిని సూచిస్తుంది.

మృతుని సామాన్లన్నీ హంతకునికి లభిస్తాయి," అని అన్నారు. ఆ రోజు అబూ 'తల్హా' 20 మంది అవిశ్వాసులను హతమార్చారు. వాళ్ళందరి సామాన్లను అతను తీసుకున్నారు. (దార్మి)

4003 [19] (لم تتم دراسته) (1171/2)

وَعَنْ عَوْفِ بْنِ مَالِكٍ الْأَشْجَعِيِّ وَخَالِدِ بْنِ الْوَلِيدِ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَضَى فِي السَّلْبِ لِلْقَاتِلِ. وَلَمْ يُخْسِرِ السَّلْبَ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4003. (19) [2/1171 అపరిశోధితం]

'ఔఫ్ బిన్ మాలిక్ అష్జి'యూ మరియు 'ఖాలిద్ బిన్ వలీద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మృతుని సామాన్ల గురించి ప్రస్తావిస్తూ, అతని సామాన్లన్నీ హంతకుడికి దక్కుతాయని, అందులో నుండి ఐదవ వంతు తీయటం జరగదని ప్రవచించారు. (అబూ దావూద్)

4004 [20] (لم تتم دراسته) (1171/2)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: نَفَّلَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ بَدْرٍ سَيْفَ أَبِي جَهْلٍ وَكَانَ قَتْلَهُ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4004. (20) [2/1171 అపరిశోధితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్'ఉద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) బదర్ యుద్ధం నాడు అబూ జహల్ కరవాలం నాకిచ్చారు. దాని తోనే వాడిని చంపారు. 81 (అబూ దావూద్)

4005 [21] (لم تتم دراسته) (1172/2)

وَعَنْ عُمَيْرِ مَوْلَى أَبِي لَحْمٍ قَالَ: شَهِدْتُ خَيْبَرَ مَعَ سَادَاتِي فَكَلَّمُوا فِي رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكَلَّمُوهُ أَبِي مَبْلُوكٍ فَأَمَرَنِي فَقُلْتُ سَيِّفًا فَإِذَا أَنَا أَجْرُهُ فَأَمَرَ بِشَيْءٍ مِنْ خُرَيْبِي الْمَتَاعِ وَعَرَضْتُ عَلَيْهِ رِقِيَّةً كُنْتُ أُرِقِي بِهَا الْمَجَانِينَ فَأَمَرَ نِي

81) వివరణ-4004: అబూ జహల్ ను ఇద్దరు అ'న్నారీ యువకులు చంపారు. 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్'ఉద్ (ర) కూడా వాడిని చంపటంలో పాల్గొన్నారు. ఎలా అంటే ఆ ఇద్దరు యువకులు అబూ జహల్ ను చంపి క్రిందపడేసారు. 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్'ఉద్ వాడి తలను కరవాలంతో వేరుచేసి వేసారు. కనుక అబూ జహల్ కరవాలాన్ని ప్రోత్సహకంగా 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్'ఉద్ కి ఇవ్వబడింది.

بَطْرَحَ بَعْضَهَا وَحَسِبَ بَعْضَهَا. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ إِلَّا أَنَّ رَوَاهُ نُفَيْسُ بْنُ عَبْدِ قَوْلِهِ: أَلَيْتَ.

4005. (21) [2/1172 అపరిశోధితం]

'ఉమైర్ మాలా అబ్దుల్లాహ్ (ర) కథనం: నేను నా యజమానుల వెంట 'ఖైబర్'లో పాల్గొన్నాను. అంటే నేను కూడా యుద్ధంలో పాల్గొన్నాను. నా యజమానులు నా గురించి ప్రవక్త (స)లో మాట్లాడారు. నేను వారి బానిసనని ప్రవక్త (స) కు తెలియపరిచారు. ఇది తెలుసుకున్న ప్రవక్త (స) కానుకగా ఏదో ఇవ్వమని ఆదేశించారు. నా మెడలో ఒక కరవాలం వేయడం జరిగింది. అది నా కంటే పొడవైనది. అందువల్ల దాన్ని ఈడ్చుకుంటూ నడిచేవాడిని. అది చూచి ప్రవక్త (స), 'ఇంట్లో పనికివచ్చే వస్తువు ఏదైనా ఉంటే ఇచ్చి వేయండి,' అన్నారు. నేను ఇస్లామ్ కు ముందు అజ్ఞాన కాలంలో మతిస్థిమితం లేనివారిని, పిచ్చివారిని మంత్రించేవాడిని. ఆ మంత్రాలు, దు'ఆలను ప్రవక్త (స) కు వినిపించాను. వాటిలో కొన్ని సరిగాలేవు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఈ పదాలను పఠించకు, వీటిని పఠించు అని ఆదేశించారు. (తిర్మిజి, అబూ దావూద్)

4006 [22] (لم تتم دراسته) (1172/2)

وَعَنْ مُجَمِّعِ بْنِ جَارِيَةَ قَالَ: قُبِسَتْ خَبْرٌ عَلَى أَهْلِ الْحُدَيْبِيَّةِ فَقَسَمَهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثَلَاثًا نِصْفًا عَشْرًا سَهْمًا وَكَانَ الْجَيْشُ أَلْفًا وَخَمْسِمِائَةً فِيهِمْ ثَلَاثُمِائَةٍ فَارِسٌ فَأَعْطَى الْفَارِسَ سَهْمَيْنِ وَالرَّاحِلَ سَهْمًا رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَقَالَ: حَدِيثُ ابْنِ عُمَرَ أَصَحُّ فَالْعَمَلُ عَلَيْهِ وَأَيُّ الْوَهْمِ فِي حَدِيثِ مُجَمِّعٍ أَنَّهُ قَالَ: إِنَّهُ قَالَ: ثَلَاثُمِائَةٍ فَارِسٍ وَإِنَّمَا كُنُوا مِائَتَيْنِ فَارِسٍ.

4006. (22) [2/1172 అపరిశోధితం]

ముజమ్మి'అ బిన్ జారియహ్ (ర) కథనం: 'ఖైబర్ యుద్ధధనాన్ని 'హుద్దబియావారిలో పంచటం జరిగింది. ప్రవక్త (స) యుద్ధధనాన్ని 18 వంతులుగా చేసారు. సైన్యం 1500 మంది. వీరిలో 300 మంది గుర్రంపై స్వారి చేసేవారు. మిగిలిన వారు నడిచేవారు. గుర్రం

గలవారికి రెండు వంతులు, కాలి నడక గలవారికి 1 వంతు ఇచ్చారు. ⁸² (అబూ దావూద్)

అబూ దావూద్ అభిప్రాయం: 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ 'హదీసు ప్రామాణికమైనది. చాలామంది పండితులు దీన్నే సమర్థిస్తున్నారు. ముజమ్మి'అ 'హదీసు'లో అనుమానం ఉంది. 200 గుర్రపు స్వారిలకు బదులు 300 గుర్రపు స్వారిలు అని పేర్కొన్నారు.

4007 [23] (لم تتم دراسته) (1172/2)

وَعَنْ حَبِيبِ بْنِ مَسْلَمَةَ الْفِهْرِيِّ قَالَ شَهِدْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَفَلَ الرُّبْعَ فِي الْبَدَاةِ وَالثُّلُثَ فِي الرَّجْعَةِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4007. (23) [2/1172 అపరిశోధితం]

'హబీబ్ బిన్ మస్లమ్ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స). ప్రారంభంలో 1/4 వంతు ఇవ్వటం, తరువాత 1/3 వంతు ఇవ్వటం చూసాను. ⁸³ (అబూ దావూద్)

82) వివరణ-4006: 'హుద్దబియా వారంటే 7వ హిజ్రాలో 'ఉమర్ హా చేసే ఉద్దేశ్యంతో మదీనా నుండి బయలు దేరిన ప్రవక్త (స) అనుచరులు. 'హుద్దబియ ప్రాంతానికి చేరుకున్న తరువాత అవిశ్వాసులు మక్కాహ్ లోకి ప్రవేశించకుండా ఆపివేశారు. ఇక్కడ ఒప్పందం జరిగింది. అనుచరుల సంఖ్యలో అభిప్రాయభేదాలు ఉన్నాయి. కొన్ని ఉల్లేఖనాల్లో 1400 మంది అని ఉంది. మరికొన్ని ఉల్లేఖనాల్లో 1500 మంది అని ఉంది. అయితే 1400 మంది గల ఉల్లేఖనం ప్రామాణికమైనది. గుర్రపు స్వారిలు 200 ఉన్నారు. యుద్ధధనంలో గుర్రపు స్వారిల వారికి 3 వంతులు కేటాయించారు. ఒక వంతు మనిషికి, రెండు వంతులు గుర్రానికి లభించాయి.

83) వివరణ-4007: సైన్యం యుద్ధానికి వెళ్ళినప్పుడు నాయకుని అనుమతితో కొంతమంది సైన్యం నుండి వేరై శత్రువులతో యుద్ధం చేయటానికి వెళ్ళింది. యుద్ధధనం తీసుకొని సైన్యం తిరిగివస్తే, ఆ ధనాన్ని ప్రవక్త (స) 4 భాగాలు చేసేవారు. ఒకవంతు యుద్ధం చేసిన వారికి, మిగిలిన 3 వంతులు యుద్ధం చేసిన వారికి మరియు చేయమని వారికి కలిపి పంచేవారు. తిరుగు ప్రయాణంలో శత్రువులతో యుద్ధం చేసి యుద్ధ ధనం తీసుకొని వస్తే దాన్ని మూడు భాగాలు చేసే వారు. ఒక వంతు యుద్ధం చేసినవారికి, రెండువంతులు యుద్ధం చేసినవారికి మరియు చేయనివారికి కలిపి ఇచ్చేవారు.

4008 [24] (لم تتم دراسته) (1172/2)

وَعَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُفْعَلُ الرُّبْعُ بَعْدَ الْخُمْسِ وَالثُّلُثُ بَعْدَ الْخُمْسِ إِذَا قُفِّلَ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4008. (24) [2/1172 అపరిశోధితం]

'హబీబ్ బిన్ మసీలమహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) 1/5 వంతు తీసిన తర్వాత 1/4 వంతు ఇచ్చేవారు. తిరుగు ప్రయాణంలో 1/5 వంతు తీసిన తర్వాత 1/3 వంతు ఇచ్చేవారు.⁸⁴ (అబూ దావూద్)

4009 [25] (لم تتم دراسته) (1172/2)

وَعَنْ أَبِي الْجَوْيَرِيَّةِ الْجَزْمِيِّ قَالَ: أَصَبْتُ بِأَرْضِ الرُّومِ جَرَّةَ حَمْرَاءَ فِيهَا دَنَانِيرُ فِي إِمْرَةٍ مُعَاوِيَةَ وَعَلَيْنَا رَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ بَنِي سُلَيْمٍ يُقَالُ لَهُ: مَعْنُ بْنُ يَزِيدَ فَأَتَيْنَاهُ بِهَا فَقَسَمَهَا بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ وَأَعْطَانِي مِنْهَا مِثْلَ مَا أُعْطِيَ رَجُلًا مِنْهُمْ ثُمَّ قَالَ: لَوْلَا أَنِّي سَبَعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "لَا تَغْلُ إِلَّا بَعْدَ الْخُمْسِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4009. (25) [2/1172 అపరిశోధితం]

అబూ జవైరియ జర్మీ కథనం: రూమీల ప్రాంతంలో నాకు ఒక ఎర్రటి కుండ దొరికింది. అందులో అప్రపీలు ఉన్నాయి. అప్పటి పాలకులు, ప్రవక్త (స) అనుచరులైన మ'అన్ బిన్ య'జిద్ ముందు ఉంచాను. అతను దాన్ని యుద్ధధనంగా పరిగణించి ఇతరులకు ఇచ్చినంతే నాకూ ఇచ్చారు. ఇంకా "ఒకవేళ ప్రవక్త(స) ను, '1/5 తరువాత ఇవ్వవచ్చు' అని అనటం విని ఉంటే నేను నీకు తప్పకుండా అధికంగా ఇచ్చి ఉండేవాడిని," అని అన్నాడు.⁸⁵ (అబూ దావూద్)

84) వివరణ-4008: ఇంతకు ముందు 'హదీసు'లో 1/5 వంతు తర్వాత 1/4 వంతు మరియు 1/3 వంతు ఇచ్చే ప్రభావన లేదు. ఇందులో 1/5వ వంతు తీసిన తర్వాత 1/4 వంతు లేదా 1/3 వంతు ఇచ్చేవారని ఉంది. అంటే మొదటి 'హదీసు'లో సంక్షిప్తంగా ఉంది. ఈ 'హదీసు'లో వివరంగా ఉంది.

85) వివరణ-4009: అంటే 1/2 వ వంతు ఇచ్చిన తర్వాత అదనంగా ఇవ్వవచ్చు. ఇది కేవలం యుద్ధధనంలోని 1/5వంతులో ఉంటుంది. కాని అందరి సొత్తులో 1/5 వంతు లేదు. కనుక ఇందులో అదనంగా ఇవ్వటం జరుగదు.

4010 [26] (لم تتم دراسته) (1173/2)

وَعَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ قَالَ: قَدِمْنَا فَوَافَقَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جِبْنَ افْتَتَحَ خَيْبَرَ فَأَسْهَمَ لَنَا أَوْ قَالَ: فَأَعْطَانَا مِنْهَا وَمَا قَسِمَ لِأَحَدٍ غَابَ عَنْ فَتْحِ خَيْبَرَ مِنْهَا شَيْئًا إِلَّا لِمَنْ شَهِدَ مَعَهُ إِلَّا أَصْحَابَ سَفِينَتِنَا جَعْفَرًا وَأَصْحَابَهُ أَسْهَمَ لَهُمْ مَعَهُمْ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4010. (26) [2/1173 అపరిశోధితం]

అబూ మూసా అష్'అరి (ర) కథనం: మేము 'హబీషా నుండి తిరిగి వచ్చి మదీనహ్ చేరాము. అప్పటికి 'ఖైబర్ ను జయించడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) 'ఖైబర్ యుద్ధధనం నుండి మాకు కూడా వంతు ఇచ్చారు. అయితే మేము యుద్ధంలో పాల్గొనలేదు. మా తప్పమరే పాల్గొననివారికి వంతు ఇవ్వబడలేదు. కాని పడవ ప్రయాణికులకు అంటే అందరిలో సమానంగా జ'అఫర్ అతని మిత్రులకు వంతులు ఇచ్చారు.⁸⁶ (అబూ దావూద్)

86) వివరణ-4010: అబూ మూసా అష్'అరి పేరు 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఖైస్. ఇతడు యమనీకి చెందినవారు. అష్'అరి తెగకు చెందినవారు. అందువల్ల ఇతన్ని అబూ మూసా అష్'అరి అంటారు. ఇతని ఇస్లామ్ స్వీకరణ సంఘటన ఈ విధంగా ఉంది. అబూ మూసా యమన్ నుండి నడచి మక్కహ్ వచ్చారు. వెంటనే ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. తరువాత తన ప్రాంతానికి వెళ్లి ఈ సందేశాన్ని అందజేశారు. అబూ మూసా అష్'అరి అతని కుటుంబంలో చాలా గొప్ప ధనవంతులు. అందువల్లే అతని సందేశం చాలా త్వరగా వ్యాపించింది. అతను సుమారు 50 మంది నూతన ముస్లిములను తీసుకొని సముద్ర మార్గాన బయలుదేరారు. కాని తుఫాను ఆ నావను 'హబీషా చేర్చింది. ఇక్కడ వలస వచ్చిన జ'అఫర్ మొదలైనవారు కూడా ఉన్నారు. వీరు మదీనహ్ కు బయలుదేరారు. అబూ మూసా (ర) కూడా ఈ బృందంలో చేరిపోయారు. వీరు మదీనహ్ చేరుకున్నప్పటికీ ఖైబర్ ను జయించి తిరిగి రావటం జరిగింది. అప్పుడు ప్రవక్త (స) అబూ మూసాకు, అతని మిత్రులకు 'ఖైబర్ యుద్ధధనంలో నుండి వంతులు ఇచ్చారు. (బుఖారీ)

అబూ మూసా అష్'అరి అనేక యుద్ధాల్లో పాల్గొన్నారు. ప్రవక్త (స) అబూ మూసా అష్'అరిని యమనీకి

4011 [27] (لم تتم دراسته) (1173/2)

وَعَنْ يَزِيدَ بْنِ خَالٍ: أَنَّ رَجُلًا مِّنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَوَفَّى يَوْمَ خَيْبَرَ فَذَكَرُوا لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: "صَلُّوا عَلَى صَاحِبِكُمْ". فَتَغَيَّرَتْ وَجْهُهُ النَّاسُ لِدَلِكِ فَقَالَ: "إِنَّ صَاحِبَكُمْ عَلَى فِي سَبِيلِ اللَّهِ". فَفَتَتَشَنَّا مَتَاعَهُ فَوَجَدْنَا خَزْرًا مِّنْ خَزَرٍ يَهُودٍ لَا يُسَاوِي دُرْهَمَيْنِ. رَوَاهُ مَالِكٌ وَأَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ.

4011. (27) [2/1173 అపరిశోధితం]

య'జిద్ బిన్ 'ఖాలిద్ (ర) కథనం: 'ఖైబర్ యుద్ధంలో ఒక అనుచరుడు మరణించాడు. ప్రజలు ప్రవక్త (స) కు ఈ విషయం తెలియపరిచారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'మీ సహచరుని జనా'జహ్ నమా'జు చదవండి,' అని అన్నారు. అది విని అనుచరులు ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేసారు. అది చూచి ప్రవక్త (స), 'మీ సహచరుడు దైవమార్గంలో ద్రోహం, దొంగతనం చేసాడు. నేను ఇలాంటి వారి జనా'జహ్ నమా'జు చదవను,' అని అన్నారు. మేము అతని సామాన్లను పరిశీలించాము. వాటిలో యూదస్త్రీల లోపలి దుస్తులు ఉన్నాయి. వాటి వేల రెండు దిరహమ్ల కంటే అధికం లేదు. (మాలిక్, అబూ దావూద్, ససాయి)

4012 [28] (لم تتم دراسته) (1173/2)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْرٍ وَقَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَصَابَ غَنِيمَةً أَمَرَ بِلَاةٍ فَتَادَى فِي النَّاسِ فَيَجِئُونَ بِغَنَائِمِهِمْ فَيُخَبِّسُهُ وَيُقَسِّمُهُ فَجَاءَ رَجُلٌ يَوْمًا بَعْدَ ذَلِكَ بِزِمَامٍ مِّنْ شَعْرِ. فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذَا فِيهِمَا كُنَّا أَصْبَنَاهُ مِنَ الْغَنِيمَةِ. قَالَ: "أَسْبَعْتَ بِلَاةً نَادَى ثَلَاثًا؟" قَالَ: نَعَمْ قَالَ: "فَمَا مَنَعَكَ أَنْ تَجِئَ بِهِ؟" فَاعْتَذَرَ قَالَ: "كُنْتُ أَنْتَ تَجِئُ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَلَنْ أَقْبَلَهُ عَنكَ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4012. (28) [2/1173 అపరిశోధితం]

'అబ్దుల్లా బిన్ 'అబ్ర (ర) కథనం: సాధారణంగా ప్రవక్త (స) యుద్ధంలో యుద్ధధనం లభిస్తే బిలాల్‌ను

గవర్నర్‌గా నియమించారు. అబూ మూసా అష్'అరి ప్రవక్త (స) సన్నిహిత అనుచరులలో ఒకరు. ఇతనికి ప్రవక్త (స) వద్ద ప్రత్యేక స్థానం ఉండేది. ఖుర్రాన్ చాలా బాగా పఠించే వారు. 44వ హిజ్రీలో మరణించారు.

సైన్యంలో ఎవరి వద్దనైనా యుద్ధధనంలో నుండి ఏదైనా ఉంటే చేరవేయమని ప్రకటించమని ఆదేశించేవారు. ఉన్న వారందరూ తెచ్చి ఇచ్చేవారు. ప్రవక్త (స) 1/5 వంతు తీసి మిగిలించి అందరికీ పంచేవారు. ఒకసారి ప్రవక్త (స) పంచి వేసిన తర్వాత ఒక వ్యక్తి కళ్ళాంటిసుకొని వచ్చి, 'ప్రవక్తా! ఇది యుద్ధధనం నుండి తీసుకున్నాను,' అని అన్నాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'నువ్వు, బిలాల్ 3 సార్లు ప్రకటించింది, విన్నావా?' అని అన్నారు. దానికి ఆ వ్యక్తి, 'విన్నాను,' అని అన్నాడు. 'అప్పుడు ఎందుకు తీసుకురాలేదు,' అని అడిగారు. 'ఏదో సాకు చెప్పాడు. 'ఇలాగే తీర్పుదినం నాడు దీన్ని తీసుకువస్తావు,' అని అన్నారు. (అబూ దావూద్)

4013 [29] (لم تتم دراسته) (1173/2)

وَعَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَبَا بَكْرٍ وَعُمَرُ حَرَقُوا مَتَاعَ الْغَالِ وَحَضَرُ بُوَّةٍ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4013. (29) [2/1173 అపరిశోధితం]

'అమ్రు బిన్ షు'బ్ తన తండ్రి ద్వారా, అతడు తన తండ్రి ద్వారా కథనం: ప్రవక్త (స) మరియు అబూ బకర్ మరియు 'ఉమర్ దొంగతనం చేసిన వారిని కొట్టివారు, వారి వస్తువులను కాల్చివేసేవారు. 87 (అబూ దావూద్)

4014 [30] (لم تتم دراسته) (1173/2)

وَعَنْ سُرَّةَ بْنِ جُنْدُبٍ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "مَنْ يَكْتُمُ غَالًا فَإِنَّهُ مِثْلُهُ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4014. (30) [2/1173 అపరిశోధితం]

సమురహ్ బిన్ జున్దుబ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ద్రోహం చేసిన వారి ద్రోహాన్ని కప్పిపుచ్చటం ద్రోహం చేసినట్లే." (అబూ దావూద్)

4015 [31] (لم تتم دراسته) (1174/2)

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ: لَقِيَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ شَرِي الْمَغَانِمِ حَتَّى تُقَسَّم. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

87) వివరణ-4013: కాల్పుటం ఇప్పుడు నిషిద్ధం. శిక్షగా, గుణపాఠంగా దొంగతనం చేసినవారిని కొట్టాలి. దీనివల్ల ఇతరులు జాగ్రత్తగా ఉంటారు.

4015. (31) [2/1174 అపరిశోధితం]

అబూ స'య్యాద్ 'ఖుద్రి (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) యుద్ధ ధనాన్ని పంచకముందే దాన్ని అమ్మటాన్ని నిషేధించారు. ⁸⁸ (తిర్మిజి)

4016 [32] (لم تتم دراسته) (1174/2)
وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: نَهَى أَنْ تُبَاعَ السِّهَامُ حَتَّى تُقَسَمَ. رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ.

4016. (32) [2/1174 అపరిశోధితం]

అబూ ఉమామహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) యుద్ధధనం పంచబడనంతవరకు వస్తును అమ్మటాన్ని నిషేధించారు. (దార్మి)

4017 [33] (لم تتم دراسته) (1174/2)
وَعَنْ حَوْلَةَ بِنْتِ قَيْسٍ: قَالَتْ: سَبَّغْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "إِنَّ هَذِهِ أَلْهَالُ خَضِرَّةٍ خُلُوقٌ فَمَنْ أَصَابَهُ بِحَقِّهِ بُورِكَ لَهُ فِيهِ وَرُبَّ مُتَخَوِّضٍ فَمَا شَاءَتْ بِهِ نَفْسُهُ مِنْ مَالٍ اللَّهِ وَرَسُولِهِ لَيْسَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا النَّارُ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

4017. (33) [2/1174 అపరిశోధితం]

'ఖౌలహ్ బిన్తె ఖైస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచిస్తూ ఉండగా నేను విన్నాను, "ఈ ధనం పచ్చగా, తియ్యగా ఉంటుంది. అంటే హృదయాన్ని ఆకర్షిస్తుంది. ధర్మంగా దొరికిన వారికి శుభం కలుగుతుంది. అయితే చాలా మంది అల్లాహ్ (త) మరియు ఆయన ప్రవక్త (స) ధనంలో అనవసరంగా, అధర్మంగా ఖర్చుచేస్తూ ఉంటారు. ఇటువంటి వారికి తీర్పుదినం నాడు నరకాగ్ని ఉంది. ⁸⁹ (తిర్మిజి)

4018 [34] (لم تتم دراسته) (1174/2)
وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَنَقَّلَ سَيْفَهُ دَا الْفَقَارَ يَوْمَ بَدْرٍ. رَوَاهُ أَحْمَدُ وَابْنُ مَاجَةَ

88) వివరణ-4015: ఎందుకంటే పంచక ముందు అతడు దానికి యజమాని కాడు.

89) వివరణ-4017: అంటే 'జకాత్, యుద్ధధనం మొదలైన వాటి నుండి అధర్మంగా ఖర్చుచేస్తే, ఎందుకంటే అందులో ఇతరుల హక్కులు కూడా ఉంటాయి. ఇతరుల హక్కుల్ని కొల్లగొట్టినందువల్ల తీర్పుదినంనాడు కఠిన శిక్షలకు గురి కావలసి వస్తుంది.

وَرَادَ التِّرْمِذِيُّ وَهُوَ الذِّي رَأَى فِيهِ الرُّؤْيَا يَوْمَ أُحُدٍ.

4018. (34) [2/1174 అపరిశోధితం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) బద్ర్ యుద్ధంలో తన నిర్ణీతవంతు కంటే అదనంగా ఒక కరవాలం తీసుకున్నారు. దాని పేరు జా'ల్ ఫఖ్ఖార్. (ఇబ్నె మాజహ్, తిర్మిజి)

తిర్మిజి'లో ఇలా ఉంది: "ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) కల గన్నారు. బద్ర్ యుద్ధంలో మమ్బహ్ బిన్ 'హజ్జాజ్ హతమార్చబడ్డాడు. ఈ కరవాలం అతనిదే. ఇది చాలా ప్రఖ్యాత కరవాలం. ప్రవక్త (స) ముందు తాను దాన్ని ఉంచుకున్నారు. తరువాత 'అలీ (ర) కు ఇచ్చివేశారు. ఈ కరవాలాన్ని జా'ల్ ఫఖ్ఖార్ అని ఎందుకంటారంటే, దీని పిడికిలిలో పొదుగులు ఉండేవి.

4019 [35] (لم تتم دراسته) (1174/2)

وَعَنْ رُوَيْفِعِ بْنِ ثَابِتٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "مَنْ كَانَ يَوْمًا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يَرُكِبُ دَابَّةً مِنْ فِئِ الْمُسْلِمِينَ حَتَّى إِذَا أَعْجَفَهَا رَدَّهَا فِيهِ وَمَنْ كَانَ يَوْمًا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يَلْبَسُ ثَوْبًا مِنْ فِئِ الْمُسْلِمِينَ حَتَّى إِذَا أَخْلَقَهُ رَدَّهَا فِيهِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4019. (35) [2/1174 అపరిశోధితం]

రుఫైఫ్ 'అబిన్ సా'బిత్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ (త)ను, తీర్పుదినాన్ని విశ్వసించే వ్యక్తి ముస్లిముల యుద్ధధనంలోని జంతువులపై పంచక ముందు అనవసరంగా కూర్చోరాదు. దానిపై కూర్చుంటూ అది బక్క చిక్కినదైన తర్వాత మళ్ళీ తెచ్చి యుద్ధధనంలో కలపరాదు. అదేవిధంగా అల్లాహ్ (త)నూ, తీర్పుదినాన్ని విశ్వసించే వ్యక్తి ముస్లిముల యుద్ధధనంలోని దుస్తులను ధరించరాదు. ధరించి, చించి తిరిగి తీసుకురావటం సరికాదు. ⁹⁰ (అబూ దావూద్)

4020 [36] (لم تتم دراسته) (1174/2)

90) వివరణ-4019: అంటే ఇంకా పంచబడని యుద్ధధనాన్ని ఉపయోగించరాదు. ఇది కూడా ద్రోహం, దొంగతనంగా పరిగణించబడుతుంది.

وَعَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي الْمَجَالِدِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي أُوَيْقٍ قَالَ: قُلْتُ: هَلْ كُنْتُمْ تُخَيِّسُونَ الطَّعَامَ فِي عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؟ قَالَ: أَصَبْنَا طَعَامًا يَوْمَ مَرْخَبٍ فَكَانَ الرَّجُلُ يَجِيءُ فَيَأْخُذُ مِنْهُ مِقْدَارَ مَا يَكْفِيهِ ثُمَّ يَنْصَرِفُ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4020. (36) [2/1174 **అపరిశోధితం**]

ముహమ్మద్ బిన్ అబిల్ ముజాలిద్ 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబి 'అవ్ఫా (ర) ద్వారా కథనం: నేను, 'మీరు ప్రవక్త (స) కాలంలో ఆహార వస్తువుల్లో 1/5 వంతు తీసేవారా? అని అడిగాను. దానికి అతను 'ఖైబర్ యుద్ధంలో మాకు తీసే వస్తువులు దొరికాయి. ఎవరికి ఎంత అవసరం ఉంటే అంత తీసుకొని వెళ్ళేవారు. (అబూ దావూద్)

అంటే తీసే వస్తువుల్లో 1/5 వంతు తీసేవారు కాదు.

4021 [37] (لم تتم دراسته) (1175/2)

وَعَنْ ابْنِ عَمْرٍو: أَنَّ جَيْشًا غَنِمُوا فِي زَمَنِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طَعَامًا وَعَسَلًا فَلَمْ يُوْخَذْ مِنْهُمْ الْخُمْسُ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

4021. (37) [2/1175 **అపరిశోధితం**]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) కాలంలో ముజాహిద్లకు యుద్ధధనంగా అన్నం, తీనె లభించేది. అందులో నుండి 1/5 వంతు తీయబడేది కాదు. (అబూ దావూద్)

4022 [38] (لم تتم دراسته) (1175/2)

وَعَنِ الْقَاسِمِ مَوْلَى عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: كُنَّا نَأْكُلُ الْجُرُورَ فِي الْغَزَا وَلَا نُقْسِبُهُ حَتَّى إِذَا كُنَّا لَنَرْجِعَ إِلَى رَحَالِنَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهُ مَبْلُوءَةً. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4022. (38) [2/1175 **అపరిశోధితం**]

ఖాసిమ్ 'అబ్దుల్-హమ్ద్ బానిస, కొందరు ప్రవక్త (స) అనుచరుల ద్వారా కథనం: యుద్ధాల్లో మేము ఒంటెలను జిబ్బా చేసి తీసేవారము. పంచేవారం కాము. అంటే యుద్ధధనం ఒంటెలనుండి ఆకలికి తట్టు కోలేక నిస్సహాయ స్థితిలో నాయకుని అనుమతితో జిబ్బా చేసి తీసేవారం. అంటే పంచకముందు ఇది జరిగేది. మేము మా ఇళ్ళకు తిరిగి వచ్చినపుడు సంచలుమాంసంతో నిండి ఉండేవి. (అబూ దావూద్)

4023 [39] (لم تتم دراسته) (1175/2)

وَعَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُولُ: "أَدُّوا الْخِيَاطَ وَالْبَحِيظَ وَإِيَّاكُمْ وَالْغُلُولَ فَإِنَّهُ عَارٌ عَلَى أَهْلِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ". رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ.

4023. (39) [2/1175 **అపరిశోధితం**]

'ఉబాద్ బిన్ 'సామిత్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించేవారు, "యుద్ధధనంగా సూది లేదా దారం దొరికినా దాన్ని కూడా తెచ్చి ఉంచండి. ద్రోహానికి దొంగతనానికి దూరంగా ఉండండి. ఎందుకంటే తీర్పుదిననాడు దొంగతనం చేసినవాడు నీచ అవమానానికి, పరాభవానికి గురవుతాడు. అతడు సూది, దారాలను తీసుకొని తీర్పు మైదానంలో తీరుగుతూ ఉంటాడు. ప్రజలు చూచి, ఇహలోకంలో సూదీ దారాలదొంగ అని గ్రహిస్తారు. ఇంత కంటే నీచమైన అవమానం మరేముంటుంది. (దార్మి)

4024 [40] (لم تتم دراسته) (1175/2)

وَرَوَاهُ النَّسَائِيُّ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ . 4024. (40) [2/1175 **అపరిశోధితం**]

'అన్వ్ బిన్ షు'బబ్ తన తండ్రి, తాతల ద్వారా కథనం. (సహాయి)

4025 [41] (لم تتم دراسته) (1175/2)

وَعَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قَالَ: دَنَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ بَعْثَرٍ فَأَخَذَ وَبَرَةً مِنْ سَنَامِهِ ثُمَّ قَالَ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّهُ لَيْسَ لِي مِنْ هَذَا الْفَقِيءِ شَيْءٌ وَلَا هَذَا وَرَفَعَ أَصْبَعَهُ إِلَّا الْخُمْسَ وَالْخُمْسَ مَرْدُودٌ عَلَيْكُمْ فَأَدُّوا الْخِيَاطَ وَالْبَحِيظَ. فَقَامَ رَجُلٌ فِي يَدِهِ كَبَّةٌ شَعْرٌ فَقَالَ: أَخَذْتُ هَذِهِ لِأُصْلِحَ بِهَا بَرْدَعَةً فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَمَّا مَا كَانَ لِي وَلِبَنِيِّ عَبْدِ الْمَطْلِبِ فَهُوَ لَكَ". فَقَالَ: أَمَّا إِذَا بَلَغَتْ مَا أَرَى فَلَا أَرْبَ لِي فِيهَا وَنَبَدَهَا. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4025. (41) [2/1175 **అపరిశోధితం**]

'అన్వ్ బిన్ షు'బబ్ తన తండ్రి తాతల ద్వారా కథనం: ప్రవక్త (స) ఒక ఒంటెవద్ద నిలబడ్డారు. ఒంటె కుహారంపై నుండి కొన్ని వెంట్రుకలు తీసుకొని ఇలా ప్రవచించారు, "ప్రజలారా! ఈ యుద్ధధనం నుండి ఏమాత్రం తీసుకోవడం కూడా నాకు ధర్మసమ్మతం కాదు. ఇంకా

తన వేలును ఎత్తి ఈ మాత్రం కూడా కాదు. కాని 1/5వ వంతుకూడా, ఇది కూడా మీలో పంచటం జరుగుతుంది. అందువల్ల యుద్ధధనానికి చెందిన ప్రతీది తెచ్చి ఇక్కడ పెట్టండి. చివరికి సూది, దారం కూడా," అని అన్నారు. అది విన్న ఒక వ్యక్తి నిలబడ్డాడు. అతని చేతిలో వెంట్రుకల త్రాడు ఉంది. ఆ వ్యక్తి, 'ఓ ప్రవక్తా! దీన్ని అవసరానికి తీసుకున్నాను,' అని అన్నాడు. దానికి ప్రవక్త(స), 'ఈ త్రాడులో నా వంతు, బని అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ వంతు ఉన్నాయి, అదంతా నీదే, నేను నిన్ను తమిస్తున్నాను. అది తప్ప అందులో మిగిలిన వారి వంతు ఉంది. దానికి నేను బాధ్యుణ్ణి కాను.' అది విని ఆ వ్యక్తి, 'దీనికి ఇంత గొప్ప ప్రాముఖ్యత ఉంటే నాకక్కరలేదు,' అని పారవేసాడు." (అబూ దావూద్)

4026 [42] (لم تتم دراسته) (1175/2)

وَعَنْ عَمْرِو بْنِ عَبْسَةَ قَالَ: صَلَّى بِنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى بَجْرِ بْنِ الْمُغْنَمِ فَلَمَّا سَلَّمَ أَحَدٌ وَبَرَّكَ مِنْ جَنْبِ الْبَجْرِ ثُمَّ قَالَ: "وَلَا يَحِلُّ لِي مِنْ غَنَائِكُمْ مِثْلُ هَذَا إِلَّا الْخُمْسُ وَالْخُمْسُ مَرْدُودٌ فِيكُمْ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4026. (42) [2/1175 అపరిశోధితం]

'అమ్రు' బిన్ 'అబస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మాకు నమాజ్ చదివించారు. ఆ తరువాత యుద్ధధనంలోని ఒక ఒంటి ప్రక్కన నిలబడి దాని కొన్ని వెంట్రుకలు చేతిలోకి తీసుకొని ఈ మాత్రమైనా మీ యుద్ధధనం నా కోసం ధర్మసమ్మతం కాదు. అయితే 1/5వ వంతు తప్ప. అయితే 1/5వ వంతు కూడా మీకే తిరిగి ఇవ్వడం జరుగుతుంది. (అబూ దావూద్)

4027 [43] (لم تتم دراسته) (1175/2)

وَعَنْ جُبَيْرِ بْنِ مُطْعِمٍ قَالَ: لَمَّا قَسَمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَهْمَ دَوَى الْقُرْبَى بَيْنَ بَنِي هَاشِمٍ وَبَنِي الْمُطَّلِبِ أَتَيْتُهُ أَنَا وَعُثْمَانُ بْنُ عَفَانَ فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ هُوَ لَا إِخْوَانَنَا مِنْ بَنِي هَاشِمٍ لَا نُنْكِرُ فَضْلَهُمْ لِبِكَائِكَ الَّذِي وَضَعَكَ اللَّهُ مِنْهُمْ أَرَأَيْتَ إِخْوَانَنَا مِنْ بَنِي الْمُطَّلِبِ أَعْطَيْنَاهُمْ وَتَرَكْنَا وَإِنَّمَا قَرَأْتُنَا وَقَرَأْتُهُمْ وَاحِدَةً. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّمَا بَنُو هَاشِمٍ وَبَنُو الْمُطَّلِبِ شَيْءٌ وَاحِدٌ هَكَذَا". وَشَبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ.

رَوَاهُ الشَّافِعِيُّ.

وَفِي رِوَايَةِ أَبِي دَاوُدَ وَالنَّسَائِيِّ نَحْوُهُ وَفِيهِ: "إِنَّمَا وَبَنُو الْمُطَّلِبِ لَا نَفْتَرِقُ فِي جَاهِلِيَّةٍ وَلَا إِسْلَامٍ وَإِنَّمَا نَحْنُ وَهُمْ شَيْءٌ وَاحِدٌ". وَشَبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ.

4027. (43) [2/1175 అపరిశోధితం]

జుబైర్ బిన్ ముత్'యిమ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) దగ్గరి బంధువుల వంతులు కూడా బని హాషిమ్, బని ముత్తలిబ్ లకు పంచిపెట్టారు. అప్పుడు నేను, 'ఉస్మాన్ బిన్ అప్పాన్ (ర) ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళి, 'ఓ ప్రవక్తా! మేము మా సోదరులు బని హాషిమ్ ల స్థానాన్ని వ్యతిరేకించటంలేదు. కాని తమరు బంధువు వంతులను కూడా వారిలోనే పంచి పెట్టారు. మాది, వారిది బంధుత్వం సమానమే,' అని అన్నారు. దానికి ప్రవక్త(స), 'అవును బని హాషిమ్ మరియు బనూ ముత్తలిబ్ ఇద్దరూ సమానులే అని పలికి ఒక చేతి వ్రేళ్ళను మరో చేతి వ్రేళ్ళతో కలిపి, 'ఇదేవిధంగా అజ్ఞాన కాలంలో కలిసి ఉండేవారు,' అని అన్నారు. మరో ఉల్లేఖనంలో "మేమూ, బని ముత్తలిబ్ అజ్ఞాన కాలంలోనూ వేరు కాలేదు. ఇస్లామ్ లోనూ వేరు కాలేదు. మేమంతా ఒక్కటే," అని అన్నారు. (అబూ దావూద్, నసాయి, షాఫ'యి)

الْفَصْلُ الثَّالِثُ مَادَّةُ الْوَيْفَاغَةِ

4028 [44] (متفق عليه) (1176/2)

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ قَالَ: إِنِّي وَاقِفٌ فِي الصَّفِّ يَوْمَ بَدْرٍ فَتَنَظَّرْتُ عَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي فَإِذَا بَغْلَاءٌ مَيْنٌ مِنَ الْأَنْصَارِ حَدِيثَةٌ أَسْنَانُهَا فَتَمَنِّيْتُ أَنْ أَكُونَ بَيْنَ أَضْلَعٍ مِنْهُمَا فَغَمَزَنِي أَحَدُهُمَا فَقَالَ: يَا عَمَّ هَلْ تَعْرِفُ أَبَا جَهْلٍ؟ قُلْتُ: نَعَمْ فَمَا حَاجَتُكَ إِلَيْهِ يَا ابْنَ أَخِي؟ قَالَ: أَخْبَرْتُ أَنَّهُ يَسُبُّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَتُنْ رَأَيْتُهُ لَا يُفَارِقُ سَوَادِي سَوَادَهُ حَتَّى يَمُوتَ الْأَعْجَلُ مِنَّا فَتَعَجَّجْتُ لِدَلِك. قَالَ: وَعَمَزَنِي الْآخَرُ فَقَالَ لِي مِثْلَهَا فَلَمْ أَنْشَبْ أَنْ نَظَرْتُ إِلَى أَبِي جَهْلٍ يَجُولُ فِي النَّاسِ فَقُلْتُ: أَلَا تَرَى أَنِ هَذَا صَاحِبُكُمْ الَّذِي تَسْلَانِي عَنْهُ قَالَ: فَأَبْتَدَرَاهُ بِسَيْفَيْهِمَا فَضَرَبَاهُ حَتَّى قَتَلَاهُ ثُمَّ

أُنْصِرَ قَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَخْبَرَاهُ. فَقَالَ: "أَيُّكُمْ قَتَلَهُ؟" فَقَالَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا: "أَنَا قَتَلْتُهُ فَقَالَ: "هَلْ مَسَّحْتُمَا سَيْفَيْكُمَا؟" فَقَالَ لَا. فَتَنَظَرُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى السَّيْفَيْنِ فَقَالَ: "كَلَامُكُمَا قَتَلَهُ". وَقَضَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِسَلْبِهِ لِبُعَاذِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْجُمُوحِ وَالرَّجُلَانِ: مُعَاذُ بْنُ عَمْرِو بْنِ الْجُمُوحِ وَمُعَاذُ بْنُ عَفْرَاءَ.

4028. (44) [2/1176 ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్లా' హమ్మన్ బిన్ 'బెఫ్' (ర) కథనం: బద్ర్ నాడు నేను పంక్తిలో నిలబడి ఉన్నాను. నేను కుడిప్రక్క, ఎడమ ప్రక్కకు చూసాను. ఇద్దరు అ'న్నారీ యువకులు నిలబడి ఉన్నారు. మీ రెవరని నేను వారిని అడిగాను. ఆ యిద్దరూ అ'న్నారీ యువకులని తెలిసింది. అప్పుడు నేను, 'ఇద్దరు వీరుల మధ్య ఉంటే బాగుండేది, ఈ ఇద్దరూ అనుభవం లేనివారు,' అని అనుకున్నాను. ఇంతలో ఆ ఇద్దరిలో ఒకరు, 'చిన్నాన్నగారూ అబూ జహల్ ఎవరో మీకు తెలుసా?' అని అడిగాడు. నేను, 'అవును, కాని అతనితో మీకేంపని,' అని అడిగాను. దానికి ఆ యువకుడు, 'వాడు ప్రవక్త (స)ను తిడు తున్నాడు. ఎవరి చేతిలో నా ప్రాణం ఉందో ఆ అల్లాహ్ (త) సాక్షి! ఒకవేళ నేను వాడిని చూస్తే నాశరం వాడి శరీరంలో వేరుకాదు. చివరికి ఎవరి మరణం సంభవించినా సరే,' అంటే అతడైనా, నేనైనా చావ వలసిందే అని అన్నాడు. అది విని నాకు చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది. ఇంతలో మరో యువకుడు కూడా ఇలాగే అన్నాడు. అతనికి కూడా నేను అదే సమాధానం ఇచ్చాను.

అదే సమయంలో అబూ జహల్ ప్రజల మధ్య అటూ ఇటూ తిరుగుతున్నాడు. నేను వారిద్దరిలో, 'మీరిప్పుడు ఎవరి గురించి అడిగారో ఆ వ్యక్తి అక్కడ తిరుగాడుతున్నాడు చూడండి,' అని అన్నాను. అది వినగానే ఆ యిద్దరు యువకులు తమ కరవాలాలు తీసుకొని వాడిపై దాడి చేసి వాడిని చంపి క్రిందపడేసారు. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) వద్దకు తిరిగి వచ్చి జరిగినదంతా చెప్పారు. ప్రవక్త (స), 'మీ ఇద్దరిలో ఎవరు వాడిని చంపారు,' అని అడిగాడు. ప్రతి ఒక్కరూ, 'నేను,' అని సమాధానం ఇచ్చారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'మీరిద్దరూ

మీ కరవాలాలను తుడుచు కున్నారా?' అని అడిగాడు. దానికి వారు, 'లేదు,' అని సమాధానం ఇచ్చారు. ప్రవక్త (స) వారిద్దరి కరవాలాలు చూచి, 'అవును మీరిద్దరూ చంపారు,' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) అబూ జహల్ సామాన్లను, మ'అజ్ బిన్ 'అమ్మ' బిన్ జమూహ్, మ'అజ్ బిన్ అప్రాలకు ఇప్పించారు. ⁹¹ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

4029 [45] (متفق عليه) (1177/2)

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ بَدْرٍ: "مَنْ يَنْظُرُنَا مَا صَنَعَ أَبُو جَهْلٍ؟" فَأَنْطَلَقَ ابْنُ مَسْعُودٍ فَوَجَدَهُ قَدْ ضَرَبَهُ ابْنَا عَفْرَاءَ حَتَّى بَرَدَ قَالَ: فَأَخَذَ بِكَحِيَّتِهِ فَقَالَ: أَنْتَ أَبُو جَهْلٍ فَقَالَ: وَهَلْ فَوْقَ رَجُلٍ قَتَلْتُمُوهُ؟ وَفِي رَوَايَةٍ: قَالَ: فَلَوْ غَيْرَ أَكَّا فَتَلْتُمُوهُ.

4029. (45) [2/1177 ఏకీభవితం]

అనస్ (ర) కథనం: బద్ర్ యుద్ధం నాడు ప్రవక్త (స) "ఎవరైనా అబూ జహల్ చచ్చాడా, బ్రతికి ఉన్నాడా చూచిరండని పంపారు. 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మన్' ఊద్ చూడటానికి వెళ్ళారు. అక్కడ 'అఫ్ రాఅ' ఇద్దరు కుమారులు వాడిని పడవేసి ఉండటం చూచి, అబూ జహల్ గడ్డం పట్టుకొని, 'నువ్వేనా అబూ జహల్ వి,' అని అన్నారు. అప్పుడు అబూ జహల్ మరణావస్థలో ఉన్నాడు. మరణిస్తూ, 'తన జాతివారే చంపినవాడి కంటే గొప్పవాడు ఎవడు కాగలడు.' అంటే ఖురైష్ లో అందరికంటే నేనే గొప్పవాడిని అని అన్నాడు."

మరో ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, 'జమిందారులు, రైతులను వదలి మరొకరు ఎవరైనా నన్ను చంపితే బాగుండేది,' అని అన్నాడు. అంటే అ'న్నారులు కాక ముహాజర్లు చంపితే బాగుండేది ఎందుకంటే అ'న్నారులు వ్యవసాయం చేసేవారు. రైతులను ఖురైషీ జమిందారులు నీచంగా భావించేవారు. "ఖురైషుల్లో

91) వివరణ-4028: అంటే చంపటంలో వీరిద్దరూ పాల్గొన్నారు. 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మన్' ఊద్ కూడా కలసి పోయారు. ఇతనికి అబూ జహల్ కరవాలం ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ విధంగా అబూ జహల్ సామాన్లు ఈ ముగ్గురికి పంచటం జరిగింది. ఎందుకంటే వాడిని చంపటంలో ముగ్గురూ పాల్గొన్నారు.

ఎవరైనా నన్ను చంపితే బాగుండేది," అని అన్నాడు.
(బు'ఖారి, ముస్లిమ్)

4030 [46] (متفق عليه) (1177/2)

وَعَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ قَالَ: أَعْطَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَهْطًا وَأَنَا جَالِسٌ فَتَرَكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْهُمْ رَجُلًا وَهُوَ أَعْجَبُهُمْ إِلَيَّ فَقَبَضْتُ فَقُلْتُ: مَا لَكَ عَنْ فَلَانٍ؟ وَاللَّهِ إِنِّي لَأَرَاهُ مُؤْمِنًا. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَوْ مُسْلِمًا". ذَكَرَ سَعْدٌ ثَلَاثًا وَأَجَابَهُ بِبِئْسَ ذَلِكَ ثُمَّ قَالَ: "إِنِّي لَأَعْطِي الرَّجُلَ وَغَيْرَهُ أَحَبَّ إِلَيَّ مِنْهُ خَشْيَةً أَنْ يُكَبَّ فِي النَّارِ عَلَى وَجْهِهِ". مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

وَفِي رِوَايَةٍ لَهُمَا: قَالَ الرَّهْرِيُّ: فَتَرَى: أَنَّ الْإِسْلَامَ الْكَلِمَةُ وَالْإِيمَانُ الْعَمَلُ الصَّالِحُ.

4030. (46) [2/1177 ఏకీభవితం]

స'అద్ బిన్ అబీ వఖ్ఖా'న్ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స) వద్ద కూర్చోని ఉన్నాను. యుద్ధధనంలో నుండి ప్రజలకు ఇచ్చారు. ఒక వ్యక్తికి మాత్రం ఇవ్వలేదు. అయితే అతడు నా దృష్టిలో అందరికంటే ఎక్కువ హక్కు గలవాడు. అప్పుడు నేను ప్రవక్త (స)తో, 'ఓ ప్రవక్తా! తమరు అందరికీ ఇచ్చారు, కాని ఆ వ్యక్తికి ఇవ్వలేదు. అయితే అతడు ముస్లిము, హక్కుగల వాడు,' అని నా ఉద్దేశ్యం," అని అన్నాను. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ముస్లిమ్ అను, ఇలా మూడుసార్లు జరిగింది. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) స'అద్! నేను వారిని ప్రోత్సహకాలుగా ఇస్తున్నాను. విశ్వాస దృఢత్వానికి ఇస్తున్నాను. లేకపోతే వారు చతికిల నరకంలో వేయబడతారనే భయంతో ఇస్తున్నాను అన్నారు. ⁹² (బు'ఖారి, ముస్లిమ్)

4031 [47] (لم تتم دراسته) (1177/2)

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَامَ يَغْنِي يَوْمَ بَدْرٍ فَقَالَ: "إِنَّ عُثْمَانَ إِذَا نَظَرَ فِي حَاجَةِ اللَّهِ وَحَاجَةِ رَسُولِهِ وَإِنِّي أَبَاطُ لَهُ". فَضَرَبَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ بِسَهْمٍ وَلَمْ يَضْرِبْ بِشَيْءٍ لِأَحَدٍ غَابَ غَيْرُهُ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4031. (47) [2/1177 అపరిశోధితం]

92) వివరణ-4030: అంటే వారి విశ్వాసాన్ని దృఢం కావడానికి ఇస్తున్నాను. ఒకవేళ వారికి ఇవ్వకపోతే వారు ఇస్లామ్ ను త్యజస్తారు. ఫలితంగా వారు చతికిల పడవేయబడి నరకంలో విసరివేయబడతారు.

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: బద్ర్ యుద్ధంలో ప్రవక్త (స) నిలబడి, 'ఉస్మాన్, అల్లాహ్ (త), ఆయన ప్రవక్త (స) పనిమీద వెళ్ళారు, నేను అతని తరపున బై'అత్ చేస్తున్నాను అని పలికి, ప్రవక్త (స) 'ఉస్మాన్ వంతు ఇచ్చారు. ఇతరు లవ్వరికి పరోక్షంగా వంతు ఇవ్వలేదు. ⁹³ (అబూ దావూద్)

4032 [48] (لم تتم دراسته) (1177/2)

وَعَنْ رَافِعِ بْنِ خَدِيجٍ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَجْعَلُ فِي قَسَمِ الْمَغَانِمِ عَشْرًا مِنَ الشَّاءِ بِبَعْرِ رَوَاهُ النَّسَائِيُّ.

93) వివరణ-4031: అంటే బైతుర్రి'దావ్ న్ లా బద్ర్ యుద్ధ సందర్భంగానూ ప్రవక్త (స) అనుచరులనుండి బై'అత్ తీసుకున్నట్లు తెలుస్తుంది. చివరకి 'ఉస్మా'న్ (ర) అక్కడ లేనందున అతని తరపున స్వయంగా ప్రవక్త (స) బై'అత్ తీసుకున్నారు. బద్ర్ యుద్ధంలో 'ఉస్మా'న్ లేకపోవడానికి కారణం ఏమిటంటే, ప్రవక్త (స)కుమార్తె రుఖయ్యహ్ (ర) 'ఉస్మా'న్ భార్య, చాలా తీవ్ర అస్వస్థతకు గురయ్యారు. సేవచేయడానికి ఎవరూ లేరు. ప్రవక్త (స) 'ఉస్మా'న్ (ర)ను, ఉసామహ్ (ర)ను, మదీనహ్ నుండి బద్ర్ బయలుదేరుతూ, 'మిరిద్దరూ యుద్ధంలో పోల్గొనకండి, రుఖయ్య అనారోగ్యంతో ఉంది. ఇక్కడ ఎవరూలేరు అందువల్ల మీరు ఆమెకు సేవచేస్తూ, కనిపెడుతూ ఉండండి. అయితే బద్ర్ యుద్ధపు పుణ్యం యుద్ధధనం ఇతరులకు లభించినట్లే మీకూ లభిస్తుంది,' అని అన్నారు. అందువల్ల వీరిద్దరూ మదీనహ్ లోనే ఉండి పోయారు. ఆ రోజు బద్ర్ లో ముస్లిములకు విజయం ప్రాప్తించింది. ఆ రోజు రాత్రి రుఖయ్యహ్ మరణించారు. ప్రవక్త (స) విజయ శుభవార్త అందించడానికి 'జైద్ బిన్ 'హారిస్'హాను మదీనహ్ పంపారు.

ఉసామహ్ కథనం, "రుఖయ్యహ్ మరణించిన తరువాత 'జైద్ మదీనహ్ చేరారు. మేము అప్పుడే ఖనన సంస్కారాల నుండి తిరిగి వచ్చాము. మేము మా నాన్నగారి దగ్గరకు వచ్చి చూసాము. ప్రజలు అతన్ని చుట్టుముట్టి ఉన్నారు. ఆయన 'ఉత్ బహ్ బిన్ రబీ'అ, షీబహ్ బిన్ రబీ'అ, అబూ జహల్, 'ఉమయ్య బిన్ 'ఖిలప్ మొదలైన వారందరూ హతమార్చబడ్డారు అని అన్నారు. నేను, 'ఇది నిజమా,' అని అన్నాను. దానికి మా నాన్నగారు, 'అవును కుమారా ఇది నిజం,' అని అన్నారు."

4032. (48) [2/1177 అపరిశోధితం]

రాఫె'అ బిన్ 'ఖదీజ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) పశువుల పంపకంలో పదిమేకలను ఒక ఒంటకు సమానంగా నిర్ణయించేవారు. ⁹⁴ (నసాయి)

4033 [49] (متفق عليه) (1177/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "غَزَا نَبِيٌّ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ فَقَالَ لِقَوْمِهِ: لَا يَتَّبِعُنِي رَجُلٌ مَلَكَ بُضْعَ أَمْرَأَةٍ وَهُوَ يُرِيدُ أَنْ يَبْنِيَ بِهَا وَلَهَا يَبْنِي بِهَا وَلَا أَحَدٌ بَنَى بُيُوتًا وَلَمْ يَرْفَعْ سُقُوفَهَا وَلَا رَجُلٌ اشْتَرَى غَنَمًا أَوْ خِلْفَاتٍ وَهُوَ يَنْتَظِرُ وَلَا ذَاهَا فَعَزَا فَدَنَا مِنَ الْقَرْيَةِ صَلَاةَ الْعَصْرِ أَوْ قَرِيبًا مِنْ ذَلِكَ. فَقَالَ لِلشَّامِسِ: إِنَّكَ مَأْمُورَةٌ وَأَنَا مَأْمُورٌ اللَّهُمَّ احْبِسْهَا عَلَيْنَا فَحَبَسَتْ حَتَّى فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِ فَجَمَعَ الْغَنَائِمَ فَجَاءَتْ يَعْنِي النَّارُ لِنَأْكُلَهَا فَلَمْ تَطْعَمَهَا فَقَالَ: إِنَّ فِيكُمْ غُلُولًا فَلْيَبَا بِعْنِي مِنْ كُلِّ قَبِيلَةٍ رَجُلٌ فَلَرَقَتْ يَدُ رَجُلٍ بِيَدِهِ فَقَالَ: فِيكُمْ الْغُلُولُ فَجَاؤُوا بِرَأْسٍ مِثْلَ رَأْسٍ بِقَرَّةٍ مِنَ الذَّهَبِ فَوَضَعَهَا فَجَاءَتِ النَّارُ فَأَكَلَتْهَا".

زَادَ فِي رِوَايَةٍ: "فَلَمْ تَحِلَّ الْغَنَائِمُ لِأَحَدٍ قَبْلَنَا ثُمَّ أَحَلَّ اللَّهُ لَنَا الْغَنَائِمَ رَأَى ضَعْفَنَا وَعَجَزَنَا فَأَحَلَّهَا لَنَا".

4033. (49) [2/1177 ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) ప్రవచనం, "పూర్వం ప్రవక్తల్లో ఒకరు యుద్ధానికి వెళ్ళారు. అప్పుడు ఆ ప్రవక్త, నావెంటే మూడురకాల వ్యక్తులు రాకూడదు అన్నారు. 1. పెళ్ళి చేసుకొని, ఇంకా తన ఇంటికి తీసుకు రాలేదు, ఇంకా ఆమెతో సంభోగం చేయలేదు. ఇటువంటి వ్యక్తి నాలో రాకూడదు. 2. తన ఇంటి గోడలు నిర్మించి ఇంకా పైకప్పువేయనివాడు అంటే ఇంకా ఇల్లు పూర్తిగా నిర్మించని వాడు. 3. గర్భంతో ఉన్న ఆవు, మేక కొని, ఇంకా అవి బిడ్డను ఇవ్వక, అతడు వేచి ఉన్నవాడు. మిగిలిన వారందరినీ తీసుకొని యుద్ధానికి వెళ్ళారు. యుద్ధం చేస్తూ అసర్ సమయం అయిపోయింది. ప్రాచీన కాలంలో సూర్యాస్తమయం అవగానే యుద్ధం ఆగి పోయేది. ఆయన సూర్యునితో, 'ఓ అస్తమించే సూర్యుడా! నీకు అస్తమించమని దైవం ఆదేశించాడు.

94) వివరణ-4032: మగానిమ్ పదం సరికాదు. గనాయిమ్ సరైన పదం (తన్ ఖుహుర్లువాత్ 3 / 177)

నాకు కూడా ఈ పట్టణాన్ని జయించమని ఆదేశ మివ్వబడింది.' 'ఓ అల్లాహ్! ఈ సూర్యుణ్ణి అస్తమించ కుండా విజయం పొందేవరకు ఆపు,' అని ప్రార్థించారు. సూర్యుడు ఆగిపోయాడు. అల్లాహ్ (త) విజయం ప్రసాదించాడు. యుద్ధధనాన్నంతా ఒకచోట ఉంచారు. అగ్ని హరించటానికి వచ్చింది కాని, హరించలేదు. అప్పుడు ఆ ప్రవక్త మీలో ఎవరో దొంగతనం చేసారు. కనుక ప్రతి వర్గానికి చెందిన ఒక వ్యక్తి వచ్చి నా చేతిపై బై'అత్ చేయండి,' అని ఆదేశించారు. బై'అత్ ప్రారంభ మయింది. ఒక వ్యక్తి చేయి ఆయన చేతని అంటుకొని ఉండిపోయింది. 'మీలో ఎవరో దొంగ ఉన్నారు, దొంగ సొమ్ము బయటకు తీయండి,' అని అన్నారు. అనంతరం దొంగలించబడిన వస్తువు తీయగా అది ఒక బంగారు ఆవుతల బయటపడింది. దాన్ని యుద్ధ ధనంలో ఉంచడం జరిగింది. ఆకాశం నుండి అగ్ని వచ్చింది. దాన్ని హరించి వెళ్ళిపోయింది. మనకంటే ముందు ఎవ్వరికీ యుద్ధధనం ధర్మసమ్మతం చేయబడ లేదు. మన బలహీనత, అసహాయత చూచి అల్లాహ్ (త) యుద్ధ ధనాన్ని మన కోసం ధర్మసమ్మతం చేసాడు. (బు'ఖారి, ముస్లిమ్)

4034 [50] (صحيح) (1178/2)

وَعَنْ أَبِي عَبَّاسٍ قَالَ: حَدَّثَنِي عُمَرُ قَالَ: لَبَا كَانَ يَوْمَ حَيْبَرَ أَقْبَلَ نَفَرٌ مِنْ صَحَابَةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَقَالُوا: فَلَا نَ شَهِيدَ وَلَا نَ شَهِيدَ حَتَّى مَرُّوا عَلَى رَجُلٍ فَقَالُوا: فَلَا نَ شَهِيدَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "كَلَّا إِنِّي رَأَيْتُهُ فِي النَّارِ فِي بُرْدَةٍ عَلَهَا أَوْعْبَاءٌ" ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "يَا أَبْنَى الْخَطَّابِ إِذْ هَبْ فَنَادِ فِي النَّاسِ: أَنَّهُ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا الْهُمُومُونَ ثَلَاثًا". قَالَ: فَخَرَجْتُ فَنَادَيْتُ: أَلَا إِنَّهُ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا الْهُمُومُونَ ثَلَاثًا. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

4034. (50) [2/1178 దృఢం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: 'ఉమర్ (ర) నాలో ఇలా అన్నారు, ' ఖైబర్ యుద్ధంలో కొందరు అనుచరులు ఒక వ్యక్తి వీరమరణం పొందాడని ప్రవక్త (స)కు తెలియజేయసాగారు. ఒక వ్యక్తి వీరమరణం పొందిన వారిని గురించి ప్రస్తావిస్తూ ఒక వ్యక్తి పేరు కూడా

ప్రస్తావించాడు. అది విన్న ప్రవక్త (స) ఎంత మాత్రం అతడు వీరమరణం పొందలేదు. నేనతన్ని నరకంలో కాలుతుండగా చూచాను, అతడు యుద్ధధనం నుండి ఒక దుప్పటి దొంగిలించాడు. ప్రవక్త (స) 'ఉమర్'ను, "ఓ 'ఉమర్! 'స్వర్గంలో కేవలం పరిపూర్ణ విశ్వాసి మాత్రమే ప్రవేశిస్తాడు' అని 3 సార్లు ప్రకటించు," అని అన్నారు. నేను వెళ్ళి 3 సార్లు, 'పరిపూర్ణ విశ్వాసి మాత్రమే స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు,' అని ప్రకటించానని అన్నారు. (ముస్లిమ్)

8- بَابُ الْجَزَاءِ

8. రక్షణ రుసుము (జి'జ్'యూమ్)

దారుల్ ఇస్లామ్ లో అవిశ్వాసుల రక్షణ బాధ్యతలకు ముస్లిమ్ పాలకులు వార్షిక టేక్స్ తీసుకుంటారు. దీన్ని జి'జ్'యూమ్ అంటారు. ఇవి రెండు రకాలు: 1. ధనప్రాణం రక్షణ బాధ్యతలు 2. రాబడి పన్ను వసూలు చేయబడుతుంది. అంటే పంటల రాబడిలో ముస్లిముల నుండి 'జకాత్ ముస్లి మేతరులనుండి పన్ను తీసుకోవటం జరుగుతుంది. ఖుర్ఆన్ లో అల్లాహ్ (త) ఇలా ఆదేశించాడు, "యూదులు మరియు క్రైస్తవులు పన్ను చెల్లిస్తే వారి ధనప్రాణాలకు రక్షణ లభిస్తుంది. దీన్ని గురించే క్రింది 'హదీసు'లు పేర్కొనబడ్డాయి.

అల్-ఫుల్ అల్-కొర్ అల్-కొర్

4035 [1] (صحیح) (1179/2)

عَنْ بَجَالَةَ قَالَ: كُنْتُ كَاتِبًا لِجُرْءِ بْنِ مُعَاوِيَةَ عَمِّ الْأَخْنَفِ فَأَتَانَا كِتَابُ عَمْرِ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَبْلَ مَوْتِهِ بِسَنَةٍ: فَرَقُوا بَيْنَ كُلِّ ذِي مَحْرَمٍ مِنَ الْمَجُوسِ وَلَمْ يَكُنْ عَمْرُ أَخَذَ الْجَزْيَةَ مِنَ الْمَجُوسِ حَتَّى شَهِدَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخَذَهَا مِنْ مَجُوسٍ هَجَرَ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

وَذَكَرَ حَدِيثُ بُرَيْدَةَ: إِذَا أَمَرَ أَمِيرًا عَلَى جَيْشٍ فِي "بَابِ الْكِتَابِ إِلَى الْكُفَّارِ".

4035. (1) [2/1179 దృఢం]

బజాలహ్ (తాబ'యూ) కథనం: నేను అహ్మనప్ చిన్నాన్న అయిన జ'జ్ బిన్ ము'అవియహ్ వద్ద గుమస్తాగా ఉండే వాడిని. అతడు మరణించటానికి ఒక సంవత్సరం ముందు 'ఉమర్ (ర) దగ్గర నుండి ఒక ఉత్తరం వచ్చింది, "నాస్తికుల్లో, అగ్ని ఆరాధకుల్లో ఎవరైనా నిషిద్ధ స్త్రీలతో వివాహం చేసి ఉంటే వారిని విడదీయమని, ఎందుకంటే ఇస్లామ్ దీన్ని నిషేధించిందని, వారు ముస్లిమయినా, ముస్లిమేతరులైనా సరే అని వ్రాసారు. 'ఉమర్ (ర) నాస్తికుల నుండి పన్ను వసూలు చేసేవారు కారు. చివరికి 'అబ్దుల్ హామ్ బిన్ 'జెఫ్ ప్రవక్త (స) ముస్లిమేతరుల నుండి పన్ను వసూలు చేసేవారని సాక్ష్యం ఇచ్చారు. ⁹⁵ (బు'ఖారీ)

رَعْنَدُ وَفِي بَابِ الْفَيْصِلِ النَّبِيِّ

4036 [2] (لم تتم دراسته) (1179/2)

عَنْ مُعَاذٍ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَبَّاهُ وَجَّهَهُ إِلَى الْيَمَنِ أَمْرَهُ أَنْ يَأْخُذَ مِنْ كُلِّ حَالِمٍ يَغْنِي مُخْتَلِمٍ دِينًا أَوْ عَدْلَهُ مِنَ الْمَعَاوِيَةِ: ثِيَابٌ تَكُونُ بِالْيَمَنِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4036. (2) [2/1179 అపరిశోధితం]

ము'అజ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ము'అజ్ ను యమన్ పాలకునిగా నియమించి పంపినపుడు యమన్లో ప్రతి యుక్త వయస్సుకు చేరిన వ్యక్తి నుండి వార్షిక పన్నుగా, 'ఒక అప్పరపి లేదా దానికి సమానంగా ము'అపిరి వస్త్రం తీసుకో' అని ఆదేశించారు. (అబూ దావూద్)

95) వివరణ-4035: ఖుర్ఆన్ లో గ్రంథప్రజల నుండి పన్ను తీసుకోవటం గురించి స్పష్టంగా పేర్కొనడం జరిగింది. కాని నాస్తికులతో పన్ను వసూలు చేయటం గురించి స్పష్టంగా లేదు. 'ఉమర్ (ర) తన పరిపాలనా కాలంలో నాస్తికుల నుండి పన్ను వసూలు చేసేవారు కారు. అప్పుడు 'అబ్దుల్ హామ్ బిన్ ప్రవక్త (స) 'హిజర్ ప్రాంతానికి చెందిన అగ్ని ఆరాధకుల నుండి పన్ను వసూలు చేసే వారని తెలిపారు. అప్పుడు 'ఉమర్ (ర) అన్ని ప్రాంతాల్లో ఈ ఆదేశాన్ని జారీచేశారు. గ్రంథప్రజల్లా వీరినుండి కూడా పన్ను వసూలు చేయసాగారు.

4037 [3] (لم تتم دراسته) (1179/2)
عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
"لَا تَصْلُحُ قِبَلَتَانِ فِي أَرْضٍ وَاحِدَةٍ وَلَيْسَ عَلَى الْمُسْلِمِ جُرْيَةٌ".
رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ.

4037. (3) [2/1179 అపరిశోధితం]

ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం,
"రెండు ధర్మాల వారు ఒక దేశంలో సమానంగా
రాజ్యమేలలేరు. ముస్లిములపై పన్ను లేదు." 96
(అహ్మద్, తిర్మిజి, అబూ దావూద్)

4038 [4] (لم تتم دراسته) (1179/2)
وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَالِدَ
بْنَ الْوَلِيدِ إِلَى الْكَيْبَرِ دُومَةَ فَأَخَذُوهُ فَأَتَوْا بِهِ فَحَقَنَ لَهُ دَمَهُ
وَصَالَحَهُ عَلَى الْجَزْيَةِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4038. (4) [2/1179 అపరిశోధితం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) 'ఖాలిద్ బిన్ వలీద్'ను
అకీదర్ రూమా వద్దకు వెళ్ళి అతన్ని బంధించి తెమ్మని,
ఆదేశించారు. అతన్ని క్షమించి పన్నుపై ఒప్పందం
కుదుర్చుకున్నారు. 97 (అబూ దావూద్)

4039 [5] (لم تتم دراسته) (1179/2)
وَعَنْ حَزْبِ بْنِ عُيَيْدٍ اللَّهِ عَنْ جَدِّهِ أَبِي أُمَيَّةَ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ
رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِنَّمَا الْعُشُورُ عَلَى الْيَهُودِ
وَالنَّصَارَى وَلَيْسَ عَلَى الْمُسْلِمِينَ عُشُورٌ". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ.

4039. (5) [2/1179 అపరిశోధితం]

'హర్బ్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్ తన తాతగారితో, అతడు
తన తండ్రిగారి ద్వారా కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం,

96) వివరణ-4037: ఒక దేశంలో రెండు ధర్మాలు
సరిసమానంగా ఉండలేవు. అంటే ఒక ధర్మం ఆధిక్యత
కలిగి ఉంటుంది. మరొకటి అణిగి ఉంటుంది. దారుల్
ఇస్లామ్ లో ఇస్లామ్, దారుల్ కుఫర్ లో కుఫర్.

97) వివరణ-4038: డౌమ్ హా అనేది సిరియా దేశంలోని
ఒక నగరం. ఇది తబూక్ కు సమీపంగా ఉంది. అకీదర్
అనేది అక్కడి రాజుపేరు. ఇతడు క్రైస్తవుడు. ప్రవక్త (స)
పన్నుద్వారా ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నారు. అతన్ని
క్షమించినారు.

"1/10 వంతు యూదులు, క్రైస్తవులపై ఉంది.
ముస్లిములపై లేదు." 98 (అహ్మద్, అబూ దావూద్)

4040 [6] (لم تتم دراسته) (1180/2)
وَعَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّا نَمَرُّ بِقَوْمٍ
فَلَا هُمْ يُضَيِّفُونَا وَلَا هُمْ يُؤَدُّونَ مَا لَنَا عَلَيْهِمْ مِنَ الْحَقِّ وَلَا
نَحْنُ نَأْخُذُ مِنْهُمْ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنْ
أَبَوَا إِلَّا أَنْ تَأْخُذُوا كُرْهًا فَخُذُوا". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

4040. (6) [2/1180 అపరిశోధితం]

'ఉబైబ్ బిన్ 'అమిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ను నేను
ఇలా విన్నవించుకున్నాను, "ఓ ప్రవక్తా! ఒక్కసారి
ఎటువంటి వారు ఎదురవుతారంటే, మాకు ఆతిథ్యం
ఇవ్వరు, మా హక్కులను నేరవేర్చరు, వారి నుండి
మేము ఏదైనా వస్తువులను తీసుకోలేము," అని
విన్నవించుకున్నాను. అది విని ప్రవక్త (స) "ఒక వేళ
వారు సంతోషంగా మీ హక్కులను ఇవ్వకపోతే, మీరు
బలవంతంగా మీ హక్కులను తీసుకోండి," అని
అన్నారు. 99 (తిర్మిజి)

الْفَصْلُ الثَّالِثُ مُمَاذِةَ الْبُحَارِ

4041 [7] (لم تتم دراسته) (1180/2)
عَنْ أَسْلَمَ أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ صَرَفَ الْجَزْيَةَ
عَلَى أَهْلِ الذَّهَبِ أَرْبَعَةَ دَنَانِيرٍ وَعَلَى أَهْلِ الْوَرِقِ أَرْبَعِينَ دِرْهَمًا
مَعَ ذَلِكَ أَرْزَاقُ الْمُسْلِمِينَ وَضِيْفَةٌ ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ. رَوَاهُ مَالِكٌ.

98) వివరణ-4039: ఈ 'హదీసు'లో ఉష్దర్ అంటే వ్యాపార
సామగ్రిలో 10వ వంతు అని అర్థం. అంటే యూదులు,
క్రైస్తవుల వ్యాపార సామగ్రి నుండి 10వ వంతు, ముస్లిమ్
పాలకుడు సంక్షేమనిధి కోసం వసూలు చేస్తాడు. అయితే
ముస్లిములకు లేదు. అయితే అందులో 'జకాత్' ఉంది.
అది నిర్ణీత పరిమాణానికి చేరితే, సంతృప్తం పూర్తిగా
గడిచితే.

99) వివరణ-4040: 'మేము పన్ను మొదలైన వాటిని
తీసుకోవటానికి వారి వద్దకు వెళతాము. వారు మాకు
ఆతిథ్యం ఇవ్వరు. సంతోషంగా పన్ను చెల్లించరు, దాన
ధర్మాలూ ఇవ్వరు.' దానికి ప్రవక్త (స), 'ఇటువంటి
పరిస్థితిలో మీరు మీ హక్కును బలవంతంగా వసూలు
చేయగలరు,' అని అన్నారు.

4041. (7) [2/1180 అపరిశోధితం]

అస్లమ్ కథనం: 'ఉమర్ (ర) బంగారం వ్యాపారులపై సంవత్సరానికి 4 అప్రపీలు పన్ను విధించారు. అదేవిధంగా వెండివ్యాపారులపై 40 దిర్హమ్లు, దీనితోపాటు 3 రోజులు ముస్లిమ్ తాహ్సీల్దార్ల ఆతిథ్యం విధించారు. (మువత్తా ఇమామ్ మాలిక్)

9- باب الضل

9. సంధి ఒప్పందాలు

ఒప్పందం అంటే కలయిక అంటే భేదాభిప్రాయాలు మరియు మనస్పర్శలు ఏర్పడినపుడు వివాదం తలెత్తినపుడు ఒప్పందం కుదుర్చటం మానవత్వం మరియు ఎంతో గొప్పతనం. అందరూ దాన్ని మంచిగానే భావిస్తారు. కాని ఇస్లామ్లో దానికి చాలా గొప్ప ప్రాధాన్యత ఉంది. ఖుర్ఆన్లో అల్లాహ్ (త) ఇలా ఆదేశించాడు: "మరియు ఒకవేళ విశ్వాసులలోని రెండువర్గాల వారు పరస్పరం కలహించుకుంటే, వారిద్దరి మధ్య సంధి చేయించండి. కాని ఒకవేళ, వారిలోని ఒక వర్గంవారు రెండవవర్గం వారిపై దౌర్జన్యం చేస్తే, దౌర్జన్యం చేసినవారు, అల్లాహ్ ఆజ్ఞవైపునకు మరలలేవరకు, వారికి వ్యతిరేకంగా పోరాడండి. తరువాత వారు మరలవస్తే, వారి మధ్య న్యాయంగా సంధి చేయించండి మరియు నిష్పక్షపాతంగా వ్యవహరించండి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ నిష్పక్ష పాతంగా వ్యవహరించే వారిని ప్రేమిస్తాడు. వాస్తవానికి విశ్వాసులు పరస్పరం సహోదరులు, కావున మీ సహోదరుల మధ్య సంధి చేయించండి. మరియు మీరు కరుణించబడాలంటే అల్లాహ్ యందు భయభక్తులు కలిగిఉండండి." (అల్ 'హుజరాత్, 49:9-10)

ఈ వాక్యంలో ఒకవేళ ముస్లిముల వర్గాలు వివాదానికి దిగినా, పోరాటానికి దిగినా ముస్లిములు వారి వివాదాన్ని పరిష్కరించాలి. ఎందుకంటే వారు అన్నదమ్ములు. సోదరభావం కోరేది ముస్లిములను వివాదాలకు దూరంగా ఉంచడమే. ఒక ముస్లిమ్కు బాధ

కలిగితే మనకూ బాధ కలుగుతుంది. ముస్లిము లందరూ ఒక శరీరం వంటివారు. ఒకవేళ శరీరంలోని ఒక అవయవానికి బాధ కలిగితే శరీరమంతా నొప్పితో అలమటిస్తుంది. అందువల్లే ఒప్పందం, ఐక్యత్యం సోదరభావానికి, సంఘీభావానికి సరైన మార్గం. ఒకవేళ భార్యభర్తల్లో ఏకాభిప్రాయం లేనప్పుడు సమస్యను పరిష్కరించడం చాలా మంచి పని.

"మరియు ఒకవేళ స్త్రీ తనభర్త, అనాదరణతో ప్రవర్తిస్తాడేమోనని, లేదా విముఖుడవుతాడేమోనని, భయపడితే! వారిద్దరూ తమ మధ్య రాజీచేసుకుంటే! వారిపై ఎలాంటి దోషం లేదు. రాజీపడటం ఎంతో ఉత్తమ మైనది. మరియు మానవుల మనస్సులలో పేరాస ఇమిడివున్నది. మీరు సజ్జనులై, దైవభీతి కలిగి ఉండండి! ఎందుకంటే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మీ కర్మ లన్నింటినీ బాగా ఎరుగును. మరియు మీరు ఎంత కోరినా, మీ భార్యలమధ్య పూర్తి న్యాయంచేయటం మీ చేతకానిపని. కనుక ఒకభార్యవైపునకు ఎక్కువగా మొగ్గి మరొకామెను డోలాయమాన స్థితిలో వదలకండి. మీరు మీ ప్రవర్తనను సరిజేసుకొని దైవభీతి కలిగి ఉండండి! ఎందుకంటే నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత." (అన్నిసా', 4:128-129)

ప్రజల వివాదాలను సంస్కరించే వారికి గొప్ప ఉన్నత స్థానాలు ఉన్నాయి. ప్రపంచంలో సంస్కర్తకు చాలా గౌరవం ఉంటుంది. వారిని గౌరవించటం సన్మానించటం జరుగుతుంది. పరలోకంలో కూడా అల్లాహ్ (త) వారికి గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

"వారు చేసే రహస్యసమావేశాలలో, చాలామట్టుకు ఏ మేలు లేదు. కాని ఎవరైనా దానధర్మాలు చేయటానికి, సత్కార్యాలు (మ'అర్నాఫ్) చేయటానికి లేదా ప్రజల మధ్య సంధి చేకూర్చటానికి (సమాలోచనలు) చేస్తే తప్ప! ఎవడు అల్లాహ్ ప్రీతికొరకు ఇలాంటి పనులు చేస్తాడో, అతనికి మేము గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాము." (అన్నిసా', 4:114)

వాంజ్మాలలో మార్పులు చేర్పులు చేయరాదు. అయితే అధర్మ వాంజ్మాలాలను మార్చి షరీ'అత్

ప్రకారం సరిచేయవచ్చు. ఇటువంటి కార్యాలలో పుణ్యం ఉంది. అల్లాహ్ (త) ఆదేశం: "కాని విలునామా చేసిన వ్యక్తి పక్షపాతమో, లేదా అన్యాయమో చేశాడనే భయం ఎవనికైనా ఉంటే, అతడు ఈ వ్యవహారంలో సంబంధమున్న వారందరి మధ్య రాజి కుదిరిస్తే అందులో ఎలాంటి దోషంలేదు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ షమాశీలుడు, అపార కరుణా ప్రదాత." (అల్ బఖరహ్, 2:182)

తగాదాలను పరిష్కరించటం వల్ల నమా'జ్, రో'జాల కంటే అధిక పుణ్యఫలం లభిస్తుంది. ప్రవక్త (స) తన అనుచరులతో, 'నేను మీకు నమా'జ్ రో'జాల కంటే ఉత్తమమైన ఆచరణను గురించి తెలియపరచనా,' అన్నారు. దానికి అనుచరులు, 'తప్పకుండా,' అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'ఇద్దరిమధ్య ఉన్న వివాదాన్ని పరిష్కరించడం,' ఇంకా వ్యతిరేకత, అసత్యం ధర్మాన్ని, విశ్వాసాన్ని హరించివేస్తాయి, ఇంకా మానవుని శరీరంలో 360 కీళ్ళు ఉన్నాయి. ప్రతిరోజు ఒక కీలుకు బదులు దానధర్మాలు చేయాలి. ఇద్దరి మధ్య న్యాయంగా వ్యవహారాన్ని పరిష్కరిస్తే దానధర్మాల పుణ్యం లభిస్తుంది. ప్రజల్లో వివాదాస్పద విషయాలను పరిష్కరించటం చాలా గొప్ప ధర్మం. ప్రజల వ్యవహారాలను పరిష్కరించటం అంటే అల్లాహ్ (త)కు చాలా ఇష్టం. ప్రజల వివాదాలను పరిష్కరించేవారి సమస్యలను అల్లాహ్ (త) పరిష్కరిస్తాడు. ప్రతి తీర్పుకు బదులు ఒక బానిస విడుదల చేసే పుణ్యం లభిస్తుంది. ఇంకా అతని భవిష్యత్తులోని పాపాలను షమించటం జరుగుతుంది. పై ఆయతుల 'హదీసు'ల ద్వారా పరిష్కారం ప్రాధాన్యత, ప్రాముఖ్యత నిరూపించడం జరిగింది. ఇది కేవలం ముస్లిములకే కాదు, ముస్లిమే తరులలో కూడా చేయవచ్చును. ప్రవక్త (స) యూదులతో, క్రైస్తవులతో, అవిశ్వాసులతో ఒప్పందం చేసుకున్నారు. "ఒకవేళ వారు ఒప్పందానికి వస్తే మీరు కూడా ఒప్పందానికి సంసిద్ధత వ్యక్తం చేయండి."

الفصل الأول في الجهاد

عَنِ الْمُسَوِّرِ بْنِ مَخْرَمَةَ وَمَرْوَانَ بْنِ الْحَكَمِ قَالَا: خَرَجَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَامَ الْخُدَيْبِيَّةِ فِي بَضْعِ عَشْرَةِ مَائَةٍ مِنْ أَصْحَابِهِ فَلَمَّا أَتَى ذَا الْحُلَيْفَةِ قَلَّدَ الْهَدْيَ وَأَشْعَرَ وَأَحْرَمَ مِنْهَا بِعُمَرَةَ وَسَارَ حَتَّى إِذَا كَانَ بِالثَّنِيَّةِ الَّتِي يُهْبِطُ عَلَيْهَا مِنْهَا بَرَكْتُ بِهِ رَاجِلُهُ فَقَالَ النَّاسُ: حَلَّ حَلَّ خَلَّاتِ الْقَصَوَاءِ خَلَّاتِ الْقَصَوَاءِ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَا خَلَّاتِ الْقَصَوَاءِ وَمَا ذَاكَ لَهَا بِخُلَّتِي وَلَكِنْ حَبَسَهَا حَابِسُ الْفَيْلِ". ثُمَّ قَالَ: "وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا يَسْأَلُونِي خُطَّةً يُعْظَمُونَ فِيهَا حُرْمَاتِ اللَّهِ إِلَّا أَعْطَيْتُهُمْ إِيَّاهَا". ثُمَّ زَجَرَهَا فَوَثَبَتْ فَعَدَلَ عَنْهُمْ حَتَّى نَزَلَ بِأَقْصَى الْخُدَيْبِيَّةِ عَلَى ثَمِدٍ قَلِيلِ الْمَاءِ يَتَبَرَّضُهُ النَّاسُ تَبَرَّضًا فَلَمْ يُلْبِثْهُ النَّاسُ حَتَّى نَزَحُوهُ وَشَكِي إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَلْعَطَشُ فَأَنْتَحَعَ سَهْمًا مِنْ كِنَانَتِهِ ثُمَّ أَمَرَهُمْ أَنْ يَجْعَلُوهُ فِيهِ فَوَاللَّهِ مَا زَالَ يَجْنِشُ لَهُمْ بِالرَّيِّ حَتَّى صَدَرُوا عَنْهُ فَبَيْنَمَا هُمْ كَذَلِكَ إِذْ جَاءَ بُدَيْلُ بْنُ وَرْقَاءَ الْخُرَاعِي فِي نَفَرٍ مِنْ خُرَاعَةٍ ثُمَّ أَتَاهُ عُرْوَةُ بْنُ مَسْعُودٍ وَسَاقَ الْحَدِيثَ إِلَى أَنْ قَالَ: إِذْ جَاءَ سَهَيْلُ بْنُ عَمْرٍو. فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أُكْمِبُ: هَذَا مَا قَاضَى عَلَيْهِ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ". فَقَالَ سَهَيْلٌ: وَاللَّهِ لَوْ كُنَّا نَعْلَمُ أَنَّكَ رَسُولُ اللَّهِ مَا صَدَدْنَاكَ عَنِ الْبَيْتِ وَلَا قَاتَلْنَاكَ وَلَكِنْ أُكْمِبُ: مُحَمَّدٌ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "وَاللَّهِ إِنْ لَرَسُولِ اللَّهِ وَإِنْ كَذَّبْتُمُونِي أُكْمِبُ: مُحَمَّدٌ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ". فَقَالَ سَهَيْلٌ: وَعَلَى أَنْ لَا يَأْتِيَنَّكَ مِنَّا رَجُلٌ وَإِنْ كَانَ عَلَى دِينِكَ إِلَّا رَدَدْتَهُ عَلَيْنَا فَلَمَّا فَرَغَ مِنْ قِصَّةِ الْكِتَابِ. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِأَصْحَابِهِ: "قُومُوا فَانْحَرُوا ثُمَّ اخْلِقُوا". ثُمَّ جَاءَ نِسْوَةٌ مُمْنَاتٌ فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى: (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مِنْهَا جَرَّاتٌ... 60:10) الْآيَةَ. فَتَهَاَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى أَنْ يَرُدُّوهِنَّ وَأَمَرَهُمْ أَنْ يَرُدُّوا الصَّدَاقَ ثُمَّ رَجَعَ إِلَى الْمَدِينَةِ فَجَاءَهُ أَبُو بَصِيرٌ رَجُلٌ مِنْ قُرَيْشٍ وَهُوَ مُسْلِمٌ فَأَرْسَلُوا فِي طَلَبِهِ رَجُلَيْنِ فَبَدَعَهُ إِلَى الرَّجُلَيْنِ فَخَرَجَا بِهِ حَتَّى إِذَا بَلَغَا ذَا الْحُلَيْفَةِ نَزَلُوا يَأْكُلُونَ مِنْ تَبَرٍ لَهُمْ. فَقَالَ أَبُو بَصِيرٍ لِأَحَدِ الرَّجُلَيْنِ: وَاللَّهِ إِنْ لَأُرَى سَيْفَكَ هَذَا يَا فَلَانُ جَبِدًا أَرِنِي أَنْظُرَ إِلَيْهِ فَأَمَكُنْتَهُ مِنْهُ فَضَرَبَهُ حَتَّى بَرَدَ وَفَرَ الْآخِرُ حَتَّى أَتَى الْمَدِينَةَ فَدَخَلَ الْمَسْجِدَ يَعْدُو. فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَقَدْ رَأَى هَذَا دُعْرًا". فَقَالَ: قَتَلَ اللَّهُ صَحَابِي وَإِنِّي لَكَفْتُولٍ فَجَاءَ أَبُو بَصِيرٍ. فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "وَيْلٌ أُمِّهِ مَسْعُورٌ حَزْبٌ لَوْ كَانَ لَهُ أَحَدٌ". فَلَمَّا سَمِعَ ذَلِكَ عَرَفَ أَنَّهُ سَيُودُهُ الْبُهْمُ

فَخَرَجَ حَتَّى أَتَى سَيْفَ الْبَحْرِ قَالَ: وَانْفَلَتَ أَبُو جَنْدَلٍ بْنُ سُهَيْلٍ فَلَجَّحَ بِأَبِي بَصِيرٍ فَجَعَلَ لَا يَخْرُجُ مِنْ قَرْيَةٍ رَجُلٌ قَدْ أَسْلَمَ إِلَّا لِحَقِّ بَابِي بِصِيرٍ حَتَّى اجْتَمَعَتْ مِنْهُمْ عَصَابَةٌ فَوَاللَّهِ مَا يَسْعَوْنَ بِعَيْرٍ خَرَجَتْ لِقَرْيَةٍ إِلَى الشَّامِ إِلَّا اعْتَرَفُوا لَهَا فَقَتَلُوهُمْ وَأَخَذُوا أَمْوَالَهُمْ فَأَرْسَلَتْ قَرْيَةٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تُنَادِيهِ اللَّهُ وَالرَّحِمَ لِمَا أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ فَمَنْ أَتَاهُ فَهُوَ آمِنٌ فَأَرْسَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَيْهِمْ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

4042. (1) [2/1181 దృఢం]

మిస్వర్ బిన్ మ'ఖ్దరమహ్ మరియు మర్వాన్ బిన్ 'హకమ్ కథనం: ప్రవక్త (స) 'హుద్దెబియహ్ ఒప్పందం సంవత్సరం 1000 మందికి పైగా అనుచరులతో 'ఉమరహ్ చేయటానికి బయలుదేరారు. జు'ల్ 'హుల్లెఫహ్ ప్రాంతానికి చేరుకున్నారు. అక్కడ ఖుర్బానీ జంతువుల మెడలో చిహ్నంగా హారాలు వేసారు. 'ఉమరహ్ ఇహ్ రామ్ ధరించారు. ఆ తరువాత అక్కడి నుండి బయలుదేరారు. మక్కహ్ లో దిగేచోటు అయిన సనయ్య చేరగానే ప్రవక్త(స) ఒంట కూర్చుండి పోయింది. ప్రజలు దాన్ని లేవటానికి చాలా ప్రయత్నించారు. కాని అది లేవలేదు. అది చూచి ప్రజలు, 'ఖన్ హా ఒంట అలిగింది,' అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త(స), 'దానికి అలిగే అలవాటు లేదు, కాని దాన్ని ఆపడం జరిగింది. ఏనుగును ఆపినవారే దాన్ని ఆపారు,' అని అన్నారు. ఇంకా, "ఎవరి చేతిలో నా ప్రాణం ఉందో ఆయన సాక్షి! ఒకవేళ మక్కహ్ వారు అల్లాహ్ (త), చిహ్నాల గౌరవం విషయంలో, వాటి గౌరవం విషయంలో ఏదైనా కోరితే నేను వారి మాటను స్వీకరిస్తాను," అని పలికి దాన్ని కసిరారు. అది వెంటనే నిలబడింది. ఆ తర్వాత ప్రవక్త(స) తిరిగి 'హుద్దెబియహ్ ప్రాంతానికి చెందిన ఒకలోయ ప్రాంతంలో దిగారు. అక్కడ కొంత నీరు ఉంది. అది చూచిన ప్రజలు అక్కడినుండి నీళ్ళు త్రొగటం ప్రారంభించారు. నీళ్ళన్నీ అయిపోయాయి. ఇంకా ప్రజలు దాహంతో అలమటిస్తూ ప్రవక్త (స)కు ఫిర్యాదు చేసారు. ప్రవక్త (స) తన బాణాల్లోని ఒక బాణాన్ని ఇచ్చి దాన్ని ఆ గొయ్యిలో పాతిపెట్టిమని ఆదేశించారు. బాణాన్ని పాతి పెట్టిన వెంటనే అందులో నుండి నీళ్ళు రావటం ప్రారంభం అయింది. ప్రజలందరూ

తమ అవసరాలకు నీటిని ఉపయోగిస్తూ ఉన్నారు. ప్రజలు తమ అవసరాలు తీర్చుకొని టెంట్లు వైపు రాసాగారు. ఇంతలో బుద్దెత్ బిన్ వరఖహ్ 'ఖుజా'యీ తన జాతి 'ఖుజా'యీ వారిని తీసుకొని అక్కడికి చేరు కున్నాడు. వాళ్ళు మక్కహ్ వారి తరపున ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చారు. అయితే వీరు ప్రవక్త (స) శ్రేయం కోరుతూ ఉన్నారు. అతడు ఇలా అన్నాడు, "క'అబ్ బిన్ లు'యీ మరియు 'అమిర్ బిన్ లు'యీని 'హుద్దెబియహ్ వద్ద వదలి వచ్చాను. అక్కడ నీటి ఊట ఉంది. వారు అక్కడే ఉన్నారు. వారి వద్ద చాలా అధికంగా ఆహారపదార్థాలు ఉన్నాయి. వారి వెంట బిడ్డలు గల ఆడ ఒంటలు ఉన్నాయి. మరియు ఇంకా పాలు ఇచ్చే ఒంటలు కూడా ఉన్నాయి. అంటే నీటి ఊట వద్ద వారు ఆధిక్యత కలిగి ఉన్నారు. వారి సంఖ్య కూడా అధికంగా ఉంది. వారు మీతో యుద్ధం చేయాలనే కోరుతున్నారు. వారు మిమ్మల్ని బైతుల్లాహ్ చేరకుండా చేయాలని కోరుతున్నారు" అని అన్నాడు. అది విని ప్రవక్త(స), "నేను యుద్ధం చేయటానికి రాలేదు, మేము కేవలం 'ఉమ్రహ్ చేయడానికి వచ్చాము," అని అన్నారు. ఇటు సంభాషణ జరుగుతూ ఉంది. ఇంతలో 'ఉర్వహ్ బిన్ మన్'ఉద్ కూడా వచ్చాడు. ఇతరులు కూడా వచ్చారు. ఉల్లేకనకర్త కథనం: ఆ తరువాత సుఫ్హాల్ బిన్ 'అమ్ర్ కూడా వచ్చాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఒప్పందం పత్రం ఇలా వ్రాయండి, "ము'హమ్మద్ (స) ఈ ఒప్పందాన్ని తీర్మానించారు. అప్పుడు సుఫ్హాల్, "మేము మిమ్మల్ని అల్లాహ్ ప్రవక్తగా స్వీకరించము. ఒకవేళ అలా స్వీకరిస్తే ఆపడం, యుద్ధం రెండూ జరిగి ఉండేవి కావు. మీరు మీ పేరు కేవలం ము'హమ్మద్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ మాత్రమే వ్రాయండి," అని అన్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స) నేను అల్లాహ్ సత్య ప్రవక్తను. వీరు స్వీకరించినా, స్వీకరించకపోయినా సరే. ప్రవక్త (స) గుమస్తాతో, 'ము'హమ్మద్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్ యే వ్రాయి,' అని అన్నారు. అనంతరం ఈ పదం వ్రాయబడింది. అప్పుడు సుఫ్హాల్, 'నా తరపు నుండి ఒప్పందం పత్రంలో భవిష్యత్తులో ఎవరైనా ముస్లిమ్ అయి మీ దగ్గరకు వస్తే, ఆ వ్యక్తిని మా వద్దకు తిరిగి పంపాలి.' ఒప్పందం

వ్రాయడం పూర్తి అయిన తర్వాత ప్రవక్త (స) తన అనుచరులతో, 'నిలబడండి, ఖుర్బానీ జంతువులను జ'బహ్ చేసి, తలగీయించి 'హలాల్ అయిపోండి.' ఒప్పందం కుదిరిన తర్వాత చాలామంది స్త్రీలు ముస్లిములయి మదీనహ్ వచ్చారు. మక్కహ్ వారు వాళ్ళను తిరిగి పంపమని కోరారు. కాని ప్రవక్త (స) తిరస్కరించారు. వీరి గురించే అల్లాహ్ (త) ఈ వాక్యం అవతరింపజేసాడు. దీన్ని అనుసరిస్తూ స్త్రీలను తిరిగి పంపలేదు. ఎందుకంటే, అల్లాహ్ (త) [అల్ ముంతహినహ్, 60:10]లో ఆ ముస్లిమ్ స్త్రీలను తిరిగి పంపటాన్ని వారించాడు. అయితే వారి మహర్లను తిరిగి ఇవ్వమని ఆదేశించాడు. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) మదీనహ్ మునవ్వరహ్ తిరిగి వచ్చారు. మదీనహ్ చేరిన తర్వాత ఖురైషులకు చెందిన అబూ నసీర్ అనే వ్యక్తి ముస్లిమ్ అయి మదీనహ్ చేరుకున్నారు. ఖురైష్ ఇద్దరు వ్యక్తులను అతన్ని తిరిగి తీసుకురమ్మని పంపారు. వారు వచ్చి, 'మన ఒప్పందం ప్రకారం అతన్ని మీరు తిరిగి పంపివేయండి,' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) వారి మాట ప్రకారం ఆ వ్యక్తిని వారికి అప్పగించారు. వారు అతన్ని తీసుకొని మదీనహ్ నుండి బయలు దేరారు. జా'లీహులైఫహ్ చేరారు. అక్కడ టిఫిన్ చేద్దామని తమ వాహనాలపై నుండి దిగారు. ఆహార పదార్థాలు తీసి తినటం ప్రారంభించారు. టిఫిన్ చేస్తూ అబూ నసీర్ ఆ ఇద్దరిలో ఒకరితో, 'అల్లాహ్ సాక్షి! నీ కరవాలం చాలా బాగుంది,' అని అన్నారు. ఆ వ్యక్తి ఒరలోనుండి తీసి కరవాలాన్ని అతనికి ఇచ్చాడు. అబూ నసీర్ ఆ కరవాలాన్ని తీసుకొని అతన్ని హతమార్చాడు. అది చూచిన రెండవ వ్యక్తి భయంతో పారిపోయి మదీనహ్ చేరాడు. ప్రవక్త (స) అతని చూచి, 'చాలా భయపడి ఉన్నాడు,' అని అన్నారు. దానికి అతడు, 'ఒకవేళ పారిపోకపోతే నేను కూడా చంపబడి ఉండేవాడిని.' అని అన్నాడు. ఇంతలో వెనుక అబూ నసీర్ కూడా వచ్చారు. ప్రవక్త (స) అతన్ని చూచి, 'ఈ వ్యక్తి కలహాలు రేపేవాడలా ఉన్నాడు. అక్కడ ఎవరైనా ఉండి సహాయం చేస్తే యుద్ధమే ప్రారంభమై ఉండేది.' అని అన్నారు. అప్పుడు అబూ నసీర్, 'ఓ ప్రవక్తా! మీరు మీ

ఒప్పందాన్ని పూర్తిచేశారు. అల్లాహ్ (త) నాకు విముక్తి ప్రసాదించాడు,' అని అన్నాడు. ప్రవక్త(స) ఒప్పందం ప్రకారం మళ్ళీ తిరిగి పంపాలని అనుకున్నారు. అది గ్రహించిన అబూ నసీర్ మదీనహ్ నుండి పారిపోయి సముద్ర ఒడ్డుకు చేరుకున్నాడు.

ఉల్లేఖన కర్త కథనం: అబూ జన్దల్ బిన్ అబూ సుహైల్ మక్కహ్ వారి నుండి తప్పించుకొని పారిపోయి అబూ బసీర్ ను కలిసారు. ఆ తరువాత మక్కహ్ లో ముస్లిమైన ప్రతి వ్యక్తి సముద్ర మార్గాన వెళ్ళి అబూ నసీర్ గ్రూపులో చేరిపోయే వారు. ఇలా చేస్తూ విరందరూ ఒక బృందంగా తయారయ్యారు. ఈ మార్గాన పోయే బిడారులు వీరిని అల్లరిపెడితే వారితో పోరాడేవారు, యుద్ధం చేసి విజయం సాధించి యుద్ధధనాన్ని పొందే వారు. ఖురైష్ ఈ బాధ భరించలేక మక్కహ్ నుండి వ్యక్తులను పంపి ఈ ఒప్పందం రద్దుచేయవలసిందిగా కోరారు. (బు'ఖారీ)

(1183/2) (متفق عليه) [2] 4043

وَعَنْ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ قَالَ: صَلَّى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَشْرُكِينَ يَوْمَ الْخُدَيْبِيَّةِ عَلَى ثَلَاثَةِ أَشْيَاءَ: عَلَى أَنْ مَنْ أَتَاهُ مِنَ الْمَشْرُكِينَ رَدَّهُ إِلَيْهِمْ وَمَنْ أَتَاهُمْ مِنَ الْمُسْلِمِينَ لَمْ يَرُدُّوهُ وَعَلَى أَنْ يَدْخُلُهَا مِنْ قَابِلٍ وَيُقِيمَ بِهَا ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ وَلَا يَدْخُلُهَا إِلَّا بِجُلْبَانِ السَّلَاحِ وَالسَّيْفِ وَالْقَوْسِ وَنَحْوِهِ فَجَاءَ أَبُو جَنْدَلٍ يَحْتَجِلُ فِي قِيُودِهِ فَكَرِهَ إِلَيْهِمْ.

4043. (2) [2/1183 ఏకీభవితం]

బరాఅ' బిన్ 'ఆ'జిబ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మక్కహ్ అవిశ్వాసులతో 'హుద్దెబియహ్ సందర్భంగా ఈ మూడు విషయాలపై ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నారు.

1. మక్కహ్ అవిశ్వాసుల్లో ఎవరైనా ముస్లిములు మదీనహ్ వస్తే, అతన్ని మక్కహ్ తిరిగి పంపాలి.
2. ఒకవేళ ముస్లిముల్లోని ఎవరైనా అవిశ్వాసం అవలంబించి మక్కహ్ వస్తే, వారిని తిరిగి పంపటం జరుగదు.
3. ఈ సంవత్సరం 'ఉమ్రహ్ కోసం మక్కహ్ లో ప్రవేశించ లేరు, వచ్చే సంవత్సరం ప్రవేశించగలరు. 'ఉమ్రహ్ చేయగలరు. అయితే 'ఉమ్రహ్ విషయంలో

మక్కహ్లో కేవలం మూడు రోజులు మాత్రమే ఉండ గలరు. ఇంకా వచ్చే సంవత్సరం వచ్చినపుడు కరవాలాలు, బాణాలు ప్రదర్శిస్తూ రాకూడదు, వాటిని సంచలలో దాచిపెట్టి ఉంచాలి. ఈ ఒప్పందం జరుగుతూనే ఉంది. అబూ జనీద్ ల్ ముస్లిమ్ అనుచరుడు సంకెళ్ళలో బంధించబడి 'హుదైబియహ్లో ప్రవక్త (స) వద్దకు చేరుకున్నాడు. ఇటు అతని తండ్రి సుహైల్ ఒప్పందం వ్రాయిస్తున్నాడు. తన కుమారుణ్ణి చూచి అందరికంటే ముందు అబూ జందల్ ను అవిశ్వాసులకు అప్పగించండి. అప్పుడే ఒప్పందం పూర్తయినట్లు లేకపోతే లేదు. అని అన్నాడు. పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రవక్త (స) అతన్ని త్రిప్పిపంపివేశారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

4044 [3] (صحيح) (1183/2)

وَعَنْ أَنَسٍ: أَنَّ قُرَيْشًا صَالَحُوا النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاشْتَرَوْا عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ مَنْ جَاءَكَ مِنْكُمْ لَمْ نُرُدَّهُ عَلَيْكُمْ وَمَنْ جَاءَكُمْ مِنْكُمْ رَدَدْتُمُوهُ عَلَيْنَا فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَتُكْتَبُ هَذَا؟ قَالَ: "نَعَمْ إِنَّهُ مِنْ دَهَبٍ مِنَّا إِلَيْكُمْ فَأَبْعِدْهُ اللَّهُ وَمَنْ جَاءَكَ مِنْهُمْ سَبَّحَ اللَّهُ لَهُ فَرَجًا وَمَخْرَجًا". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

4044. (3) [2/1183 దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: మక్కహ్ అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స) లో ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నప్పుడు, ముస్లిములు మక్కహ్లో మాకు దొరికితే మేము వారిని మదీనహ్ పంపము. కాని మా వారు ఎవరైనా ముస్లిములై మదీనహ్ వస్తే తిరిగి పంపివేయాలి అనే షరతు పెట్టారు. అది విని ముస్లిములు, 'ప్రవక్తా! ఇది వ్రాద్దామా?' అని కోరారు. ప్రవక్త (స), 'అవును, మనలో ఎవరైనా అవిశ్వాసానికి గురయి మక్కా వెళితే అల్లాహ్ (త) అతన్ని తన కారుణ్యానికి దూరంచేసి వేస్తాడు, వారిలో ఎవరైనా ముస్లిమయి వస్తే, అల్లాహ్ (త) వారి కోసం ఏదో ఒక మార్గం చూపిస్తాడు, మీరు స్వతంత్రులైపోతారు,' అని అన్నారు. (ముస్లిమ్)

4045 [4] (متفق عليه) (1183/2)

وَعَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ فِي بَيْعَةِ النَّسَاءِ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَنْتَحِنُهُنَّ بِهَذِهِ الْأَكِيَّةِ: (يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ... 60:12) فَمَنْ أَقَرَّتْ بِهَذَا الشَّرْطِ مِنْهُنَّ قَالَ لَهَا: "قَدْ بَايَعْتِكِ". كَلَامًا يُكَلِّمُهَا بِهِ وَاللَّهُ مَا مَسَّتْ يَدُهُ يَدَ امْرَأَةٍ قَطُّ فِي الْبَيْعَةِ. متفق عليه

4045. (4) [2/1183 ఏకీభవితం]

'అయి'షహ్ (ర) కథనం: ఒప్పందం తరువాత మక్కహ్ నుండి స్త్రీలు ముస్లిములై వస్తే, ప్రవక్త (స) వారిని క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి, వారు కేవలం అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త కోసం ఇస్లామ్ స్వీకరించారని తెలిస్తే వారితో బై'అత్ తీసు కుంటారు. వీరి గురించే అల్లాహ్ (త) ఈ ఆయతులు అవతరింపజేసాడు.

"ఓ ప్రవక్తా! విశ్వసించిన స్త్రీలు ప్రమాణం (బై'అత్) చేయటానికి నీ వద్దకు వచ్చి, తాము ఎవరినీ అల్లాహ్ కు సాటి కల్పించము మరియు దొంగతనం చేయము మరియు వ్యభిచారం చేయము మరియు తమ సంతానాన్ని హత్యచేయము మరియు తమ చేతుల మధ్య మరియు తమ కాళ్ళమధ్య నిందారోపణ కల్పించము మరియు ధర్మసమ్మతమైన విషయాలలో నీకు అవిధేయత చూపము అని, ప్రమాణం చేస్తే, వారి నుండి ప్రమాణం (బై'అత్) తీసుకో మరియు వారిని షమించమని అల్లాహ్ ను ప్రార్థించు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ షమాశిలుడు, అపార కరుణాప్రదాత." (అల్ ముమ్మహినహ్, 60:12)

ప్రవక్త (స) వారితో ఒప్పందం చేసుకునేవారు. కాని, చేతిలో చేయి వేసి పురుషులు చేసినట్లు చేసే వారు కారు. ఎందుకంటే పరాయి స్త్రీలను ముట్టుకోవటం ప్రవక్తలను, ఇతరులకూ నిషిద్ధమే. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

رَفَعُ الْبَيْتِ الْبَيْتِ

4046 [5] (لم تتم دراسته) (1184/2)

عَنِ ابْنِ مَسْرُورٍ وَمَرْوَانَ: أَنَّهُمَا اضْطَبَّحُوا عَلَى وَضْعِ الْحَرْبِ عَشْرَ سِنِينَ يَأْمَنُ فِيهَا النَّاسُ وَعَلَى أَنَّ بَيْنَنَا عَيْبَةٌ مَكْفُوفَةٌ وَأَنَّهُ لَا إِسْلَاحَ وَلَا إِغْلَاحَ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4046. (5) [2/1184 అపరిశోధితం]

మిస్వర్ మరియు మరావ్ కథనం: 'హుద్దెబియహ్ ఒప్పందంలో అవిశ్వాసుల తరపున ఈ నిబంధన కూడా వ్రాయడం జరిగింది. "10 సంవత్సరాల వరకు మీకూ మాకూ యుద్ధం ఉండదు." దీనివల్ల 10 సంవత్సరాల సూత్రం ప్రకారం ప్రజలు ప్రశాంతంగా ఉంటారు. కరవాలాలను ఒరల్లో పెట్టుకొని ఉంటారు. హృదయాల నుండి ఈర్ష్యా ద్వేషాలను తీసివేస్తారు. నిర్మలమైన మనస్సులు కలిగి ఉంటారు. పరస్పరం మోసానికి పాల్పడరు, ఒకరికి ఇంకొకరు హాని తలపెట్టరు. ఒకరిపై ఒకరు దాడిచేయరు. (అబూ దావూద్)

4047 [6] (جيد) (1184/2)

وَعَنْ صَفْوَانَ بْنِ سُلَيْمٍ عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أُنْبَاءِ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ آبَائِهِمْ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "أَلَا مَنْ ظَلَمَ مُعَاهِدًا أَوْ انْتَقَصَهُ أَوْ كَفَّهَ فَوْقَ طَاقَتِهِ أَوْ أَخَذَ مِنْهُ شَيْئًا بِغَيْرِ طِبِّبٍ نَفْسٍ فَأَنَا حَاجِبُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4047. (6) [2/1184 ఆమోదయోగ్యం]

సఫ్వాన్ బిన్ సుల్లైమ్ అనేకమంది అనుచరుల సంతానం ద్వారా కథనం: వారు వారి పెద్దలద్వారా ఇలా విన్నారు, "ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, 'ఎవరైనా ఒప్పందం కుదుర్చుకున్న వ్యక్తిపై అత్యాచారం చేసినా, ఒప్పందం భంగంచేసినా, అతని హక్కును కొల్లగొట్టినా, శక్తికి మించిన భారం వేసినా, అతనికి ఇష్టం లేక పోయినా అతన్ని ఉరి వద్దేనా వస్తువు తీసుకున్నా, నేను తీర్పుదినం నాడు అతనితో కలహానికి దిగుతాను. వారి హక్కును వారికి ఇప్పిస్తాను." (అబూ దావూద్)

4048 [7] (صحيح) (1184/2)

وَعَنْ أُمَيَّةَ بِنْتِ رُقَيْقَةَ قَالَتْ: بَايَعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي نِسْوَةٍ فَقَالَ لَنَا: "فِيهَا اسْتَطْعَنٌ وَأُطْقَنٌ". قُلْتُ: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَرْحَمُ بِنَا مِنَّا بِأَنْفُسِنَا. قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ بَايَعْنَا نَعْنِي صَافِحْنَا. قَالَ: "إِنَّمَا قَوْلِي لِهَاتِهِ امْرَأَةٍ كَقَوْلِي لِمَرْأَةٍ وَاحِدَةٍ". رَوَاهُ ابْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَالنَّسَائِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَمَالِكٌ فِي الْمَوْطَأِ.

4048. (7) [2/1184 దృఢం]

ఉమ్మైమ బిన్తె రఖీఖ తన సంఘటన ఇలా తెలుపుతుంది: ప్రవక్త (స)తో స్త్రీలతో పాటు నేనూ బైఅత్ చేసాను. ప్రవక్త (స) మాతో వాగ్దానం తీసుకున్నారు, ఇంకా, 'సాధ్యమైనంత వరకు ఆచరించండి,' అని అన్నారు. అల్లాహ్, ప్రవక్త (స) మాపై చాలా దయామయులు అని అన్నాము. అప్పుడు నేను ఓ ప్రవక్తా! మాతో కరవాలనం చేయండి అని అన్నాను. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఒక్క స్త్రీకైనా, 100 స్త్రీలకైనా నేను నోటితో చెబితే చాలు. స్త్రీలతో కరవాలనం చేయడం ధర్మం కాదు" అని అన్నారు. (తిర్మిజి, నసాయి, ఇబ్నె మాజహ్, మాలిక్ మువత్తా)

أَلْفَصْلُ الثَّالِثُ مُمَادَّهِ وَبِهَاجِهِ

4049 [8] (متفق عليه) (1184/2)

عَنِ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ قَالَ: اعْتَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي ذِي الْقَعْدَةِ قَائِلَ أَهْلِ مَكَّةَ أَنْ يَدْخُلُوا بِدَخْلِ مَكَّةَ حَتَّى قَاضَاهُمْ عَلَى أَنْ يَدْخُلَ يَغْنِي مِنَ الْعَامِ الْمُقْبِلِ يُقِيمَ بِهَا ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فَلَمَّا كَتَبُوا الْكِتَابَ كَتَبُوا: هَذَا مَا قَاضَى عَلَيْهِ مُحَبَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ. قَالُوا: لَا نُقَرُّ بِهَا فَلَوْ نَعْلَمُ أَنَّكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مَنَعْنَاكَ وَلَكِنْ أَنْتَ مُحَبَّدٌ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ فَقَالَ: "أَنَا رَسُولُ اللَّهِ وَأَنَا مُحَبَّدٌ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ". ثُمَّ قَالَ لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ: "أُمِّحْ: رَسُولُ اللَّهِ". قَالَ: لَا وَاللَّهِ لَا أُمَحُّوكَ أَبَدًا فَأَخَذَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكَيْسَ يُحْسِنُ يَكْتُبُ فَكُتِبَ: "هَذَا مَا قَاضَى عَلَيْهِ مُحَبَّدٌ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ: لَا يَدْخُلُ مَكَّةَ بِالسِّلَاحِ إِلَّا السَّيْفُ فِي الْقِرَابِ وَأَنْ لَا يَخْرُجَ مِنْ أَهْلِهَا بِأَحَدٍ إِنْ أَرَادَ أَنْ يَتْبَعَهُ وَأَنْ لَا يَمْنَعَ مِنْ أَصْحَابِهِ أَحَدًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُقِيمَ بِهَا". فَلَمَّا دَخَلَهَا وَمَضَى الْأَجَلَ أَتَوْا عَلِيًّا فَقَالُوا: قُلْ لِصَاحِبِكَ: أَخْرِجْ عَنَّا فَقَدْ مَضَى الْأَجَلَ فَخَرَجَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

4049. (8) [2/1184 ఏకీభవితం]

బరాఅ బిన్ 'అజబ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) జు'ల్ ఖ'అదహ్ నెలలో 'ఉమ్మరహ్ ఇహరామ్ ధరించి మక్కహ్ ముకర్రమహ్ బయలుదేరారు. కాని అవిశ్వాసులు మక్కహ్ లోకి రానివ్వకుండా ఆపివేసారు. ఇంకా ఈ క్రింది విషయాలపై ఒప్పందం చేసారు. 1. ప్రవక్త (స) వచ్చే

సంవత్సరం 'ఉమ్రహ్' చేస్తారు. 2. కేవలం మూడు రోజులు మాత్రమే మక్కహ్లో ఉంటారు. ఒప్పందం పత్రం వ్రాసినప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "అల్లాహ్ ప్రవక్త అయిన, ము'హమ్మద్ ఈ విషయాలపై ఒప్పందం చేసాడు." అప్పుడు అవిశ్వాసులు 'తమరిని, దైవప్రవక్తగా స్వీకరిస్తే ఆపడమూ ఉండదు, యుద్ధమూ జరుగదు. అందువల్ల ము'హమ్మద్ పదం తరువాత ప్రవక్త పదం వ్రాయకూడదు. మీరు ము'హమ్మద్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్, గనుక, అదే వ్రాయండి,' అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) నేను అల్లాహ్ ప్రవక్తను, మరియు 'అబ్దుల్లాహ్ కుమారుణ్ని కూడా అని పలికి గుమస్తాలో అంటే 'అలీ (ర)తో రసూలుల్లాహ్ పదాన్ని చెరిపి వేయమని ఆదేశించారు. 'అలీ (ర), తమరి పేరును వ్రాసిన తర్వాత చెరపలేనని అన్నారు. ప్రవక్త (స)కు చదవడం, వ్రాయడం రాదు. అందువల్ల 'అలీ (ర) నుండి కలం తీసుకొని ము'హమ్మద్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్, ఈ ఒప్పందాన్ని స్వీకరిస్తున్నాడు అని వ్రాసారు. 1. వచ్చే సంవత్సరం ఆయుధాలను ఒరల్లో ఉంచి ప్రవేశిస్తారు. 2. మక్కహ్లో ప్రవేశించిన తర్వాత ఎవరైనా వారి వెంట వెళతానంటే వారిని తీసుకొని పోలేరు. ఒకవేళ వారిలో ఎవరైనా మక్కహ్లో ఉండిపోతానంటే వారిని ఆపలేరు. వచ్చే సంవత్సరం ఒప్పందం ప్రకారం మక్కహ్ వస్తే మూడు రోజులు మాత్రమే మక్కహ్లో ఉండగలరు. మూడవ రోజు పూర్తి కావడానికి కొంత సమయం ఉండగా అవిశ్వాసులు 'అలీ (ర)తో, 'నీ నాయకున్ని ఇక్కడి నుండి వెళ్ళిపోమను. సమయం కావస్తుంది,' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) ఒప్పందం ప్రకారం మూడవ రోజు సంతోషంగా మదీనహ్ వైపు బయలుదేరారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

ప్రవక్త (స) వ్రాయడం మహిమగా విర్పడింది.

=====

10- بَابُ إِخْرَاجِ الْيَهُودِ مِنْ جَزِيرَةِ الْعَرَبِ

10. అరబ్ భూభాగం నుండి యూదుల

బహిష్కరణ

చుట్టూ నీళ్ళు ఉన్న భూభాగాన్ని ద్వీపం అంటారు. అరబ్ కి మూడు వైపుల నీరు ఉంది. అంటే ఇది ఒక ద్వీపం. ఈ భూభాగంలో అనేక జాతులు నివసించేవి. యూదులు, క్రైస్తవులు కూడా ఉండేవారు. వీళ్ళు భూమిపై ఉపద్రవాలు, కల్లోలాలు సృష్టించేవారు. చేసిన ఒప్పందాలను భంగం చేసేవారు. ఇక్కడ శాంతి భద్రతలు వ్యాపింపజేయటానికి వీరిని ఇక్కడి నుండి బహిష్కరించటమే మంచిది. క్రింది 'హదీసు'ల్లో దీన్ని గురించే పేర్కొనడం జరిగింది.

ముదటి విభాగం الْفَصْلُ الْأَوَّلُ

(1186/2) [1] 4050 (متفق عليه)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: بَيْنَمَا نَحْنُ فِي الْمَسْجِدِ خَرَجَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: "إِذَا طَلَقُوا إِلَى يَهُودَ". فَخَرَجْنَا مَعَهُ حَتَّى جِئْنَا بَيْتَ الْهِدَارِ. فَقَامَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: "يَا مَعْشَرَ يَهُودَ أَتَسْلِمُونَ أَمْ لَكُمْ أَعْلَمُونَ أَنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ وَأَنِّي أُرِيدُ أَنْ أَجْلِبَكُمْ مِنْ هَذِهِ الْأَرْضِ. فَمَنْ وَجَدَ مِنْكُمْ بَيْتًا شَيْئًا فَلْيَبِيعْهُ".

4050. (1) [2/1186 ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: మేము మస్జిద్లో కూర్చుని ఉన్నాము. ప్రవక్త (స) వచ్చి మాతో, 'మీరందరూ నాతో పాటు యూదులవద్దకు పదండి,' అని అన్నారు. మేము ప్రవక్త (స) వెంట యూదుల పాఠశాలలోనికి వెళ్ళాము. ప్రవక్త (స) వారి మధ్య నిలబడి వారితో, 'ఓ యూదులారా! మీరు ముస్లిములైపోతే బాగుంటుంది. మీ ధన ప్రాణాలకు రక్షణ ఉంటుంది. ఒకవేళ మీరు మీ ధర్మంపైనే ఉండాలనుకుంటే మీ ఇష్టం. ఈ భూభాగం అల్లాహ్ (త) మరియు ఆయన ప్రవక్తది. ఆయన ఎవరికైనా ప్రసాదించ వచ్చును. నేను మిమ్మల్ని 'హిజాబ్' భూభాగం నుండి మరో 'అరబ్ ప్రాంతానికి మార్చాలని నిర్ణయించు

కున్నాను. కనుక మీలో ఎవరైనా తన ధన సంపదల్లో దేన్నయినా అమ్మి వెళ్ళిపోవాలనుకుంటే వెళ్ళి పోవచ్చు, 'అని అన్నారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

4051 [2] (صحيح) (1186/2)

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: قَامَ عُمَرُ خَطِيبًا فَقَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ عَامِلَ يَهُودَ خَيْبَرَ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَقَالَ: "نُقِرُّكُمْ مَا أَقَرَّكُمْ اللَّهُ". وَقَدْ رَأَيْتُ إِجْلَاءَهُمْ فَلَمَّا أَجْبَعَ عُمَرُ عَلَى ذَلِكَ أَتَاهُ أَحَدُ بَنِي أَبِي الْحَقِيقَةِ فَقَالَ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْخَرُ جُبًا وَقَدْ أَقَرَّكَ مُحَمَّدٌ وَعَامَلَنَا عَلَى الْأَمْوَالِ؟ فَقَالَ عُمَرُ: أَظَنَنْتَ أَنْيَ نَسِيْتُ قَوْلَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "كَيْفَ بِكَ إِذَا أَخْرَجْتَ مِنْ خَيْبَرَ تَعْدُو بِكَ قُلُوبُكُمْ لَيْلَةً بَعْدَ لَيْلَةٍ؟" فَقَالَ: هَذِهِ كَانَتْ هُذَيْلَةً مِنْ أَبِي الْقَاسِمِ. فَقَالَ كَذَبْتَ يَا عَلِيُّ اللَّهُ فَأَجْلَاهُمْ عُمَرُ وَأَعْطَاهُمْ قِيَمَةَ مَا كَانَ لَهُمْ مِنَ الثَّرَى مَا لَا وَإِبِلًا وَعَرُوضًا مِنْ أَقْتَابٍ وَجِبَالٍ وَغَيْرِ ذَلِكَ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

4051. (2) [2/1186] (2)

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: 'ఉమర్ (ర) తన పరిపాలనా కాలంలో ప్రసంగించడానికి నిలబడ్డారు. తన ప్రసంగంలో ప్రవక్త (స) 'ఖైబర్ యూదులతో ఎలా వ్యవహారం చేసారంటే 'ఖైబర్ భూమిని పంటలు పండించమని వారికి ఇచ్చి వాళ్ళనే వ్యవసాయం చేయమని అయితే పంటలో సగం ముస్లిములకు ఇవ్వమని ఆదేశించారు. అయితే ఇప్పుడు ఆ నిర్ణీత గడువు ముగుస్తుంది, అందువల్ల నేను మీకు మరోచోట పంపటానికి నిర్ణయించాను, 'అని అన్నారు. అప్పుడు అబిల్ హుఖైఖ్ తెగకు చెందన ఒక వ్యక్తి 'ఉమర్ (ర) వద్దకు వచ్చి, 'ఓ విశ్వాసుల నాయకుడా! మీరు మమ్మల్ని ఇక్కడి నుండి బహిష్కరించాలని అనుకుంటున్నారా? ప్రవక్త (స) మాకు ఇక్కడ ఉండమని, వ్యవసాయం చేసుకోమని ఆదేశించారు, 'అని అన్నాడు. దానికి 'ఉమర్ (ర) ప్రవక్త (స) శాశ్వతంగా ఇలా నిర్ణయించలేదు. నిర్ణీత గడువువరకే ఇలా చేసారు. ఇప్పుడు ఆ గడువు పూర్తవుతుంది, ప్రవక్త (స) పలికిన ఆ భవిష్యవాణిని మరచిపోయాననుకున్నారా? ప్రవక్త (స) మీ గురించి భవిష్యవాణి ఇలా పలికారు, "అప్పుడు మీరు 'ఖైబర్ నుండి బహిష్కరించబడి నపుడు ఎలా ఉంటుంది? మీరు ఆడ ఒంటలపై కూర్చోని ఇక్కడి నుండి

వెళతారు, మీ ఆడఒంటలు మిమ్మల్ని తీసుకొని రాత్రికి రాత్రి వేగంగా పరిగెత్తుతూ తీసుకొని వెళతాయి, 'అని అన్నారు. అప్పుడు అబుల్ హుఖైఖ్ అనే వ్యక్తి, 'అబుల్ ఖాసిమ్ ఇలా పరిహాసానికి మాత్రమే అన్నారు, 'అని అన్నాడు. దానికి 'ఉమర్ (ర), 'నీవు అసత్యం పలుకుతున్నావు, 'అని అన్నారు. ఏదైతేనేం 'ఉమర్ (ర) వారిని బహిష్కరించారు. ఇంకా వారి పండ్లు మొదలైన వాటికి తగిన వల ఇచ్చి వారిని సాగనంపారు. ఇంకా వారు వెళ్ళటానికి ఒంటలకు కావలసిన త్రాళ్ళు కళ్ళాలు మొదలైన వాటిని సమకూర్చారు. (బు'ఖారీ)

4052 [3] (متفق عليه) (1187/2)

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوْصَى بِثَلَاثَةٍ: قَالَ: "أَخْرِجُوا الْمُشْرِكِينَ مِنْ جَزِيرَةِ الْعَرَبِ وَأَجْبِرُوا الْوَقْدَ بِنَحْوِ مَا كُنْتُمْ أَجْبِرُهُمْ". قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ: وَسَكَتَ عَنِ الثَّلَاثَةِ أَوْ قَالَ: فَأَنْسَيْتُهَا

4052. (3) [2/1187] (1) (2)

ఇబ్ను 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) తాను మరణించటానికి కొన్ని దినాలు ముందు ఈ మూడు విషయాలను గురించి ఉపదేశించారు, 1. అవిశ్వాసులను అరబ్ భూభాగం నుండి తొలగించాలి. 2. రాజుల ప్రతినిధుల, రాయబారులపట్ల మంచిగా వ్యవహరించాలి. నేను చేసినట్లు. 3. మూడవ విషయం చెప్పలేదు, లేదా నేను మరచిపోయాను. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

కొందరి అభిప్రాయం: 'ఆ మూడవ విషయం ఏమిటంటే నా సమాధిని పూజా స్థలంగా చేయరాదు, అక్కడ జాతరలు జరగరాదు. ఉరుసులు మొదలైనవి చేయరాదు' అని అన్నారు.

4053 [4] (صحيح) (1187/2)

وَعَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: أَخْبَرَنِي عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "لَا تُخْرِجَنَّ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى مِنْ جَزِيرَةِ الْعَرَبِ حَتَّى لَا أَدْعَ فِيهَا إِلَّا مُسْلِمًا". رَوَاهُ مُسْلِمٌ. وَفِي رِوَايَةٍ: "لَنْ يَنْعَشَتْ إِنْ شَاءَ اللَّهُ لَأُخْرِجَنَّ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى مِنْ جَزِيرَةِ الْعَرَبِ".

4053. (4) [2/1187 దృఢం]

జాబిర్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్ (ర) కథనం: 'ఉమర్ (ర) నాతో ఇలా అన్నారు, "ప్రవక్త (స) ను ఇలా అంటూ ఉండగా నేను విన్నాను, "మీరు నా మరణానంతరం యూదులను, క్రైస్తవులను 'అరబ్ భూభాగం నుండి తీసి వేయండి. ముస్లిములు తప్ప మరెవరూ ఉండరాదు. ఒకవేళ నేను బ్రతికి ఉంటే, అల్లాహ్ కోరితే యూదులను, క్రైస్తవులను అరబ్ భూభాగం నుండి నేను తీసివేస్తాను." (ముస్లిమ్)

رِندَوِ విభాగం الْفَصْلُ الثَّانِي

لَيْسَ فِيهِ إِلَّا حَدِيثُ ابْنِ عَبَّاسٍ: "لَا تَكُونُ قَبْلَكَ" وَقَدْ مَرَّ فِي بَابِ الْجَزَاءِ.

ఈ భాగంలో ఇంతకు ముందు పేర్కొన్న ఇబ్నె అబ్బాస్ 'హదీసు' వస్తుంది. అంటే "ఒక భూభాగంపై రెండువర్గాలు ఉండలేవు." ఇది జ'జ్య అధ్యాయంలో వచ్చింది.

مُودَوِ విభాగం الْفَصْلُ الثَّانِي

4054 [5] (متفق عليه) (1187/2)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ: أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَجَلَى الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى مِنْ أَرْضِ الْحِجَازِ وَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا ظَهَرَ عَلَى أَهْلِ خَيْبَرَ أَرَادَ أَنْ يُخْرِجَ الْيَهُودَ مِنْهَا وَكَانَتْ أَرْضُ لَمَّا ظَهَرَ عَلَيْهَا لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُسْلِمِينَ. فَسَأَلَ الْيَهُودَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَتْرَكَهُمْ عَلَى أَنْ يَكْفُوا الْعَمَلَ وَلَهُمْ نِصْفُ الشَّعْرِ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "نُقِرُّكُمْ عَلَى ذَلِكَ مَا شِئْنَا". فَأَقْبَرُوا حَتَّى أَجَلَاهُمْ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ إِلَى تَيْبَةَ وَأَرْيَحَاءَ. متفق عليه.

4054. (5) [2/1187 ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: 'ఉమర్ (ర) యూదులను క్రైస్తవులను హిజాజ్ ప్రాంతం అంటే అరబ్ ద్వీపం నుండి బహిష్కరించారు. ఇంకా ప్రవక్త (స) 'ఖైబర్ ను జయించినపుడే యూదులను 'ఖైబర్ నుండి బహిష్కరించాలని నిశ్చయించుకున్నారు. మీకు

కూడా ఈ విషయం తెలుసు. అదేవిధంగా మీరు వ్యవసాయం చేస్తారని పంటలో సగం మీకు ఇస్తారని దానికి ఒక గడువు కూడా నిర్ణయించారు. అయితే ఇప్పుడు ఆ గడువు పూర్తయ్యింది. అందువల్ల నేను మీకు తైమా మరియు రైహాల వైపు బహిష్కరిస్తున్నాను,' అని అన్నారు. (బు'ఖారి, ముస్లిమ్)

=====

11- بَابُ الْغِيَةِ

11. యుద్ధం జరగకుండా లభించే ధనం (ఘైత)

తప్సీర్ ఇబ్నె కసీ'ర్ లో ఇలా ఉంది. మాలె వైత/అంటే అవిశ్వాసులలో యుద్ధం జరగకుండా లభించేది. ఉదా: వారిలో ఒప్పందం కుదుర్చుకొని కొంత ధనం పరిహారంగా వసూలు చేయటం. లేదా యజమాని లేని ధనం, వారసుడు లేని ధనం లేదా పన్ను మొదలైనవి. ఇమామ్ షాఫ'యీ ఇంకా ఇతర పండితుల అభిప్రాయం ఇదే:

"మరియు అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు, వారి నుండి ఇప్పించిన ఫయ్'అ కొరకు, మీరు గుర్రాలను గానీ ఒంటలను గానీ పరిగెత్తించలేదు. కాని అల్లాహ్ తాను కోరిన వారిపై, తన సందేశహరునికి ఆధిక్యత నొసంగుతాడు. మరియు అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు. అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు ఆ నగరవాసుల నుండి ఇప్పించిన దానిలో (ఫయ్'అ'లో), అల్లాహ్ కు మరియు ఆయన ప్రవక్తకు మరియు అతని దగ్గరి బంధువులకు మరియు అనాథులకు మరియు పేదలకు మరియు బాటసారులకు హక్కు ఉంది. అది మీలో ధనవంతులైన వారి మధ్యనే తిరగ కుండా ఉండటానికి, ఇలా నిర్ణయించబడింది. మరియు ప్రవక్త మీకు ఇచ్చిన దానిని తీసుకోండి మరియు అతను మీకు నిషేధించిన దానికి దూరంగా ఉండండి. అల్లాహ్ పట్ల భయభక్తులు కలిగి ఉండండి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ శిక్షించటంలో చాలా కఠినుడు." (అల్ హాషిర్. 59: 6-7)

ముదటి విభాగం الْفَصْلُ الْأَوَّلُ

4055 [1] (متفق عليه) (1188/2)

عَنْ مَالِكِ بْنِ أَوْسِ بْنِ الْحَدَثَانِ قَالَ: قَالَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: إِنَّ اللَّهَ قَدْ خَصَّ رَسُولَهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي هَذَا الْقِيَمِ بِشَيْءٍ لَمْ يُعْطِهِ أَحَدًا غَيْرُهُ ثُمَّ قَرَأَ (مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْهُمْ) إِلَى قَوْلِهِ (قَدِيرٌ) فَكَانَتْ هَذِهِ خَالِصَةً لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُنْفِقُ عَلَى أَهْلِهِ نَفَقَةً سَتَتِهِمْ مِنْ هَذَا الْمَالِ. ثُمَّ يَأْخُذُ مَا بَقِيَ فَيَجْعَلُهُ مَجْعَلُ مَالِ اللَّهِ.

4055. (1) [2/1188 ఏకీభవితం]

మాలిక్ బిన్ ఔస్ బిన్ హదతాన్ కథనం: ఉమర్ (ర) ఇలా అన్నారు, "అల్లాహ్ (త) ఈ ధనంలో తన ప్రవక్త కొరకు ఒక ప్రత్యేక వంతు నిర్ణయించాడు. మరెవరికీ ఇవ్వలేదు. ఆ తరువాత దాన్ని పంచివారు. ఈ ధనం ప్రవక్త (స)కు ప్రత్యేకించడం జరిగింది. ఈ వంతునుండి తన భార్యా బిడ్డలకు సంవత్సరం ఖర్చుంతా ఇచ్చేసే వారు. మిగిలిన ధనాన్ని అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చుపెట్టే వారు. (బుఖారీ, ముస్లిమ్) తరువాతి వాక్యాల్లో దీని అర్థతగలవారి గురించి పేర్కొనడం జరిగింది.

"(దానిలో నుండి కొంత భాగంపై) తమ ఇంట్ల నుండి మరియు తమ ఆస్తిపాస్తుల నుండి వెడలగొట్టబడి, వలస వచ్చిన (ముహజిర్లకు) పేదవారికి కూడా హక్కు ఉంది. వారు అల్లాహ్ అనుగ్రహాన్ని మరియు ఆయన ప్రసన్నతను కోరుతున్నారు. మరియు వారు అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తకు సహాయం చేస్తున్నారు. ఇలాంటి వారు, వీరే సత్యవంతులు. మరియు ఎవరైతే - ఈ (వలస వచ్చినవారు) రాక పూర్వమే - విశ్వసించి వలస కేంద్రం (మదీనాహ్)లో నివసిస్తూ ఉండేవారో! వారికి కూడా హక్కువుంది. వారు తమ వద్దకు వలస వచ్చిన వారిని ప్రేమిస్తారు. మరియు వారు (వలసవచ్చిన) వారికి ఏది ఇవ్వ బడినా! దాని అవసరం తమకు ఉన్నట్లు బావించరు. మరియు తమకు అవసరమున్నా వారికి తమ సొంత (అవసరాల) మీద ప్రాధాన్యతనిస్తారు. మరియు ఎవరైతే ఆత్మలోభం నుండి రక్షింపబడతారో! అలాంటివారు, వారే! సాఫల్యం పొందేవారు. మరియు

ఎవరైతే వారి తరువాత వచ్చారో! వారికి అందులో హక్కు ఉంది. వారు ఇలా అంటారు: "ఓ మా ప్రభూ! మమ్మల్ని మరియు మాకంటే ముందు విశ్వసించిన మా సోదరులను క్షమించు. మరియు మా హృదయాలలో విశ్వాసులపట్ల ద్వేషాన్ని కలిగించకు. ఓ మా ప్రభూ! నిశ్చయంగా, నీవు చాలా కనికరించే వాడవు, అపార కరుణాప్రదాతవు!" (అల్ హుస్ర, 59:8-10)

4056 [2] (متفق عليه) (1188/2)

وَعَنْ عُمَرَ قَالَ: كَانَتْ أَمْوَالُ بَنِي النَّضِيرِ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِمَّا لَمْ يُوجِبِ الْمُسْلِمُونَ عَلَيْهِ بِحَبْلِ وَلَا رِكَابٍ فَكَانَتْ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَالِصَةً يُنْفِقُ عَلَى أَهْلِهِ نَفَقَةً سَتَتِهِمْ ثُمَّ يَجْعَلُ مَا بَقِيَ فِي السَّالِحِ وَالْكَرَّاحِ عِدَّةً فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

4056. (2) [2/1188 ఏకీభవితం]

ఉమర్ (ర) కథనం: బనూ నజీర్ ధనం ఆ లభించిన ధనంలోనిదే. అల్లాహ్ (త) దాన్ని తన ప్రవక్త (స)కు ప్రసాదించాడు. దీన్ని గురించి ముస్లిముల గుర్రాలు పరిగెత్త లేదు, ఒంటెలు పరిగెత్తలేదు. అంటే యుద్ధం చేయకుండానే లభించింది. ఈ ధనం ప్రత్యేకంగా ప్రవక్త (స)కు చెందింది. ఇందులో నుండి ప్రవక్త(స) తన భార్యాబిడ్డల కొరకు ఖర్చుచేసేవారు. మిగిలిన ధనాన్ని ప్రజా సంక్షేమనిధిలో వేసి ఆయుధాలు కొనేవారు.

رَبِّهِمْ النَّبِيُّ الْفَصْلُ

4057 [3] (لم تتم دراسته) (1188/2)

عَنْ عَزْزِ بْنِ مَالِكٍ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا أَتَاهُ الْقَيْءُ قَسَمَهُ فِي يَوْمِهِ فَأَعْطَى الْإِهْلَ حَظَّيْنِ وَأَعْطَى الْأَعْرَبَ حَظًّا فَدُعِيَتْ فَأَعْطَانِي حَظَّيْنِ وَكَانَ لِي أَهْلٌ ثُمَّ دُعِيَ بَعْدِي عَمَارُ بْنُ يَاسِرٍ فَأَعْطَانِي حَظًّا وَاحِدًا. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4057. (3) [2/1188 అపరిశోధితం]

'ఔఫ్ బిన్ మాలిక్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్దకు ఏ రోజు ఈ ధనం వస్తే ఆ రోజే పంచివెట్టేవారు. భార్యాబిడ్డలుగల

వారికి రెండువంతులు ఇచ్చేవారు. లేనివారికి ఒకవంతు ఇచ్చే వారు. నన్ను పిలిచి రెండువంతులు ఇచ్చారు. ఎందుకంటే నేను బార్యాబిడ్డలు గలవాడిని, నా తరువాత 'అమ్మార్'ను పిలిచి ఒకవంతు ఇచ్చారు. (అబూ దావూద్)

4058 [4] (لم تتم دراسته) (1189/2)

وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوَّلَ مَا جَاءَهُ شَيْءٌ بَدَأَ بِالْحَرَرَيْنِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4058. (4) [2/1189 అపరిశోధితం]

ఇబ్నె 'ఉమర్ (ర) కథనం: ధనం వస్తే ప్రవక్త (స) అందరి కంటే ముందు విడుదల అయిన బానిసలకు, బానిస స్త్రీలకు ఇవ్వటం నేను చూసాను. (అబూ దావూద్)

4059 [5] (لم تتم دراسته) (1189/2)

وَعَنْ عَائِشَةَ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أُتِيَ بِطَبِيبَةٍ فِيهَا خَرَزٌ فَقَسَسَهَا لِلْحَرَّةِ وَالْأَمَةِ قَالَتْ عَائِشَةُ: كَانَ أَبِي يَقْسِمُ لِلْحَرِّ وَالْعَبْدِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4059. (5) [2/1189 అపరిశోధితం]

'అయి'షమ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్దకు ఒక సంవి తీసుకురావటం జరిగింది. అందులో వజ్రాలు ఉన్నాయి. ప్రవక్త (స) వాటిని విడుదల అయిన బానిస స్త్రీ పురుషులలో పంచివేశారు. మా నాన్నగారైన అబూ బకర్ (ర) కూడా తన పరిపాలనా కాలంలో ఇటువంటి ధనాన్ని బానిసల్లో, విడుదల అయిన వారిలో పంచివేసే వారు. (అబూ దావూద్)

4060 [6] (لم تتم دراسته) (1189/2)

وَعَنْ مَالِكِ بْنِ أَوْسِ بْنِ الْحَدَثَانِ قَالَ: ذَكَرَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ يَوْمَ الْفَيْءِ فَقَالَ: مَا أَنَا أَحَقُّ بِهَذَا الْفَيْءِ مِنْكُمْ وَمَا أَحَدٌ مِنَّا بِأَحَقُّ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا أَنَا عَلَى مَنَازِلِنَا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَقَسَمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَلَزَجْلُ وَقَضُمُ وَالرَّجْلُ وَبَلَاوُهُ وَالرَّجْلُ وَعِيَالُهُ وَالرَّجْلُ وَحَاجَتُهُ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4060. (6) [2/1189 అపరిశోధితం]

మాలిక్ బిన్ ఔస్ బిన్ 'హదసాన్' కథనం: 'ఉమర్ (ర) ఒకసారి ఇటువంటి ఫై' ధనాన్ని గురించి ప్రస్తావిస్తూ

మాలో ఒక ఎక్కువ హక్కు గలవారని, ఒకరు మరొకరి కంటే అధిక హక్కుగలవారని ఎంతమాత్రం కాదు. ఖుర్ఆన్ ప్రకారం, ప్రవక్త (స) పంచే విధానాన్ని బట్టి మా కోసం కొన్ని రకాలు, కొన్ని స్థానాలు ఉన్నాయి. వారిలో అందరికంటే ముందు ఇస్లామ్ స్వీకరించిన వ్యక్తి, వీరోచితంగా పోరాడేవ్యక్తి, భార్యాపిల్లలుగల వ్యక్తి.¹⁰⁰ (అబూ దావూద్)

4061 [7] (لم تتم دراسته) (1189/2)

وَعَنْهُ قَالَ: قَرَأَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: (إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ) حَتَّى بَلَغَ (عَلَيْكُمْ حَكِيمٌ 9:60) فَقَالَ: هَذِهِ لِهَؤُلَاءِ. ثُمَّ قَرَأَ (وَأَعْلَمُوا أَنَّ مَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ) حَتَّى بَلَغَ (وَإِبْنِ السَّبِيلِ 8:41) ثُمَّ قَالَ: هَذِهِ لِهَؤُلَاءِ. ثُمَّ قَرَأَ (مَا أَقَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى) حَتَّى بَلَغَ (لِلْفُقَرَاءِ 59:7) ثُمَّ قَرَأَ (وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ 59:10) ثُمَّ قَالَ: هَذِهِ اسْتَوْعَبَتِ الْمُسْلِمِينَ عَامَّةً فَلَكِنَّ عَشْتُ فَلْيَاتَيْنِ الرَّاعِي وَهُوَ يَسْرُو حَنْبَرٍ نَصِيبُهُ مِنْهَا لَمْ يَعْرِقْ فِيهَا جَبِينَهُ. رَوَاهُ فِي شَرْحِ السُّنَنِ.

4061. (7) [2/1189 అపరిశోధితం]

మాలిక్ బిన్ ఔస్ కథనం: ఉమర్ (ర) "ఇన్న మస్సదఖాతు లిల్ ఫుఖరాయి వల్ ముహాజిరిన్" నుండి "అలిమున్ హక్మీమ్," (అత్ తౌబా, 9:60) వరకు పరించి, 'జకాత్ వీరికొరకే అని పలికిన తర్వాత, "వ అ'అలమూ నుండి ఇబ్నుస్సబిల్ (అల్ అన్ఫాల్, 8:41), వరకు పరించి యుద్ధ ధనం వీరి కొరకే అని పరించి, ఆ తరువాత, "మా అఫా' అల్లాహు" నుండి బ'అదిహిమ్" (అల్ 'హప్ర, 59:6-10), వరకు. 'ఇది

100) వివరణ-4060: అంటే అందరికంటే ముందు ఇస్లామ్ స్వీకరించిన వ్యక్తిని దృష్టిలో పెట్టుకోవటం జరుగుతుంది. ఆ తరువాత ఇస్లామీయ వ్యాపికి వీరోచితంగా పోరాడే వ్యక్తిని దృష్టిలో పెట్టుకోవటం జరుగుతుంది. ఆ తరువాత భార్యాబిడ్డలు ఉన్న వ్యక్తిని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవడం జరుగుతుంది. ఇందులో అందరికీ వంతులు ఉన్నాయి. కాని వారి అవసరం మేరకు హెచ్చుతగ్గులు సాధ్యం. ఇవన్నీ ఖుర్ఆన్ ఆయతుల ద్వారా తెలుస్తుంది.

వైఅ' ధనం, ఇది ముస్లిము లందరికీ లభిస్తుంది, ఈ ఆయతు ద్వారా అందరూ హక్కు గలవారు. ఒకవేళ నేను బ్రతికుంటే బిస్త్ 'హమీర్ ప్రాంతంలో ఉన్న ఒంటిల, గొర్రెల కాపరులకు ఇంకా నుదుటిపై చెమట రానివారికి కూడా వంతు లభిస్తుంది,' అని అన్నారు.¹⁰¹ (షర్ హు సున్నమ్)

101) వివరణ-4061: అంటే అందరికంటే ముందు ఇస్లామ్ స్వీకరించిన వ్యక్తిని దృష్టిలో పెట్టుకోవటం జరుగుతుంది. ఆ తరువాత ఇస్లామీయ వ్యాపిక్తికి వీరోచితంగా పోరాడే వ్యక్తిని దృష్టిలో పెట్టుకోవటం జరుగుతుంది. ఆ తరువాత భార్యా డ్డలు ఉన్న వ్యక్తిని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవడం జరుగుతుంది. ఇందులో అందరికీ వంతులు ఉన్నాయి. కాని వారి అవసరం మేరకు హెచ్చుతగ్గులు సాధ్యం. ఇవన్నీ ఖుర్ఆన్ ఆయతుల ద్వారా తెలుస్తుంది.

"నిశ్చయంగా దానాలు ('సదఖాత్) కేవలం యాచించే నిరుపేదలకు మరియు యాచించని పేదవారికి, ('జకాత్) వ్యవహారాలపై నియుక్తులైన వారికి మరియు ఎవరి హృదయాలనైతే (ఇస్లాంవైపుకు) ఆకర్షించవలసి ఉందో వారికి, బానిసల విముక్తికొరకు, ఋణగ్రస్తులైన వారికొరకు, అల్లాహ్ మార్గంలో (పోయేవారి కొరకు) మరియు బాటసారుల కొరకు. ఇది అల్లాహ్ నిర్ణయించిన ఒక విధి. మరియు అల్లాహ్ సర్వజ్ఞుడు, మహా వివేకవంతుడు." (అత్తెబహ్, 9:60)

మరోచోట ఇలా ఆదేశించడం జరిగింది:

"అల్లాహ్ మార్గంలో నిమగ్నులైన కారణంగా (తమ జీవనోపాధి కొరకు) భూమిలో తిరిగే అవకాశం లేక లేమికి గురిఅయ్యే పేదవారు (ధనసహాయానికి అర్హులు). ఎరుగని మనిషి వారి అడగకపోవటాన్ని చూసి, వారు ధనవంతులని భావించవచ్చు! (కాని) వారి ముఖ చిహ్నాలు చూసి నీవు వారిని గుర్తించగలవు. వారు ప్రజలను పట్టుబట్టి అడిగేవారు కారు..." ఆత్మ గౌరవం వల్ల ప్రజల ముందు చేయిచాపరు. వీరే అసలైన పేదలు.

1. ఫఖీర్ అంటే ఏమీ లేనివాడు అక్కరగలవాడు. 2. మిస్కీన్ అంటే అవసరానికి తగ్గుట్టు లేనివాడు. ప్రవక్త (స) అడుక్కుంటూ తిరిగేవారు మిస్కీన్ కారని, మిస్కీన్ అంటే తన అవసరానికి తగ్గుట్టు లేనివాడు, తన అవసరాన్ని ఇతరుల ముందు చెప్పుకోలేని వాడు. ఇటువంటి వాడే అర్హుడు. 3. 'అమిలీన్ అంటే 'జకాత్ ధనాన్ని వసూలు చేసే అధికారులు, సేవకులు అంటే వారికి జతాలు ఈ

ధనంలో నుండి ఇవ్వ వచ్చును. 4. ప్రోత్సాహకాలు: వీరిలో అనేకమంది ఉన్నారు. ఇంకా ముస్లిములు కాలేదు, కాని ఇస్లామ్ వైపు మొగ్గు చూపుతున్నారు. మరికొందరు ఇస్లామ్ స్వీకరించారు కాని కొంత బలహీనత ఉన్నవారు. వీరికి ఇస్తూ ఉండాలి. దీని ద్వారా వీరు స్థిరత్వాన్ని పొందుతారు. 5. బానిసలను విడిపించడానికి, ఖైదీలను విడిపించటానికి ఈ ధనాన్ని ఉపయోగించ వచ్చును. 6. రుణగ్రస్తులకు కూడా ఈ ధనాన్ని ఇవ్వవచ్చును. 7. దైవ మార్గంలో జహాద్, జహాద్ అవసరాలకు. 8. ప్రయాణీకులకు అంటే ప్రయాణంలో నష్టం వాటిల్లినందున, ధనవంతుడైనా లొందరగా తెప్పించలేని స్థితి ఉన్న వాడు. ఈ 8 రకాల మార్గాల గురించి ఉమర్ (ర) సూచించారు.

"మరియు మీ విజయధనంలో నిశ్చయంగా, అయిదవ భాగం, అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తకు మరియు (అతని) దగ్గరి బంధువులకు మరియు అనాథులకు మరియు యాచించని పేద వారికి మరియు ప్రయాణీకులకు ఉందని తెలుసుకోండి." (అల్ అన్నాల్, 8:41)

అంటే ఈ యుద్ధ ధనంలో నుండి ఐదవ వంతు అల్లాహ్ ది, ఆయన ప్రవక్తది. ఇంకా ప్రవక్త దగ్గరి బంధువులది, అనాథు లది, పేదవారిది, ప్రయాణీకులది. మిగిలిన 4 వంతులు ముజా హిద్దీల్లది. 'ఉమర్ (ర) ఈ వంతుల గురించే సూచించారు,

మూడవది సూరహ్ హషర్ లోనిది. "మరియు అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు, వారినుండి ఇప్పించిన ఫయ్'అ కొరకు, మీరు గుర్రాలను గానీ ఒంటిలను గానీ పరిగెత్తించ లేదు. కాని అల్లాహ్ తాను కోరినవారిపై, తన సందేశహరునికి ఆధిక్యత నొసంగుతాడు. మరియు అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు. అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు ఆ నగర వాసులనుండి ఇప్పించిన దానిలో (ఫయ్'అలో), అల్లాహ్ కు మరియు ఆయన ప్రవక్తకు మరియు అతని దగ్గరి బంధువులకు మరియు అనాథులకు మరియు పేదలకు మరియు బాటసారులకు హక్కు ఉంది. అది మీలో ధనవంతులైన వారి మధ్యనే తిరగకుండా ఉండటానికి, ఇలా నిర్ణయించబడింది. మరియు ప్రవక్త మీకు ఇచ్చిన దానిని తీసుకోండి మరియు అతను మీకు నిషేధించినదానికి దూరంగా ఉండండి. అల్లాహ్ పట్ల భయ భక్తులు కలిగి ఉండండి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ శిక్షించటంలో చాలా కఠినుడు. (దానిలో నుండి కొంత భాగంపై) తమ ఇండ్ల నుండి మరియు తమ ఆస్తిపాస్తుల

4062 [8] (لم تتم دراسته) (1190/2)
وَعَنْهُ قَالَ: كَانَ فِيهَا اخْتِجَ فِيهِ عُمَرُ أَنَّ قَالَ: كَانَتْ لِرَسُولِ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثَلَاثُ صَفَائِيَا بَنُو النَّضِيرِ وَ خَيْبَرُ
وَقَدْ كُنَّا فَاَمَّا بَنُو النَّضِيرِ فَكَانَتْ حُبْسًا لِنَوَائِدِهِ وَأَمَّا فَدَكُ فَكَانَتْ
حُبْسًا لِبَنَاءِ السَّيِّلِ وَأَمَّا خَيْبَرُ فَجَزَأَهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثَلَاثَةَ أَجْزَاءٍ: جُزْأَيْنِ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ وَجُزْءَ نَفَقَةٍ
لِأَهْلِهِ فَمَا فَضَلَ عَنْ نَفَقَةِ أَهْلِهِ جَعَلَهُ بَيْنَ فَقَرَاءِ الْبُهَارِجِيِّينَ.
رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

4062. (8) [2/1190 అపరిశోధితం]

మాలిక్ బిన్ ఔస్ కథనం: ప్రవక్త (స)కు ఈ మూడు ఆదాయాలు ఉండేవి. 1. బనూ న'దీర్ 2. 'ఖైబర్ 3. ఫదక్. 'ఉమర్ (ర) ఈ మూడు ఆదాయాల నుండి 'అలీ (ర)ను, 'అబ్బాస్ (ర)ను ఏం కోరారంటే బనూ న'దీర్ భూమి మొదలైన వాటి నుండి వచ్చే రాబడి ద్వారా ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చే అతిథులకు, యుద్ధసామగ్రికి వినియోగించబడేది. మరియు 'ఖైబర్ రాబడిని ప్రవక్త

నుండి వెడలగొట్టబడి, వలస వచ్చిన (ముహజిర్లకు) పేద వారికి కూడా హక్కు ఉంది. వారు అల్లాహ్ అనుగ్రహాన్ని మరియు ఆయన ప్రసన్నతను కోరుతున్నారు. మరియు వారు అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తకు సహాయంచేస్తున్నారు. ఇలాంటివారు, వీరే సత్యవంతులు. మరియు ఎవరైతే - ఈ (వలస వచ్చిన వారు) రాకపూర్వమే - విశ్వసించి వలస కేంద్రం (మదీనహ్)లో నివసిస్తూ ఉండేవారో! వారికి కూడా హక్కు ఉంది. వారు తమవద్దకు వలస వచ్చిన వారిని ప్రేమిస్తారు. మరియు వారు (వలస వచ్చిన) వారికి ఏది ఇవ్వబడినా! దాని అవసరం తమకు ఉన్నట్లు భావించరు. మరియు తమకు అవసరమన్నా వారికి తమ సొంత (అవసరాల) మీద ప్రాధాన్యతనిస్తారు. మరియు ఎవరైతే ఆత్మ లోభం నుండి రక్షింపబడతారో! అలాంటి వారు, వారే! సాఫల్యం పొందేవారు. మరియు ఎవరైతే వారి తరువాత వచ్చారో! వారికి అందులో హక్కు ఉంది. వారు ఇలా అంటారు: "ఓ మా ప్రభూ! మమ్మల్ని మరియు మాకంటే ముందు విశ్వసించిన మా సోదరులను క్షమించు. మరియు మా హృదయాలలో విశ్వాసుల పట్ల ద్వేషాన్ని కలిగించకు. ఓ మా ప్రభూ! నిశ్చయంగా, నీవు చాలా కనికరించేవాడవు, అపార కరుణాప్రదాతవు!" (అల్ హాషర్, 59:6-10)

(స) మూడు భాగాలుగా విభజించారు. రెండు వంతులను ముస్లిములపై ఖర్చుచేసే వారు. ఒక వంతు తన భార్యబిడ్డలపై ఖర్చుచేసేవారు. మిగిలినది ముహజిర్లపై, అవసరార్థులపై ఖర్చుచేసే వారు.¹⁰² (అబూ దావూద్)

102) వివరణ-4062: 'సఫాయా' సఫియ్యకు బహు వచనం. అంటే యుద్ధ ధనం నుండి ఇమాము తీసి తన కోసం ప్రత్యేకించుకున్న వస్తువు. ఇది కేవలం ప్రవక్త(స) కోరకే ప్రత్యేకం. ప్రవక్త (స) తర్వాత ఎవరికీ ధర్మసమ్మతం కాదు. ప్రవక్త (స) 'సఫాయా' రాబడిని దైవాదేశానుసారం ఆయుధాల కోసం, ప్రయాణీకుల సహాయార్థం, నిరుపేదల సహాయం కొరకు ఇంకా తన భార్యబిడ్డల పోషణ కోసం ఖర్చు పెట్టేవారు. ప్రవక్త (స)కు చెందిన తర్వాత, దానిని దైవమార్గంలోనికి అంకితం చేసారు. 'హదీసు'లో, "మా తరక్నాహు సదఖతున్," అంటే ప్రవక్త (స) వదలి వెళ్ళిన ఆస్తి అంతా దైవమార్గానికి చెందినది, వారసత్వసంపదంగా పంచబడదు అని ఉంది. ప్రవక్త(స) మరణించిన తరువాత వారసులకు ఏమీ దక్కలేదు.

చిన్నాన్న 'అబ్బాస్(ర), కూతురు ఫాతిమహ్(ర) తరపున 'అలీ(ర) ఆస్తికోసం నిలబడ్డారు. దీని తీర్పుకోసం అబూ బకర్ (ర) న్యాయస్థానంలోనికి వెళ్ళారు. అనంతరం అబూ బకర్(ర) పై 'హదీసు' ప్రకారం దాన్ని ఆస్తిగా పంచలేదు. వాళ్ళు తిరిగి వెళ్ళిపోయారు. అబూ బకర్ (ర) మరణానంతరం 'ఉమర్ (ర) ఖలీఫహ్ న్యాయస్థానంలో మళ్ళీ ఆస్తిపంపకం గురించి కేసు పెట్టుకున్నారు. దానికి 'ఉమర్ (ర) సాక్ష్యాధారాలను పేర్కొంటూ, వారికి వివరిస్తూ ఈ ఆస్తుల రాబడిని ప్రవక్త (స) తన జీవితంలో ఏవిధంగా ఖర్చుచేసేవారో మీరు కూడా అదేవిధంగా ఖర్చుచేయగలిగితే, మీరు వీటికి బాధ్యులు కాగలరు, లేకపోతే లేదని వివరించారు. సీరతున్నబీ 1వ భాగంలో ఇలా ఉంది, 'ఖైబర్ భూమి రెండు వంతులుగా చేయటం జరిగింది. ఒక భాగాన్ని 'ఖజానహ్, ఆతిథ్యం, రాయబారుల కోసం మొదలైన ఖర్చుల కోసం ప్రత్యేకించబడింది. మిగిలిన సగ భాగం ఈ యుద్ధంలో పాల్గొన్నవారికి సమానంగా పంచబెట్టటం జరిగింది. మొత్తం సైన్యం 1400. 200మంది వాహనాలు

కలిగి ఉన్నవారు, వాహనం వెంట ఉన్నవారికి రెండు వంతులు, కాలినడకన ఉన్నవారికి ఒకవంతు లభించేది. ఈ ప్రకారంగా మొత్తం సైన్యం 1800. అందు వల్ల యుద్ధ ధనాన్ని 1800 భాగాలుగా చేయటం జరిగింది. ప్రతి సైనికుడికి ఒకవంతు లభించింది. ప్రవక్త (స)కు కూడా అందరిలా ఒకేవంతు లభించింది.

అసహ్యుస్సియర్ లో ఇలా ఉంది, ఫదక్ ప్రజలకు ఈ విషయం తెలిసిన వెంటనే వారు సంది కుదుర్చు కున్నారు. ఎందుకంటే ఇక్కడకు సైన్యం రావటంగాని యుద్ధంగాని జరగలేదు. అందువల్ల వ్యవహారమంతా ప్రవక్త(స) చూసుకున్నారు. ఫదక్ వ్యవహారం సగం భూమిపై ఒప్పందం జరిగింది. అంటే ఫదక్ కు చెందిన సగం భూమి ఫదక్ ప్రజలకు, సగం భూమి ప్రవక్త(స)కు లభించింది. 'ఉమర్(ర) యూదులను హిజాజ్ నుండి బహిష్కరించినపుడు వారికి భూముల విలువను ఇవ్వలేదు. కాని ఫదక్ వారికి సగం భూముల ధర చెల్లించారు. ఏది ఏమైనా ఖైబర్, ఫదక్, బనూ నజ్జర్ మొదలైన భూములను ఇస్లామీయ సైన్యంలో పంచివేశారు.

అబూదావూద్ లో బిప్ర బిన్ యసార్ ద్వారా ఇలా ఉల్లేఖన ఉంది, 'ఖైబర్ భూములన్నిటినీ 36 భాగాలుగా చేయటం జరిగింది. ప్రతిభాగంలో 100 వంతులు నిర్ణయించటం జరిగింది. ఇంకా వాటినుండి 18భాగాలను వేరుచేయటం జరిగింది. అంటే వాటిని పంచకుండా రాయబారుల కోసం, ప్రతినిధుల కోసం, ఇంకా ఇతర జాతీయ ప్రయోజనాల కోసం భద్రపరచి ఉంచటం జరిగింది. మిగిలిన 18 భాగాలను పంచటం జరిగింది. ఇబ్నె షిహాబ్ ప్రకారం కేవలం హుద్దబియలో పాల్గొన్న వారిలో పంచటం జరిగింది. వారిలో అక్కడ ఉన్నవారిని, అనుమతితో పనిమీద వెళ్ళిన వారిని అందరినీ విశాలహృదయంతో పంచటం జరిగింది.

చరిత్రకారులు పేర్కొన్నట్లు హుద్దబియవారిలో కేవలం జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ (ర) 'ఖైబర్ పోలేదు. కాని అతనికి వంతు ఇవ్వటం జరిగింది.

పంచకుండా ఉంచబడిన భాగాల్లో అల్ కుత్బహ్, అల్ వతీహ్, అస్సలాలిమ్ మొదలైన వాటికి చెందిన భూములు ఉన్నాయి. పంచబడిన భూముల్లో అయ్యుఖ్, అన్నతాత్ మొదలైన వాటికి చెందిన భూములు ఉన్నాయి.

ఇప్పుడు ఆ 18 భాగాలను ఎలా పంచటం జరిగింది అనేదాని గురించి అనేక ఉల్లేఖనాలు ఉన్నాయి. సరైన

విషయం ఏమిటంటే, మొత్తం సైన్యం 1400మంది. 14 భాగాలు వారివి. ఎందుకంటే ఒక భాగంలో 100వంతులు ఉండేవి. 200 మంది గుర్రపుస్వారిలు ఉన్నారు. వీరిలో ప్రతిఒక్కరికీ 2 భాగాలు లభించాలి. ఈ విధంగా 18 భాగాలు పూర్తయ్యాయి.

అబూ బకర్ (ర) మరియు 'ఉమర్ (ర) ఫదక్ మరియు 'ఖైబర్, బనూ నదీర్ లకు చెందిన భూములను పంచలేదు. ఎందుకంటే, ప్రవక్త(స) దైవమార్గంలో దానం చేయటం వల్ల అవి ప్రవక్త(స) యాజమాన్యం నుండి లోలగి పోయాయి.

బు'ఖారీ, ముస్లిమ్ లలో ఇలా ఉంది, 'అబ్బాస్(ర) మరియు 'అలీ(ర) ఆస్తి తీసుకోవటానికి వచ్చారు. అప్పుడు అబూ బకర్ (ర) ఈ 'హదీసు'ను ప్రస్తావిస్తూ ప్రవక్త(స): "నహ్ను మఅషిరుల్ అబియాఇ లా నరిసు" వలా నూరసు" మా తరక్నాహు ఫహువ సదఖతున్." --' మేము ప్రవక్తలం, ఒకరి ధనానికి మేము వారసులం కాము, మా ధనానికి మరొకరు వారసులు కారు, మేము వదలి వెళ్ళినది సదఖహ్ అవుతుంది." అది పేదలకు, అగత్యపరులకు చెందుతుంది. అదే విధంగా ఈ 'హదీసు'ను ఆధారంగా చేసుకొని అబూ బకర్ (ర) ఫాతిమహ్ (ర) కు ప్రవక్త(స) ఆస్తిని ఇవ్వ లేదు. 'ఉమర్ (ర) కూడా తన పరిపాలనా కాలంలో కేవలం బాధ్యతలు నిర్వర్తించడానికి దీన్ని వారికి అప్పగించారు. దాన్ని వారు పంచాలని ప్రయత్నించారు. కాని 'ఉమర్ (ర) దానికి అనుమతి ఇవ్వలేదు. ఎందుకంటే ఇది ఆస్తికాదు. దాని బాధ్యతలు వారికి అప్పగించడం జరిగింది. వారు ప్రవక్త (స) దాని రాబడిని ఖర్చు చేసే విషయాల్లో వినియోగించాలని.

'అలీ(ర) మరియు 'అబ్బాస్(ర) లకు ఈ 'హదీసు' గురించి తెలిసిఉండి, మరెందుకు పంచటానికి పట్టు పట్టారు అనే ప్రశ్న వస్తుంది. అయితే బాధ్యతాపరంగా పంచబడి, ప్రతివ్యక్తి తన బాధ్యతలు నిర్వర్తించాలని వారి అభిప్రాయం. కాని భవిష్యత్తులో ప్రజలు దాన్ని ఆస్తిగా భావించే భయం ఉండడం వల్ల పంపకాలు చేయలేదు.

అనంతరం 'అలీ (ర), 'అబ్బాస్(ర), ఫాతిమహ్ (ర) ఈ 'హదీసు'ను విని మౌనం వహించారు. తరువాత 'అలీ (ర) మరియు 'హసన్ 'హుసైన్ లు కూడా తమ పరిపాలనా కాలంలో దాన్ని పంచలేదు. అల్లాహ్(త) వారిపట్ల, వారు అల్లాహ్ (త) పట్ల సంతృప్తి చెందారు. కాని షియాలు

أَلْفَصْلُ الثَّلَاثُ مُمَادُ وَفِي بَازِغِ

4063 [9] (لم تتم دراسته) (1190/2)

عَنِ الْبَغِيضَةِ قَالَ: إِنَّ عُمَرَ بْنَ عَبْدِ الْعَزِيزِ جَمَعَ بَيْنِي مَرْوَانَ جَبِينَ اسْتُخْلِفَ فَقَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَتْ لَهُ فَدَكٌ فَكَانَ يُنْفِقُ مِنْهَا وَيَعُودُ مِنْهَا عَلَى صَغِيرِ بَنِي هَاشِمٍ وَيَرْوِجُ مِنْهَا أَيْبَهُمْ وَإِنَّ فَاطِمَةَ سَأَلَتْهُ أَنْ يَجْعَلَهَا لَهَا فَابْنٌ فَكَانَتْ كَذَلِكَ فِي حَيَاتِهِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي حَيَاتِهِ حَتَّى مَضَى لِسَبِيلِهِ فَلَمَّا أُبِيَ أَبُو بَكْرٍ عَلِمَ فِيهَا بِمَا عَمِلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي حَيَاتِهِ حَتَّى مَضَى لِسَبِيلِهِ فَلَمَّا أُبِيَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ عَمِلَ فِيهَا بِمِثْلِ مَا عَمِلَ حَتَّى مَضَى لِسَبِيلِهِ ثُمَّ اقْتَطَعَهَا مَرْوَانُ ثُمَّ صَارَتْ لِعُمَرَ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ فَرَأَيْتُ أَمْرًا مَنَعَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاطِمَةَ لَيْسَ لِي بِحَقٍّ وَإِنِّي أَشْهَدُكُمْ أَنِّي رَدَدْتُهَا عَلَى مَا كَانَتْ. يُعْنِي عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4063. (9) [2/1190 అపరిశోధితం]

ముగిరహ్ (ర) కథనం: 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజ్జ'జ్ 'ఖలిఫా అయిన తర్వాత, సింహాసనంపై కూర్చోగానే మర్వాన్ కుమారులను పిలిచి, ఒకచోట చేర్చి, షదక్ భూమి కేవలం ప్రవక్త (స) కు చెందినదని, ఆ భూమి నుండి రాబడి ద్వారా ప్రవక్త (స) బనూ హాషిమ్, ఇతర రుణగ్రస్తులపై ఖర్చుచేసేవారని, ఇంకా వారి వితంతువులకు, అనాథులకు వివాహం చేసేవారు.

ఎల్లప్పుడూ అబూ బకర్ (ర)కు, 'ఉమర్ (ర)కు, 'ఉస్మాన్ (ర) కు, ఇంకా ఇతర ప్రవక్త (స) అనుచరులకు వ్యతిరేకంగా బాణాలు సంధిస్తుంటారు. అంతకన్నా అధికంగా ప్రవర్తిస్తూ, ఇప్పుడు దాన్ని విశ్వాస భాగంగా భావిస్తున్నారు. 'ఖులఫాయ్ రాషిదీన్ మరియు ఇతర అ'స్సార్, ముహాజిర్ల ప్రత్యేకతలు ఖుర్ఆన్, 'హదీసు' లు మరియు ఇజ్మాల ద్వారా నిరూపించబడి ఉన్నాయి. మనం వాటిని గురించి వ్రాస్తే ఒకపెద్ద పుస్తకం తయారవుతుంది. ఇంకా వివరాలు కోరేవారు ఇ'జాలతుల్ 'ఖులఫా, మిస్తాజుస్సున్నహ్ మొదలైన పుస్తకాలు చదవగలరు. అల్లాహ్ (త) మనందరికీ రుజుమార్గంపై నడిచే భాగ్యం ప్రసాదించుగాక. అమీన్!

ఇంకా పేదలకు, అక్కర గలవారికి సహాయం చేసేవారు. ఫాతిమహ్ (ర) అందులో నుండి ప్రవక్త (స) ను కోరగా ప్రవక్త (స) ఇవ్వలేదు. ప్రవక్త (స) కాలంలో ఆ భూమి రాబడి రుణగ్రస్తులపై, అనాథులపై, పేదలపై ఖర్చు చేయబడింది. చివరికి ప్రవక్త (స) ఈ లోకం నుండి పరమ పదించారు. ఈ భూమి ఒకరి తర్వాత ఒకరి ఖలిఫాల చేతుల్లోకి వచ్చింది. వీరు కూడా ప్రవక్త (స) పద్ధతి ప్రకారమే చేసేవారు. ఆ తరువాత ఆ భూమి మర్వాన్ అధీనంలోనికి వచ్చింది. ఆ తర్వాత మర్వాన్ వారసులు వారసత్వ సంపదగా దాన్ని ఆక్రమించు కున్నారు. దాన్ని విభజించి తమ తమ వంతులుగా తీసుకున్నారు. మర్వాన్ మరణానంతరం ఈ భూమి 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజ్జ'జ్ అధీనంలోకి వచ్చింది. ఏ భూమినైతే ప్రవక్త (స) తన కుమార్తెకు కూడా ఇవ్వలేదో, దానిపై ఎవరికి ఎటువంటి హక్కులేదు. నేను మీకు సాక్షులుగా పెట్టి ఈ భూములను ప్రవక్త (స) కాలంలో ఏ స్థితిలో ఉండేవో ఆ స్థితిలోనే వదలిపెడుతున్నాను. ఇవి అల్లాహ్ (త) కు చెందినవి. దీనికి ఎవరూ యజమానులు కారు" అని అన్నారు.¹⁰³ (అబూ దావూద్)

103) వివరణ-4063: ఇతను 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజ్జ'జ్ బిన్ మర్వాన్ బిన్ 'హకమ్ బిన్ అల్ 'అ'స్ బిన్ 'ఉమయ్యహ్ బిన్ 'అబ్దె షమ్స్. ఇతడు చాలా న్యాయశీలుడు. ధర్మపరాయణుడు, ఇతని తల్లి 'ఉమర్ (ర) కుటుంబానికి చెందినది. ఇతడు దైవభక్తి, సత్యతలో అబూ బకర్ (ర)ను, ధర్మం, న్యాయంలో 'ఉమర్ (ర)ను, సిగ్గు, బిడియంలో 'ఉస్మాన్ (ర)ను, దైవాదేశాల పాలనలో 'అలీ (ర) ను పోలి ఉండేవాడు. చాలా దైవభక్తి, దైవభీతి గలవాడు. ఇతడు ధర్మంగా న్యాయంగా పరిపాలించే వాడు. ఇతడు సాధించిన ఘనకార్యాలు సూర్య చంద్రాదులు ఉన్నంత వరకు ప్రజల హృదయాల్లో నిలిచి ఉంటాయి. ఇతని జీవితాన్ని సూష్మదృష్టితో పరిశీలిస్తే ఒక పెద్ద గ్రంథం తయారవుతుంది.

'అరబ్, ఫారసీ, ఉర్దూలో ఇతని జీవిత చరిత్రను అనువదించడం జరిగింది. అందులో అతని జాతీయ, ధార్మిక నేపథ్యం పేర్కొనబడి ఉన్నాయి. వీటిలో ఒక్క విషయం గురించి మేము సూచిస్తున్నాము. దాని ద్వారా ఇతర విషయాలగురించి కూడా మీరు తెలుసుకోగలరు. ఎల్లప్పుడూ ఇతడు 'ఖలిఫాల పాలనను మరల

స్థాపించాలని, ప్రవక్త(స) సాంప్రదాయాన్ని పునరుద్ధరించాలని, అధర్మాన్ని, దుర్మార్గాన్ని రూపుమాపాలని, న్యాయమైన, ధర్మమైన పరిపాలన వ్యాపింపజేయాలని కృషి ప్రయత్నాలు చేసేవారు. కితాబు తాబియాన్ 328వ పేజీలో 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అ'జ'జ్ జీవిత విశేషాలను గురించి ఇలా ఉంది: ఈ దశలను దాటిన అనంతరం పరిపాలనా బాధ్యతల వైపు శ్రద్ధచూపారు. ఇతడి పరిపాలనా పద్ధతి ఖలీఫాల పరిపాలనకు బిన్నంగా ఉండేది. ఇందులో ఒక విప్లవాత్మకమైన మార్పు తీసుకురావాలన్నదే అతని ఉద్దేశం. అతడు రాజ్య అభివృద్ధి, అంటే విజయాలు, పన్ను, భవనాలు మొదలైనవాటిపై శ్రద్ధ చూపలేదు. కాని 'ఉమవీ ప్రభుత్వాన్ని 'ఖలీఫాల పరిపాలనగా మార్చివేయాలని కోరేవారు. కాని ఇది చాలా ముఖ్యమైన మరియు ప్రమాదకరమైన కార్యంగా మారింది. ఇందులో చుట్టు ప్రక్కల రాజ్యాల దాడుల భయం కూడా ఉండేది. కాని 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అ'జ'జ్ ప్రమాదాలకు భయపడకుండా విప్లవాత్మకమైన మార్పు తీసుకు వచ్చారు. ఇందులో అన్నిటి కన్నా ముందు అన్నిటి కంటే సున్నితమైనది ప్రజల ధనసంపదలు తిరిగి ఇప్పించటం. వీటిని 'ఉమవీ కుటుంబం అధర్మంగా దోచుకొని తమ ఆస్తుల్లో కలుపుకుంది. కాని అన్నిటికంటే ముందు 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అ'జ'జ్ ఈ పుణ్యకార్యాన్ని పూర్తిచేసారు. అందరికంటే ముందు తను, తన కుటుంబం నుండి ప్రారంభించారు. అప్పుడు కొందరు ఆపులు, 'ఈ ధన సంపదలన్నీ తిరిగి ఇచ్చి వేస్తే, మన సంతానానికి ఏం మిగుల్చుతాం,' అనే అభిప్రాయం వ్యక్తం చేసారు. దాని కతను, 'అల్లాహ్ (త)కు వదలివేద్దాం' అని సమాధానం ఇచ్చారు. ఆతరువాత వంశ సభ్యులందరినీ ఒకచోట చేర్చి, ఇలా ప్రసంగించారు. "ఓ బనీ మర్వాన్ ప్రజలారా, మీకు గౌరవం, ధనసంపదలు చాలా అధికంగా లభించాయి. ముస్లిములకు చెందిన సగం లేదా మూడులో రెండు వంతుల ధనం మీ అధీనంలోనే ఉంది" అని అన్నారు. ప్రజలు వెంటనే గ్రహించి, సమాధానంగా దైవం సాక్షి, మా కంఠంలో ప్రాణం ఉండగా ఇది జరగని పని, దైవసాక్షి, మేము మా తాతముత్తాతలను తప్పుపట్టము. 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అ'జ'జ్ తమ పూర్వీకుల కార్యాలను తప్పుగా భావించరు, ఇంకా 'తమ సంతానాన్ని దారిద్ర్యానికి గురిచేయరు,' అని అన్నారు. దానికి 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అ'జ'జ్, 'అల్లాహ్ సాక్షి,

ఒకవేళ మీరు ఈ విషయంలో నాలో సహకరించకపోతే, నేను మిమ్మల్ని నీచ అవమానానికి గురిచేస్తాను, నా దగ్గరి నుండి వెళ్ళిపోండి,' అని అన్నారు.

ఆ తరువాత సామాన్య ముస్లిములందరినీ మస్జిద్ లో చేర్చి, వారు అంటే బనీ 'ఉమయ్య వారు మాకు చాలా ఆస్తులు పాస్తులు ఇచ్చారు. కాని అల్లాహ్ సాక్షి, వాస్తవంగా వారికి ఇచ్చే హక్కుగానీ, మాకు తీసుకునే హక్కుగానీ లేదు. ఇప్పుడు నేను వాటన్నిటిని వాటి వాస్తవ యజమానులకు తిరిగి ఇచ్చివేస్తాను, అంతే కాదు దాన్ని నానుండి, నా వంశం నుండి ప్రారంభిస్తాను,' అని ప్రసంగించారు. వెంటనే ధృవపత్రాలను తెప్పించి, ఒక్కొక్కటిగా వాటిని మజాహిమ్ చదువుతూ ఉంటే, 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అ'జ'జ్ వాటిని కత్తెరలో కత్తిరించే వారు. ఈ వ్యవహారం ఉదయం నుండి జుహ్ర్ సలాహ్ వరకు కొనసాగింది.

ఈ విధంగా తన మరియు తన వంశానికి చెందిన ఆస్తులను తిరిగి వాటి యజమానులకు అప్పగించారు. ఇంకా తన వద్ద ఒక్క వజ్రం కూడా ఉంచుకోలేదు. అతని భార్య ఫాతిమాహ్ వద్ద ఆమె తండ్రి 'అబ్దుల్ మలిక్ ఇచ్చిన ఒక వజ్రం ఉండేది. 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అ'జ'జ్ తన భార్యతో, 'దాన్ని ప్రజానిధిలో చేర్చివేయి లేదా నన్ను వదలివేయి,' అని అన్నారు. భర్త విధేయురాలైన ఆమె వెంటనే దాన్ని ప్రజానిధిలో చేరవేసింది.

ఫదక్ సమస్య అన్నిటికంటే ప్రధానమైనదిగా మారింది. చాలాకాలంగా ఖలీఫాల మరియు అఫ్లాఖైత్ ల మధ్య వివాదాస్పదమైన సమస్యగా వస్తూవుంది. ఇప్పుడు అది 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అ'జ'జ్ చేతిలోనికి వచ్చింది. దీనిపైనే అతని మరియు అతని కుటుంబ జీవనోపాధి ఆధారపడి ఉండేది. దీన్నిగురించి ప్రవక్త(స), 'ఖలీఫాల ఆచరణా విధానాన్ని పరిశీలించి, మర్వాన్ కుటుంబంతో ఫదక్ కేవలం ప్రవక్త(స)కు చెందినదని, దాని రాబడి ప్రవక్త(స) తనకోసం, బనూ హాషిమ్ అవసరాలకోసం ఖర్చుచేసే వారని, స్వయంగా ఫాతిమహ్(ర) దాన్ని కోరినా ప్రవక్త(స) నిరాకరించారని, 'ఉమర్ (ర) పరిపాలనా కాలం వరకు ఇలాగే కొనసాగిందని, చివరికి మర్వాన్ దాన్ని తన ఆస్తిలో కలుపుకున్నాడని, చివరికి అది నా చేతిలోనికి వచ్చిందని, కాని ప్రవక్త (స) ఫాతిమహ్ కు ఇవ్వని దానిపై నాకు ఎలాంటి అధికారం లేదని, అందువల్ల నేను మీ అందరినీ సాక్ష్యంగా నిలబెట్టి, ప్రవక్త (స) కాలంలో ఫదక్ ఏ స్థితిలో ఉండేదో ఆ స్థితికి

మార్చివేస్తున్నాను' అని అన్నారు. (అబూ దావూద్ కిటాబుల్లిరాజ్, వల్ అమారహ్ పీ 'సఫాయా రసూలిల్లాహి సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లమ్, తబఖాతు ఇబ్ను సఅద్, తజ్కరహ్ 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజ్జ'జ్) తనకు, తన కుటుంబానికి చెందిన ఆస్తులను తిరిగి అప్పగించిన తరువాత, దోపిడికి గురియిన ప్రజల ధనసంపదల సమస్యలను పరిష్కరించడం ప్రారంభించారు. అమీర్ ము'అవియ (ర) కాలనుండి అప్పటి వరకు అన్యాయంగా దోచుకోబడిన ప్రజల ఆస్తులను, ధనసంపదలను తిరిగి ఇప్పించారు. మ'అవియ మరియు య'జిద్ ల వారసుల నుండి తీసుకొని వాటి యజమానులకు ఇప్పించారు. (ఇబ్ను సఅద్ 5/252)

సిరియాతో పాటు రాజ్యంలోని అన్నీ ప్రాంతాల అధికారులకు ప్రజల నుండి అన్యాయంగా దోచుకోబడిన ధనసంపదలను తిరిగి ఇవ్వటం గురించి కఠినమైన ఆదేశాలు జారీచేసారు. ఇరాఖ్ లో దీని వల్ల ప్రభుత్వ ఖజానా ఖాళీ అయిపోయింది. 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజ్జ'జ్ కు దిమిష్క్ నుండి ప్రభుత్వ ఖర్చులకు ధనం పంపవలసి వచ్చింది. (ఇబ్ను సఅద్ 5వ భాగం)

ధనసంపదలు తిరిగి ఇచ్చే విషయం, సాక్ష్యాధారాల విషయం సులభతరం చేయబడ్డాయి. సాధారణమైన సాక్ష్యం ఇచ్చినా, ధనసంపదలు లభించేవి. మరణించిన వారి ధనసంపదలు వారి వారసులకు అప్పగించడం జరిగేది. ఈ పరంపర 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజ్జ'జ్ మరణం వరకు కొనసాగింది. (ఇబ్ను సఅద్, 5వ భాగం)

కుటుంబంవారి ఆగ్రహం: 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజ్జ'జ్ తన కుటుంబానికి చెందినవారి ధనసంపదలనేకాదు, వారిని ప్రత్యేక పదవుల నుండి తొలగించి, వారి గర్వాహంకారాలను మట్టిపాలు చేసివేసారు. అందువల్ల కుటుంబంలో అతనికి వ్యతిరేకంగా ఆగ్రహవేశాలు చెలరేగాయి. వారు అతన్ని పదవి నుండి తప్పించటానికి విశ్వప్రయత్నాలు చేసారు. అమ్ర్ బిన్ వలీద్ తీవ్ర ఆగ్రహం వ్యక్తం చేస్తూ ఇలా ఉత్తరం వ్రాసారు.

"మీరు ఇంతకు ముందు పాలకులపై నిందలు వేసారు. వారి పట్ల వారి సంతానంపట్ల వ్యతిరేక చర్యలకు పాల్పడ్డారు. మీరు ఖురైష్ ధనసంపదలను, ఆస్తులను అన్యాయంగా ప్రజానిధిలోనికి చేర్చి బదువుల హక్కులను కొల్లగొట్టారు. ఓ 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజ్జ'జ్, అల్లాహ్ కు భయపడండి, మీరు ప్రజలపై అత్యాచారాలకు పాల్పడ్డారు, అధికారపీఠంపై మీరింకా కూర్చున్నారే లేదు,

తన కుటుంబంవారిపై అత్యాచారాలు చేయటం ప్రారంభించారు. ముహమ్మద్(స)కు అనేక ప్రత్యేకతలు ప్రసాదించి పంపిన ఆ అల్లాహ్ సాక్షి, మీరు మీ పరిపాలనలో పరీక్షా సమయం, కష్టసమయం అంటూ దైవానికి దూరమయ్యారు. అందువల్ల మీరు మనోకాంక్షలను విడనాడండి. మీ పట్టు ఒక బలవంతుడైన, దూరదృష్టి గల శక్తిచేతిలో ఉందని గుర్తుంచుకోండి. ఆయన మిమ్మల్ని ఎంత మాత్రం వదలడు.

దీనికి సమాధానంగా 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజ్జ'జ్ కూడా చాలా కఠినంగా సమాధానం ఇచ్చారు, ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజ్జ'జ్ చరిత్రలో పేర్కొనబడి ఉన్నాయి.

మర్వాన్ కుటుంబంవారు హిషామ్ ను తమ ప్రతినిధిగా చేసి ఉమర్ బిన్ అబ్దుల్ అజ్జ'జ్ వద్దకు పంపారు. అతను వారి తరపున మర్వాన్ కుటుంబం వారు ఏమంటున్నారంటే, 'మీకు సంబంధించిన విషయాల్లో మీ ఇష్టంవచ్చినట్లు ప్రవర్తించండి. కాని గత పాలకులు వదలివెళ్ళిన విషయాలను యథాతథంగా కొనసాగ నివ్వండి,' అని అన్నారు. దానికి 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజ్జ'జ్ సమాధానంగా ప్రశ్నిస్తూ, 'ఒకవేళ ఏదైనా విషయంలో రెండు దస్తావేజులు ఉంటే, అంటే ఒకటి ము'అవియహ్ కు చెందినది మరొకటి 'అబ్దుల్ మలీక్ కు చెందినది ఉంటే, మీరు దేన్ని అనుసరిస్తారు,' అని ప్రశ్నించారు. దానికి హిషామ్, 'పాతదాన్ని అనుసరిస్తాం' అని అన్నారు. అప్పుడు 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజ్జ'జ్ సమాధానం ఇస్తూ, 'దైవగ్రంథాన్ని నేను పాత దస్తావేజుగా భావిస్తూ, నా అధికారంలో, నాపరిధిలో ఉన్నవాటిని, నా పరిపాలనా కాలానికి చెందినవైనా, అంతకు ముందు పాలకుల కాలానికి చెందినవైనా దాని ప్రకారమే చర్యలు తీసుకుంటాను,' అని అన్నారు.

అది విన్న స'యీద్ బిన్ 'ఖాలిద్, 'అమీర్ మీ పరిపాలనలో, మీ బాధ్యతలో ఉన్న వాటిని గురించి, న్యాయంగా ధర్మంగా తీర్పుచేయండి, కాని గత పాలకులు చేసిన నిర్ణయాల్లో జోక్యం చేసుకోకండి. ఇదే తమరికే శ్రేయస్కరం,' అని అన్నారు.

అప్పుడు 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజ్జ'జ్ అతనితో, "అల్లాహ్ సాక్షిగా నిన్ను నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను, 'ఒక వ్యక్తి, పెద్ద కొడుకులును, చిన్న కొడుకులను వదలి మరణించాడు. అనంతరం పెద్ద కొడుకులు బలవంతంగా దోచుకుంటే, చిన్నవారు సహాయం కోసం నీ వద్దకు వస్తే,

నీవు ఏం చేస్తావు" అని అన్నారు. దానికి స'యీద్ బిన్ 'ఖాలిద్, 'వారి హక్కులను తిరిగి ఇప్పిస్తాను,' అని అన్నారు.

అప్పుడు 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' నేను చేస్తున్నదీ అదే. నా కంటే ముందు పాలకులు ప్రజలను తమ శక్తితో దోచుకున్నారు. వారి సహాయకులు కూడా వారిని అనుసరించారు. ఇప్పుడు నేను అధికార బాధ్యతలు చేపట్టిన తర్వాత, బలహీన ప్రజలు నావద్దకు వచ్చారు. అందువల్ల బలవంతుల నుండి బలహీనుల హక్కులను, ధనవంతుల నుండి పేదల హక్కులను తిరిగి ఇప్పించడం నాపై తప్పనిసరి విధి అయింది. (సీరతు 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్)

ఒకసారి మర్వాన్ కుటుంబమంతా, 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' వద్ద, గుమిగూడారు. అతని కుమారుడు 'అబ్దుల్ మలిక్ తో మాకు లోపలికి వెళ్ళడానికి అనుమతి ఇప్పించండి లేదా మీ తండ్రిగారితో అతనికంటే ముందు పాలకులు మాకు ఇచ్చి పుచ్చుకునేవారు, మమ్మల్ని గౌరవించేవారు. మీ తండ్రి గారు మమ్మల్ని బోత్తిగా తీసిపారేసారు,' అని చెప్పండి అని అన్నారు. 'అబ్దుల్ మలిక్ వెళ్ళి సందేశం అందజేశారు. దానికి 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' వారితో, 'ఒకవేళ నేను అవిధేయతకు పాల్పడితే, తీర్పుదినం నాటి శిక్ష నుండి భయపడతాను అని చెప్పమని,' చెప్పారు. (సీరతు 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్)

స్వయంగా తనకుటుంబానికి తనవల్ల ఇబ్బంది కలిగింది. అవ్ జాయీ కథనం ప్రకారం 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' తన కుటుంబ సభ్యుల వేతనాలు ఆపివేశారు. అప్పుడు 'ఉత్బ్ బిన్ స'అద్, 'మీపై మా బంధుత్వ హక్కు ఉంది,' అని అన్నారు. దానికి 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' సమాధానం ఇస్తూ, నా ధనంలో నుండి ఇవ్వటం సాధ్యం కాదు. ప్రజానిధి నుండి ఇంతకంటే అధికం ధర్మం కాదు. చివరిపాఠం బర్కుల్ గిమాద్ వాడి హక్కు ఉన్నట్టే. అల్లాహ్ సాక్షి ఒకవేళ ప్రపంచ ప్రజలందరూ మిమ్మల్ని సమర్థిస్తే, వారిపై ధైర్యశిక్ష అవతరించు గాక అని అన్నారు. ఇటువంటి అనేక సంఘటనలు ఉన్నాయి. కాని విటిలో ఏదీ అతన్ని ధర్మ సంస్థాపన నుండి ఆపలేక పోయింది.

దుర్మార్గ అధికారులపై తగిన చర్యలు: హక్కులు తిరిగి ఇప్పించిన తరువాత అధికారుల దుర్మార్గాలపట్ల సరైన చర్యలు తీసుకున్నారు. ఎందుకంటే, అధికారులు దీనికి

బాగా అలవాటు పడిపోయారు. ఆయన ఆదేశంపై సులైమాన్ కాలంలోనే చాలా వరకు దీన్ని అరికట్టటం జరిగింది. కాని కొంత మాత్రం ఉండి పోయింది. 'ఉమవీ ప్రభుత్వంలో అందరికంటే 'హజ్జాజ్ కుటుంబం మరియు అతని అధికారులు దుర్మార్గులు. 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' హజ్జాజ్ కుటుంబం వారిని దేశబహిష్కరణ చేసి యమన్ వైపుకు పంపివేశారు. ఇంకా అక్కడి అధికారికి నేను నీవద్దకు అఖిల్ కుటుంబాన్ని పంపుతున్నాను, ఇది అరబ్బుల్లో నీవ కుటుంబం. వీరిని నీ ప్రాంతంలో అన్ని వైపుల వ్యాపింపజేయి అని ఉత్తరం వ్రాసారు. ఇంకా 'హజ్జాజ్ తెగకు చెందిన వారిని, అతని అధీనంలో పనిచేసిన అధికారులను ప్రభుత్వ వేతనాలు, సహాయాలు పొందకుండా చేసివేశారు.

'ఉమవీ పాలనలో అపార్థాలకు, అనుమానాలకు శిక్ష సమానంగా ఉండేది. 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' దీన్ని పూర్తిగా తొలగించారు. మసీల్ లో దొంగతనాలు, దారిదోపిడిలు చాలా అధికంగా జరిగేవి. ఇక్కడి అధికారి యహ్యీ గస్సానీ అనుమానంపైనేనా పట్టుకొని శిక్షించనంత వరకు ఇటువంటి సంఘటనలు ఆగవని ఉత్తరం వ్రాసారు. దానికి 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' ఆదేశిస్తూ, 'దార్మిక సాక్ష్యాధారాలపైనే విచారించండి, 'ఒకవేళ సత్యం వారిని సంస్కరించకపోతే, అల్లాహ్ కూడా వారిని సంస్కరించడు,' అని ఉత్తరం వ్రాసారు. (తారిఖుల్ 'ఖులఫా -238)

అదేవిధంగా 'ఖురాసాన్ గవర్నర్ అయిన జర్రాహ్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్ 'హకమీ 'ఖురాసాన్ ప్రజలు చాలా మితిమీరి పోయారు. వారిని కొరడాలు, కరవాలాలు తప్ప మరేమీ సరిచేయలేవు, అమీర్ గారు దీన్ని సరైనదని భావిస్తే, అనుమతించగలరు అని ఉత్తరం వ్రాసారు. సమాధానం వ్రాస్తూ, 'మీ ఉత్తరం అందినది, 'ఖురాసాన్ ప్రజలు చాలా మితిమీరి పోయారు. వారిని కొరడాలు, కరవాలాలు తప్ప మరేమీ సరిచేయలేవు' అనే నీ అభిప్రాయం ఎంతమాత్రం సరైనది కాదు. వారిని సత్యం, న్యాయం, ధర్మం సరిచేయగలవు. వాటినే అనసరించండి,' అని పేర్కొన్నారు.

ఏ అధికారి ప్రజల ధనసంపదలను తక్కువ ధర ఇచ్చి కొనగలిగేవాడు కాదు. దీన్ని అరికట్టడానికి ఫారిన్ అధికారి అదీ బిన్ అర్తాత్ కు, 'మీ అధికారులు పళ్ళను అంచనావేసి, సాధారణ రేటుకంటే తక్కువరేటు ఇచ్చి కొంటున్నారని, కుర్బ్ ప్రయాణీకుల నుండి 10వ వంతు

వసూలు చేస్తున్నారని నాకు తెలిసింది. ఒకవేళ ఇదంతా నీ ఆదేశంపై జరుగుతుందని లేదా దాన్ని నువ్వు ఇష్టపడుతున్నావని తెలిస్తే, నేను నీకు ఎంత మాత్రం అవకాశం ఇవ్వను,' అని పేర్కొన్నారు. బిప్ర' బిన్ సఫ్వాన్, 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అజ్లాన్, 'ఖాలిద్ బిన్ సాలిమ్ లను పరిశీలించటానికి పంపుతున్నాను. ఒకవేళ వారికి ఇది నిజమని తెలిస్తే, పళ్ళను వాటి యజమానులకు తిరిగి అప్పగిస్తారు. అంతేకాదు నాకు తెలిసిన విషయాలన్నిటి గురించి పరిశీలిస్తారు. నీవు వారికి ఎటువంటి ఆటంకం కలిగించరాదు అని ఉత్తరం వ్రాసారు. (ఇబ్ను సఅద్-5వ భాగం)

అప్పుడప్పుడూ అధికారులకు ధర్మ న్యాయపాలన, దుర్మార్గాలను అరికట్టటానికి ఆదేశాలు పంపేవారు. ఒకసారి అధికారులందరికీ ఒకే ఆదేశం పంపారు, ప్రజలు చెడు చట్టాలు చేసి, న్యాయం, ధర్మం, మేలు మరచి పోయిన అధికారుల వల్ల, దైవదేశాల్లో కష్టాలు, కఠినత్వం, దుర్మార్గాలకు పాల్పడ్డారు. (యాఖూబీ 2/364)

ఒక అధికారి 'అబ్దుల్ హమీద్ కు మొదటి ఉత్తరం ఇలా వ్రాసారు, పైతానీ కలతలు, ప్రభుత్వంలోని దుర్మార్గాల తరువాత మానవుడిగా ఉండటం కష్టం, అందువల్ల నీకు నా ఉత్తరం అందిన వెంటనే హక్కుగలవారి హక్కులను చెల్లించు. (ఇబ్ను సఅద్ 5/271) అధర్మ టాక్సులన్నింటినీ రద్దుచేసారు. ఇంకా ఇతర దుర్మార్గ మార్గాలన్నింటినీ కఠినంగా అరికట్టారు.

ప్రజానిధి రాబడి సంస్కరణ: 'ఉమవీ పరిపాలనా కాలంలో ప్రభుత్వ ఖజానాలో రాబడి, ఖర్చుల్లో అనేక స్కామ్ లు, పోరపాట్లు ఉండేవి. రాబడిలో ధర్మాధర్మాల ప్రమేయం ఎంత మాత్రం ఉండేది కాదు. అధర్మ రాబడితో ప్రభుత్వ ఖజానా నింపడం జరిగేది. అదేవిధంగా దాన్ని ఖర్చు చేయడం జరిగేది. జాతీయ ఖజానా వ్యక్తిగత ఖజానాగా మారిపోయింది. దాని అధిక భాగం 'ఖలిఫాల ఖర్చులకు ఉపయోగించబడేది. 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజ్'జీ వీట్నీటిని చాలా కఠినంగా అరికట్టారు. రాజ కుటుంబానికి కొనసాగుతున్న ప్రత్యేక వేతనాలన్నీ రద్దు చేసారు. రాజ వ్యవస్థ అలంకరణ ఖర్చులన్నింటినీ రద్దు చేసారు. అతను బాధ్యతల చేపట్టిన తర్వాత రాజ వాహనాల అధికారి వాహనాల ఖర్చులకు అడ్డగ్గా, వాహనాలను అమ్మి, ఆ డబ్బును ప్రభుత్వ ఖజానాలో వేయవలసిందిగా ఆదేశించారు. ఇంకా, 'నా వాహనం నాకు చాలు,' అని అన్నారు.

ప్రభుత్వ 'ఖజానా నింపడానికి 'హజ్జాజ్ ముస్లిముల నుండి కూడా పన్ను వసూలూ చేసేవాడు. 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజ్'జీ ముస్లిములుగా మారిపోయినవారి పన్ను రద్దుచేయవలసిందిగా ఆదేశం జారీచేసారు. ఈ ఆదేశంపై అనేకమంది ఇస్లామ్ స్వీకరించారు, దానివల్ల పన్నురాబడి శాతం తగ్గి పోయింది.

'హయ్యాన్ బిన్ షురైహ్ ఉత్తరం వ్రాస్తూ ప్రజలు ఎంత అధికంగా ఇస్లామ్ స్వీకరించారంటే, అప్పుటినుకొని ముస్లిముల వేతనాలు ఇవ్వవలసి వచ్చిందని పేర్కొన్నారు. 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజ్'జీ కఠినంగా ఉత్తరం వ్రాస్తూ, ఏది ఏమైనా వారి పన్నులు రద్దు చేయాలి. ప్రవక్త(స) రుజుమార్గదర్శిగా పంపబడ్డారు, తహ్సీల్దార్ గా కాదు. (మఖ్తజ్ 3/125)

ఈ విషయంలో ఎంతకఠినంగా వ్యవహరించారంటే, ఒకవేళ పన్నుతూనికలో ఉంచబడినప్పటికీ, ఆస్తిలోనే ఇస్లామ్ స్వీకరించినా లేదా సంవత్సరం ప్రారంభానికి ఒక్కరోజు ముందు (మొత్తం సంవత్సరం పన్ను తప్పనిసరి అవుతుంది) ఇస్లామ్ స్వీకరిస్తే పన్నుతీసుకోకూడదు అనే ఆదేశం జారీచేసారు. (ఇబ్ను సఅద్ 5/262)

పన్ను సంస్కరణ విషయంలో 'అబ్దుల్ హమీద్ బిన్ 'అబ్దుల్ హక్మ్ కు ఇలా ఆదేశం పంపారు, భూమిని పరిశీలించండి, బంజరు భూమిపై సాగుభూమి పన్ను, సాగు భూమిపై బంజరు భూమి పన్ను వేయకండి. బంజరు భూములను పరిశీలించండి, ఒకవేళ వాటిలో సాగుచేసే శక్తి ఉంటే వీలయినంత పన్ను తీసుకోండి, సాగు భూమిగా దాన్ని సంస్కరించండి. పంటలు పండని సాగు భూముల నుండి పన్ను వసూలు చేయకండి. కరవు కాటకాలకు గురయిన భూముల పన్నుల విషయంలో యజమానుల పట్ల సున్నితంగా వ్యవహరించండి. పన్నులో బంగారం ఉండకూడదు, నాణేలు మరియు వెండికరగించే వారి నుండి నౌరజ్, మహర్హాన్ కానుకలు, భూముల ప్లానులు, పెళ్ళిపన్నులు, ఇంటిపన్నులు, నికాహ్ పన్నులు తీసుకోకండి. ఇస్లామ్ స్వీకరించిన ముస్లిములపై ఎటువంటి పన్నులేదు. ప్రభుత్వ ఖజానాలో అధర్మ రాబడులన్నింటినీ అరికట్టారు.

రక్షణ వ్యవస్థ: రక్షణలో కట్టుదిట్టమైన ఏర్పాట్లు. ఒకసారి యమన్ 'ఖజానా నుండి ఒక్క దినారు తక్కువ వచ్చింది. 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజ్'జీ అక్కడి ప్రభుత్వ 'ఖజానా అధికారికి ఉత్తరం వ్రాస్తూ, 'నేను నీ నిజాయితీని అనుమానించటం లేదు, కాని నీ అశ్రద్ధను నేరంగా

పరిగణిస్తున్నాను. ముస్లిముల తరపున నేను వారి ధనానికి బాధ్యుడను, కనుక నీవు ధార్మిక ప్రమాణం చేయడం తప్పనిసరి' అని ఆదేశించారు. 'ఖురాసాన్ అధికారి య'జీద్ బిన్ ముహల్లిబ్ బిన్ అబీ 'సప్రహ్ అవినీతి నేరానికి పదవి నుండి తొలగించబడి జైలుశిక్షకు గురయ్యాడు. అబూ బకర్ బిన్ 'హజ్మ' సుల్తమాన్ చివరి కాలంలో కాగితాలు, కలములు, సిరా, ఆఫీసు ఖర్చులకు అధికంగా పంపమని వ్రాసాడు. ఏర్పాట్లు కాకముందే 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అ'జిజ్ అధికార బాధ్యతలు చేపట్టారు. అతను అబూ బకర్ కు ఉత్తరం వ్రాస్తూ, 'నీవు చీకటి రాత్రిలో ఎటువంటి వెలుగు లేకుండా బురదలో తన ఇంటి నుండి మస్జిద్ నబవీకి వెళ్ళేవాడివి. ఈ నాడు నీ పరిస్థితి అంతకంటే మెరుగ్గా ఉంది, కలాన్ని సన్నంగాచేసుకో, వాక్యాలు దగ్గరగా వ్రాయి, అవసరాల్లో తగ్గించి ఖర్చుచేయి, ముస్లిముల 'ఖజానా నుండి అనవసరంగా ఖర్చుచేయటం నాకు ఇష్టంలేదు. పెద్ద కాగితంపై పెద్దపెద్ద అక్షరాలు వ్రాయకూడదని పండితులకు కూడా ఇటువంటి ఆదేశాలే అందజేయ బడ్డాయి. అంత ఎందుకు ఆయన ఆదేశాలు కూడా ఒక్క జానెడు పొడవుకంటే అధికంగా ఉండేవికావు. (ఇబ్ను సఅద్ 5)

బైతుల్ మాల్ యొక్క రాబడి, ఖర్చులకు వేర్వేరు దస్తావేజులు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. అదేవిధంగా సదఖా, ఖుముస్, యుద్ధ ధనం మొదలైన వాటికి ప్రత్యేక ఎకౌంట్లు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. అంతకు ముందు ఖలిఫాలు నిర్దిష్టమైన పద్ధతి అవలంబించ లేదు. 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అ'జిజ్ 'ఖుముసును సరైనమార్గాల్లో ఖర్చుచేసేవారు. (ఇబ్ను సఅద్ 5)

ప్రభుత్వ 'ఖజానా ఖర్చులు: ప్రభుత్వ 'ఖజానాను మళ్ళీ ముస్లిముల ఉమ్మడి అమానతుగా చేసివేశారు. దాని ధనాన్నంతా దాని అవసరాలకే కేటాయించారు. దాని రాబడి యొక్క అధిక భాగాన్ని ప్రజల లాభం కోసమే ఖర్చు చేసేవారు. దేశంలో ఉన్న **అంగవైకల్యం** గల వారందరి పేర్లు నమోదు అయి ఉండేవి. వారందరికి పెంపెట్టు లభించేవి. అందులో ఏ మాత్రం అశ్రద్ధ లేదా పొరపాటుకు పాల్పడి అధికారులను హెచ్చరించడం జరిగేది. దిమిష్క్ ప్రభుత్వ ఖజానాలోని **అంగవైకల్యం** గల ఒక వ్యక్తి వేతనం విషయంలో మైమున్ బిన్ మ'ఫ్రూన్, 'వారి పట్ల దయాభావంతో ప్రవర్తించడం జరుగుతుంది, కాని ఆరోగ్యవంతుడికి సమానంగా వేతనం లభించదు,'

అని అన్నాడు. ఈ విషయం తెలిసిన 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అ'జిజ్ ఆగ్రహం వ్యక్తం చేస్తూ ఉత్తరం వ్రాసారు. (తబఖాతు ఇబ్ని స'అద్)

చాలామందికి నగదుకు బదులు ఆహార ధాన్యాలు లభించేవి. కొంత మందికి నాలుగున్నర అర్థబ్బ ఆహార ధాన్యాలు లభించేవి. అప్పువాళ్ళకు ఇవ్వడానికి కూడా ఒక ముద్ ఉండేది. పసి పిల్లలకు పెంపెట్టు ఇవ్వబడేవి. ఒక కేంద్రం ఉండేది, అక్కడ నిరుపేదలకు, బిచ్చగాళ్ళకు అన్నం లభించేది. అర్ధులకు దానధర్మాలు, సదఖాలు ఇవ్వబడేవి. ఒకసారి 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అ'జిజ్ ఒక వ్యక్తిని ధనం పంచటానికి రుఖ్నా పంపారు. దానికతను, 'మీరు నన్ను ఎలాంటి ప్రదేశానికి పంపుతున్నారంటే, అక్కడ నేను ఎవరినీ ఎరుగను, వారిలో పేదవారు, ధనవంతులు అందరూ ఉంటారు' అని అన్నాడు. దానికి, 'నీ ముందు చేయి చాపినవాడికి ఇచ్చివేయి,' అని ఆదేశించారు. ఇదేకాక ఇంకా అనేక మేలుతో కూడిన బాధ్యతలు ఇవ్వబడ్డాయి. ఈ విశాల హృదయంవల్ల ఖజానాపై చాలా అధిక ప్రభావం పడింది. కొందరు అధికారులు దీన్నిగురించి విన్నవించుకున్నారు. దానికి అతను సమాధానం వ్రాస్తూ, 'ఉన్నంత వరకు ఇస్తూపోండి, అయిపోతే చెత్తాచెదారంతో నింపివేయండి,' అని ఆదేశించారు.

ముస్లిమేతరుల హక్కులు: ఏదైనా ప్రభుత్వం యొక్క న్యాయం, ధర్మం లేదా హింసా దౌర్జన్యాల అంచనా ఇతర జాతులు, ఇతర ధర్మాల వారితో వారి ప్రవర్తనవల్ల తెలుస్తుంది. ఆయన ప్రభుత్వం పరిపూర్ణ ధర్మం న్యాయంతో కూడుకొని ఉండేది. ఆయన ముస్లిమేతరుల హక్కులను కాపాడినట్లు, వారిపట్ల సున్నితంగా వ్యవహరించినట్లు ఫారూఖీ పరిపాలనా కాలంలో తప్ప మరెక్కడా కనబడదు. ముస్లిములతో పాటు వారికి కూడా ధన, మాన, ప్రాణ రక్షణ ఉండేది. వారి ధార్మిక విషయాల్లో ఎటువంటి జ్యోక్యం ఉండేదికాదు. పన్ను వసూలు చేయడంలో సున్నితంగా వ్యవహరించేవారు. పంపబడే అధికారులు వారిపట్ల ఎంతో ఉన్నతంగా ప్రవర్తించేవారు.

అది బిన్ అర్తాత్ కు ఉత్తరం వ్రాస్తూ, ముస్లిమేతరుల పట్ల సున్నితంగా ప్రవర్తించమని, వారిలోని వృద్ధులను, అనాథులను సంరక్షించమని, ఒకవేళ వారి బంధువులు ఉంటే సంరక్షించమని ఆదేశించాలని, అదేవిధంగా మీ సేవకుల్లోని ఎవరైనా వృద్ధాప్యానికి చేరుకుంటే, అతన్ని

విడుదల చేయలి లేదా మరణించేవరకు సంరక్షించాలి. ముస్లిమేతరుడి రక్తం ముస్లిమ్ రక్తానికి సమానం చేశారు. ఒకసారి హిరహ్ కు చెందిన ఒక ముస్లిమ్ ఒక ముస్లిమేతరుణ్ణి చంపివేశాడు. 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' అక్కడి అధికారికి ఉత్తరం వ్రాస్తూ, 'హంతకుణ్ణి హతుని వారసులకు అప్పగించండి, వారు కోరితే చంపుతారు లేదా వదిలివేస్తారు,' అని ఆదేశించారు. అనంతరం హంతకుణ్ణి వారికి అప్పగించడం జరిగింది. వారు అతన్ని చంపివేశారు.

ముస్లిములకు వారి ధనసంపదలను దోచుకునే ధైర్యం ఉండేది కాదు. ఎవరైనా దానికి పాల్పడితే శిక్ష పడేది. ఒకసారి ఒక ముస్లిమ్ రబీ'అ స'ఊదీ ప్రభుత్వ నిధిలో ఒక ఖిబ్బే గుర్తాన్ని పట్టుకున్నాడు, ఇంకా దానిపై ఎక్కి స్వారి చేశాడు. 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' అతనికి 40 కోరడా దెబ్బలు కొట్టించారు.

దోచుకున్న ధనసంపదలు తిరిగి ఇప్పించినపుడు రాజ కుటుంబం నుండి ముస్లిమేతరుల భూములను తిరిగి ఇప్పించారు. ఒక ముస్లిమేతరుడు 'అబ్బాస్ బిన్ వలీద్ నా భూమిని ఆక్రమించుకున్నాడు,' అని పిర్యాదు చేశాడు. అప్పుడు 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' 'అబ్బాస్ తో, 'దీనికి నీ సమాధానం ఏమిటి,' అని అన్నారు. దాని కతను వలీద్ నాకు జాగీర్ లో ఇచ్చాడు, దాని ధృవపత్రం కూడా నాదగ్గర ఉంది,' అని అన్నారు. అప్పుడు ఆ ముస్లిమేతరుడు 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' తో, 'నేను మీ నుండి దైవగ్రంథం ప్రకారం తీర్పు కోరుతున్నాను,' అని అన్నాడు. అప్పుడు 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్', 'దైవగ్రంథం వలీద్ ధృవపత్రం కంటే ఉన్నతమైనది,' అని పలికి ముస్లిమేతరుడికి తిరిగి ఆ భూమిని ఇప్పించారు.

అంతకు ముందు పాలకులకాలంలో కొల్లగొట్టబడిన వారి ధార్మిక హక్కులన్నింటినీ స్థాపించారు. దిమిష్క్ లో ఒక చర్చ్ ఒక ముస్లిమ్ వంతులో వచ్చి ఉండేది. క్రైస్తవులు వచ్చి 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' కు పిర్యాదు చేశారు. 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' దాన్ని తిరిగి వారికి ఇప్పించారు. ఒక ముస్లిమ్ ఒక చర్చ్ తన ఆస్తిలో ఉందని పిర్యాదు చేశాడు. దానికి 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' ఒకవేళ క్రైస్తవుల ఒప్పందంలో ఉంటే , దాన్ని నువ్వు ఇప్పుడు పొందలేవు,' అని అన్నారు.

పన్ను వసూలుచేయటంలో సులభమైన పద్ధతులు పెట్టారు. ఈ విషయంలో దుర్వ్యవస్థను, అవకతవకలను

అరికట్టారు. 'హజ్జాజ్ బిన్ అష్'అస్ ను సమర్థిస్తూ 'ఇరాఖ్ లో ముస్లిమేతరుల పన్ను పెంచడం జరిగింది. 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' దాన్ని తగ్గించారు.

ఆయన కాలంలో స్థానిక ముస్లిమేతరుల పట్ల ఎంత సున్నితంగా ప్రవర్తించడం జరిగిందంటే, దానివల్ల సామాన్యులకు కష్టాలను ఎదుర్కోవడం జరిగింది. అతని కాలంలో ఆహార ధాన్యాలు విపరీతంగా ధరలు పెరిగాయి. ఒకవ్యక్తి ఆయన్ను దీనికి కారణం అడిగాడు. దీనికి అతను సమాధానం ఇస్తూ ఇంతకు ముందు ముస్లిమేతరులను పన్ను వసూలుచేయడంలో భయంకరంగా కష్టాలకు గురిచేసేవారు, అందువల్ల వారు ఏదో ఒక ధరకు ఆహారధాన్యాలను అమ్మివేసే వారు. కాని నేను ప్రతి వ్యక్తిపై భరించగలిగినంత భారాన్నే వేస్తున్నాను. అందువల్ల ప్రతి వ్యక్తి తన ఇష్ట ప్రకారం అమ్ముతున్నాడు అని సమాధానం ఇచ్చారు. ఇంకా ఆయన రాజ కుటుంబీకుల పట్ల మరియు స్థానిక ముస్లిమేతరుల పట్ల సమానంగా వ్యవహరించేవారు.

ఒకసారి హిషామ్ బిన్ అబ్దుల్ మలిక్ ఒక క్రైస్తవునిపై కేసు వేసారు. 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' ఇద్దరినీ సమానంగా నిలబెట్టారు. హిషామ్ క్రైస్తవునితో అహంకారంగా కఠినంగా మాట్లాడారు. అప్పుడు 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' కలుగజేసుకొని అతని పట్ల ఆగ్రహంగా ప్రవర్తిస్తూ శిక్షిస్తానని హెచ్చరించారు.

పన్నులు పెరుగుదల: ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ఏమిటంటే, అధర్మ రాబడులను అరికట్టటం, దానిపై అధిక ఖర్చులు ఉన్నా ప్రభుత్వ ఖజానాపై ఎటువంటి ప్రభావం పడలేదు. పైగా కొన్ని రాష్ట్రాలలో అంచనాలకు మించిన అధికరాబడి వచ్చింది. ఇరాఖ్ లో 'హజ్జాజ్ దుర్మార్గ పరి పాలనలో వచ్చిన రాబడి కంటే అధికరాబడి రాసాగింది. 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్' తరచూ, 'దైవం 'హజ్జాజ్ ను శపించుగాక, వాడికి ధార్మిక జ్ఞానం ఉండేది కాదు, ప్రాపంచిక జ్ఞానమూ ఉండేదికాదు,' అని అనేవారు.

'హజ్జాజ్' తన దుర్మార్గ పద్ధతుల ద్వారా ఇరాఖ్ నుండి కేవలం 28,000,000 దిర్హమ్ లు మాత్రమే వసూలు చేశాడు. ఇంక రైతులకు 2,000,000 దిర్హమ్ లు భూమి సాగు చేయటానికి అప్పుగా ఇచ్చాడు. అంటే 10,700,000 అధికం అయింది ఇటువంటి పరిస్థితి ఉన్నప్పటికీ ఇరాఖ్ నా పాలనలోనికి వచ్చినపుడు నేను 124,000,000 దిర్హమ్ లు వసూలు చేసాను. బ్రతికి ఉంటే

'ఉమర్ బిన్ 'ఖత్తాబ్ పరిపాలనా కాలం కంటే అధికంగా వసూలు చేస్తాను. (పుతూహుల్ బుల్దాన్)

ప్రజల సుఖసంతోషాలు: దుర్మార్గులను అరికట్టటం, అధర్మ పన్నులను సంస్కరించటం, స్థానిక ముస్లిమేతరుల కోసం పథకాలు రూపొందించటం, శాంతి భద్రతల వల్ల దేశంలో సుఖసంతోషాలు వెలసిల్లాయి. ప్రజలందరూ ఎంతో సంతోషంగా జీవించసాగారు. దేశంలో దారిద్ర్యం అనే పేరుగాని చిహ్నంగాని ఉండకుండా పోయింది. ముహాజిర్ బిన్ యు'జిద్ కథనం, మేము సదఖిహ్ పంచే వాళ్ళం. ఒక సంవత్సరం తరువాత రెండవ సంవత్సరం మా దగ్గర సదఖిహ్ తీసుకునేవారు ఇతరులకు సదఖిహ్ ఇచ్చేవారు.

'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్ కేవలం 2 ^{1/2} సంవత్సరాలు మాత్రమే పరిపాలించారు. ఈ అతి తక్కువ కాలంలో పరిస్థితి ఎలా అయిందంటే, పేదల్లో పంచటానికి ప్రజలు తమ సదఖిహ్ ధనాన్ని అధికారుల వద్దకు తీసుకొని వచ్చేవారు. కాని పేదవారు కనపడేవారు కారు. చివరికి ఆ ధనాన్ని తిరిగి తీసుకొని వెళ్ళవలసి వచ్చేది. 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్ అందరినీ ధనవంతులుగా మార్చి వేసారు, ప్రజల్లో ఎవ్వరూ దరిద్రులుగా బిచ్చగాళ్ళుగా ఉండకుండా చేసివేసారు. (ఫత్తుల్ బారి)

'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్ ప్రజలు ధనసంపదల్లో ఎంత మునిగి పోయారంటే, ధనసంపదల మత్తులో గర్వాహం కారాలకు గురయ్యే ప్రమాదం ఏర్పడింది. అనంతరం అదీ బిన్ అర్తాత్, 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్ కు బస్తా ప్రజలు ధన సంపదల్లో తేలికపాటున్నారని, ఎక్కడ వారు గర్వాహం కారాలకు గురవుతారోనని నాకు భయంగా ఉందని ఉత్తరం వ్రాసారు. దానికి 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్ ప్రత్యుత్తరం వ్రాస్తూ అల్లాహ్ స్వర్గవాసులను స్వర్గంలోనికి పంపినపుడు, వారు, అల్'హమ్ దు లిల్లాహ్ పలకాలని ఆదేశించాడు. అందు వల్ల నీవుకూడా ప్రజలకు అల్'హమ్ దు లిల్లాహ్ పలకాలని, దైవానికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలని ఆదేశించు' అని ఆదేశం పంపారు.

ప్రజా సంక్షేమ పథకాలు: 'ఉమర్ బిన్ 'అబ్దుల్ 'అజిజ్ చేసిన సంస్కరణలన్నీ అసలు ప్రజా సంక్షేమ పథకాలే. అయితే ఇవే కాక ఇంకా అనేక ప్రజా సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేపట్టారు. దేశంలో అన్నిచోట్ల సరాయ్ లు నిర్మించారు. 'ఖురాసాన్ అధికారికి ఉత్తరం వ్రాస్తూ అక్కడి మార్గలన్నిటిలో సరాయ్ లు నిర్మించాలని ఆదేశించారు.

సమర్ ఖుద్ అధికారి సులైమాన్ బిన్ అబిస్సరా కు అక్కడి మార్గలన్నిటిలో సరాయ్ లు నిర్మించాలని, ఇంకా అటు నుండి వెళ్ళే ముస్లిముల కోసం ఒక రాత్రి ఆతిథ్యం ఏర్పాట్లు చేయాలని, వారి వాహనాలకు రక్షణ కల్పించాలని, ప్రయాణికుల్లో రోగులు ఉంటే వారికి రెండు రోజులు పూర్తిగా నివాసం కల్పించాలని, ఒకవేళ తన ఇల్లు చేరుకునే సాకర్యం లేకపోతే, వారిని వారి ఇంటికి చేర్చే సాకర్యాలు కల్పించాలని ఆదేశించారు. అదేవిధంగా పేదలకు అగత్యపరులకు ఉచిత భోజనం పెట్టే ఒక ప్రత్యేక కేంద్రం నిర్మించారు. ఇంకా అనేక సంస్కరణలు సంఘటనలు ఉన్నాయి. ఇతర పుస్తకాల్లో చదవగలరు.
